

Vlaams
Parlement

ingediend op **13** (2019-2020) – Nr. 2-Q
8 november 2019 (2019-2020)

Memorie van toelichting

bij de aanpassing van de middelenbegroting
en de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2019

Toelichting per programma

Beleidsdomein Q:
Omgeving

Inhoudstafel

BELEIDSDOMEIN OMGEVING

DEEL 1: OMSCHRIJVING INHOUDELIJKE STRUCTUURELEMENTEN (ISE)	4
DEEL 2: GECONSOLIDEERDE BELEIDS- EN BETAALKREDIETEN	14
DEEL 3: TOELICHTING BIJ DE TOTALEN VAN DE PROGRAMMA'S	17
PROGRAMMA QA – QB0 - DEPARTEMENT OMGEVING	17
PROGRAMMA QA – QC0 - INSTITUUT VOOR NATUUR EN BOSONDERZOEK	17
PROGRAMMA QA – QD0 - AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS	18
PROGRAMMA QA – QE0 - VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP	18
PROGRAMMA QA – QF0 - AGENTSCHAP WONEN	19
PROGRAMMA QA – QG0 - AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED	19
PROGRAMMA QC – OMGEVING EN NATUUR	20
PROGRAMMA QD – WONEN	20
PROGRAMMA QE – ENERGIE	21
PROGRAMMA QF – DIERENWELZIJN	21
PROGRAMMA QG – ONROEREND ERFGOED	22
PROGRAMMA QH – KLIMAAT	22
DEEL 4: INHOUDELIJKE TOELICHTING BIJ ELK VAN DE ENTITEITEN	23
A. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB's)	23
B. DAB's	133
B.1. VLAAMS INSTITUUT VOOR HET ONROEREND ERFGOED (VIOE)	133
B.2. FONDS TER BESTRIJDING VAN DE UITHUISZETTINGEN	134
B.3. FONDS VOOR DE FINANCIERING VAN HET URGENTIEPLAN VOOR DE SOCIALE HUISVESTING	135
B.4. GRONDFONDS	135
B.5. FONDS VOOR PREVENTIE EN SANERING INZAKE LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD (DAB MINAFONDS)	138
C. IVA'S MET RECHTSPERSOONLIJKHEID	156
C.1. OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)	156
C.2. VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)	163
D. VLAAMSE INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT, CATEGORIE A	171
D.1. GRONDFONDS	171
D.2. RUBICONFONDS	172
D.3. GARANTIEFONDS VOOR HUISVESTING	173
D.4. VLAAMS FINANCIERINGSFONDS VOOR GROND- EN WOONBELEID VOOR VLAAMS-BRABANT	174
E. EVA's	175
E.1. VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)	175

E.2. VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT (VREG)	181
G. STRATEGISCHE ADVIESRADEN	182
G.1. SAR MINARAAD	182
G.2. SAR RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED (SARO)	183
H. EIGEN VERMOGENS	184
H.1. EIGEN VERMOGEN VAN HET INSTITUUT VOOR NATUUR- EN BOSONDERZOEK (EV INBO)	184
K. TOT DE VLAAMSE CONSOLIDATIEPERIMETER BEHORENDE RECHTSPERSONEN	186
K.1. VLAAMS ENERGIEBEDRIJF (VEB)	186
K.2. DOMUS FLANDRIA NV	186
K.3. VITARE	187
K.4. VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR SOCIAAL WONEN (VMSW)	188
K.5. VLAAMS WONINGFONDS (VWF)	194
K.6. ERKENDE KREDIETMAATSCHAPPIJEN (EKM)	197
DEEL 5: GECONSOLIDEERDE BELEIDS- EN BETAALKREDIETEN PER INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT	199

BELEIDSDOMEIN Q OMGEVING

DEEL 1: OMSCHRIJVING INHOUDELIJKE STRUCTUURELEMENTEN (ISE)

PROGRAMMA QG – ONROEREND ERFGOED

A: THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM ONROEREND ERFGOED

Onder dit ISE vallen alle taken, doelstellingen en budgetten die verband houden met het beleidsveld Onroerend Erfgoed en die niet eenduidig toe te wijzen zijn aan de twee andere ISE "partnerschappen onroerenderfgoedzorg" en "kwaliteit onroerenderfgoedzorg".

Aan het ISE 'thema-overschrijdend instrumentarium onroerend erfgoed' worden twee begrotingsartikels verbonden:

- De zorg voor onroerend erfgoed voor iedereen vanzelfsprekend maken: hieronder rekenen we specifieke werkingskosten aan inzake beleid, studiekosten inzake onroerenderfgoedbeleid en ICT kosten voor toepassingen voor derden (QG0-1QGG2AA-WT);
- De zorg voor onroerend erfgoed voor iedereen vanzelfsprekend maken (Fonds Onroerend Erfgoed, artikel 25, decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991): hierop worden ontvangsten en uitgaven van het Fonds Onroerend Erfgoed aangerekend (QG0-1QGG4AB-WT met als ontvangstenartikel QG0-9QGGTAB-OW). Het betreft momenteel overwegend uitgaven voor inspectiedossiers. Decretaal zijn ook de toekenning van subsidies en premies mogelijk op basis van het Onroerenderfgoeddecreet.

B: PARTNERSCHAPPEN ONROERENDERFGOEDZORG

Onder het ISE 'partnerschappen onroerenderfgoedzorg' staat het partnerschap centraal. Onder dit ISE verzamelen we zowel punctuele decretale, facultatieve en semi-gereguleerde subsidies voor de algemene werking of voor de projectwerking van verschillende partners.

Samen met haar partners zorgt het agentschap dat onroerend erfgoed een zaak is van en voor iedereen. Hier zijn steden en gemeenten de partner bij uitstek om het onroerend-erfgoedbeleid uit te dragen en te vertalen naar burgers. Het agentschap onderhoudt nauwe relaties met andere beleidsvelden zoals ruimtelijke ordening, natuur, landbouw, toerisme, onderwijs enz. Daarnaast betoelaagt het agentschap de werking van een aantal erfgoedpartners. Deze verenigingen zetten elke dag het erfgoed op de kaart.

Het ISE 'partnerschappen onroerenderfgoedzorg' omvat vier 'begrotingsartikels':

- De zorg voor onroerend erfgoed voor iedereen vanzelfsprekend maken (QG0-1QGG2BA-WT). Onder meer kosten verbonden aan de toekenning en de opvolging van erfgoedleningen rekenen we aan op dit artikel;
- Ondersteunen van onroerenderfgoedinitiatieven: hieronder vallen punctuele decretale, facultatieve algemene werkingssubsidies en facultatieve projectsubsidies aan partners (QG0-1QGG2BB-WT);

- Ondersteunen van de werking van prioritaire onroerendergoedpartners (QG0-1QGG2BC-WT). Onder dit artikel bundelen we de algemene werkingssubsidies aan prioritaire partners;
- Stimuleren van interlokale samenwerking, depotwerking en archeologiefondsen en van projecten voor onderzoek en voor educatie en publiekswerking (QG0-1QGG2BD-WT). Dit betreft semi-gereguleerde subsidies voor de ondersteuning van de algemene werking of een projectwerking.

C: KWALITEIT ONROEREND ERFGOEDZORG

Onder het ISE 'kwaliteit van onroerendergoed(zorg)' staat het beheer van het onroerend erfgoed centraal. Onder dit ISE bundelen we premies, erfgoedleningen en investeringsubsidies; met deze instrumenten zorgen we samen met de begunstigen voor de restauratie en het onderhoud van het onroerend erfgoed. Deze instrumenten zijn cruciaal voor het erfgoedbeleid dat er op gericht is om de getuigen van ons verleden te behouden voor de toekomstige generaties. Dit ISE is in budget veruit de grootste van de drie ISE's voor Onroerend Erfgoed.

Het ISE 'kwaliteit van onroerendergoed(zorg)' bevat vier begrotingsartikels:

- Ondersteunen van onroerendergoedinitiatieven: hieronder rekenen we punctuele decretale en facultatieve investeringsubsidies aan (QG0-1QGG2CA-WT);
- Ondersteunen van een kwaliteitsvol onroerendergoedbeheer (werking en toelagen: concreet vertaald in de toekenning van verschillende premiesoorten behalve premies aan hoger onderwijs) (QG0-1QGG2CBWT);
- Ondersteunen van een kwaliteitsvol onroerendergoedbeheer (interne stromen binnen de ESR-consolidatie: concreet vertaald in de toekenning van premies aan hoger onderwijs) (QG0-1QGG2CH-IS);
- Ondersteunen van een kwaliteitsvol onroerendergoedbeheer (participaties: concreet vertaald in de toekenning van erfgoedleningen) (QG0-1QGG2CB-PA).

PROGRAMMA QC – OMGEVING EN NATUUR

D: WATER

Onder dit ISE vallen alle taken, doelstellingen en budgetten die verband houden met het beleidsthema Water.

Concreet worden voornamelijk volgende doelstellingen ondersteund binnen dit ISE:

- DA en DY. De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen inzake water via:
  - o het onderbouwen en afstemmen van het milieu- en waterbeleid en de actieve verspreiding van de hieraan gerelateerde informatie;
  - o het inventariseren, meten en rapporteren over de verontreiniging en de kwaliteit van water, over de toestand van het grondwater en de onbevaarbare waterlopen in Vlaanderen;
  - o het sturen van de verbetering van de kwaliteit van het water, van de toestand van het grondwater en van de waterhuishouding langs onbevaarbare waterlopen 1e cat. via adviesverlening en de aflevering van erkenningen voor boorbedrijven;
  - o het vestigen en innen van de heffingen waterverontreiniging en grondwaterwinning;

- het plannen en subsidiëren van de verdere uitbouw van de infrastructuur voor sanering afvalwater en voor het beheer van de infrastructuur van Polders en Wateringen;
- het verminderen van het risico op wateroverlast, verbeteren van de ecologische toestand en zorgen voor een passende integratie in de omgeving door het beheer van de onbevaarbare waterlopen 1e categorie;
- het verzekeren als Waterregulator en als toezichthouder op de waterketen dat Vlaanderen beschikt over een kwalitatief hoogstaande en efficiënte drinkwatervoorziening en afvalwatersanering en bewaken van de doelmatige besteding van de middelen;
- het uitvoeren van de kerntaken middels een efficiënt informatiesysteem, kwaliteits-, kennis- en organisatiebeheer;
- het ondersteunen van de uitbouw en exploitatie van de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur via de ter beschikking stelling van medewerkers aan de NV Aquafin;
- het besturen van de organisatie en organiseren van de interne werking met het oog op een efficiënte uitvoering van de kerntaken.
- DB en DY. Kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak van de mestproblematiek in het nieuwe MAP;
- DC. Zorgen voor een sluitende financiering van het waterbeleid op lange termijn.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- de werking van de VMM en VLM (inclusief de lonen) toe te wijzen aan het ISE Water;
- de VMM-uitgaven:
  - gericht op het operationeel beheer van watersystemen; het gaat hierbij om taken die noodzakelijk zijn voor de veiligheid (beheer onbevaarbare waterlopen, slibruiming, rattenbestrijding, exotenbestrijding), voor de bewaking en waarschuwing bij overstromingen, en tevens voor de bewaking van de grondwaterkwaliteit door meting en concrete acties;
  - voor het meten, inventariseren, rapporteren en modelleren van de afvalwater-, oppervlaktewater- en waterbodempkwaliteit, evenals de werking van het analytisch VMM-laboratorium;
  - in het kader van de vestiging en de inning van de milieuheffing;
  - in het kader van het economisch toezicht op de (boven)gemeentelijke sanering en de WaterRegulator;
  - in het kader van het ecologisch toezicht op de uitbouw en het beheer van de saneringsinfrastructuur, inclusief het gegevensbeheer;
  - voor het adviseren over omgevingsvergunningaanvragen afvalwaterlozingen;
  - in het kader van de coördinatie en de organisatie van de planning van het integraal waterbeleid;
  - voor het rapporteren over de toestand van het Vlaams Leefmilieu met het Milieuraapport Vlaanderen (MIRA);
- de VLM-uitgaven:
  - gericht op de aanpak van de mestproblematiek en de uitvoering van de mestactieplannen (inclusief de werking van de Mestbank),
  - gericht op ondersteuning in het kader van flankerende maatregelen MAP (aan praktijkcentra, watergroeperingen en andere actoren);
  - inzake grondenbanken met de focus op het thema Water;
- het uitkeren van het dividend van de NV Aquafin door de VMH.

E: BODEM EN ONDERGROND

Onder dit ISE vallen alle maatregelen, taken, doelstellingen en budgetten van het bodembeleid, in hoofdzaak vervat of gelinkt aan het bodemdecreet en VLAREBO. Dit bodembeleid dient de kwaliteit van de bodem door bodemsanering en bodembescherming te verzekeren, te behouden en te herstellen, zodat onze bodems in de toekomst nog zoveel mogelijk functies kunnen uitoefenen en er nog verschillende types landgebruik mogelijk blijven.

Voornameijk volgende doelstellingen worden ondersteund binnen dit ISE. De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen inzake bodem en ondergrond via:

- het richten van het bodembeleid op een duurzaam bodem- en ondergrondbeheer;
- het richten van het beleid inzake bodemsanering op zoveel mogelijk de richtwaarden voor bodemkwaliteit te realiseren;
- het richten van het beleid inzake bodembescherming op de bescherming van de bodem tegen erosie, verontreiniging en verstoring, en het vrijwaren van de waardevolle bodems;
- duurzaam gebruik van uitgegraven bodem;

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- de werking van OVAM (inclusief de lonen) toe te wijzen aan het ISE Bodem en Ondergrond;
- de beleidsuitgaven van OVAM gericht op:
  - o de uitvoering en verdere uitbouw van een doeltreffend bodembeleid en –instrumentarium;
  - o het (ambtshalve) saneren van de historische en nieuwe bodemverontreiniging, met inbegrip van de zorg om verlaten terreinen waar mogelijk opnieuw een nuttige functie te geven;
  - o het ondersteunen van onze partners met het oog op genoemde doelstellingen;
- de specifieke werking van het departement Omgeving inzake:
  - o beleidsvoorbereidend onderzoek op het vlak van bodem en ondergrond, de Databank Ondergrond Vlaanderen en de Vlaamse geotheek;
  - o de subsidiëring van erosiebestrijdingsmaatregelen en –instrumenten;
  - o het Grindfonds.

F: NATUUR EN BIODIVERSITEIT

Onder dit ISE vallen taken, doelstellingen en budgetten die alle verband houden met het beleidsveld Leefmilieu en Natuur, en dan meer bepaald met het thema Natuur en biodiversiteit.

Concreet worden voornamelijk volgende doelstellingen ondersteund binnen dit ISE:

- FA en FD. de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen inzake natuur via het behoud en het stimuleren van de ontwikkeling van meer en betere natuur in de nabije buurt van alle Vlamingen;
- FA, FB, FC, FE en FY. de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen inzake natuur via het werken aan het behoud, het herstel en de versterking van biodiversiteit en ecosystemen;
- FF en FG. het versterken van de kennisbasis voor het natuurbeleid.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- het aankopen, inrichten en beheren van openbare bossen en natuurdomeinen;

- de werking van het Visserijfonds, het Fonds voor EU-financiering, het Boscompensatiefonds en het Jachtfonds;
- het ondersteunen van partners met het oog op het behouden en versterken van biodiversiteit en ecosystemen;
- de beleidsondersteunende werking van ANB, INBO en het EV INBO;
- de beleidsondersteunende werking van VLM (incl. lonen) inzake natuurinrichting en de Grondenbanken gericht op natuur en biodiversiteit.

G: PLATTELANDSBELEID

Onder dit ISE vallen alle taken, doelstellingen en budgetten die verband houden met het beleidsveld Plattelandsbeleid.

Concreet wordt voornamelijk volgende doelstelling ondersteund binnen dit ISE:

- GA en GY. het plattelandsbeleid legt de basis voor de duurzame ontwikkeling van het Vlaams platteland.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- cofinanciering Vlaams Gewest voor plattelandsprojecten en leedergroepen ingevolge het plattelandsontwikkelingsprogramma voor Vlaanderen;
- subsidies platteland Plus;
- de werking van de VLM inzake plattelandsbeleid (inclusief lonen);
- de beleidsondersteunende werking van de VLM inzake plattelandsbeleid.

H: LUCHT

Onder dit ISE vallen taken, doelstellingen en budgetten die alle verband houden met het beleidsveld Leefmilieu en Natuur, en dan meer bepaald met het thema Lucht.

Concreet worden voornamelijk volgende doelstellingen ondersteund binnen dit ISE:

- HA. de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen inzake lucht via:
  - o het onderbouwen en afstemmen van het milieu- en luchtbeleid en de actieve verspreiding van de hieraan gerelateerde informatie;
  - o het inventariseren, meten en rapporteren over de verontreiniging en de kwaliteit van de lucht;
  - o het sturen van de verbetering van de kwaliteit van de lucht;
  - o het uitvoeren van de kerntaken middels een efficiënt informatiesysteem, kwaliteits-, kennis- en organisatiebeheer;
  - o het besturen van de organisatie en organiseren van de interne werking met het oog op een efficiënte uitvoering van de kerntaken;
  - o het ondersteunen van maatregelen gericht op de uitrol van emissieverminderende systemen.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- de uitgaven van VMM:
  - o toe te wijzen aan het ISE Lucht (inclusief de lonen);
  - o voor het meten, inventariseren, rapporteren en modelleren van de emissies in lucht, en adviseren over milieuvergunningaanvragen lucht;
  - o voor het meten, modelleren en rapporteren van de luchtkwaliteit, en voorspellen en opvolgen van smogperiodes.
- de uitgaven van het departement Omgeving:
  - o voor beleidsvoorbereidend onderzoek, monitoring en evaluatie op het vlak van het luchtbeleid;

- o aan subsidies voor de aankoop en installatie van emissieverminderende systemen.

I: KLIMAAT

Onder dit ISE vallen taken, doelstellingen en budgetten die alle verband houden met het beleidsveld Leefmilieu en Natuur, en dan meer bepaald met het thema Klimaat.

Concreet wordt voornamelijk volgende doelstelling ondersteund binnen dit ISE:

- IA. Evolutie naar een klimaatvriendelijke samenleving via het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben betrekking op:

- de uitgaven gefinancierd vanuit het Vlaams Klimaatfonds (VKF).

J: AFVAL EN MATERIALEN

Onder dit ISE vallen alle maatregelen, taken, doelstellingen en budgetten van het duurzaam afval – en materialenbeleid, in hoofdzaak vervat of gelinkt aan het materialendecreet en VLAREMA.

Concreet worden binnen OVAM voornamelijk volgende doelstellingen ondersteund binnen dit ISE:

- het afval – en materialendecreet is gericht op het tot stand brengen van materiaalkringlopen;
- het bevorderen van de kwaliteit van producten en productieprocessen, en een duurzaam consumptiegedrag, op het vlak van de kwalitatieve en kwantitatieve preventie van het gebruik van grondstoffen en materialen.
- waarbij de gezondheid van de mens en het milieu gevrijwaard worden tegen de schadelijke invloed van de productie en het beheer van afvalstoffen;
- en waarbij de uitputting van hernieuwbare en niet-hernieuwbare hulpbronnen, de verspilling van materialen en energie in het algemeen en de schadelijke gevolgen voor mens en milieu, verbonden aan materiaalgebruik en -verbruik, worden tegengegaan.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben bij OVAM in hoofdzaak betrekking op:

- de beleidsuitgaven gericht op de uitvoering en verdere uitbouw van een doeltreffend afvalstoffen – en materialenbeleid en -instrumentarium;
- de beleidsuitgaven gericht op de totstandkoming van de circulaire economie in Vlaanderen;
- de sturing en coördinatie van het veilig beheer, de inzameling en de veilige verwijdering van gevaarlijke stoffen en afvalstoffen, alsmede de ambtshalve verwijdering ervan;
- het ondersteunen van onze partners met het oog op genoemde doelstellingen.

N: OMGEVINGSBELEID VOOR RUIMTE EN MILIEU

Onder dit ISE vallen taken, doelstellingen en budgetten die in het raakvlak liggen tussen de beleidsvelden Leefmilieu en Natuur en Ruimtelijke Ordening.

Concreet worden voornamelijk volgende doelstellingen ondersteund binnen dit ISE:

- NA. de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen op het vlak van hinder;
- NB. de uitvoering van gebieds- en projectwerking;
- NC. de uitbouw van kennis en expertise inzake ruimtelijk en omgevingsbeleid;
- ND, NE en NR. de Vlaamse overheid als een betrouwbare partner voor onze belanghebbenden op het vlak van ruimte en milieu;
- NJ en NY. Landbouw en natuur als sterke partners in een multifunctioneel landelijk gebied.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- de werkingsuitgaven van VLM:
  - o inzake beleidsondersteunende werking toe te wijzen aan het ISE Omgevingsbeleid voor ruimte en Milieu (inclusief de lonen);
  - o voor vergoedingen (inclusief beheerovereenkomsten) ingevolge gebiedsgerichte verscherpingen in uitvoering van het mestdecreet en ingevolge het plattelandsontwikkelingsprogramma voor Vlaanderen;
  - o voor gebruikersschade en kapitaalschade;
  - o inzake ruilverkaveling, landinrichting en de grondenbanken toewijsbaar aan de ISE N;
- de uitgaven van het departement Omgeving:
  - o voor de beleidsondersteuning inzake ruilverkaveling en landinrichting;
  - o in het kader van de werking van het Vernieuwingsfonds, het Rubiconfonds en het Grondfonds.

O: THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING

Onder dit ISE vallen alle taken, doelstellingen en budgetten die verband houden met de beleidsvelden Leefmilieu en Natuur, en Ruimtelijke Ordening, en die niet eenduidig toe te wijzen zijn aan een ander ISE binnen het beleidsdomein Omgeving.

Concreet worden voornamelijk volgende doelstellingen ondersteund binnen dit ISE:

- OA. het omgevingsbeleid werkt met eenvoudige en doeltreffende instrumenten, wordt wetenschappelijk onderbouwd en stimuleert doorwerking in relevante beleidsvelden en sectoren;
- OB. een doelgerichte deelname aan het internationaal beleid;
- OC. vergroening van de economie.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- de beleidsuitgaven gericht op de uitbouw van een doeltreffend omgevingsbeleid en -instrumentarium;
- het honoreren van internationale verdragen en samenwerkingsakkoorden;
- de werking van het Vlarelfonds, het Fonds voor EU-financiering en het Omgevingsfonds;
- het ondersteunen van onze partners met het oog op het vergroenen van onze maatschappij en economie.

PROGRAMMA QE – ENERGIE**K: ENERGIE**

Onder dit ISE vallen alle taken, doelstellingen en budgetten die verband houden met het beleidsveld Energie.

Concreet worden voornamelijk volgende doelstellingen ondersteund binnen dit ISE:

- KA. de energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen bevorderen
- KB. het eindenergieverbruik efficiënter maken
- KC. het uitwerken en uitvoeren van een actieplan clean power for transport
- KE. impulsprojecten energiebeleid (Energiefonds)
- KF. impulsprojecten energiebeleid (Fonds EU-financiering)
- KG. groene energie (Energiefonds)
- KJ. impulsprojecten energiebeleid ter ondersteuning van het klimaatbeleid (Energiefonds)
- KK. Noodkoopfonds (Energiefonds)
- KS. de werking van de VREG.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- de energie-gerelateerde beleidsuitgaven van VEA, VREG en het departement Omgeving;
- impulsprojecten via het Energiefonds, in het bijzonder inzake groene warmte, opslag en batterijen, wind en micro-wkk;
- Europese impulsprojecten via het Fonds voor EU-financiering en het Energiefonds;
- projecten en initiatieven die passen binnen het Actieplan Clean Power for Transport;
- het verlenen van energieleningen;
- sloop- en heropbouwpremies;
- het verlenen van noodkoopleningen;
- het ondersteunen van maatregelen in het kader van de openbaredienstverplichtingen van de netbeheerders, o.a. afbouw van de overschotten aan opgekochte groenestroom- en warmtekrachtcertificaten;
- de financiering van de VREG.

PROGRAMMA QF - DIERENWELZIJN**M: DIERENWELZIJN**

Onder dit ISE vallen alle taken en budgetten die verband houden met het beleidsveld Dierenwelzijn.

Concreet wordt voornamelijk volgende doelstelling ondersteund binnen dit ISE:

- MA. Vlaanderen als voorloper in Europa: naar een sterk en doordacht dierenwelzijnsbeleid.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- de werking van het Dierenwelzijnsfonds;
- de beleids- en onderzoeksuitgaven inzake dierenwelzijn;
- de verdere uitbouw van de inspectie in de Vlaamse slachthuizen;
- de compensatievergoeding voor de pelsdierhouderijen en de foiegras-producenten.

PROGRAMMA QD – WONEN

P: VRAAGZIJDE WONINGMARKT

Onder dit ISE vallen alle maatregelen en de bijhorende budgetten die huurders en eigenaars rechtstreeks ondersteunen in het verwerven van toegang tot een woning en in het behoud ervan.

Binnen dit ISE wordt invulling gegeven aan volgende strategische doelstellingen:

- Versterkte inspanning om het wonen beter betaalbaar te maken
- De woonzekerheid, vooral op de private huurmarkt, is verhoogd
- Een toegankelijke, laagdrempelige woningmarkt

Deze doelstellingen kaderen binnen de ambities van het Woonbeleidsplan Vlaanderen dat in 2050 menswaardig wonen voor iedereen betaalbaar is, iedereen de zekerheid heeft te kunnen (blijven) wonen in een geschikte woning en iedereen toegang heeft tot een woning.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- de huurpremie en huursubsidie;
- het verstrekken van (bijzondere) sociale leningen
- het Fonds ter bestrijding van de uithuiszettingen;
- de verzekering gewaarborgd wonen;
- de subsidie aan huurdersorganisaties en het Vlaams Huurdersplatform

Q: AANBODZIJDE WONINGMARKT

Onder dit ISE vallen alle taken en budgetten die verband houden met het ondersteunen van de creatie van bijkomend aanbod op de woningmarkt

Binnen dit ISE wordt invulling gegeven aan de strategische doelstelling 'een beter en breder woonaanbod'.

Deze doelstelling kadert binnen de ambitie van het Woonbeleidsplan Vlaanderen dat in 2050 vraag en aanbod op mekaar zijn afgestemd.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- de ondersteuning van sociale verhuurkantoren;
- de subsidiëring van woonwagenterreinen;
- de projectsubsiëring van SHM's via de VMSW;
- de huurhulpactiviteiten van het VWF
- het Garantiefonds voor de Huisvesting;
- het Urgentieprogramma voor de Sociale Huisvesting;
- het Vlaams Financieringsfonds voor grond- en woonbeleid Vlaams-Brabant.

R: WONINGKWALITEIT

Binnen dit ISE wordt invulling gegeven aan de strategische doelstelling 'Een groter aandeel woningen is kwaliteitsvol'.

Deze doelstelling kadert binnen de ambitie van het Woonbeleidsplan Vlaanderen dat in 2050 alle woningen van toereikende kwaliteit moeten zijn. Het woningkwaliteitsbeleid zet in op alle aspecten van een doordachte handavingspiramide, en dit voor alle deelmarkten.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- De renovatie- en aanpassingspremie
- De inkomsten en uitgaven van het Fonds voor de Wooninspectie
- De investeringssubsidie voor lokale besturen om het aanbod van noodwoningen te vergroten.

S: LOKAAL WOONBELEID

Vanaf BA2019 worden alle budgetten uit deze kleinere ISE toegewezen aan het ISE Thema-overschrijdend instrumentarium wonen. Zie volgende ISE T.

T: THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM WONEN

Onder dit ISE vallen alle taken, doelstellingen en budgetten die verband houden met het beleidsveld Wonen, en die niet eenduidig toe te wijzen zijn aan een ander ISE binnen het beleidsdomein Wonen.

Concreet worden binnen dit ISE initiatieven genomen rond de performantie van de woonactoren, het lokaal woonbeleid, het onderbouwd woonbeleid, kwaliteitsvolle regelgeving en de performantie van de overheid.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- De Visitatieraad
- Het Fonds voor de Huisvesting;
- Onderzoek en het Steunpunt Wonen;
- De werking van de Vlaamse Woonraad;
- De subsidiëring van projecten Intergemeentelijke Samenwerking.

DEEL 2: GECONSOLIDEERDE BELEIDS- EN BETAALKREDIETEN
--

In dit deel wordt, naar analogie met de uitleg in de algemene toelichting over de beleids- en betaalkredieten, aangegeven hoe de geconsolideerde beleids- en betaalkredieten van het beleidsdomein berekend worden. De geconsolideerde beleidskredieten zoals opgenomen in tabel 1-3 en de geconsolideerde betaalkredieten zoals opgenomen in tabel 2-3 komen overeen met de bedragen die opgenomen zijn in deel 4.3 van de algemene toelichting.

1. Beleidskredieten

De geconsolideerde beleidskredieten worden bekomen door de beleidskredieten van het ministerie en van de te consolideren instellingen binnen het beleidsdomein samen te tellen.

Eerst worden de beleidskredieten van het ministerie berekend.

Tabel 1-1: Beleidskredieten Ministerie (in duizend euro)

Omgeving		BA 2019
Vastleggingskredieten (VAK)	+	3.761.421
Voorziene aanwending van overgedragen VAK voorgaande jaren	+	0
<i>Correcties voor:</i>		
Deelnemingen en kredietverleningen (ESR code 8)	-	66.118
Aflossingen overheidsschuld (ESR code 9)	-	343
Overflow	-	0
Dotaties aan instellingen behorende tot de consolidatiekring & correcties	-	2.875.972
TOTAAL Beleidskredieten ministerie (1)	=	818.988

Daarna worden de beleidskredieten van de te consolideren instellingen berekend. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt tussen instellingen met zowel beleids- als betaalkredieten en instellingen met enkel betaalkredieten. Bij de eerste categorie vertrekt men van de vastleggingskredieten waarop men de gebruikelijke correcties maakt (zie deel 4.2 van de algemene toelichting). Bij de tweede categorie past men deze correcties toe op de vereffeningskredieten, waarna het verschil tussen vastleggingskrediet en het vereffeningskrediet van de toelage die deze instelling ontvangt, wordt toegevoegd. In bepaalde gevallen wordt hier nog een bijkomende correctie gemaakt, bijvoorbeeld indien opgebouwde begrotingssaldi uit het verleden aangewend worden.

De totaliteit van de beleidskredieten van de instellingen binnen dit beleidsdomein wordt bekomen door beide subtotalen op te tellen.

Tabel 1-2: Beleidskredieten Instellingen (in duizend euro)

Omgeving		BA 2019
Beleidskredieten Instellingen en DAB		
Gesplitste vastleggingskredieten	+	1.442.075
<i>Correcties voor:</i>		
Deelnemingen en kredietverleningen (ESR code 8)	-	6.922
Aflossingen overheidsschuld (ESR code 9)	-	0
Toelagen aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-	64.321
Interne verrichtingen	-	39.227
TOTAAL		1.331.605

Door het maken van de optelsom van de beleidskredieten van de ministeries en de te consolideren instellingen, bekomt men de geconsolideerde beleidskredieten van het beleidsdomein, zoals ook opgenomen in de algemene toelichting.

Tabel 1-3: Geconsolideerde beleidskredieten (in duizend euro)

Omgeving		BA 2019
Geconsolideerde beleidskredieten (5=1+4)	=	2.150.593

2. Betaalkredieten

Voor de berekening van de geconsolideerde betaalkredieten wordt eenzelfde methode gehanteerd. Bij de instellingen wordt echter geen onderscheid meer gemaakt tussen de twee categorieën van instellingen gezien het betaalkrediet rechtstreeks afgeleid kan worden uit de begroting van de instellingen.

Tabel 2-1: Betaalkredieten Ministerie (in duizend euro)

Omgeving		BA 2019
Vereffeningskredieten (VEK)	+	1.712.812
Variabele kredieten (VRK)	+	0
<i>Correcties voor:</i>		
Deelnemingen en kredietverleningen (ESR code 8)	-	66.118
Aflossingen overheidsschuld (ESR code 9)	-	343
Overflow	-	0
Dotaties aan instellingen behorende tot de consolidatiekring & correcties	-	889.293
TOTAAL Betaalkredieten ministerie (1)	=	757.058

Tabel 2-2: Betaalkredieten Instellingen (in duizend euro)

Omgeving		BA 2019
Vereffeningskredieten	+	5.780.898
<i>Correcties voor:</i>		
Deelnemingen en kredietverleningen (ESR code 8)	-	2.001.849
Aflossingen overheidsschuld (ESR code 9)	-	1.590.172
Toelagen aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-	60.676
Interne verrichtingen	-	860.226
TOTAAL Betaalkredieten instellingen (2)	=	1.267.975

Tabel 2-3: Geconsolideerde betaalkredieten (in duizend euro)

Omgeving		BA 2019
Geconsolideerde betaalkredieten (3=1+2)	=	2.025.033

DEEL 3: TOELICHTING BIJ DE TOTALEN VAN DE PROGRAMMA'S
--

PROGRAMMA QA – QBO - DEPARTEMENT OMGEVING

1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	138	195	0
Bijstelling BA 2019	0	92	0
BA 2019	138	287	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	69.651	69.651
Bijstelling BA 2019	684	684
BA 2019	70.335	70.335

PROGRAMMA QA – QCO - INSTITUUT VOOR NATUUR EN BOSONDERZOEK

1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	1.452	0	0
Bijstelling BA 2019	332	0	0
BA 2019	1.784	0	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	14.787	14.207
Bijstelling BA 2019	587	1.107
BA 2019	15.374	15.314

PROGRAMMA QA – QD0 - AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS**1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN**

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	0	0
Bijstelling BA 2019	0	0	0
BA 2019	0	0	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	40.303	40.303
Bijstelling BA 2019	269	269
BA 2019	40.572	40.572

PROGRAMMA QA – QE0 - VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP**1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN**

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	0	0
Bijstelling BA 2019	0	0	0
BA 2019	0	0	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	6.236	6.263
Bijstelling BA 2019	88	88
BA 2019	6.324	6.351

PROGRAMMA QA – QF0 - AGENTSCHAP WONEN**1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN**

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	47	0
Bijstelling BA 2019	0	13	0
BA 2019	0	60	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	21.018	21.020
Bijstelling BA 2019	912	912
BA 2019	21.930	21.932

PROGRAMMA QA – QG0 - AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED**1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN**

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	740	85	0
Bijstelling BA 2019	363	4	0
BA 2019	1.103	89	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	18.572	18.580
Bijstelling BA 2019	635	964
BA 2019	19.207	19.544

PROGRAMMA QC – OMGEVING EN NATUUR**1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN**

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	560	221.811	0
Bijstelling BA 2019	615	- 204.637	0
BA 2019	1.175	17.174	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	737.651	755.769
Bijstelling BA 2019	- 200.405	- 202.593
BA 2019	537.246	553.176

PROGRAMMA QD – WONEN**1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN**

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	1.100	0
Bijstelling BA 2019	0	- 114	0
BA 2019	0	986	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	2.378.751	377.763
Bijstelling BA 2019	243	1.183
BA 2019	2.378.994	378.946

PROGRAMMA QE – ENERGIE**1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN**

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	25.400	145.370	0
Bijstelling BA 2019	- 990	42.803	0
BA 2019	24.410	188.173	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	222.861	229.363
Bijstelling BA 2019	35.366	9.281
BA 2019	258.227	238.644

PROGRAMMA QF – DIERENWELZIJN**1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN**

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	756	0
Bijstelling BA 2019	0	0	0
BA 2019	0	756	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	4.460	4.460
Bijstelling BA 2019	0	- 500
BA 2019	4.460	3.960

PROGRAMMA QG – ONROEREND ERFGOED**1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN**

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	359	256	0
Bijstelling BA 2019	- 35	0	0
BA 2019	324	256	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	113.845	104.800
Bijstelling BA 2019	0	- 7.916
BA 2019	113.845	96.884

PROGRAMMA QH – KLIMAAT**1.1. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE ONTVANGSTEN**

(duizend euro)

	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	0	0
Bijstelling BA 2019	0	213.381	0
BA 2019	0	213.381	0

1.2. EVOLUTIE VAN DE TOTALEN VOOR DE UITGAVEN

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	0	0
Bijstelling BA 2019	294.907	267.154
BA 2019	294.907	267.154

DEEL 4: INHOUDELIJKE TOELICHTING BIJ ELK VAN DE ENTITEITEN**A. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB's)****1. ONTVANGSTENARTIKELEN****1.1. PROGRAMMA QA – APPARAATSKREDIETEN****1.1.1. DEPARTEMENT OMGEVING****QB0-9QAETZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel omvat, naast terugvorderingen bij de huidige werkgevers van personeelsleden van het departement Omgeving met verlof voor opdracht, de loonbijdragen vanuit de EU in het kader van de cofinanciering van Europese projecten van het departement Omgeving.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	195	0
Bijstelling BA 2019	0	92	0
BA 2019	0	287	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De inkomsten worden aangepast aan de uitvoering van de afgelopen jaren.

1.1.2. INSTITUUT VOOR NATUUR EN BOSONDERZOEK**QC0-9QAEAZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel werd opgenomen om tegemoet te komen aan de normen aangaande de boekhoudkundige verwerking van de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing voor kenniswerkers.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	1.452	0	0
Bijstelling BA 2019	332	0	0
BA 2019	1.784	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangsten worden gegeven de koppeling met het aantal personeelsleden in dienst veel representatiever geraamd door de realisatiecijfers van 2018 dan door het gemiddelde van de reële ontvangsten van de voorbije jaren. Op basis van de

realisatie in 2018 wordt de totale niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing voor kenniswerkers bij het INBO in 2019 geraamd op 1.784 keuro.

1.1.3. AGENTSCHAP WONEN

QF0-9QAGTZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit variabel loonkrediet wordt gespijsd door de terugvordering van lonen van gedetacheerde werknemers van het IVA Wonen-Vlaanderen. De inkomsten kunnen aangewend voor de betaling van lonen. Uitgaven worden aangerekend op begrotingsartikel QF0-1QAG4ZZ-LO.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	47	0
Bijstelling BA 2019	0	13	0
BA 2019	0	60	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De bijstelling betreft de forfaitaire terugbetaling van de halftijdse salariskost voor de voorzitter van de Sociale Dienst, wiens mandaat afliep op 30/06/2019.

QF0-9QDGTQB-OW – BEVORDERING VAN DE EIGENDOMSVERWERVING (WAARBORGFONDS SOCIALE LENINGEN)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel vervangt begrotingsartikel QF0-9QDGTQB-OW. Met het oog op de opmaak van een goed gestructureerde BBT, wordt het ISE van dit begrotingsartikel gewijzigd naar 'Ondersteuning Vraagzijde Woningmarkt', naar analogie met de bijzondere sociale leningen bij het VWF en de VMSW.

De ontvangsten op dit begrotingsartikel betreffen de waarborgvergoedingen die EKM's verschuldigd zijn aan Waarborgfonds sociale leningen (BVR 29/06/2007 houdende de voorwaarden betreffende sociale leningen met Gewestwaarborg voor het bouwen, kopen, verbouwen en behouden van woningen). Naast de waarborgvergoedingen worden op dit fonds de bij de particulier ingevolge indeplaatsstelling teruggevorderde uitgekeerde bedragen gestort. De uitgaven van het Waarborgfonds Sociale Leningen worden aangerekend op begrotingsartikel QF0-1QDG4PB-WT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	0	0
Bijstelling BA 2019	0	286	0
BA 2019	0	286	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Het krediet wordt bijgesteld van 400 keuro (zie QF0-1QDGTQB-OW) naar 286 keuro. De bijstelling van -114 keuro betreft een realistischere inschatting van de ontvangsten in functie van de productie van de EKM's de voorbije 3 jaar. T.e.m. de begrotingsopmaak 2019 werden deze ontvangsten theoretisch berekend op basis van de waarborgmachtiging van 200 miljoen die in de decreetsbepalingen wordt ingeschreven (nl. een vergoeding van 0,20% op een theoretische productie van 200 miljoen euro bij volledige uitputting van de machtiging).

QF0-9QDGTQB-OW – BEVORDERING VAN DE EIGENDOMSVERWERVING (WAARBORGFONDS SOCIALE LENINGEN)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel wordt vervangen door QF0-9QDGTPB-OW (zie hierboven). Voor een korte inhoud en een toelichting bij de kredietevolutive wordt verwezen naar dit begrotingsartikel.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	400	0
Bijstelling BA 2019	0	- 400	0
BA 2019	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Zie verantwoording bij begrotingsartikel QF0-9QDGTPB-OW.

1.1.4. AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED**QG0-9QAGAZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel registreren we de ontvangsten verbonden met de interne werking (apparaat) van het agentschap Onroerend Erfgoed, waaronder teruggestorte verkeer uitbetaalde lonen en vergoedingen of verkoop van werkingsmiddelen.

Op dit begrotingsartikel rekenen we ook de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing voor kenniswerkers aan.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	740	0	0
Bijstelling BA 2019	363	0	0
BA 2019	1.103	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Op dit begrotingsartikel registreren we de ontvangsten geregistreerd, verbonden met de algemene werking van het 'apparaat' van het agentschap Onroerend Erfgoed, waaronder verkeerd uitbetaalde lonen en vergoedingen of verkoop van werkingsmiddelen. In 2018 werd ongeveer 13 keuro ontvangen in verband met dubbele betalingen en verrekeningen van voorbije jaren (bv elektriciteit).

We verwachten geen dergelijke ontvangsten voor 2019.

Op dit begrotingsartikel rekenen we sinds BA 2018 ook de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing (BV) aan voor kenniswerkers. Het bedrag van de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing wordt toegevoegd aan het begrotingsartikel QG0-1QAG2ZZ-LO; dit artikel is het spiegelbeeld van het begrotingsartikel QG0-9QAGAZZ-OW voor de ontvangst inzake de verminderde BV.

De niet doorgestuurde bedrijfsvoorheffing werd geraamd op 740 keuro voor 2018 maar bedroeg effectief 1.084 keuro.

Voor 2019 gaat Onroerend Erfgoed uit van een verminderde BV van 1.103 keuro. Het verschil tussen 740 en 1.103, zijnde 363 keuro moet worden toegevoegd.

QG0-9QAGTZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit variabel loonkrediet wordt gespijsd door de terugvordering van lonen van gedetacheerde werknemers van Onroerend Erfgoed (bijvoorbeeld een detachering naar een lokaal bestuur voor een politiek mandaat). De inkomsten kunnen aangewend worden voor de betaling van lonen van tijdelijke vervangers via begrotingsartikel QG0-1QAG4ZZ-LO.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	85	0
Bijstelling BA 2019	0	4	0
BA 2019	0	89	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Voor Onroerend Erfgoed betreft het de detachering van 1 werknemer met een politiek mandaat. Op basis van de aanrekening voor de eerste maanden van 2019 raamt Onroerend Erfgoed de kosten op 89 keuro voor 2019. Vandaar de bijstelling met 4 keuro tegenover BO 2019.

1.2. PROGRAMMA QC – RUIMTELIJKE ORDENING, MILIEU EN NATUUR**1.2.1. ISE E BODEM EN ONDERGROND****QB0-9QCEAEA-OW – DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: BODEM EN ONDERGROND****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit ontvangstenartikel dient ter uitvoering van de ingevoerde garantieregeling voor projecten met betrekking tot de diepe aardwarmte. Op dit artikel wordt na een goedgekeurde aanvraag tot garantie de door de aanvrager verschuldigde premie ontvangen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BO 2019	0	0	0
Bijstelling BA 2019	615	0	0
BA 2019	615	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie

Er wordt voor 2019 615 k.euro aan ontvangen premies ingeschreven in het kader van de concretisering van de waarborgregeling voor Janssens Pharmaceutica.

1.2.2. ISE F NATUUR EN BIODIVERSITEIT**QD0-9QCETFD-OW – DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: NATUUR (BOSSENCOMPENSATIEFONDS)****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Art.90bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 februari 2001 tot vaststellen van nadere regels inzake compensatie van ontbossing en ontheffing van het verbod op ontbossing omvatten de regels inzake compensatie van ontbossing en ontheffing van het verbod op ontbossing. De ontvangsten binnen dit Bossencompensatiefonds zijn afhankelijk van het aantal afgeleverde stedenbouwkundige vergunningen tot ontbossing en de wijze waarop compensatie wordt gerealiseerd.

De uitgaven van het Bossencompensatiefonds worden in 2019 begroot op artikels QD0-1QCE4FD-WT en QD0-1QCE4FY-IS.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS-OPBRENGSTEN
BO 2019	0	3.430	0
Bijstelling BA 2019	0	2.300	0
BA 2019	0	5.730	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Door middel van een besluit van de Vlaamse Regering werd de bosbehoudsbijdrage in 2017 verhoogd van €1,98/m² naar €3,5/m². De realisatiecijfers 2018 lijken erop te wijzen dat deze verhoging in 2018 pas effectief is begonnen door te werken. Aangezien we ook in 2019 dezelfde trend zien terugkeren, is een aanzienlijke bijstelling van de ontvangsten nodig. Er wordt verwacht dat de ontvangsten zullen uitkomen op 5.800 keuro, oftewel een bijstelling van +2.300 k.euro, waarvan 5.730 k.euro op QD0-9QCETFD-OW en 70 keuro op QD0-9QCETFD-OI.

1.2.3. ISE I KLIMAAT

QB0-9QCETIB-OW – NAAR EEN KLIMAATVRIENDELIJKE SAMENLEVING: UITVOEREN EN VERSTERKEN KORTE TERMIJN KLIMAATBELEID (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Federale Overheid fungeert in het kader van het Europees systeem van emissierechten (EU ETS) als veiler van de Belgische emissierechten en ontvangt de Belgische veilinginkomsten. Overeenkomstig het Samenwerkingsakkoord betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2012 wordt hiervan jaarlijks 52,76% overgedragen aan Vlaanderen, waar ze in het Vlaams Klimaatfonds worden opgenomen. Via dit artikel wordt het Vlaams deel van de betrokken veilinginkomsten ontvangen.

Hiernaast worden via dit artikel op termijn ook de terugbetalingen ontvangen van de (onbenut gebleven) subsidies die uitgekeerd werden aan niet-geconsolideerde actoren in het kader van de uitvoering van goedgekeurde projecten binnen het Vlaams Klimaatfonds.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-9QHETIB-OW.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	206.319	0
Bijstelling BA 2019	0	- 206.319	0
BA 2019	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-9QHETIB-OW.

1.2.4. ISE N OMGEVINGSBELEID VOOR RUIMTE EN MILIEU

QB0-9QCETNE-OW – VERNIEUWINGSFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Ontvangstenartikel binnen het Vernieuwingsfonds, gelinkt aan uitgavenartikel QB0-1QCE4NE-WT. Leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten in Vlaanderen worden opgenomen in een inventaris die jaarlijks wordt bijgewerkt. De heffing moet worden betaald in het kalenderjaar dat volgt op de derde registratie in de inventaris. Deze heffingen komen terecht in het vernieuwingsfonds samen met ontvangen intresten en terugontvangen subsidies. Vanuit dit fonds wordt dan steun gegeven aan projecten die leegstaande sites nieuw leven willen inblazen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	5.834	0
Bijstelling BA 2019	0	- 1.234	0
BA 2019	0	4.600	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De raming van de ontvangsten is gebaseerd op het gemiddelde van de ramingen van Vlabeel voor de periode 2016-2018. Het gaat om een (regulerende) heffing die beoogt om de leegstand te bestrijden, dus het is logisch dat deze heffing verder afneemt.

1.2.5. ISE O THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING

QB0-9QCETOD-OW – HET OMGEVINGSBELEID WERKT MET EENVOUDIGE DOELTREFFENDE INSTRUMENTEN, WORDT WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWD EN STIMULEERT DOORWERKING IN RELEVANTE BELEIDSVELDEN EN SECTOREN (FONDS EU FINANCIERING)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Concreet zal dit artikel gebruikt worden ter correcte ESR-matige boeking van EU-cofinancieringsmiddelen voor de uitvoering van impulsprojecten binnen het departement Omgeving. In combinatie met artikel QB0-1QCE4OD-WT wordt de ESR-neutraliteit verzekerd van deze projectuitgaven.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	0	0
Bijstelling BA 2019	0	287	0
BA 2019	0	287	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2019 wordt een totale ESR-aanrekenbare ontvangst van 287 k.euro voorzien. Dit staat ESR-neutraal tov. de gerelateerde ESR-uitgaven 2019 op artikel QB0-1QCE4OD-WT.

De betrokken projecten zijn de volgende:

- OpenGov: onderzoek naar optimalisatie openbaarheid van bestuur bij de EU;
- 2B Connect: voorzien van een biodiverse inrichting van bedrijfsterreinen;
- Vitalnodes: onderzoek naar verhogen van efficiëntie en duurzaamheid van vrachtvervoer tussen stadsgebieden;
- Prowater: opbouwen van weerstand tegen droogte en waterschaarste;
- GeoEra: grensoverschrijdend geologisch onderzoek met focus op geo-energie,
- primaire grondstoffen en grondwater;
- Leve(n)de Bodem: bodemadvies op maat geven aan landbouwers.

QB0-9QCETOE-OW – HET OMGEVINGSBELEID WERKT MET EENVOUDIGE EN DOELTREFFENDE INSTRUMENTEN, WORDT WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWD EN STIMULEERT DOORWERKING IN RELEVANTE BELEIDSVELDEN EN SECTOREN (VLARELFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op het "Fonds voor de behandeling van de erkenningsaanvragen en de uitoefening van het toezicht op de erkenningen met betrekking tot het leefmilieu", worden inkomsten geboekt via de betaling van retributies voor erkenningsaanvragen en toezicht op erkenningen leefmilieu. Deze ontvangsten zijn gelinkt aan de uitgaven op artikel QB0-1QCE4OE-WT.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	331	0
Bijstelling BA 2019	0	329	0
BA 2019	0	660	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De inkomsten aan retributies worden geschat op 660 keuro voor 2019. De wijziging van het retributiesysteem naar jaarlijkse inning ipv vijfjaarlijkse betaling is uitgesteld van 2019 naar 2020. Deze wijziging is opgenomen in de VLAREM-trein 2017 die op 3 mei 2019 definitief goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering.

1.3. PROGRAMMA QD – WONEN

1.3.1. AGENTSCHAP WONEN-VLAANDEREN

QF0-9QAGTZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit variabel loonkrediet wordt gespijsd door de terugvordering van lonen van gedetacheerde werknemers van het IVA Wonen-Vlaanderen. De inkomsten kunnen aangewend voor de betaling van lonen. Uitgaven worden aangerekend op begrotingsartikel QF0-1QAG4ZZ-LO.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	47	0
Bijstelling BA 2019	0	13	0
BA 2019	0	60	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De bijstelling betreft de forfaitaire terugbetaling van de halftijdse salariskost voor de voorzitter van de Sociale Dienst, wiens mandaat afliep op 30/06/2019.

QF0-9QDGPB-OW – BEVORDERING VAN DE EIGENDOMSVERWERVING (WAARBORGFONDS SOCIALE LENINGEN)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel vervangt begrotingsartikel QF0-9QDGTQB-OW. Met het oog op de opmaak van een goed gestructureerde BBT, wordt het ISE van dit begrotingsartikel gewijzigd naar 'Ondersteuning Vraagzijde Woningmarkt', naar analogie met de bijzondere sociale leningen bij het VWF en de VMSW.

De ontvangsten op dit begrotingsartikel betreffen de waarborgvergoedingen die EKM's verschuldigd zijn aan Waarborgfonds sociale leningen (BVR 29/06/2007 houdende de voorwaarden betreffende sociale leningen met Gewestwaarborg voor het bouwen, kopen, verbouwen en behouden van woningen). Naast de waarborgvergoedingen worden op dit fonds de bij de particulier ingevolge indeplaatsstelling teruggevorderde uitgekeerde bedragen gestort. De uitgaven van het Waarborgfonds Sociale Leningen worden aangerekend op begrotingsartikel QF0-1QDG4PB-WT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	0	0
Bijstelling BA 2019	0	286	0
BA 2019	0	286	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het krediet wordt bijgesteld van 400 keuro (zie QF0-1QDGTQB-OW) naar 286 keuro. De bijstelling van -114 keuro betreft een realistischere inschatting van de ontvangsten in functie van de productie van de EKM's de voorbije 3 jaar. T.e.m. de begrotingsopmaak 2019 werden deze ontvangsten theoretisch berekend op basis van de waarborgmachtiging van 200 miljoen die in de decreetsbepalingen wordt ingeschreven (nl. een vergoeding van 0,20% op een theoretische productie van 200 miljoen euro bij volledige uitputting van de machtiging).

QF0-9QDGTQB-OW – BEVORDERING VAN DE EIGENDOMSVERWERVING (WAARBORGFONDS SOCIALE LENINGEN)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt vervangen door QF0-9QDGPB-OW (zie hierboven). Voor een korte inhoud en een toelichting bij de kredietevolutie wordt verwezen naar dit begrotingsartikel.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	400	0
Bijstelling BA 2019	0	- 400	0
BA 2019	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Zie verantwoording bij begrotingsartikel QF0-9QDGTPB-OW.

1.4. PROGRAMMA QE – ENERGIE**1.4.1 ISE K - ENERGIE****QE0-9QEEAKB-OW – HET EINDENERGIEVERBRUIK EFFICIENTER MAKEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel wordt ingezet om eventuele vorderingen qua aan de Vlaamse overheid terug te storten subsidies inzake energie-efficiëntie (eerder toegekend via de algemene uitgavenbegroting), correct te kunnen aanrekenen.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	0	0
Bijstelling BA 2019	10	0	0
BA 2019	10	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Er wordt een beperkte ontvangst gebudgetteerd van 10 keuro in het kader van de Vlaamse energieleningen. In 2019 worden geen vorderingen gebudgetteerd aangaande terug te storten subsidies.

QE0-9QEEAKB-OP – HET EINDENERGIEVERBRUIK EFFICIENTER MAKEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel wordt het aandeel kapitaal gebudgetteerd van terugbetaalde energieleningen die zijn toegekend via het toenmalige FRGE (tot 31/12/2014) of door het Vlaamse Gewest zijn toegekend na de zesde staatshervorming (vanaf 1/1/2015).

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	25.400	0	0
Bijstelling BA 2019	- 1.000	0	0
BA 2019	24.400	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De terugbetalingen in het kader van de energieleningen zijn herraamd door het Participatiefonds Vlaanderen.

QE0-9QEETKE-OW – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het Energiefonds is een begrotingsfonds met eigen inkomsten (Energiedecreet van 8 mei 2009). Het VEA is de beheerder van het Energiefonds, en staat in voor de toewijzing van de inkomsten en de spijziging van de verschillende uitgaven van het Energiefonds.

Het Energiefonds (en meer specifiek deze ingang) wordt hoofdzakelijk gefinancierd door de energieheffing. Daarnaast worden op deze ingang van het Energiefonds ook de ontvangsten gebudgetteerd van de supercapregeling, administratieve geldboetes en Europese subsidies beheerd door het VEA.

Voor de overeenkomstige uitgaven op het Energiefonds, zie:

- impulsprojecten via QE0-1QEE4KE-WT (incl. werking BE-REEL!);
- vergoedingen netbeheerders via QE0-1QEE4KG-WT;
- dotatie aan de VREG via QE0-1QEE4KS-IS;
- lonen BE-REEL!-project via QE0-1QEE4KE-LO.

Opmerking: De ontvangsten en uitgaven van het Energiefonds op basis van Klimaatfondsfinanciering en de (niet-ESR-aanrekenbare) stromen van het Noodkoopfonds (binnen Energiefonds), worden gebudgetteerd via afzonderlijke artikels.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	129.333	0
Bijstelling BA 2019	0	5.363	0
BA 2019	0	134.696	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De herziene (verlaagde) energieheffing is ingegaan op 1.1.2018. De resulterende (verlaagde) ontvangsten liggen in 2019 quasi op kruissnelheid. De recurrente inkomsten uit de supercapregeling werden met de BO 2019 geraamd op 4.000 keuro. Voor 2019 wordt eenmalig een bijkomende ontvangst gebudgetteerd van 5.200 keuro gekoppeld aan de opstart van de regeling in 2019 (verlate goedkeuring Europese Commissie).

De ontvangsten zijn als volgt herraamd:

- 122.808 keuro energieheffing (ongewijzigd t.o.v. BO 2019);
- 9.200 keuro uit de supercapregeling (+5.200 keuro eenmalige ontvangst);
- 863 keuro Europese BE-REEL!-subsidies die effectief worden uitgegeven in 2019 (+163 keuro);
- 1.800 keuro uit administratieve boetes in het kader van de energieprestaties van gebouwen (ongewijzigd);
- 25 keuro voor boetes uit de handhaving van energiefraude (ongewijzigd).

QE0-9QEETKE-OI – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel worden inkomsten (interne stromen) voor het Energiefonds gebudgetteerd die afkomstig zijn van entiteiten binnen de consolidatiekring Vlaamse overheid. In het bijzonder kunnen in afwijking van het Rekendecreet middelen uit het Klimaatfonds worden gestort naar andere begrotingsfondsen binnen de Vlaamse overheid, zoals hier naar het Energiefonds.

Voor de overeenkomstige uitgaven op het Energiefonds, zie:

- impulsprojecten energiebeleid via klimaatfondsfinanciering QE0-1QEE4KJ-WT;
- kredietverleningen Noodkoopfonds QE0-1QEE4KK-PA.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	15.100	0
Bijstelling BA 2019	0	38.200	0
BA 2019	0	53.300	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De ontvangsten uit het Klimaatfonds (te spijzigen naar de hierboven vermelde uitgaven van het Energiefonds) zijn herraamd als volgt:

Ongewijzigd t.o.v. BO 2019:

- 11.100 keuro voor het warmtenet in Oostende;
- 4.000 keuro voor netbeheerdervergoedingen voor warmtepompboilerpremies.

Bijkomend t.o.v. BO 2019:

- 15.700 keuro voor het warmtenet Antwerpen-Noord vanuit het Klimaatfonds (enveloppe vorige legislatuur);
- 3.000 keuro voor lokale energieprojecten in kader van project Stroomversnelling;
- 15.500 keuro aan kredietverleningen voor het Noodkoopfonds. Hiervan kadert 3.000 keuro binnen de goedkeuring van het Actieplan Klimaat en de bijhorende aanwending van 75 miljoen aan middelen uit het Klimaatfonds (beslist door vorige legislatuur);
- 4.000 keuro voor de sloop
- en heropbouwpremie. Kadert eveneens binnen de goedkeuring van het Actieplan Klimaat en de bijhorende aanwending van 75 miljoen aan middelen uit het Klimaatfonds (beslist door vorige legislatuur).

QB0-9QEETKF-OW – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (FONDS EU COFINANCIERING)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Concreet zal dit artikel gebruikt worden ter correcte ESR-matige boeking van EU-cofinancieringsmiddelen binnen het departement Omgeving. In combinatie met artikel QB0-1QEE4KF-WT wordt de ESR-neutraliteit verzekerd van deze projectuitgaven.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	937	0
Bijstelling BA 2019	0	- 776	0
BA 2019	0	161	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Voor 2019 wordt een totale ontvangst van 161 k.euro voorzien. Dit staat ESR-neutraal tegenover de uitgaven ingeschreven op begrotingsartikel QB0-1QEE4KF-WT.

De betrokken projecten zijn de volgende:

- BENEFIC: financieringsfaciliteit voor Europese transportverbindingen;
- e-Mopoli: een efficiënte verspreiding van e-mobility en alternatieve brandstoffen;
- IDACS: ID and Data Collection for Sustainable Fuels in Europe;
- BE REEL: ontwikkelen structurele maatregelen om de renovatiegraad te verhogen.

QB0-9QEETKF-OL – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (FONDS EU COFINANCIERING)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden voor Europese subsidieprojecten van het departement Omgeving de ontvangen EU-voorschotten (als ESR-neutrale lening) gebudgetteerd die betrekking hebben op de subsidiabele uitgaven vanaf volgend jaar.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	0	0
Bijstelling BA 2019	0	16	0
BA 2019	0	16	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Voor 2019 wordt een totale ontvangst van 16 k.euro voorzien.

De betrokken projecten zijn de volgende:

- BENEFIC: financieringsfaciliteit voor Europese transportverbindingen;
- e-Mopoli: een efficiënte verspreiding van e-mobility en alternatieve brandstoffen;
- IDACS: ID and Data Collection for Sustainable Fuels in Europe;
- BE REEL: ontwikkelen structurele maatregelen om de renovatiegraad te verhogen.

1.5. PROGRAMMA QF – DIERENWELZIJN

NVT

1.6. PROGRAMMA QG – ONROEREND ERFGOED

1.6.1 ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM ONROEREND ERFGOED

QG0-9QGGAAA-OW – DE ZORG VOOR ONROEREND ERFGOED VOOR IEDEREEN VANZELFSPREKEND MAKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel rekenen we beleidsontvangsten aan, die we niet kunnen aanrekenen op het begrotingsfonds Fonds Onroerend Erfgoed (QG0-9QGGTAB-OW). Bijvoorbeeld een teruggevorderde premie op basis van het decreet varend erfgoed moeten we aanrekenen op dit begrotingsartikel. Ook de terugvordering van een (deel van) subsidie, die niet toegekend is via het Onroerenderfgoeddecreet (en de uitvoeringsbesluiten) en die geen gevolg is van een handhavingstraject, rekenen we aan op dit artikel.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWENZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	0	0
Bijstelling BA 2019	0	0	0
BA 2019	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijziging tegenover BO 2019.

QG0-9QGGTAB-OW – DE ZORG VOOR ONROEREND ERFGOED VOOR IEDEREEN VANZELFSPREKEND MAKEN (FONDS ONROEREND ERFGOED)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel is het spiegelbeeld van het uitgavenartikel QG0-1QGG4AB-WT; het betreft de ontvangsten van het begrotingsfonds Onroerend Erfgoed, opgericht bij artikel 25 van het decreet van 21/12/1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991).

Volgende ontvangsten zijn mogelijk:

- ontvangsten van publicaties of uit allerhande initiatieven van het agentschap Onroerend Erfgoed;
- ontvangsten gerealiseerd op grond van hoofdstuk 11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en zijn uitvoeringsbesluiten en de handhabingsbepalingen in de decreten, vermeld in artikel 12.2.1 van het Onroerenderfgoeddecreet;
- teruggevorderde premies en subsidies, die worden toegekend in uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, zijn uitvoeringsbepalingen en de decreten, vermeld in artikel 12.2.1 van dit decreet.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	0	256	0
Bijstelling BA 2019	0	0	0
BA 2019	0	256	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De grootste kostendrijver zijn de ontvangsten als gevolg van handhaving; deze komen voort uit dwangsommen, bestuurlijke beboeting en minnelijke schikkingen. We gaan uit van constant beleid, zijnde 250 keuro verwachte ontvangsten. De collega's van het departement Omgeving staan in voor het operationele aspect van handhaving. Het agentschap Onroerend Erfgoed is verantwoordelijk voor het handhavingsbeleid.

In 2016 sloten die Keure en het agentschap Onroerend Erfgoed een contract voor de overname van het tijdschrift M&L en de wetenschappelijke publicatie Relicta. Men kan alleen nog maar losse exemplaren (geen abonnementen) bestellen bij het agentschap Onroerend Erfgoed; vandaar de beperkte ontvangst, geraamd op 6 keuro voor 2019.

1.6.2. ISE KWALITEIT VAN ONROERENDERFGOED(ZORG)

QG0-9QGGACB-OW – ONDERSTEUNEN VAN EEN KWALITEITSVOL ONROERENDERFGOEDBEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel boeken we de renteontvangsten (ESR ontvangsten), die voortvloeien uit rentebetalingen bij erfgoedleningen, toegekend op grond van het krediet ingeschreven onder QG0-1QGG2CB-PA 'Kwaliteit van onroerenderfgoed-zorg – ondersteunen van een kwaliteitsvol onroerenderfgoedbeheer'.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	63	0	0
Bijstelling BA 2019	- 35	0	0
BA 2019	28	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Voor 2019 schatten we de renteontvangsten op 28 keuro. Dit is een bijstelling naar beneden (met 35 keuro) omdat er minder toegekende leningen waren dan verwacht in 2018 (1.350 keuro).

QG0-9QGGACB-OP – ONDERSTEUNEN VAN EEN KWALITEITSVOL ONROERENDERFGOEDBEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel boeken we de kapitaalontvangsten (geen ESR ontvangsten), die voortvloeien uit terugbetalingen van erfgoedleningen, toegekend op grond van het krediet ingeschreven onder QG0-1QGG2CB-PA 'Kwaliteit van onroerenderfgoedzorg – ondersteunen van een kwaliteitsvol onroerenderfgoedbeheer'.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS-OPBRENGSTEN
BO 2019	296	0	0
Bijstelling BA 2019	0	0	0
BA 2019	296	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

We verwachten geen aanpassing van de kapitaalontvangst tegenover BO 2019.

1.7. PROGRAMMA QH – KLIMAAT

1.7.1 ISE I KLIMAAT

QB0-9QHETIB-OW – NAAR EEN KLIMAATVRIENDELIJKE SAMENLEVING: UITVOEREN EN VERSTERKEN KORTE TERMIJN KLIMAATBELEID (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Federale Overheid fungeert in het kader van het Europees systeem van emissierechten (EU ETS) als veiler van de Belgische emissierechten en ontvangt de Belgische veilinginkomsten. Overeenkomstig het Samenwerkingsakkoord betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020 wordt hiervan jaarlijks 52,76% overgedragen aan Vlaanderen, waar ze in het Vlaams Klimaatfonds worden opgenomen. Via dit artikel wordt het Vlaams deel van de betrokken veilinginkomsten ontvangen.

Hiernaast worden via dit artikel op termijn ook de eventuele terugbetalingen ontvangen van de (onbenut gebleven) subsidies die uitgekeerd werden aan niet-geconsolideerde actoren in het kader van de uitvoering van goedgekeurde projecten binnen het Vlaams Klimaatfonds.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS-OPBRENGSTEN
BO 2019	0	0	0
Bijstelling BA 2019	0	213.381	0
BA 2019	0	213.381	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De ontvangsten voor het Klimaatfonds worden geraamd op basis van de reële opbrengsten in de ESR-aanrekenbare periode mei 2018-april 2019, en dit a rato van de momenteel afgesproken verdeelsleutel voor Vlaanderen (52,76% cf. de Belgische burden sharing afspraken).

2. UITGAVENARTIKELN**2.1. PROGRAMMA QA – APPARAATSKREDIETEN****2.1.1. DEPARTEMENT OMGEVING****QB0-1QAX20W-IS – SAR RUIMTELIJKE ORDENING****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel verloopt de financiering van de dotatie van het departement Omgeving aan de strategische adviesraad voor Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed, en dit ter financiering van de loon- en werkingskosten.

Het artikel wordt geconverteerd naar artikel QB0-1QAX2ZW-IS in het kader van de verdere uitrol van de prestatiebegroting.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	363	363
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>- 363</i>	<i>- 363</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QB0-1QAX2ZW-IS	363	363
TOTAAL	363	363

- Er wordt 363 VAK en VEK overgeheveld naar het nieuwe artikel QB0-1QAX2ZW-IS.

QB0-1QAE20Y-IS – SAR MINARAAD**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel verloopt de financiering van de dotatie van het departement Omgeving aan de strategische adviesraad MINARaad, en dit ter financiering van de loon- en werkingskosten.

Het artikel wordt geconverteerd naar artikel QB0-1QAE2ZY-IS in het kader van de verdere uitrol van de prestatiebegroting.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	1.093	1.093
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	- 1.093	- 1.093
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QB0-1QAE2ZY-IS	1.093	1.093
TOTAAL	1.093	1.093

- Er wordt 1.093 VAK en VEK overgeheveld naar het nieuwe artikel QB0-1QAE2ZY-IS.

QB0-1QAX2ZW-IS – SAR RUIMTELIJKE ORDENING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel verloopt vanaf BA 2019 de financiering van de dotatie van het departement Omgeving aan de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed, en dit ter financiering van de loon- en werkingskosten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>	- 1	- 1
<i>Compensaties</i>	368	368
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	367	367

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van QB0-1QAX2OW-IS	363	363
Van CB0-1CBG2AB-PR	5	5
TOTAAL	368	368

- Er wordt 363 VAK en VEK gecompenseerd vanuit QB0-1QAX2OW-IS in kader van de verdere uitrol van de prestatiebegroting, en de bijhorende conversie.
- Het budget op dit artikel wordt recurrent verhoogd met 2 keuro als bijdrage voor de endogene groei, en met 3 keuro als compensatie voor het verhogen van het bijdragepercentage voor de Pool der parastatalen.

QB0-1QAE2ZY-IS – SAR MINARAAD**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit nieuwe artikel verloopt vanaf BA 2019 de dotatie van het departement Omgeving aan de strategische adviesraad Minaraad, en dit ter financiering van de loon- en werkingskosten.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>	- 1	- 1
<i>Compensaties</i>	1.093	1.093
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	1.092	1.092

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van QB0-1QAE2OY-IS	1.093	1.093
Van CB0-1CBG2AB-PR	0	0
TOTAAL	1.093	1.093

- Er wordt 1.093 keuro VAK en VEK gecompenseerd vanuit QB0-1QAE2OW-IS in kader van de verdere uitrol van de prestatiebegroting, en de bijhorende conversie.
- Het budget op dit artikel wordt recurrent verlaagd met 12 keuro als bijdrage voor de endogene groei, en verhoogd met 10 keuro als compensatie voor een stijging van de bijdragevoet aan de Pool der parastatalen en 2 keuro ter uitvoering van het Sectoraal Akkoord 2017-2019.

QB0-1QAX2ZZ-LO – LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit budget worden de personeelsuitgaven van het departement Omgeving gefinancierd.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	59.699	59.699
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	255	255
<i>Andere bijstellingen</i>	218	218
BA 2019	60.172	60.172

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van QD0-1QAE2ZZ-LO	3	3
Van CB0-1CBG2AB-PR	252	252
TOTAAL	255	255

- Er wordt 3 keuro gecompenseerd vanuit artikel QD0-1QAE2ZZ-LO ingevolge de actualisatie van de berekeningen in kader van de uitvoering van de koppenbesparing 2014-2019.
- Er wordt 252 keuro gecompenseerd vanuit provisie CB0-1CBG2AB-PR als bijdrage voor de endogene groei van het overheidspersoneel.

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Sectoraal akkoord 2017-2019	218	218
TOTAAL	218	218

- Het krediet wordt verhoogd met 218 keuro VAK en VEK ter uitvoering van het Sectoraal Akkoord 2017-2019.

QB0-1QAX2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden de algemene apparaatskosten van het departement Omgeving gefinancierd.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	8.301	8.301
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	116	116
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	8.417	8.417

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van PG0-1PKC2TY-IS	116	116
TOTAAL	116	116

- Er wordt 116 keur VAK en VEK gecompenseerd van PG0-1PKC2TY-IS in het kader van de decentralisatie van de gebruikerskost van Vlimpers.

QB0-1QAX4ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Vanuit dit begrotingsfonds worden de lonen betaald van de personeelsleden die ingezet worden ter uitvoering van door de EU gefinancierde projecten. Dit artikel is gelinkt aan ontvangstenartikel QB0-9QAETZZ-OW van hetzelfde Fonds.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	195	195
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>92</i>	<i>92</i>
BA 2019	287	287

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actualisatie inkomsten	92	92
TOTAAL	92	92

- Het krediet wordt aan beleids- en betaalzijde verhoogd met 92 keuro naar aanleiding van de verhoging van de inkomsten op ontvangstenartikel QB0-9QCETZZ-OW binnen het Fonds.

2.1.2. INSTITUUT VOOR NATUUR EN BOSONDERZOEK**QC0-1QAE2ZZ-LO – LONEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Met de kredieten op dit begrotingsartikel worden de salarissen en de sociale lasten betaald van de personeelsleden in dienst bij het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	12.838	12.838
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>230</i>	<i>230</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>332</i>	<i>332</i>
BA 2019	13.400	13.400

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van PG0-1PKC2TG-PR	44	44
Van CB0-1CBG2AB-PR	99	99
Van MB0-1MIH2UA-WT	87	87
TOTAAL	230	230

- Het budget op dit artikel wordt recurrent verhoogd met 44 keuro ter uitvoering van het nieuwe Sectoraal Akkoord 2017-2019 en met 99 keuro als bijdrage voor de endogene groei van het overheidspersoneel.
- Er wordt recurrent 87 keuro VAK en VEK gecompenseerd vanuit MB0-1MIF2UA-WT om de verplichting na te komen omtrent het onderzoek en de monitoring van het Schelde-estuarium, geregeld in de overeenkomst tussen het Departement MOW/Maritieme Toegang en INBO.

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actualisatie niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing voor kenniswerkers	332	332
TOTAAL	332	332

- Deze uitgaven worden gegeven de koppeling met het aantal personeelsleden in dienst veel representatiever geraamd door de realisatiecijfers van 2018 dan door het gemiddelde van de reële ontvangsten van de voorbije jaren. Op basis van de realisatie in 2018 wordt de uitgaven voor bedrijfsvoorheffing voor kenniswerkers bij het INBO in 2019 geraamd op 1.784 keuro. Dit betekent een toename in de uitgaven van 332 keuro VAK en VEK t.o.v. de oorspronkelijke raming van 1.452 keuro.

QC0-1QAE2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden de algemene werkings- en investeringsuitgaven van het INBO gefinancierd.

Kredietevolucie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BO 2019	1.949	1.369
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>25</i>	<i>545</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	1.974	1.914

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK
Van PG0-1PKC2TY-IS	25	25
Van QC0-1QCE2FF-WT	0	520
TOTAAL	25	545

- Er wordt 25 keuro VAK en VEK gecompenseerd vanuit PG0-1PKC2TY-IS i.k.v. de decentralisatie van de gebruikerskost van Vlimpers.
- Het VEK wordt vermeerderd met 520 keuro na analyse van de betaalkalender.

2.1.3. AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS**QD0-1QAE2ZZ-LO – LONEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden de lonen, een aantal toelagen en vergoedingen en het woon-werkverkeer van de personeelsleden van het Agentschap voor Natuur en Bos aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	35.830	35.830
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>178</i>	<i>178</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	36.008	36.008

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
Compensaties		
Van CB0-1CBG2AB-PR	56	56
Naar QB0-1QAX2ZZ-LO	- 3	- 3
Van PG0-1PKC2TG-PR	125	125
TOTAAL	178	178

- Het budget op dit artikel wordt recurrent verhoogd met 56 keuro als bijdrage voor de endogene groei van het overheidspersoneel.
- Naar aanleiding van de actualisatie van de personeelsbesparingen wordt er 3 keuro gecompenseerd naar QB0-1QAX2ZZ-LO.
- Het budget op dit artikel wordt recurrent verhoogd met 125 keuro ter uitvoering van het Sectoraal Akkoord 2017-2019.

QD0-1QAE2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel wordt aangewend voor de financiering van de algemene werkings- en investeringskosten van het Agentschap voor Natuur en Bos. Dit omvat onder andere kosten voor IT-infrastructuur, investeringskosten zoals meubilair en dienstvoertuigen en werkingskosten zoals kosten voor vorming, energie en telefonie.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	3.973	3.973
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>91</i>	<i>91</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	4.064	4.064

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit PG0-1PKC2TY-IS	91	91
TOTAAL	91	91

- Er wordt 91 keuro gecompenseerd vanuit begrotingsartikel PG0-1PKC2TY-IS ikv de decentralisatie van de gebruikerskost voor Vlimpers.

2.1.4. VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP**QE0-1QAE2ZZ-LO – LONEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit artikel worden de personeelsuitgaven van het Vlaams Energieagentschap (VEA) gefinancierd.

Vooraf omwille van verschillende nieuwe Europese richtlijnen die sinds het begin van deze eeuw werden uitgevaardigd (richtlijn energieprestaties van gebouwen, richtlijn hernieuwbare energie, richtlijn energie-efficiëntie), is het takenpakket van het VEA sterk toegenomen. De concrete uitwerking van de energietransitie en de invulling van Europese doelstellingen en richtlijnen heeft een impact op alle kerntaken en de personeelsinzet van het VEA. Geen klimaattransitie zonder energietransitie. Beiden vragen een geïntegreerde aanpak.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BO 2019	5.913	5.913
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	77	77
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	5.990	5.990

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit CB0-1CBG2AB-PR	57	57
Vanuit PG0-1PKC2TG-PR	20	20
TOTAAL	77	77

- Het budget op dit artikel wordt recurrent verhoogd met 57 keuro als bijdrage voor de endogene groei van het overheidspersoneel, en met 20 keuro ter uitvoering van het Sectoraal Akkoord 2017-2019.

QE0-1QAE2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit artikel worden apparaatskredieten van het VEA gefinancierd. Het betreft een beperkt budget met algemene werkingskosten van het VEA, persoonsgebonden ICT-middelen en een investeringsbudget in het apparaat.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	323	350
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>11</i>	<i>11</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	334	361

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit PG0-1PKC2TY-IS	11	11
TOTAAL	11	11

- Er wordt een toelage van 11 keuro gecompenseerd vanuit PG0-1PKC2TY-IS in het kader van de decentralisatie van de gebruikerskosten voor Vlimpers.

2.1.5. AGENTSCHAP WONEN**QF0-1QAG2ZZ-LO – LONEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden de lonen van het personeel van het Agentschap Wonen-Vlaanderen aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	16.346	16.346
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>147</i>	<i>147</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	16.493	16.493

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van CB0-1CBG2AB-PR	93	93
Van PG0-1PKC2TG-PR	54	54
TOTAAL	147	147

Het budget op dit artikel wordt recurrent verhoogd met 93 keuro VAK en VEK als compensatie voor de endogene groei.

Vanuit de centrale provisie (PG0-1PKC2TG-PR) is er een overdracht van 54 keuro VAK en VEK als gevolg van het sectoraal akkoord

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

Via het MB van 24 april 2019 werd in afwachting van de goedkeuring van dit begrotingsdecreet tijdelijk 730 keuro VAK en VEK herschikt van dit begrotingsartikel naar QF0-1QAG2ZZ-WT om de geraamde kost op te vangen van uitzendkrachten die worden ingezet om in de periode mei 2019 tot en met mei

2020 de eenmalige opstoot aan aanvragen mee te behandelen, die een gevolg zijn van de wijzigingen aan het de huurpremie- en huursubsidieregeling.

QF0-1QAG2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de werkings- en investeringsuitgaven van het agentschap Wonen-Vlaanderen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	4.625	4.627
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>765</i>	<i>765</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	5.390	5.392

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van QF0-1QDG2TC-PR	730	730
Van PG0-1PKC2TY-IS	35	35
TOTAAL	765	765

- Er wordt 730 keuro VAK en VEK gecompenseerd uit QF0-1QDG2TC-PR om de geraamde kost op te vangen van uitzendkrachten die worden ingezet om in de periode mei 2019 tot en met mei 2020 de eenmalige opstoot aan aanvragen mee te behandelen, die een gevolg zijn van de wijzigingen aan de huurpremie- en huursubsidieregeling (VR 2019 2202 DOC.0225/1BIS)
- Er wordt 35 keuro VAK en VEK gecompenseerd uit PG0-1PKC2TY-IS, dit betreft de gebruikskost van Vlimpers.

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

Via het MB van 24 april 2019 werd in afwachting van de goedkeuring van dit begrotingsdecreet tijdelijk 730 keuro VAK en VEK herschikt naar dit begrotingsartikel vanuit QF0-1QAG2ZZ-LO om de geraamde kost op te vangen van uitzendkrachten die worden ingezet om in de periode mei 2019 tot en met mei 2020 de eenmalige opstoot aan aanvragen mee te behandelen, die een gevolg zijn van de wijzigingen aan het de huurpremie- en huursubsidieregeling. Via bovenvermelde compensatie wordt deze herverdeling vervangen door een compensatie uit de provisie Wonen.

2.1.6. AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED**QG0-1QAG2ZZ-LO – LONEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel dient voor de betaling van lonen van de personeelsleden van het agentschap Onroerend Erfgoed. Het agentschap:

- bereidt het onroerenderfgoedbeleid in Vlaanderen voor, evalueert het en voert het uit;
- beschermt gebouwen, landschappen, archeologische sites en varend erfgoed;
- ondersteunt burgers, lokale overheden, ontwerpers, ontwikkelaars en andere instanties met adviezen, premies en subsidies;
- draagt ten slotte de kwaliteitsvolle omgang met onroerend erfgoed uit, met beleidsgericht onderzoek en een gerichte communicatie daarover.

Samen met haar partners zorgt het agentschap dat onroerend erfgoed een zaak is van en voor iedereen.

Met ingang van BA 2018 rekenen we op dit begrotingsartikel ook het bedrag aan van het voordeel van de verminderde bedrijfsvoorheffing voor kenniswerkers (wetenschappelijke functies) als een (loon)uitgave als budgettair spiegelbeeld van de boeking van hetzelfde bedrag als een ontvangst (subsidie) op het ontvangstenartikel QG0-9QAGAZZ-OW. Zie ook ontvangstenartikel QG0-9QAGAZZ-OW.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	16.445	16.445
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>224</i>	<i>224</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>363</i>	<i>363</i>
BA 2019	17.032	17.032

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van DB0-1DAX2ZZ-LO	41	41
Van CB0-1CBG2AB-PR	121	121
Van PG0-1PKC2TG-PR	62	62
TOTAAL	224	224

- Er wordt 41 keuro VAK en VEK gecompenseerd van DB0-1DAX2ZZ-LO naar QG0-1QAG2ZZ-LO voor de overdracht van een personeelslid naar Onroerend Erfgoed. In 2013 was er een overheveling van een personeelslid vanuit Onroerend Erfgoed naar het agentschap Binnenlands Bestuur voor de administratieve ondersteuning van het projectsecretariaat van het herdenkingsproject '100 jaar Grote Oorlog (2014-2018'. Het project is beëindigd en het personeelslid gaat terug naar Onroerend Erfgoed in 2019. Het loonkrediet vloeit terug naar Onroerend Erfgoed.
- Vanuit de centrale provisie (CB0-1CBG2AB-PR) komt er 121 keuro VAK en VEK over om de kosten van de vergrijzing op te vangen.
- Vanuit de centrale provisie (PG0-1PKC2TG-PR) is er een overdracht van 62 keuro VAK en VEK als gevolg van het sectoraal akkoord.

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Verminderde bedrijfsvoorheffing wetenschappelijke medewerkers	363	363
TOTAAL	363	363

- Toelichting bijstelling 'verminderde bedrijfsvoorheffing wetenschappelijke medewerkers

In het agentschap Onroerend Erfgoed werken ook wetenschappelijke medewerkers. Voor deze kenniswerkers bestaat er een vermindering op de bedrijfsvoorheffing (BV). Het bedrag van de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing voor kenniswerkers moeten we sinds 2018 boekhoudkundig anders verwerken. Het bedrag van de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing schrijven we als een algemene ontvangst in op het nieuw gecreëerde ontvangstenartikel QG0-9QAGAZZ-OW met ESR-aggregaat OW. Dit bedrag schrijven we vervolgens als VAK en VEK bij het loonkrediet van het agentschap bij.

Voor 2018 berekende men het bedrag van de verminderde bedrijfsvoorheffing op 740 keuro. Dit bedrag was te laag ingeschat; het bedrag was 1.097 keuro in 2018 wat niet gecorrigeerd werd. Voor 2019 gaat Onroerend Erfgoed uit van een verminderde BV van 1.103 keuro. Het verschil tussen 740 en 1.103 moet worden toegevoegd.

QG0-1QAG4ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit betreft de uitgavenzijde van het begrotingsfonds 'Fonds Personeelsleden verlof met opdracht', artikel 33, decreet van 6 juli 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2001.

Tot 2018 gebeurde de aanrekening op begrotingsartikels van het begrotingsfonds van het departement Omgeving (QB0-9QAHTZZ-OW + QB0-1QAX4ZZ-LO).

Vanaf BO 2019 beschikt het agentschap Onroerend Erfgoed over aparte begrotingsartikels voor de aanrekening van de betaling van vervangers van personeelsleden die tijdelijk werken voor andere overheden of vakorganisaties. Dit is een variabel loonkrediet waarvan we de inkomsten aanrekenen op het ontvangstenartikel QG0-9QAGTZZ-OW.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BO 2019	85	85
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>4</i>	<i>4</i>
BA 2019	89	89

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Technische verhoging VEK	4	4
TOTAAL	4	4

- Toelichting bijstelling

Concreet gaat het over 1 personeelslid met een politiek mandaat. Op basis van de aanrekening voor de eerste maanden van 2019 raamt Onroerend Erfgoed de kosten op 89 keuro voor 2019. Vandaar de bijstelling in plus van 4 keuro VAK en VEK.

QG0-1QAG2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit begrotingsartikel doet het agentschap Onroerend Erfgoed uitgaven voor haar interne werking. Het betreft uitgaven voor HR, logistiek (waaronder drukwerk voor intern gebruik), dienstverplaatsingen, interne communicatie en ICT voor interne toepassingen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	1.947	1.955
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	44	373
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	1.991	2.328

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van DB0-1DAX2ZZ-WT	9	9
Van QG0-1QGG2AA-WT	0	191
Van QG0-1QGG2BA-WT	0	17
Van QG0-1QGG2BB-WT	0	1
Van QG0-1QGG2BC-WT	0	5
Van QG0-1QGG2CB-WT	0	115
Van PG0-1PKC2TY-IS	35	35
TOTAAL	44	373

- Er wordt 9 keuro VAK en VEK gecompenseerd vanuit DB0-1DAX2ZZ-WT naar QG0-1QAG2ZZ-WT voor de terugkeer van een personeelslid naar Onroerend Erfgoed dat tijdelijk werkte voor het agentschap Binnenlands Bestuur; van 2013 tot eind 2018 werkte een personeelslid van Onroerend Erfgoed aan de administratieve ondersteuning van het projectsecretariaat van het herdenkingsproject '100 jaar Grote Oorlog (2014-2018)'. Niet alleen de loonkost (zie QG0-1QAG2ZZ-LO) maar ook het rugzakje komt terug in 2019.
- Er wordt 35 keuro VAK en VEK toegevoegd vanuit PG0-1PKC2TY-IS voor de gebruikskost van het online HR Management-systeem binnen de Vlaamse overheid 'Vlimpers'. Vanaf 2019 betalen de Vlaamse ministeries (evenals de agentschappen met rechtspersoonlijkheid) 178 euro per actief dossier (i.p.v. 53 euro) voor de gebruikskost van Vlimpers. Als compensatie vloeit de (vlippers)dotatie terug naar de entiteiten van de Vlaamse ministeries waardoor deze verhoging kostenneutraal is.
- We hevelen 329 keuro VEK over vanuit de volgende kredieten van Onroerend Erfgoed om het VEK-tekort te financieren:
  - 191 keuro VEK uit QG0-1QGG2AA-WT;
  - 17 keuro VEK uit QG0-1QGG2BA-WT;
  - 1 keuro VEK uit QG0-1QGG2BB-WT;

- 5 keuro VEK uit QG0-1QGG2CB-WT;
- 115 keuro VEK uit QG0-1QGG2CB-WT.

QG0-1QAG2OW-IS – SAR RUIMTELIJKE ORDENING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via de dotatie vanuit het agentschap Onroerend Erfgoed financiert de SAR Ruimtelijke Ordening volgende uitgaven:

- de loonlasten van het personeelslid voor onroerenderfgoedthema's binnen de strategische adviesraad;
- de werkingskosten, die in hoofdzaak presentiegelden zijn.

Binnen de strategische adviesraad gaat het over volgende raden en commissies: de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, de Vlaamse Heraldische Raad en de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

Uitgavenposten:

- loonlast 1 beleidsmedewerker;
- presentie- en verplaatsingskosten raadsleden van de drie commissies;
- catering vergaderingen/nieuwjaarsreceptie/uitreiking wapenbrieven;
- vlimpers licentie raadsleden;
- verzekeringen;
- ICT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	95	95
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>- 95</i>	<i>- 95</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
Compensaties		
Naar QG0-1QAG2ZW-IS (-)		- 95
TOTAAL		- 95

- Om tegemoet te komen aan de prestatiebegroting wijzigen we dit artikel op vraag van Financiën en Begroting naar QG0-1QAG2ZW-IS. VAK en VEK gaan integraal over naar dit nieuwe artikel.

QG0-1QAG2ZW-IS – SAR RUIMTELIJKE ORDENING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via de dotatie vanuit het agentschap Onroerend Erfgoed financiert de SAR Ruimtelijke Ordening volgende uitgaven:

- de loonlasten van het personeelslid voor onroerenderfgoedthema's binnen de strategische adviesraad;
- de werkingskosten, die in hoofdzaak presentiegelden zijn.

Binnen de strategische adviesraad gaat het over volgende raden en commissies: de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, de Vlaamse Heraldische Raad en de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

Uitgavenposten:

- loonlast 1 beleidsmedewerker;
- presentie- en verplaatsingskosten raadsleden van de drie commissies;
- catering vergaderingen/nieuwjaarsreceptie/uitreiking wapenbrieven;
- vlimpers licentie raadsleden;
- verzekeringen;
- ICT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	95	95
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>95</i>	<i>95</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
Compensaties		
Van QG0-1QAG2OW-IS (+)	95	95
TOTAAL	95	95

- Om tegemoet te komen aan de prestatiebegroting wijzigen we dit artikel op vraag van Financiën en Begroting naar QG0-1QAG2ZW-IS. VAK en VEK gaan integraal over naar dit nieuwe artikel.

Verderzetting constant beleid.

2.2. PROGRAMMA QC – RUIMTELIJKE ORDENING, MILIEU EN NATUUR

2.2.1. ISE D WATER

QB0-1QCE2DW-IS – VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt de VMM een werkingsdotatie van het departement Omgeving ter financiering van haar algemene taken, en haar specifieke taken op het vlak van het operationeel beheer van watersystemen, integraal waterbeleid, uitbouw van meetnetten water en lucht, milieurapportering, economisch en ecologisch toezicht.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	93.331	109.958
<i>Index</i>	<i>- 117</i>	<i>- 117</i>
<i>Compensaties</i>	<i>829</i>	<i>829</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>61</i>	<i>- 3.022</i>
BA 2019	94.104	107.648

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK
Van PG0-1PKC2TG-PR	163	163
Van CB0-1CBG2AB-PR	842	842
Naar QB0-1QCE5DW-IS	- 176	- 176
TOTAAL	829	829

- Er wordt 176 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar QB0-1QCE5DW-IS. Het budget op dit artikel wordt recurrent verhoogd met 163 keuro ter uitvoering van het Sectoraal Akkoord 2017-2019, met 222 keuro als bijdrage voor de endogene groei van het overheidspersoneel en met 620 keuro als compensatie voor een stijging van de bijdragevoet aan de Pool der parastatalen.
- Er wordt 176 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar QB0-1QCE5DW-IS. Op het ICT-budget wordt een tekort van 50 keuro gecompenseerd vanuit het investeringsbudget software. Op het investeringsbudget verwerving van overig materieel beleid lucht wordt een tekort van 104 keuro opgevangen doorerschikking vanuit het werkingsbudget beleidsuitgaven lucht. De renovatie van het administratief gebouw in de Gasthuisstraat Aalst is lopende in 2019. Hiervoor wordt er 122 keuro herschikt vanuit het werkingsbudget gebouwen.

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actualisatie personeelsoverdrachten naar Aquafin	61	61
Correctie niet aangerekende toegekende dotatie	0	- 3.083
TOTAAL	61	- 3.022

- Als gevolg van een actualisatie van de overdrachtsregeling van personeel van VMM naar Aquafin wordt het budget verhoogd met 61 keuro VAK/VEK.
- Om gevolg te geven aan een opmerking van het Rekenhof bij BA 2018 mbt. gewijzigde aanrekeningsregels voor werkingssubsidies is er bij BO 2019 éénmalig een extra VEK budget toegekend op artikel QB0-1QCE2DW-IS voor een bedrag van 16.627 keuro (openstaand encours op 31/12/2017). Dit bedrag wordt bij BA 2019 geactualiseerd naar 13.544 keuro (openstaand encours op 31/12/2018).

QB0-1QCE5DW-IS – VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel ontvangt de VMM een investeringsdotatie van het departement Omgeving ter financiering van haar algemene en specifieke taken op het vlak van het operationeel beheer van watersystemen, integraal waterbeleid, uitbouw van meetnetten water en lucht, milieurapportering, economisch en ecologisch toezicht.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BO 2019	20.740	21.190
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>276</i>	<i>276</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>1.376</i>
BA 2019	21.016	22.842

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK
Van QB0-1QCE2DW-IS	176	176
Van QBX-3QCE2DW-IS	100	100
TOTAAL	276	276

- Er wordt 176 keuro VAK/VEK gecompenseerd vanuit QB0-1QCE2DW-IS. Op het ICT-budget wordt een tekort van 50 keuro gecompenseerd vanuit het investeringsbudget software. Op het investeringsbudget verwerving van overig materieel beleid lucht wordt een tekort van 104 keuro opgevangen door herschikking vanuit het werkingsbudget beleidsuitgaven lucht. De renovatie van het administratief gebouw in de Gasthuisstraat Aalst is lopende in 2019. Hiervoor wordt er 122 keuro herschikt vanuit het werkingsbudget gebouwen.
- Er wordt 100 keuro VAK/VEK gecompenseerd vanuit QBX-3QCE2DW-IS. Bij de renovatiewerken van het administratief gebouw in de Gasthuisstraat zijn er extra uitgaven gepland in het kader van energiebesparende maatregelen. Hiervoor is 100 keuro extra VAK/VEK noodzakelijk, die wordt vrijgemaakt vanuit de dotatie voor terugbetalingen sociale vrijstellingen, moratoriumintresten en gearchiveerde ontvangsten (QBX-3QCE2DW-IS).

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling betaalkalender	0	1.376
TOTAAL	0	1.376

- Het VEK wordt vermeerderd met 1.376 keuro na analyse van de betaalkalender.

2.2.2. ISE E BODEM EN ONDERGROND

Geen wijzigingen tov. BO 2019.

2.2.3. ISE F NATUUR EN BIODIVERSITEIT**QD0-1QCE2FA-WT – DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: NATUUR****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Onder dit begrotingsartikel ressorteren een brede waaier van subsidies ter ondersteuning van de burger, lokale besturen en verenigingen, naast een aantal specifieke werkingskosten van het ANB. Deze middelen worden ingezet onder de grote noemer van biodiversiteitsbeleid. De focus van inzet van de middelen wordt gelegd bij de implementatie van de Europese natuurdoelen op eigen terreinen en in samenwerking met de partners. Daarnaast wordt ingezet op de verdere uitbouw van groen-blauwe netwerken, van stadsrandbossen en van toegankelijk (rand)stedelijk groen, onder meer in de Vlaamse Rand, conform strategische doelstelling 6 in de Beleidsnota Omgeving 2014-2019, nl. de milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen.

De grote pijlers waarvoor deze middelen ingezet worden zijn de volgende:

- Toekenning van subsidies aan verenigingen die actief zijn op het gebied van natuurbeheer en bosbouw en die met hun werking een wezenlijke bijdrage leveren aan het verhogen van de biodiversiteit. De focus van deze bijdrage wordt voor een groot deel ge(her)oriënteerd naar de realisatie van de Europese natuurdoelen.

- Het bevorderen van de toestand van kritische soorten en soortengroepen door via een bepaalde ondersteuning partners zoals de Vlaamse Vogelopvangcentra te faciliteren een bijdrage te leveren aan het soortenbeleid;
- De ondersteuning van de talrijke initiatieven van privé-eigenaars en openbare besturen gericht op het verhogen van de biodiversiteit, de realisatie van de natuurdoelen en de toegankelijkheid van natuur-, bos-en groengebieden.
- Ondersteuning van innoverende, voorbeeldstellende projecten van openbare besturen inzake de uitbouw van (rand)stedelijk groen. Een deel van de middelen wordt gereserveerd voor de flankerende maatregelen voor het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel.
- Specifieke (meerjarige) onderzoekopdrachten ten behoeve van kennisopbouw binnen de thema's van (rand) stedelijk groen en natuur in de buurt, beleving en ecosysteemdiensten, voor opdrachten inzake beleidsevaluatie en beleidsuitvoering, alsook voor monitoring van het beheer.
- Een waaier aan specifieke werkingskosten van het Agentschap voor Natuur en Bos, waaronder communicatie, beheer van het wagenpark en ICT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	5.515	5.615
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>72</i>	<i>72</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	5.587	5.687

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van QDX-3QCE2FA-WT	72	72
TOTAAL	72	72

- Er wordt 72 k.euro VAK/VEK gecompenseerd vanuit QDX-3QCE2FA-WT voor de projectoproep Natuur in je Buurt.

QD0-1QCE4FD-WT – DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: NATUUR (BOSSENCOMPENSATIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Volgens art.90 bis van het Bosdecreet kan slechts in welbepaalde gevallen een stedenbouwkundige vergunning tot ontbossing worden verleend. De ontbosser moet hier echter voor compenseren op één van de volgende wijzen: in natura (door een compenserende bebossing), door storting van een bosbehoudsbijdrage of door een combinatie van beide. In het Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels inzake compensatie van ontbossing en ontheffing van het verbod op ontbossing wordt het bedrag van de bosbehoudsbijdrage bepaald (Besluit van 26/11/1999). Het is noodzakelijk dat de financiële middelen die gegenereerd worden door deze bosbehoudsbijdrage ook daadwerkelijk worden aangewend om nieuwe bebossingsprojecten te financieren. Deze middelen worden als volgt besteed:

- Projectoproep voor integrale bebossingsprojecten door lokale overheden en particulieren met focus op het ondersteunen van de realisatie van stadsrandbossen en het versterken van lokale bosuitbreidingsinitiatieven.

- Dotatie aan de Vlaamse Landmaatschappij voor de aankopen ten behoeve van compenserende bebossing.
- Aankopen in het kader van bebossing door het ANB.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	4.650	4.650
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>2.300</i>	<i>2.300</i>
BA 2019	6.950	6.950

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling ontvangsten	2.300	2.300
TOTAAL	2.300	2.300

- Gelet op de bijstelling van de ontvangsten uit bosbehoudsbijdragen (artikel QD0-9QCETFD-OW) worden de uitgaven op ESR-neutrale wijze bijgesteld met 2.300 keuro.

QC0-1QCE2FF-WT – VERSTERKEN VAN DE KENNISBASIS VOOR HET NATUURBELEID**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit begrotingsartikel financiert het INBO diverse beleidsondersteunende en -uitvoerende uitgaven, die passen in de uitvoering van de strategische doelstellingen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	2.095	2.675
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>- 520</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	2.095	2.155

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QC0-1QAE2ZZ-WT	0	- 520
TOTAAL	0	- 520

- Er wordt 520 keuro VEK gecompenseerd naar artikel QC0-1QAE2ZZ-WT na analyse van de betaalkalender.

2.2.4. ISE I KLIMAAT

QB0-1QCE4IB-WT – NAAR EEN KLIMAATVRIENDELIJKE SAMENLEVING: UITVOEREN EN VERSTERKEN KORTE TERMIJN KLIMAATBELEID (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel van het Vlaams Klimaatfonds draagt het departement Omgeving bij aan de uitvoering van de strategische plannen gericht op het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid, om zo te komen tot een klimaatvriendelijke samenleving.

Meer concreet kunnen hier de volgende klimaatfondsuitgaven worden aangerekend:

- interne Vlaamse mitigatiemaatregelen (die niet via een dotatie vanuit het Vlaams klimaatfonds aan een fonds van een andere entiteit betaald worden);
- bijdrage beleidsdomein Omgeving voor internationale klimaatfinanciering;
- aankoop internationale emissierechten.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IB-WT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	40.222	13.583
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 40.222	- 13.583
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QB0-1QHE4IB-WT	40.022	13.583
TOTAAL	40.022	13.583

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCH4II-IS – DAB ICT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door DAB ICT ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4II-IS.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	2.500	2.500
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 2.500	- 2.500
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QB0-1QHE4II-IS	2.500	2.500
TOTAAL	2.500	2.500

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCE4IJ-IS – DAB VLAAMS INFRASTRUCTUURFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door VIF ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IJ-IS.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	2.500	2.500
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 2.500	- 2.500
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QB0-1QHE4IJ-IS	2.500	2.500
TOTAAL	2.500	2.500

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCE4IK-IS – ENERGIEFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel op het Energiefonds ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IK-IS.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	15.100	15.100
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 15.100	- 15.100
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QB0-1QHE4IK-IS	15.100	15.100
TOTAAL	15.100	15.100

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCH4IL-IS – DE RAND**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door De Rand ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake Intern klimaatbeleid.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IL-IS.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	3.500	3.500
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 3.500	- 3.500
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK
Naar QB0-1QHE4IL-IS	3.500	3.500
TOTAAL	3.500	3.500

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCE4IN-IS – FONDS DEPARTEMENT ONDERWIJS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds Departement Onderwijs ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IN-IS.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	1.000	1.000
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>- 1.000</i>	<i>- 1.000</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensatie	VAK	VEK
Naar QB0-1QHE4IN-IS	1.000	1.000
TOTAAL	- 1.000	- 1.000

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCE4IO-IS – FONDS HOGER ONDERWIJS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds Hoger Onderwijs ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IO-IS.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	4.000	4.000
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 4.000	- 4.000
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensatie	VAK	VEK
Naar QB0-1QHE4IO-IS	4.000	4.000
TOTAAL	4.000	4.000

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCH4IQ-IS – HET FACILITAIR BEDRIJF (HFB)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door HFB ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IQ-IS.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	32.882	32.882
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 32.882	- 32.882
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensatie	VAK	VEK
Naar QB0-1QHE4IQ-IS	32.882	32.882
TOTAAL	32.882	32.882

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCE4IR-IS – VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR SOCIAAL WONEN (VMSW)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door VMSW ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IR-IS.

Kredietevolutie

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	52.000	52.000
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 52.000	- 52.000
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QB0-1QHE4IR-IS	52.000	52.000
TOTAAL	52.000	52.000

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCE4IS-IS – FONDS VOOR CULTURELE INFRASTRUCTUUR (FOCI)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door FOCI ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IS-IS.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	5.000	5.000
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 5.000	- 5.000
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK
Naar QBO-1QHE4IS-IS	5.000	5.000
TOTAAL	5.000	5.000

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCE4IT-IS – VLAAMS LANDBOUWINVESTERINGSFONDS (VLIF)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake klimaatmaatregelen bij VLIF.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IT-IS.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	1.000	1.000
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>- 1.000</i>	<i>- 1.000</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK
Naar QBO-1QHE4IT-IS	1.000	1.000
TOTAAL	1.000	1.000

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

**QB0-1QCE4IU-IS – VLAAMS INFRASTRUCTUURFONDS VOOR PERSOONS-
GEBONDEN AANGELEGENHEDEN (VIPA)****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door VIPE ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	6.000	6.000
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 6.000	- 6.000
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QBO-1QHE4IT-IS	6.000	6.000
TOTAAL	6.000	6.000

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCE4IV-IS – VLAAMSE VERVOERMAATSCHAPPIJ DE LIJN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door De Lijn ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IV-IS.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	14.900	14.900
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 14.900	- 14.900
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QBO-1QHE4IT-IS	14.900	14.900
TOTAAL	14.900	14.900

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCE4IW-IS – HET GEMEENSCHAPSONDERWIJS (GO!)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door GO! ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake klimaatmaatregelen binnen het Gemeenschap Onderwijs.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IW-IS.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	4.471	4.471
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 4.471	- 4.471
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QB0-1QHE4IW-IS	4.471	4.471
TOTAAL	4.471	4.471

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCE4IX-IS – AGENTSCHAP VOOR INFRASTRUCTUUR IN HET ONDERWIJS (AGION)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door AGION ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake klimaatmaatregelen in het Onderwijs.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IX-IS.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	15.229	15.229
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 15.229	- 15.229
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QB0-1QHE4IX-IS	15.229	15.229
TOTAAL	15.229	15.229

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

QB0-1QCE4IY-IS – FONDS FLANKEREND ECONOMISCH BELEID (HERMESFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Hermesfonds ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake carbon leakage.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QHE4IY-IS.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	31.730	31.730
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	- 31.730	- 31.730
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QB0-1QHE4IY-IS	31.730	31.730
TOTAAL	31.730	31.730

- Het budget wordt overgeheveld naar het nieuwe programma QH Klimaat.

2.2.5. ISE J AFVAL EN MATERIALEN

QB0-1QCE2JV-IS – OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt de OVAM een werkingsdotatie van het departement Omgeving ter financiering van haar algemene taken, en haar specifieke taken op het vlak van het afval-, bodem- en materialenbeleid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	20.052	20.052
<i>Index</i>	- 34	- 34
<i>Compensaties</i>	412	412
<i>Andere bijstellingen</i>		
BA 2019	20.430	20.430

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van CBO-1CBG2AB-PR	338	338
Van PGO-1PKC2TG-PR	74	74
TOTAAL	412	412

- Het budget op dit artikel wordt recurrent verhoogd met 74 keuro ter uitvoering van het Sectoraal Akkoord 2017-2019, met 107 keuro als bijdrage voor de endogene groei van het overheidspersoneel, en met 231 keuro als compensatie voor een stijging van de bijdragevoet aan de Pool der parastatalen.

2.2.6. ISE N OMGEVINGSBELEID VOOR RUIMTE EN MILIEU

QB0-1QCE2NA-WT – DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: HINDER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel financiert het departement Omgeving uitgaven die betrekking hebben op de strategische doelstellingen omtrent het verhogen van de milieukwaliteit van de leefomgeving voor het thema hinder. Meer concreet omvat dit artikel de uitgaven voor beleidsvoorbereidend onderzoek, monitoring en evaluatie rond omgeving en gezondheid - inclusief het samenwerkingsakkoord milieu en gezondheid (NEHAP), uitgaven ter normering van zendantennes, het steunpunt milieu en gezondheid, de subsidiëring van sonometers en een aantal andere specifieke uitgaven met betrekking tot hinder.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	1.126	1.126
<i>Index</i>	- 1	- 1
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	1.125	1.125

QB0-1QCE2ND-WT – EEN BETROUWBARE PARTNER VOOR ONZE BELANGHEBBENDEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Onder dit artikel staan de uitgaven van het departement Omgeving begroot in het kader van het uitbouwen van de rol van het departement als een betrouwbare partner in Vlaanderen. Concreet gaat het om subsidies aan publieke en private partners voor het informeren en verder uitvoeren van het ruimtelijk beleid, de verdere uitbouw van het omgevingsloket door middel van ondersteuning aan de gemeenten en provincies en het verder opbouwen van een lerend netwerk vanuit de platformen georganiseerd in het kader van het Atrium Lerend Netwerk.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	6.305	6.305
<i>Index</i>	- 3	- 3
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	- 175
BA 2019	6.302	6.127

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling betaalkalender		- 175
TOTAAL		- 175

- Het VEK wordt verminderd met 175 keuro na analyse van de betaalkalender.

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

Er werd in de loop van 2019 via MB reeds 2.350 keuro VEK herschikt naar dit artikel vanuit andere artikels binnen Omgeving.

QB0-1QCE4NI-PA – UITVOERING GEBIEDS- EN PROJECTWERKING (FONDS VOOR LANDINRICHTING EN NATUURLIJKE RIJKDOMMEN)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit variabel begrotingsartikel maakt deel uit van het Fonds voor Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen en betreft het luik aan fondsuitgaven dat aangewend wordt voor het verlenen van terugvorderbare voorschotten aan de VLM, om de VLM in staat te stellen haar recht van voorkoop in de ruilverkavelingsprojecten effectief uit te oefenen. Het variabel krediet van dit artikel vloeit voort uit twee begrotingsartikels van de middelenbegroting, QB0-9QCETNI-OW en QB0-9QCETNI-OP.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
B0 2019	2.000	2.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	- 1.400	- 1.400
BA 2019	600	600

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling na actualisatie projectwerking	- 1.400	- 1.400
TOTAAL	- 1.400	- 1.400

- Het krediet wordt verminderd met 1.400 keuro naar aanleiding van evaluatie van de projectgebonden behoeften van VLM aan terugvorderbare voorschotten in kader van voorkoop in ruilverkavelingsprojecten.

QB0-1QCE2NY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel ontvangt de VLM een werkingsdotatie van het departement Omgeving ter financiering van haar algemene taken, en haar specifieke taken op het vlak van ruilverkaveling, landinrichting, het decreet natuurbehoud, het Mestdecreet, geïntegreerd plattelandsbeleid, grondbeleid van het eigen beleidsdomein en het decreet Vlaamse Grondenbank. Daarnaast wordt er ook dotatie toegekend vanuit dit artikel voor de technische uitgaven bij ruilverkaveling en de uitvoering van landinrichtingsprojecten.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2019	54.684	54.481
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	895	895
<i>Andere bijstellingen</i>		
BA 2019	55.579	55.376

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK
Vanuit CB0-1CBG2AB-PR	769	769
Vanuit PG0-1PKC2TG-PR	126	126
TOTAAL	895	895

- Er wordt 263 keuro VAK en VEK gecompenseerd vanuit CB0-1CBG2AB-PR als bijdrage voor de endogene groei van het overheidspersoneel, en 506 keuro als compensatie voor een stijging van de bijdragevoet aan de Pool der parastatalen.
- Er wordt 126 keuro VAK en VEK gecompenseerd vanuit PG0-1PKC2TG-PR ter uitvoering van het Sectoraal Akkoord 2017-2019.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen

2.2.7. ISE O THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING

QB0-1QCE20A-WT – HET OMGEVINGSBELEID WERKT MET EENVOUDIGE EN DOELTREFFENDE INSTRUMENTEN, WORDT WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWD EN STIMULEERT DOORWERKING IN RELEVANTE BELEIDSVELDEN EN SECTOREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit begrotingsartikel financiert het departement Omgeving een groot aantal diverse beleidsondersteunende en -uitvoerende uitgaven, die passen in de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het werken met eenvoudige en doeltreffende instrumenten binnen het omgevingsbeleid, en het doen doorwerken van het omgevingsbeleid in andere beleidsvelden en sectoren.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	9.000	9.500
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	652
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	9.000	10.152

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QBX-3QCE2NJ-WT		500
Vanuit QBX-3QCE2NY-IS		152
TOTAAL		652

- Er wordt 152 keuro VEK gecompenseerd vanuit QBX-3QCE2NY-IS en 500 keuro VEK vanuit QBX-3QCE2NJ-WT na analyse van de betaalkalender

QB0-1QCE20C-WT –VERGROENING VAN DE ECONOMIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel financiert het Departement Omgeving de uitgaven die betrekking hebben op de vergroening van de economie, voornamelijk via subsidies en educatie.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	7.327	7.318
<i>Index</i>	- 2	- 2
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>		
BA 2019	7.325	7.316

QB0-1QCE40D-WT – HET OMGEVINGSBELEID WERKT MET EENVOUDIGE DOELTREFFENDE INSTRUMENTEN, WORDT WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWD EN STIMULEERT DOORWERKING IN RELEVANTE BELEIDSVELDEN EN SECTOREN (FONDS EU FINANCIERING)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Concreet zal dit artikel gebruikt worden ter correcte ESR-matige boeking van EU-cofinancieringsuitgaven voor Omgevingsgebonden projecten door het departement Omgeving in 2019.

De betrokken projecten zijn de volgende:

- OpenGov: onderzoek naar optimalisatie van openbaarheid van bestuur (bij EU);
- 2B Connect: biodiverse inrichting van bedrijfsterreinen;
- Vitalnodes: onderzoek naar verhogen van efficiëntie en duurzaamheid van vrachtvervoer tussen stadsgebieden;
- Prowater: opbouwen van weerstand tegen droogte en waterschaarste door infiltratie en waterretentiecapaciteit te verhogen in strategisch belangrijke landschappen;
- GeoEra: grensoverschrijdend geologisch onderzoek met focus op geo-energie, primaire grondstoffen en grondwater;
- Leve(n)de Bodem: bodemadvies op maat geven aan landbouwers.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>287</i>	<i>287</i>
BA 2019	287	287

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actualisatie projectwerking	287	287
TOTAAL	287	287

- Voor 2019 wordt een totale ESR-uitgave van 287 k.euro voorzien voor de betrokken door de EU gefinancierde projecten. Deze uitgaven zijn ESR-neutraal tov. de gerelateerde ESR-ontvangsten op artikel QB0-9QCETOD-OW.

QB0-1QCE40D-PA – HET OMGEVINGSBELEID WERKT MET EENVOUDIGE DOELTREFFENDE INSTRUMENTEN, WORDT WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWD EN STIMULEERT DOORWERKING IN RELEVANTE BELEIDSVELDEN EN SECTOREN (FONDS EU FINANCIERING)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel geeft invulling aan de begrotingsinstructies m.b.t. het ESR-neutraal maken van mogelijke EU-subsidiestromen voor het departement Omgeving via het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Op dit artikel worden de uitgaven 2019 voor EU-gecofinancierde projecten van het departement Omgeving begroot waarvoor na 2019 nog een afrekening moet worden ontvangen vanuit Europa.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>61</i>	<i>61</i>
BA 2019	61	61

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actualisatie projectwerking	61	61
TOTAAL	61	61

- Na actualisatie van de projectwerking wordt een ESR-neutraal budget ingeschreven van 61 k.euro voor de betrokken door de EU gefinancierde projecten.

QB0-1QCE40D-LE – HET OMGEVINGSBELEID WERKT MET EENVOUDIGE DOELTREFFENDE INSTRUMENTEN, WORDT WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWD EN STIMULEERT DOORWERKING IN RELEVANTE BELEIDSVELDEN EN SECTOREN (FONDS EU FINANCIERING)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel geeft invulling aan de begrotingsinstructies m.b.t. het ESR-neutraal maken van mogelijke EU-subsidiestromen voor het ministerie Omgeving via het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Op dit artikel wordt de opname in 2019 van eerder ontvangen voorschotten voor EU-gecofinancierde-projecten van het departement Omgeving begroot.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	1.300	1.300
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>- 1.246</i>	<i>- 1.246</i>
BA 2019	54	54

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Omschrijving	- 1.246	- 1.246
TOTAAL	- 1.246	- 1.246

- Na actualisatie van de projectwerking wordt een ESR-neutraal budget ingeschreven van 54 k.euro voor de betrokken door de EU gefinancierde projecten.

QB0-1QCE4OE-WT – HET OMGEVINGSBELEID WERKT MET EENVOUDIGE EN DOELTREFFENDE INSTRUMENTEN, WORDT WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWD EN STIMULEERT DOORWERKING IN RELEVANTE BELEIDSVELDEN EN SECTOREN (VLARELFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op het "Fonds voor de behandeling van de erkenningsaanvragen en de uitoefening van het toezicht op de erkenningen met betrekking tot het leefmilieu", kortweg het VLAREL-Fonds, worden uitgaven aangerekend ter ondersteuning van het beleid inzake erkenningen leefmilieu en de bijhorende controles. Deze uitgaven zijn gelinkt aan ontvangstenartikel QB0-9QCHTOE-OW.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	331	331
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>329</i>	<i>329</i>
BA 2019	660	660

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Wijziging retributiesysteem uitgesteld naar 2020	329	329
TOTAAL	329	329

- Er werd bij BO 2019 verondersteld dat er vanaf 2019 overgegaan zou worden van een vijfjaarlijks naar een jaarlijks te betalen toezichtsretributie. Hierbij zou het jaarlijks te betalen bedrag verkleinen ten opzichte van het huidige vijfjaarlijks te betalen bedrag. De wijziging van de retributiebetaling is echter uitgesteld naar 2020.

QB0-1QCE2OT-IS - INSTITUUT VOOR LANDBOUW- EN VISSERIJONDERZOEK (ILVO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt het instituut voor landbouw en visserijonderzoek (ILVO) een dotatie van het departement Omgeving ter financiering van een aantal referentietaken op het vlak van leefmilieu.

De referentietaken hebben tot doel om technisch-wetenschappelijke kennis maximaal te valoriseren ten behoeve van het beleidsdomein Omgeving, specifieke kennishiaten bij het beleidsdomein Omgeving in te vullen en alle relevante onderzoeksresultaten en kennis in binnen en buitenland te rapporteren naar het beleidsdomein Omgeving. Algemeen worden er twee referentietaken onderscheiden: de technisch-wetenschappelijke ondersteuning inzake luchtemissies bij landbouwactiviteiten en de technisch wetenschappelijke ondersteuning inzake duurzame productietechnieken in de landbouw.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	330	330
<i>Index</i>	- 1	- 1
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	329	329

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QCE20U-IS – VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK (VITO)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel ontvangt het VITO een dotatie van het departement Omgeving ter financiering van een aantal referentietaken op het vlak van omgevingsbeleid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	3.015	3.015
<i>Index</i>	- 6	- 6
<i>Compensaties</i>	40	40
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	3.049	3.049

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit <i>QBX-3QCH2HA-WT</i>	100	100
Naar <i>QBX-3QCH2OA-WT</i>	- 60	- 60
TOTAAL	40	40

- Er wordt 100 keuro VAK en VEK gecompenseerd vanuit artikel QBX-3QCH2HA-WT voor een eenmalige bijkomende opdracht aan VITO.
- Er wordt 60 keuro VAK en VEK gecompenseerd naar artikel QBX-3QCH2OA-WT in het kader van een evaluatiestudie over de referentietaken.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QCH20X-IS – DAB FONDS VOOR PREVENTIE EN SANERING INZAKE MILIEU EN NATUUR (DAB MINAFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt de DAB Minafonds een aanvullende dotatie ter financiering van haar uitgaven.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	270.582	270.582
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>1.800</i>	<i>1.800</i>
BA 2019	272.382	272.382

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

2.3. PROGRAMMA QD – WONEN

QF0-1QDG2PA-WT – AANBOD VAN VOLDOENDE KWALITATIEF GOEDE PRIVATE EN SOCIALE HUURWONINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat alle kredieten die bijdragen aan de beleidsdoelstelling om het wonen beter betaalbaar te maken en woonzekerheid, vooral op de private huurmarkt, te verhogen. Het begrotingsartikel maakt deel uit van het ISE 'Ondersteuning vraagzijde van de woningmarkt'.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van alle basisallocaties op dit begrotingsartikel. De enige wijziging t.o.v. de BO19 situeert zich op de huursubsidiebudget, zoals hieronder toegelicht.

	VAK/VEK in keuro
Taalcursussen	98
OHS	109
Huursubsidie	55.303
Huurpremie	27.854
Huurdersorganisaties	1.914
Vlaams Huurdersplatform	349
VGW	9.071
	94.698

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	92.938	92.938
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>1.760</i>	<i>1.760</i>
BA 2019	94.698	94.698

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Impact asielcrisis BO19	- 7.658	- 7.658
Zero-based actualisatie impact asielcrisis op huursubsidie BC19	9.418	9.418
TOTAAL	1.760	1.760

- Het krediet wordt verlaagd met 7.658 keuro VAK en VEK. Dit is de terugneming van het budget dat bij de BO19 de impact van de asielcrisis op de huursubsidie moest opvangen. Bij iedere begrotingsronde wordt een herberekening gemaakt van de impact van de huursubsidietoekenning aan deze doelgroep (cf. "zero-based raming BC2019" hieronder).
- VAK en VEK worden verhoogd met 9.418 keuro VAK en VEK. Erkende vluchtelingen die recht hebben op een federale installatiepremie, hebben tevens recht op de Vlaamse huursubsidie. Wonen-Vlaanderen registreert in 2019 ongeveer 50 nieuwe aanvragen per week. Met een budget van 9.418 keuro kunnen maandelijks 4.785 extra huursubsidies worden betaald.

QF0-1QDG4PB-WT – BEVORDERING VAN DE EIGENDOMSVERWERVING (WAARBORGFONDS SOCIALE LENINGEN)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel vervangt begrotingsartikel QF0-1QDG4QB-WT. Met het oog op de opmaak van een goed gestructureerde BBT, wordt het ISE van dit begrotingsartikel gewijzigd naar 'Ondersteuning Vraagzijde Woningmarkt', naar analogie met de bijzondere sociale leningen bij het VWF en de VMSW.

Op dit begrotingsartikel worden de uitgaven van het Waarborgfonds Sociale Leningen aangerekend. Het Waarborgfonds Sociale Leningen wordt geregeld in het BVR van 29/9/2007 houdende de voorwaarden betreffende sociale leningen met gewestwaarborg voor het bouwen, kopen, verbouwen of behouden van woningen. Het Vlaams Gewest waarborgt gedurende de eerste 10 jaar van de lening het gedeelte van de lening dat 80% van de verkoopwaarde van de gehypothekeerde woning overtreft. De uitgaven verbonden aan de uitwinning van de waarborg door kredietmaatschappijen die geconfronteerd worden met kredietnemers waarvan de woning gedwongen werd verkocht, worden op dit begrotingsartikel aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>260</i>	<i>260</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	260	260

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van QF0-1QDC4QB-WT	260	260
TOTAAL	260	260

- Er wordt 260 keuro VAK en VEK gecompenseerd van QF0-1QDG4QB-WT, met het oog op de opmaak van een goed gestructureerde BBT vanaf BO20. Er wordt rekening gehouden met een 8-tal uitwinningen per jaar, dit is hetzelfde geraamde bedrag als voorgaande jaren.

QF0-1QDG2PJ-IS – VLAAMS WONINGFONDS (VWF)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel staat de toelage die betaald wordt aan het Vlaams Woningfonds voor hun financiering en werking.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	48.560	48.560
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>- 1.000</i>	<i>- 1.000</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>- 2.009</i>	<i>- 2.009</i>
BA 2019	45.551	45.551

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QF0-1QDG2TC-PR	- 1.000	- 1.000
TOTAAL	- 1.000	- 1.000

Voor meer toelichting bij deze compensatie wordt verwezen naar het ontvangende begrotingsartikel en de bespreking van de begroting van het Vlaams Woningfonds.

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Daling werkingstoelage 2019	- 5.716	- 5.716
Toename financieringstoelage 2019	3.707	3.707
TOTAAL	- 2.009	- 2.009

Voor meer toelichting bij deze bijstellingen wordt verwezen naar de bespreking van de begroting van het Vlaams Woningfonds.

QF0-1QDG2QA-WT – AANBOD VAN VOLDOENDE KWALITATIEF GOEDE PRIVATE EN SOCIALE HUURWONINGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat alle stromen die rechtstreeks bijdragen tot de ondersteuning van de aanbodzijde van de woningmarkt. Het gaat om de toelage aan Vlabinvest APB, Gesco-subsidies voor SVK's, huurdersbonden en SHM's, de huurvermindering, de huurcompensatie, de alternatieve financiering, de personeels- en werkingssubsidie aan SVK's, de compensatie aan gemeenten en provincies voor de minderinkomsten ten gevolge van de bijstelling van de onroerende voorheffing van 3,97% naar 2,54% op woningen die verhuurd worden aan SVK's, de subsidie aan verhuurdersorganisaties en de subsidie voor de ondersteuning van aanvullende tewerkstelling in de sector wonen.

Een overzicht van alle basisallocaties op dit begrotingsartikel wordt hieronder weergegeven. De enige wijziging betreft het budget van de Gesco's voor SHM's, en is een gevolg van de bijstelling van de inflatieverwachtingen t.o.v. BO19.

	VAK in keuro	VEK in keuro
APB	740	740
Gesco's voor SHM's	271	271
Huurvermindering	10	10
Huurcompensatie	-	155
Alternatieve Financiering	1.888	2.642
Gesco's voor SVK's en huurdersbonden	213	213
SVK's	23.862	23.649
Aanvullende tewerkstelling	389	389
Compensatie OV gemeenten	1.651	1.651
Compensatie OV provincies	326	326
Verhuurdersorganisaties	872	872
Huurpunt	350	350
	30.572	31.268

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	30.573	31.269
<i>Index</i>	<i>- 1</i>	<i>- 1</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	30.572	31.268

Constant beleid, behalve de desindexatie.

QF0-1QDG4QB-WT – BEVORDERING VAN DE EIGENDOMSVERWERVING (WAARBORGFONDS SOCIALE LENINGEN)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt vervangen door QF0-1QDC4PB-WT, met het oog op de opmaak van een goed gestructureerde BBT vanaf BO20. Voor meer toelichting wordt verwezen naar dit nieuwe begrotingsartikel.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	260	260
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>- 260</i>	<i>- 260</i>
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QF0-1QDG4PB-WT	- 260	- 260
TOTAAL	- 260	- 260

Er wordt 260 keuro VAK en VEK gecompenseerd naar QF0-1QDG4PB-WT, met het oog op de opmaak van een goed gestructureerde BBT vanaf BO20. Voor meer toelichting wordt verwezen naar dit nieuwe begrotingsartikel.

QF0-1QDG2QK-IS – VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR SOCIAAL WONEN (VMSW)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat alle stromen naar de VMSW: SSI, SV, SBE, SBR, GSC, de premie voor de Vlaamse Rand en de afrekening van de fondsen. Dit begrotingsartikel maakt deel uit van het inhoudelijk structurelement 'Ondersteuning aanbodzijde van de woningmarkt'.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	76.405	82.890
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>47</i>	<i>47</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>1.102</i>	<i>2.264</i>
BA 2019	77.554	85.201

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van PG0-1PKC2TG-PR	47	47
TOTAAL	47	47

Vanuit de centrale provisie (PG0-1PKC2TG-PR) is er een overdracht van 47 keuro VAK en VEK als gevolg van het sectoraal akkoord.

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Afrekening fondsen BA19	10.970	10.970
Afrekening fondsen BO19	- 9.868	- 9.868
Betaalkalender projectsubsidies (SBE, SV, SBR en SSI)	0	1.162
TOTAAL	1.102	2.264

Voor meer toelichting bij deze bijstellingen, wordt verwezen naar de bespreking van de begroting van de VMSW.

QF0-1QDG5QL-IS – DAB FONDS FINANCIERING URGENTIEPLAN SOCIALE HUISVESTING (UPSH)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel staat de toelage die betaald wordt aan de DAB Fonds voor de Financiering van het Urgentieprogramma Sociale Huisvesting.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BO 2019	0	1.086
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>- 213</i>
BA 2019	0	873

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Intering op overgedragen saldo uit 2018		- 213
TOTAAL		- 213

Voor meer toelichting wordt verwezen naar de bespreking van de begroting van de DAB UPSH.

QF0-1QDG5QM-IS – GARANTIEFONDS VOOR DE HUISVESTING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel staat de toelage die betaald wordt aan het Garantiefonds voor de Huisvesting.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	1.237
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>- 9</i>
BA 2019	0	1.228

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actualisatie huuruitgaven	0	- 9
TOTAAL		- 9

Voor meer toelichting wordt verwezen naar de bespreking van de begroting van het Garantiefonds.

QF0-1QDG4RB-WT – BEWAKING EN VERBETERING VAN DE WOONKWALITEIT, DE VEILIGHEID EN DE GEZONDHEID VAN DE WONINGEN (FONDS VOOR DE WOONINSPECTIE)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de uitgaven van het Fonds voor de Wooninspectie aangerekend. Het begrotingsartikel maakt deel uit van het inhoudelijk structurelement 'Woningkwaliteit'.

Het budget op dit begrotingsartikel wordt voorzien voor advocaatskosten en ambtshalve uitvoeringen in het kader van stedenbouwkundige herstelmaatregelen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	225	225
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>75</i>	<i>75</i>
BA 2019	300	300

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Hogere uitgaven o.b.v. stand van zaken huidige dossiers	75	75
TOTAAL	75	75

Op basis van de nieuwe inschatting van de nieuw op te starten en de hangende dossiers, is een verhoging van de uitgaven met 75 keuro VAK en VEK vereist.

QF0-1QDG2SA-WT – ONDERSTEUNING VAN HET LOKAAL WOONBELEID**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel stonden tot nu toe de stromen die rechtstreeks bijdragen tot de ondersteuning van het lokaal woonbeleid. Het gaat om de subsidie die gemeenten kunnen aanvragen om via intergemeentelijke samenwerking het lokaal woonbeleid uit te bouwen (IGS-projecten).

Met het oog op de opmaak van een goed gestructureerde BBT vanaf BO20 wordt het budget verplaatst naar begrotingsartikel QF0-1QDG2TA-WT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	3.232	3.508
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>- 3.232</i>	<i>- 3.508</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar <i>QF0-1QDG2TA-WT</i>	<i>- 3.232</i>	<i>- 3.508</i>
TOTAAL	- 3.232	- 3.508

Er wordt 3.232 keuro VAK en 3.508 keuro VEK gecompenseerd naar QF0-1QDG2TA-WT, met het oog op de opmaak van een goed gestructureerde BBT vanaf BO20, wordt er voor gekozen om dit budget te verplaatsen naar het ISE Thema-Overschrijdend Instrumentarium.

QF0-1QDG2TA-WT – GENERIEKE BELEIDSDOELSTELLINGEN VAN HET BELEIDSVELD WONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden de uitgaven van diverse beleidsinstrumenten aangerekend, zoals communicatie, de visitatiecommissie, onderzoek en monitoring, Steunpunt Wonen, woonwagenterreinen, de werkingskosten van de Vlaamse Woonraad, en vanaf de BA19 ook de IGS-subsidiëring. Aangezien deze niet specifiek kunnen toegewezen worden aan één strategische doelstelling worden de kredieten op dit begrotingsartikel gegroepeerd.

Een overzicht van alle basisallocaties op dit begrotingsartikel wordt hierna weergegeven:

	VAK in keuro	VEK in keuro
Woonwagens	4.309	5.500
Communicatie	459	459
E-gov	2.231	2.175
Vlaamse Woonraad	16	16
Onderzoek en monitoring	100	422
Steunpunt Wonen	750	750
Visitatiecommissie	371	371
IGS	3.232	3.508
	11.468	13.201

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	6.490	7.947
<i>Index</i>	- 1	- 1
<i>Compensaties</i>	4.979	5.255
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	11.468	13.201

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van QF0-1QDG2TC-PR	1.747	1.747
Van QF0-1QDG2SA-WT	3.232	3.508
TOTAAL	4.979	5.255

- Er wordt 1.747 keuro VAK en VEK gecompenseerd van begrotingsartikel QF0-1QDG2TC-PR. Dit is de budgettaire weerslag van de ICT-aanpassingen aan de applicaties ten gevolge van het gewijzigde huurpremie- en huursubsidiebesluit en het BVR betreffende de woningkwaliteitsbewaking.
- Er wordt 3.232 keuro VAK en 3.508 keuro VEK gecompenseerd van begrotingsartikel QF0-1QDG2SA-WT. Het betreft de subsidiemiddelen voor IGS-subsidiëring. Omdat deze middelen bijdragen tot zowel de vraag- als aanbodzijde en de woningkwaliteit, worden ze met het oog op de opmaak van een heldere BBT verplaatst naar het ISE thema-overschrijdend instrumentarium. Het budget blijft constant t.o.v. de BO19.

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

De hierboven beschreven compensatie van 1.747 keuro VAK en VEK vanuit begrotingsartikel QF0-1QDG2TC-PR werd in afwachting van de goedkeuring van dit decreet ook al doorgevoerd via het herverdelingsbesluit van 24 april 2019.

QF0-1QDG2TC-PR – PROVISIE NIEUW BELEID**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het krediet op deze provisie wordt voorzien om nieuwe beleidsinitiatieven binnen Wonen te financieren. Ze maakt deel uit van het inhoudelijk structurelement 'Thema-overschrijdend instrumentarium Wonen'.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	7.494	6.473
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>- 1.477</i>	<i>- 1.477</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	6.017	4.996

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van QF0-1QDG2PJ-IS	1.000	1.000
Naar QF0-1QDG2TA-WT	- 1.747	- 1.747
Naar QF0-1QAG2ZZ-WT	- 730	- 730
TOTAAL	- 1.477	- 1.477

- Er wordt 1.000 keuro VAK en VEK gecompenseerd van QF0-1QDG2PJ-IS. Het betreft de gedeeltelijke terugzetting van een compensatie die bij BO19 werd doorgevoerd ten gunste van het VWF. Uit de monitoring blijkt dat de productie van huurwaarborgleningen minder hoog is dan initieel geraamd, bijgevolg kan het verwachte verlies op deze leningen naar beneden worden bijgesteld met 1.000 keuro
- Er wordt 1.747 keuro VAK en VEK gecompenseerd naar QF0-1QDG2TA-WT om de weerslag van ICT-aanpassingen n.a.v. gewijzigde regelgeving te financieren. Voor een meer gedetailleerde uitleg, wordt verwezen naar het ontvangende artikel.
- Er wordt 730 keuro VAK en VEK gecompenseerd naar QF0-1QAG2ZZ-WT om de geraamde kost op te vangen van uitzendkrachten die worden ingezet om in de periode mei 2019 tot en met mei 2020 de eenmalige opstoot aan aanvragen mee te behandelen, die een gevolg zijn van de wijzigingen aan de huurpremie- en huursubsidieregeling

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

De hierboven beschreven compensatie van 1.747 keuro VAK en VEK naar begrotingsartikel QF0-1QDG2TA-WT werd in afwachting van de goedkeuring van dit decreet ook al doorgevoerd via het herverdelingsbesluit van 24 april 2019.

2.4. PROGRAMMA QE – ENERGIE

2.4.1 ISE K ENERGIE

QE0-1QEE2KA-WT – DE ENERGIEOPWEKKING UIT HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN BEVORDEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden subsidies aangerekend ter ondersteuning van hernieuwbare energie (o.a. innoverende projecten). Ook worden jaarlijks middelen ingeschreven voor de nominatieve werkingssubsidies aan de vzw ODE Vlaanderen en de vzw Cogen Vlaanderen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	202	5.076
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	6.268
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	202	11.344

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van QE0-1QEE2KB-WT	0	6.268
TOTAAL	0	6.268

- Er wordt 6.268 keuro VEK gecompenseerd vanuit QE0-1QEE2KB-WT na analyse van de betaalkalender. Dit om vastleggingen uit het verleden te kunnen uitbetalen, respectievelijk op eenmalige kredieten Belgocontrol (BA 2017), eenmalige kredieten voor proefprojecten diepe geothermie, innoverende en hernieuwbare energieprojecten (BO 2018 en BA 2018) en de eerder op deze post voorziene kredieten voor groenewarmteprojecten (vooraleer de financiering ervan werd overgenomen door het Energiefonds).

QE0-1QEE2KB-WT – HET EINDENERGIEVERBRUIK EFFICIENTER MAKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden uitgaven gefinancierd die inzetten op meer energie-efficiëntie, in het bijzonder de uitgaven voor de Vlaamse sloop- en heropbouwpremie, het operationaliseren van de energieleningen via de energiehuizen en Participatiefonds Vlaanderen en een aantal werkingsuitgaven van het energiebeleid.

Op deze post zijn tevens ook middelen voorzien voor het beperken van een aantal kosten bij de netbeheerders inzake hun REG-openbaredienstverplichtingen.

Concreet:

- 15.000 keuro eenmalig VAK (tabel netto-beleidsruimte vorige legislatuur) en 8.500 keuro VEK voor de Vlaamse sloop- en heropbouwpremie. In dertien Vlaamse steden geldt 6% in plaats van 21% btw bij sloop- en heropbouw. Particulieren die niet in één van die dertien steden wonen, kunnen tijdelijk een Vlaamse sloop- en heropbouwpremie aanvragen. De aanvraagprocedure voor de sloop- en heropbouwpremie leidt tot een betaalkalender die doorloopt na 2019;

- 4.467 keuro VAK en 4.157 keuro VEK voor het operationaliseren van de energieleningen via de energiehuizen en het Participatiefonds Vlaanderen. Sedert 1 januari 2019 zijn de energiehuizen naast sociale kredietverlener ook uniek loket, waarbij de nadruk ligt op begeleiding en ontzorging op het vlak van energetische renovatiewerken;
- 1.590 keuro VAK en VEK vergoedingen voor de acties van de netbeheerders inzake energie-efficiëntie (REG-openbare dienstverplichtingen: energiescans en sociale-energie-efficiëntieprojecten);
- 1.008 keuro VAK en 1.330 keuro VEK voor de ICT-middelen van het energiebeleid, zeer selectief toe te passen voor de extern gerichte ICT-toepassingen die uitvoering geven aan specifieke kernprocessen van het energiebeleid;
- 771 keuro VAK en 1.281 keuro VEK voor de overige reguliere werkingsmiddelen van het energiebeleid: communicatie, projectbegeleiding, studieopdrachten, enquêtes, ...;
- 49 keuro VAK en 243 keuro VEK voor één of twee beperkte projectsubsidies inzake energie-efficiëntie.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	22.885	23.369
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>- 6.268</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	22.885	17.101

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
Compensaties		
Naar <i>QE0-1QEE2KA-WT</i>	0	6.268
TOTAAL	0	6.268

- Er wordt 6.268 keuro VEK gecompenseerd naar QE0-1QEE2KA-WT na analyse van de betaalkalenders.

QE0-1QEE2KC-WT – HET UITWERKEN EN UITVOEREN VAN EEN ACTIEPLAN CLEAN POWER FOR TRANSPORT**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit artikel worden uitgaven gefinancierd die inzetten op het verlagen van de (aankoop)prijs voor 'schone' voertuigen in uitvoering van het Vlaams actieplan Clean power for transport (CPT).

Op dit artikel worden zero-emissiepremies aangerekend voor particulieren, vzw's of autodeelaanbieders bij aankoop of lease van een 100% elektrische wagen (op batterijen of brandstofcellen), elektrische bromfiets klasse B (met uitzondering van speed pedelecs) of elektrische motorfiets.

Op deze post is een begrotingsruiter voorzien naar volgend jaar ten einde in de loop van 2020 een aantal premies te kunnen voorzien op basis van hetgeen eind 2019 wordt overgedragen aan onbelast VAK. Zie decreetsbepalingen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	4.756	6.000
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>1.500</i>
BA 2019	4.756	7.500

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling betaalkalender	0	1.500
TOTAAL	0	1.500

- Het VEK wordt verhoogd met 1.500 keuro na analyse van de betaalkalender. De voorziene aanvragen op het beschikbaar VAK (inclusief overgedragen VAK eind 2018 - zie hieronder), zorgen voor een hogere behoefte aan VEK tov. het VEK ingeschreven bij BO 2019.

Aanwending overgedragen VAK vorige begrotingsjaren:

Het overgedragen VAK-krediet van 2018 naar 2019 bedraagt 6.471 keuro. Het geraamde betaaleffect op het totaal in 2019 beschikbare VAK van 11.227 keuro is beperkt tot 7.500 keuro.

QE0-1QEE4KE-LO – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel geeft invulling aan de begrotingsinstructies m.b.t. het ESR-neutraal maken van mogelijke EU-subsidiestromen via het Energiefonds en betreft de door Europa gesubsidieerde loonkosten van het VEA.

Zie ook QE0-9QEETKE-OW met daarin de ontvangsten voor het Europees gesubsidieerde 'BE-REEL!'-project.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	340	340
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>28</i>	<i>28</i>
BA 2019	368	368

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling loonprognose	28	28
TOTAAL	28	28

- De loonprognose voor 2019 voor het project BE-REEL! wordt bijgesteld met 28 keuro VAK en VEK.

QE0-1QEE4KE-WT – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit artikel worden impulsprojecten van het energiebeleid gefinancierd via het Energiefonds op basis van ontvangsten uit de energieheffing, de supercapregeling, Europese subsidies en handavingsinkomsten. Impulsprojecten op het Energiefonds dragen bij aan de hoofddoelstellingen van het energiebeleid, in het bijzonder de verhoging van de energie-efficiëntie en maximale inzet van hernieuwbare energie.

Uitgaven op basis van een begrotingsfonds zijn mogelijk op basis van de eigen inkomsten die dergelijk fonds realiseert. Cijfers hieronder zijn dus ramingen die in eerste instantie afhankelijk zijn van de geraamde inkomsten in de middelenbegroting.

Voor 2019 is de herraming dat deze uitgavenkant van het Energiefonds (impulsprojecten energiebeleid) wordt gespijzigd met 36.560 keuro nieuwe middelen uit een deel van de ontvangsten op QE0-9QEETKE-OW (ontvangsten Energiefonds) als volgt:

Geen wijziging tov. BO 2019:

- Groene warmte (10.500 keuro);
- Kleine en middelgrote windturbines (4.200 keuro);
- Micro-WKK (1.140 keuro);

Wijzigingen tov. BO 2019:

- Opslagprojecten en premie thuisbatterijen (6.200 keuro, of +5.000 keuro tov. BO 2019);
- Expertisecentrum lokale besturen (3.000 keuro, of +3.000 keuro tov BO 2019);
- BE-REEL! (495 keuro, of +135 keuro tov. BO 2019 uit Europese middelen);
- Uitrol energietransitie, beperking energiefactuur en overige werking energiebeleid (11.025 keuro, of +6.200 keuro tov. BO 2019, uit opbrengsten supercap en handavingsinkomsten).

Het is belangrijk om aan te stippen dat niet al deze middelen in 2019 worden vastgelegd, zoals ook blijkt uit de inhoudelijke toelichting van de ingeschreven budgetten hieronder.

De spijzigingen en uitgaven van het Energiefonds op basis van financiering vanuit het Klimaatfonds en de niet-ESR-aanrekenbare stromen van het Noodkoopfonds (binnen Energiefonds), worden gebudgetteerd op afzonderlijke posten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	37.325	26.055
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>1.748</i>	<i>4.193</i>
BA 2019	39.073	30.248

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling na analyse van de vastleggings- en betaalkalenders	1.748	4.193
TOTAAL	1.748	4.193

- Bijstelling na analyse van de vastleggings- en vereffeningskalenders van 2019 na verwerking van de spijzigingen van dit jaar en eerder. De uitgaven worden in 2019 herraamd op 39.073 keuro aan vastleggingen en 30.248 keuro aan vereffeningen als volgt:
  - Groene warmte calls (15.000 keuro VAK en 5.125 keuro VEK uit de energieheffing);
  - Groene warmte ad hoc (1.696 keuro VAK en 4.152 keuro VEK uit de energieheffing);
  - Kleine en middelgrote windturbines (3.000 keuro VAK en 1.000 keuro VEK uit de energieheffing);
  - Opslagprojecten en premie thuisbatterijen (3.717 keuro VAK en 3.311 keuro VEK uit de energieheffing);
  - Micro-WKK (1.140 keuro VAK en VEK uit de energieheffing)
  - Expertisecentrum lokale besturen (3.000 keuro VAK en 0 euro VEK uit de energieheffing);
  - BE-REEL!-werking (495 keuro VAK en VEK uit Europese middelen);
  - Uitrol energietransitie, beperking energiefactuur en overige werking energiebeleid (11.025 keuro VAK en 15.025 keuro VEK uit opbrengsten supercap en overige handavingsinkomsten).

QE0-1QEE4KE-LE – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel geeft invulling aan de begrotingsinstructies m.b.t. het ESR-neutraal maken van mogelijke EU-subsidiestromen richting VEA via het Energiefonds.

Op dit artikel wordt de opname in 2019 van eerder ontvangen voorschotten voor het Europees gesubsidieerd BE-REEL!-project begroot.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BO 2019	105	105
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>163</i>	<i>163</i>
BA 2019	268	268

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling opname voorschot BE-REEL!	163	163
TOTAAL	163	163

- De opname in 2019 van het eerder ontvangen voorschot voor het Europees gesubsidieerd BE-REEL!-project wordt bijgesteld met 163 keuro tot 268 keuro. Het Europees voorschot in 2018 bedroeg 522 keuro. De opname in 2018 van

dit ontvangen voorschot is 254 keuro. Het beschikbaar saldo in 2019 bedraagt alzo 268 keuro.

QB0-1QEE4KF-WT – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (FONDS EU COFINANCIERING)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel geeft invulling aan de begrotingsinstructies m.b.t. het ESR-neutraal maken van EU-subsidiestromen via het Fonds voor EU cofinanciering. Concreet zal dit artikel gebruikt worden ter correcte ESR-matige boeking van EU-gecofinancierde uitgaven voor impulsprojecten rond energiebeleid door het departement Omgeving.

Zie ook QB0-9QEETKF-OW met daarin de ontvangsten voor de Europees gesubsidieerde projecten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VRKVAK	VRKVEK
BO 2019	937	937
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	- 776	- 776
BA 2019	161	161

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
	VRKVAK	VRKVEK
Andere bijstellingen		
Bijstelling uitgaven EU-impulsprojecten voor energie	- 776	- 776
TOTAAL	- 776	- 776

- Voor 2019 wordt een krediet van 161 k.euro voorzien. Dit staat ESR-neutraal tov. de ontvangsten ingeschreven op artikel QB0-9QEETKF-OW. De betrokken projecten zijn de volgende:
  - BENEFIC: financieringsfaciliteit voor Europese transportverbindingen;
  - e-Mopoli: een efficiënte verspreiding van e-mobility alternatieve brandstoffen;
  - IDACS: ID and Data Collection for Sustainable Fuels in Europe;
  - BE REEL: structurele maatregelen om de renovatiegraad te verhogen.

QB0-1QEE4KF-PA – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (FONDS EU COFINANCIERING)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel geeft invulling aan de begrotingsinstructies m.b.t. het ESR-neutraal maken van mogelijke EU-subsidiestromen voor het departement Omgeving via het Energiefonds.

Op dit artikel worden de uitgaven 2019 voor EU-gecofinancierde-projecten van het departement Omgeving begroot waarvoor na 2019 nog een afrekening moet worden ontvangen vanuit Europa.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>62</i>	<i>62</i>
BA 2019	62	62

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VRKVAK	VRKVEK
Bijstelling uitgaven EU-impulsprojecten voor energie	62	62
TOTAAL	62	62

- Voor 2019 wordt een ESR-neutraal krediet van 62 keuro voorzien. De betrokken projecten zijn de volgende:
  - BENEFIC: financieringsfaciliteit voor Europese transportverbindingen;
  - e-Mopoli: efficiënte verspreiding van e-mobility alternatieve brandstoffen;
  - IDACS: ID and Data Collection for Sustainable Fuels in Europe;
  - BE REEL: structurele maatregelen om de renovatiegraad te verhogen.

QB0-1QEE4KF-LE – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (FONDS EU COFINANCIERING)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel geeft invulling aan de begrotingsinstructies m.b.t. het ESR-neutraal maken van mogelijke EU-subsidiestromen voor het departement Omgeving via het Energiefonds. Op dit artikel wordt de opname in 2019 van eerder ontvangen voorschotten voor EU-gecofinancierde-projecten van het departement Omgeving begroot.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	937	937
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>- 916</i>	<i>- 916</i>
BA 2019	21	21

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VRKVAK	VRKVEK
Bijstelling uitgaven EU-impulsprojecten voor energie	- 916	- 916
TOTAAL	- 916	- 916

- Voor 2019 wordt een ESR-neutraal krediet van 21 keuro voorzien. De betrokken projecten zijn de volgende:
  - BENEFIC: financieringsfaciliteit voor Europese transportverbindingen;
  - e-Mopoli: een efficiënte verspreiding van e-mobility alternatieve brandstoffen;

- IDACS: ID and Data Collection for Sustainable Fuels in Europe;
- BE REEL: structurele maatregelen om de renovatiegraad te verhogen.

QE0-1QEE4KG-WT – UITGAVEN TER FINANCIERING VAN DE GROENE STROOMDOELSTELLINGEN (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel van het Energiefonds worden op basis van de energiehelling netbeheerdersvergoedingen aangerekend.

Hiermee zijn de (vooral historisch opgebouwde) overschotten aan groenestroom- en warmte-krachtcertificaten intussen sterk gereduceerd door het rechtstreeks uit de markt halen van certificaten bij de netbeheerders ten einde de certificatenmarkt te herstellen.

De spijziging gebeurt uit een deel van de geraamde ontvangsten op artikel QE0-9QEETKE-OW (algemene ontvangsten Energiefonds).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	100.488	100.488
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>- 11.518</i>	<i>- 11.518</i>
BA 2019	88.970	88.970

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling sluitpost Energiefonds	- 11.518	- 11.518
TOTAAL	- 11.518	- 11.518

- Deze post wordt gehanteerd als sluitpost van het Energiefonds waarbij de geraamde gezamenlijke uitgaven (VAK met ESR-impact) op het ganse Energiefonds (excl. deze op basis van Klimaatfondsfinanciering en de niet-ESR-aanrekenbare stromen van het Noodkoopfonds) worden afgetopt tot het niveau van de geraamde gezamenlijke ESR-aanrekenbare ontvangsten. In het kader van netbeheerdersvergoedingen is het VAK steeds gelijk aan het VEK. Raming is dat er aldus in 2020 88.970 keuro beschikbaar is voor het opkopen van de overschotten aan groenestroom- en warmte-krachtcertificaten.

QE0-1QEE4KJ-WT – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID TER ONDERSTEUNING VAN HET KLIMAATBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel van het Energiefonds worden de uitgaven van het beleidsveld/ISE Energie gebudgetteerd die gefinancierd zijn uit het Klimaatfonds.

Voor 2019 is de herraming dat deze uitgavenkant van het Energiefonds (impulsprojecten energiebeleid bij VEA op basis van financiering uit het Klimaatfonds) wordt gespijzigd met 37.800 keuro middelen uit de ontvangsten op QE0-9QEETKE-OI uit het Klimaatfonds. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Geen wijzigingen tov. BO 2019:

- 11.100 keuro ter ondersteuning van het warmtenet Oostende (tabel netto-beleidsruimte vorige legislatuur), waarbij dit budget in het kader van de transparantie verschoven wordt uit artikel QE0-1QEE4KE-WT;
- 4.000 keuro ter vergoeding van de netbeheerders voor de premie voor warmtepompboilers (tabel netto-beleidsruimte vorige legislatuur), waarbij dit budget in het kader van de transparantie verschoven wordt uit artikel QE0-1QEE4KE-WT;

Wijzigingen tov. BO2019:

- 3.000 keuro aan bijkomende middelen voor lokale energieprojecten in het kader van Stroomversnelling;
- 15.700 keuro aan bijkomende middelen ter ondersteuning van het warmtenet Antwerpen-Noord;
- 4.000 keuro aan bijkomende middelen voor de sloop- en heropbouwpremie.

Het is belangrijk om aan te stippen dat niet al deze middelen in 2019 worden vastgelegd, zoals ook blijkt uit de inhoudelijke toelichting van de ingeschreven budgetten hieronder.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	3.000	3.000
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>32.800</i>	<i>14.040</i>
BA 2019	35.800	17.040

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling na analyse van de vastleggings- en vereffeningsskalenders	32.800	14.040
TOTAAL	32.800	14.040

- Bijstelling in functie van de vastleggings- en vereffeningsskalenders van 2019 na de spijzigingen van dit jaar en 2018. De uitgaven worden in 2019 herraamd op 35.800 keuro vastleggingen en 17.040 keuro vereffeningen, en dit als volgt:
  - 11.100 keuro VAK en 3.330 VEK ter ondersteuning van het warmtenet Oostende;
  - 1.500 keuro VAK en VEK ter vergoeding van de netbeheerders voor de premie voor warmtepompboilers;
  - 5.000 keuro VAK en VEK voor lokale energieprojecten in het kader van Stroomversnelling;
  - 15.700 keuro VAK en 4.710 keuro VEK ter ondersteuning van het warmtenet Antwerpen-Noord;
  - 2.500 keuro VAK en VEK op de bijkomende middelen sloop- en heropbouwpremie.

QE0-1QEE4KK-PA – NOODKOOPFONDS (ENERGIEFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Nieuwe uitgavenkant van het Energiefonds ten einde de renteloze leningen te financieren die worden toegekend via het nieuwe Noodkoopfonds (binnen het Energiefonds).

Het budget is bedoeld om 'noodkoopwoningen' energetisch te renoveren. 'Noodkopers' zijn mensen met een laag inkomen die noodgedwongen een goedkope woning kopen op de privémarkt, omdat ze geen sociale woning of betaalbare huurwoning vinden. Vaak scoren die woningen slecht op het gebied van veiligheid en energiezuinigheid. Het dak lekt, de elektriciteitsleidingen zijn verouderd, in de ramen zit nog enkele beglazing, enzovoort. In Vlaanderen zouden bijna 120.000 of minstens 4 procent van ons woningpatrimonium in dergelijke slechte staat zijn.

Met het zogenaamde 'Noodkoopfonds' kunnen eigenaars deze woningen veilig en energiezuinig maken. OCMW's zullen in samenwerking met de Energiehuizen projecten opzetten waarbij 'noodkopers' een renteloze lening van maximaal 25.000 euro kunnen krijgen. De lening wordt rechtstreeks aan de aannemers in functie van uitgevoerde werken.

De noodkoper moet de lening pas terugbetalen als hij deze verkoopt of schenkt, naar een andere woning verhuist of een andere woning verwerft, en uiterlijk als er een termijn van 20 jaar is verlopen. Als de financiële situatie van de eigenaar het vereist, kan de afbetaling ook daarna nog gespreid worden. Het OCMW beslist of dit het geval is. Indien er bij de verkoop een meerwaarde wordt gerealiseerd, staat hij ook een stukje hiervan af aan het OCMW.

De Vlaamse Regering heeft beslist een oproep te doen waarop OCMW's kunnen intekenen. Een project kan maximaal 900.000 euro krijgen. De OCMW's werken minstens samen met de Energiehuizen en voorzien in ontzorging en voor de sociale en bouwtechnische begeleiding.

Voor 2019 is de raming dat deze uitgavenkant van het Energiefonds wordt gespijzigd met 15.500 keuro vanuit de ontvangstenpost QE0-9QEETKE-OI (ontvangsten Klimaatfonds).

Het is belangrijk om aan te stippen dat niet al deze middelen in 2019 worden vastgelegd, zoals ook blijkt uit de inhoudelijke toelichting van de ingeschreven budgetten hieronder.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>2.500</i>	<i>2.500</i>
BA 2019	2.500	2.500

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Opstart Noodkoopfonds	2.500	2.500
TOTAAL	2.500	2.500

- Begrotingsjaar 2019 is een opstartjaar voor de noodkoopleningen. Er wordt geraamd dat er voor 2.500 keuro aan leningen zullen worden toegekend (in VAK en VEK).

QE0-1QEE4KS-IS – VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT (VREG)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel van het Energiefonds ontvangt de VREG haar werkingsdotatie ter financiering van haar algemene taken. Deze uitgavenkant van het Energiefonds wordt volledig gespijzigd door toegewezen ontvangsten afkomstig van de energieheffing. Voor de overeenstemmende geraamde ontvangsten wordt verwezen naar het ontvangstenartikel QE0-9QEETKE-OW.

Sinds februari 2017 is de VREG een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid, die onder toezicht staat van het Vlaams Parlement. Dit toezicht van het Vlaams Parlement bestaat er o.a. uit dat er hoorzittingen worden gehouden in het Vlaams Parlement over het ontwerp van ondernemingsplan en de begroting van de VREG en dat het Vlaams Parlement de begroting goedkeurt.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	6.280	6.280
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>5</i>	<i>5</i>
BA 2019	6.285	6.285

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling in functie van subsidie voor aankoop zero-emissievoertuig	5	5
TOTAAL	5	5

- De dotatie aan de VREG wordt aangepast tov. de initieel voorziene dotatie voor 2019 met 5 keuro, en dit naar aanleiding van een te ontvangen subsidie van +5 keuro voor de aankoop van een zero-emissievoertuig.

2.5. PROGRAMMA QF – DIERENWELZIJN

2.5.1. ISE M DIERENWELZIJN

QB0-1QFD2MA-WT – VLAANDEREN ALS VOORLOPER IN EUROPA: NAAR EEN STERK EN DOORDACHT DIERENWELZIJSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de reguliere werkingsmiddelen voor het beleidsveld en ISE dierenwelzijn gegroepeerd.

Specifiek worden de uitgaven voor studies en wetenschappelijk onderzoek inzake dierenwelzijn, deels engagementen uit het verleden en deels nieuwe studies,

gefinancierd vanuit dit artikel. Tevens worden de bijdrage van het Vlaams Gewest in het kader van het FAVV-protocol, subsidies en diverse werkingskosten inzake dierenwelzijn aangerekend op dit artikel.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	3.704	3.704
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>- 500</i>
BA 2019	3.704	3.204

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling na analyse van de betaalkalender		- 500
TOTAAL		- 500

- Na analyse van de betaalkalender wordt het VEK verminderd met 500 keuro.

2.6. PROGRAMMA QG – ONROEREND ERFGOED

2.6.1. ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM ONROEREND ERFGOED

QG0-1QGG2AA-WT – DE ZORG VOOR ONROEREND ERFGOED VOOR IEDEREEN VANZELFSPREKEND MAKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel dient voor de aanrekening van volgende uitgaven:

- werkingsuitgaven specifiek voor Onroerend Erfgoed zoals depotkosten, advertentiekosten voor openbare onderzoeken, externe communicatie, juridische kosten inzake beleidsdossiers, informatiedrukwerk ten behoeve van derden, kosten van infosessies voor derden, projectmatige kosten voor onder meer de Doelse kogge, UNESCO-dossiers, ...
- ICT toepassingen voor extern gebruik;
- externe studies betreffende onroerend erfgoed.

Link met doelstellingen opgenomen in de beleids- en beheersdocumenten

SD 2. De onroerenderfgoedzorg is een gedeelde verantwoordelijkheid van verschillende beleidsniveaus en organisaties door vertrouwen te schenken

OD 2.2. Het agentschap Onroerend Erfgoed begeleidt de lokale besturen bij het uitbouwen van een lokaal onroerenderfgoedbeleid

Initiatief 4: Inspelen op de noden van de lokale besturen (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

Het agentschap Onroerend Erfgoed zal in de eerste helft van 2019 informatiesessies organiseren voor lokale besturen over een aanvraag tot erkenning als onroerenderfgoedgemeente of als intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst. Hiermee wil de administratie proactief en tijdig inspelen op vragen van de vernieuwde lokale besturen over de ontwikkeling en implementatie van een lokaal erfgoedbeleid. Het agentschap organiseert deze

sessies samen met het departement CJM zodat lokale ambtenaren of besturen tegelijk ook informatie krijgen over de aanvraag voor nieuwe erfgoedconvenanten. Op deze manier wil de Vlaamse overheid inspelen op de algemene nood van lokale besturen om tijdig te kunnen beslissen of ze een aanvraag zullen indienen en om over alle informatie voor het correct samenstellen van een dossier te beschikken. Status op 30/09/19: Op schema
De twee infosessies gingen door in februari.

OD 2.3. De nauwe samenwerking tussen en met partnerorganisaties leidt tot een grotere betrokkenheid van eigenaars, beheerders en erfgoedzorgers

Initiatief 6: Uitvoeren van een draagvlakonderzoek voor onroerend erfgoed (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

In 2019 verwerkt het agentschap de resultaten van de bevraging in een rapport. Omdat het risico bestaat dat de respons bij bepaalde bevolkingsgroepen te laag is, organiseert het agentschap focusgroepen met deze groepen om ook hun stem te horen. De conclusies van het draagvlakonderzoek, de bevraging en de focusgroepen presenteert het agentschap in mei 2019.

Status op 30/09/19: Vertraagd

De focusgroepen hadden plaats. Omdat de timing van de analyse van de respons op de bevraging en de organisatie van de focusgroepen opgeschoven is, verschuift ook de einddatum van het rapport. We verwachten het eindrapport tegen eind oktober 2019.

Initiatief 7: Werken aan publieksvriendelijke archeologische kennisontsluiting (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

In 2019 wil ik, samen met de minister bevoegd voor cultuur, enerzijds een concreet beeld krijgen van hoe archeologie vandaag in Vlaanderen wordt ontsloten voor het publiek en anderzijds onderzoeken hoe die verhalen en nieuwe kennis over het verleden op een kwaliteitsvolle, publieksvriendelijke en toegankelijke manier breder ontsloten kunnen worden. Zo maken we de educatieve cirkel rond. Door een blik op het buitenland (bv. regionale erfgoedcentra en musea in Denemarken) en geënt op de specifieke archeologische, museale en erfgoed context in Vlaanderen zullen we vanuit goede praktijkvoorbeelden aanbevelingen formuleren.

Status op 30/09/19: Vertraagd

Samen met de collega's van Cultuur, Jeugd en Media schreef het agentschap een externe onderzoeksopdracht uit. Alle informatie voor de gunning van de opdracht is klaar; we verwachten de gunning in het najaar. In het bestek is opgenomen om tegen 1 april 2020 het eindresultaat op te leveren maar wellicht is die timing niet meer haalbaar.

OD 2.4 – Het Vlaamse erfgoedbeleid positioneert zich in een brede Europese en internationale context en focust op erfgoed als een bindende factor voor een duurzame samenleving.

Initiatief 8: Streven naar een realistisch beheer van Werelderfgoed sites (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

In 2019 zal het Werelderfgoedcomité normaal gezien het nominatiedossiers voor het Nationaal Park Hoge Kempen behandelen. Het agentschap levert alle nodige ondersteuning aan dit nominatietraject.

Samen met de Vlaamse en Nederlandse partners wordt ook hard gewerkt aan het behandelen van alle aanbevelingen die het Comité geformuleerd heeft bij het nominatiedossier van de Koloniën van Weldadigheid.

Voor het dossier van de Militaire begraafplaatsen en monumenten van de Eerste Wereldoorlog heeft het Werelderfgoedcomité de behandeling uitgesteld, in afwachting van de reflectie over sites gelinkt aan recente conflicten en andere negatieve herinneringen die voor verdeeldheid kunnen zorgen. Het Comité heeft beslist dat deze reflectie tegen de zomer van 2020 afgerond moet zijn. Vlaanderen

zal actief participeren in dit initiatief dat Unesco vermoedelijk ten laatste begin 2019 opstart.

Het agentschap implementeert de korte-termijn-oplossingen die in de studie over de bufferzones bij UNESCO-Werelderfgoed worden gepresenteerd. De Verklaring van Uitzonderlijke Universele Waarde voor de andere Vlaamse werelderfgoederen wordt omgezet in concrete criteria en kaders. De lokale besturen met Werelderfgoed op hun grondgebied worden uiteraard tijdig geïnformeerd en betrokken. Er wordt gestart met de voorbereiding van eventuele aanpassingen aan het regelgevend kader.

Status op 30/09/19: Vertraagd

Het nominatiedossier voor het Nationaal Park Hoge Kempen is teruggetrokken. In oktober vindt een eerste, informeel gesprek plaats over wat/hoe we hier nu verder mee aan de slag gaan.

Voor het dossier van de Militaire begraafplaatsen en monumenten van de Eerste Wereldoorlog is de reflectie over sites, gelinkt aan recente conflicten en andere negatieve herinneringen die voor verdeeldheid kunnen zorgen, nog niet opgestart. Daarom komt er voorlopig geen actieve of financiële steun.

Voor de omzetting in concrete criteria en kaders van de Verklaring van Uitzonderlijke Universele Waarde voor de andere Vlaamse werelderfgoederen, loopt er momenteel een proefproject met 3 gemeenten. Het interne besluitvormingsproces binnen de gemeenten hierover verloopt echter trager dan verwacht. De oplevering van het pilootproject is voorzien begin 2020. Daarna kan de uitrol bij de 23 andere Vlaamse gemeenten starten en kan indien nodig ook gestart worden met aanpassingen aan het regelgevend kader.

De oplossingen voor de bufferzones bij UNESCO-Werelderfgoed passen we eerst toe in de pilootprojecten "Belforten" en "Begijnhoven" (Kortrijk, Mechelen en St-Truiden). Daarvoor wachten we nog op de formele toezegging van de lokale besturen. De oplevering van dit onderzoek is voorzien voor de tweede helft van 2019. Daarna volgt een evaluatie. De andere 10 begijnhoven en belforten zullen dus pas in 2020 volgen.

SD03 – Samen met de prioritaire partners worden op transparante wijze de ambities voor de onroerenderfgoedzorg geformuleerd.

OD3.1 – De doelmatigheid van het beschermingsinstrumentarium wordt onderzocht en het inventariseren en beschermen van onroerend erfgoed gebeurt aan de hand van hanteerbare deelpakketten.

Initiatief 12: Ontwikkelen van onroerenderfgoedrichtplannen door middel van participatieve trajecten (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

Ik leg de onroerenderfgoedrichtplannen hoogstamboomgaarden en mergelgroeves in het voorjaar van 2019 voor goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering. Het agentschap zal in 2019 het onroerenderfgoedrichtplan voor de mergelgroeves in Riemst verder uitwerken in een actieprogramma. De betrokken partners realiseren hierbij de werkpakketten waarvoor zij bevoegd zijn. Ook voor de hoogstamboomgaarden in Haspengouw streven we in 2019 naar een concreet actieprogramma.

Status op 30/09/19 : Op schema

De minister keurde de onroerenderfgoedrichtplannen hoogstamboomgaarden en mergelgroeves goed. De actieprogramma's voor de uitvoering van die onroerenderfgoedrichtplannen zijn voorzien tegen eind 2019.

Voor de hoogstamboomgaarden is een lijst opgesteld met mogelijke instrumenten en hun effectiviteit/impact is ingeschat. Het agentschap onderzoekt die instrumenten verder voor de uitvoering van de visie en het actieprogramma.

OD 3.2. Het agentschap Onroerend Erfgoed ontwikkelt afwegingskaders en handleidingen

Initiatief 13: Opmaken van afwegingskaders en handleidingen (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

Ik geef mijn agentschap de opdracht tot opmaak van volgende handleidingen: natuurwetenschappelijke staalname voor ecologisch, archeologisch onderzoek; het beheer van (historische) ontwaterings-, bevoeiings- en rabattensystemen in graslanden en bossen; hoe omgaan met kunststeen bij restauratie.

Status op 30/09/19: Op schema

We ontsluiten de handleiding "Omgaan met kunststeen" in het 3e kwartaal 2019. De impactanalyse archeologie stellen we uit naar 2020.

OD 3.3. Het agentschap Onroerend Erfgoed digitaliseert de dienstverleningsproducten en zet in op een maximale digitale ontsluiting van kennis ten behoeve van zijn partners

Initiatief 14: Verder uitvoeren van het programma Radicaal Digitaal (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

Het agentschap Onroerend Erfgoed gaat verder met de digitalisering van zijn dienstverlening volgens de principes van Vlaanderen Radicaal Digitaal.

In 2019 zetten we de vernieuwde inventaris onroerend erfgoed online waarin de data van de beschermingsdatabank en de objectendatabank geïntegreerd zijn. De databank vormt de centrale component voor tal van interacties tussen het agentschap en burgers, overheden en de erfgoedsector. Aangezien dit een gevalideerde bron is van informatie over beschermd en vastgesteld onroerend erfgoed, start het agentschap een traject op om deze databank als een authentieke bron Onroerend Erfgoed te laten erkennen. We maken van deze gelegenheid gebruik om meer beeldmateriaal uit de archieven van het agentschap te ontsluiten via een nieuwe beeldbank.

Op vraag van het notariaat ontwikkelt het agentschap een toepassing die aangeeft wat de rechtsgevolgen op een bepaald perceel zijn.

Daarnaast ontwikkelt het agentschap ook een digitaal loket om beheersplannen eenvoudig in te dienen. Om de efficiëntie te verhogen werkt het agentschap de parallelle papierstromen weg.

Naast deze grote, nieuwe initiatieven past het agentschap de bestaande systemen aan in functie van de wijzigingen van het Onroerenderfgoedbesluit en op basis van feedback van de gebruikers. Het agentschap voert de bestuurlijke herindelingen van de gemeenten door en laat alle systemen hieraan aanpassen.

In 2019 komt er een communicatie-actie, die voortvloeit uit de vernieuwing van de beschermingsdatabank (2016). Daarbij is vastgesteld dat de geografische afbakeningen van het beschermde areaal in het verleden niet altijd juist geregistreerd zijn. De nodige correcties zijn doorgevoerd maar kunnen een impact hebben op de rechtsgevolgen.

Status op 30/09/19: Op schema

Het agentschap paste de informatiesystemen aan voor de nieuwe fusiegemeenten. Op 8 mei lanceerde het agentschap de inventaris 2.0 met een communicatiecampagne via sociale media en de website. De nieuwe beeldbank lanceerde het agentschap al eerder op 23 april. Eind juni waren via OAR volgende reeksen ontsloten: M&L Cahier, Interpreting the Past, Herlevend Verleden, het historisch orgel in Vlaanderen. Volgende reeksen werden aangevuld en/of de digitale kwaliteit ervan verbeterd: IAP-rapporten Archeologie in Vlaanderen (tijdschriften en monografieën). De impact van de aanpassing van de afbakening van de beschermingen (voor de nieuwe beschermingsdatabank) op lopende premiedossiers en op de goedgekeurde beheersplannen is onderzocht en bleek kleiner dan aanvankelijk gedacht. De communicatie hierover gebeurde één-op-één tussen erfgoedconsulent en eigenaar.

Eind juni zijn nog volgende IT-projecten opgeleverd:

- Migratie van ontwikkel- en testomgevingen
- Nieuwe lagen Digitaal Hoogtemodel ontsluiten
- Heerlijk heldere brieven over toevalsvondsten
- Proces toevalsvondsten nieuwe brieven

- Ontsluiten Onroerenderfgoedrichtplannen
- Proces nota's (archeologie)
- Post digitaliseren
- Premieaanvragen gewijzigde percentages
- Wijzigingen nieuw archeologiedecreet.

SD 5. De zorg voor het onroerend erfgoed levert een positieve bijdrage aan de duurzame ontwikkeling van onze leefomgeving

OD 5.1. De zorg voor het onroerend erfgoed impliceert duurzaam ruimtegebruik en stimuleert de ruimtelijke kwaliteit

Initiatief 19: Organiseren van een debat over hoe erfgoed kan bijdragen aan de kwaliteitsvolle ontwikkeling van onze leefomgeving (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

Mijn administratie organiseert een colloquium om het landschap als beleidsthema op de agenda te zetten en verschillende partners samen te brengen voor de opstart van een toekomstig samenwerkingstraject. Het Beleidsplan Ruimte daagt ons allen uit om de transitieopgaven te realiseren maar dé vraag die zich opdringt, is hoe we dit hand in hand laten gaan met een landschappelijke kwaliteitsverbetering.

Ik wil hiermee de aanzet geven tot een meer geïntegreerde aanpak voor een kwaliteitsvolle ontwikkeling van het landschap in Vlaanderen.

De resultaten van het colloquium worden in de vorm van een verslagboek breed gecommuniceerd.

Status op 30/09/19: Gerealiseerd

Het debat vond plaats op 19 december 2018. Het verslagboek is gepubliceerd op de website van het agentschap.

OD 5.2. Het beleidsveld onroerend erfgoed participeert aan de discussie over klimaatverandering en legt de nadruk op hergebruik en zuinig ruimte- en materiaalgebruik

Initiatief 20: Bijdragen tot de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

Volgende initiatieven passen in dit kader:

-In de periode 2018-2020 zal een langdurige monitoringfase plaatsvinden met als doel de ontwikkelde monitoringdatabank te stofferen met gedetailleerde beschrijvingen van gerealiseerde erfgoedinterventies ter verbetering van de energiezuinigheid in combinatie met een gefundeerde inschatting/meetgegevens van de CO₂ uitstootwinst/energiewinst die gegenereerd werd. Via deze monitoringcampagne zal inzicht verkregen worden in de efficiëntie van de energetische ingrepen en zullen de vooropgestelde en in werkelijkheid gerealiseerde doelstellingen grondig geëvalueerd (en indien nodig bijgesteld) kunnen worden.

-In dit kader wordt ook de studie naar een mogelijke erkenning van de opleiding 'gespecialiseerde energieconsulenten voor onroerend erfgoed' geëvalueerd. Dergelijke integratie biedt immers de mogelijkheid om hen van bij het prille begin van hun carrière attent te maken op de mogelijkheden, valkuilen, opportuniteiten en voordelen gerelateerd aan de energetische verbetering van (geïnterpreteerde) erfgoedgebouwen.

Het agentschap zal het komende jaar verdere inspanningen leveren en de contacten met het VEA optimaliseren om de verschillende initiatieven die inzetten op het energiezuiniger maken van het Vlaamse patrimonium af te stemmen met onroerend erfgoed. Zo zal onderzocht worden of het EPC uitgebreid kan worden met een erfgoedluik voor woningen die beschermd zijn en of dit instrument ingezet kan worden als energieaudit onroerend erfgoed.

Ik blijf mijn medewerking verlenen aan de Vlaamse Sustainable Development Goals-implementatie-agenda, die met Vizier 2030 doelstellingen aan de Visie 2050 koppelde.

Daarnaast zal het agentschap in 2019 de volgende acties uit het actieprogramma duurzaamheid en erfgoed realiseren: een publicatie over de rol van erfgoed, zowel bouwkundig, landschappelijk als archeologisch binnen een duurzame samenleving als over wat een duurzame erfgoedzorg inhoudt, een visie op de rol van erfgoed in een circulair Vlaanderen, de verdere uitbouw van kennis over duurzaamheidsmodellen en -keurmerken en aandacht in het portfolio "Erfgoedbeheer in de kijker" voor duurzame erfgoedzorg.

Status op 30/09/19: *Vertraagd*

Uit een screening door het WTCB van een aantal potentiële opleidingsinstanties, bleek het Netwerk Architecten Vlaanderen het meest geschikt voor de organisatie van deze opleiding. Ook de mogelijkheden om een erkenningsstelsel/-procedure uit te werken voor restauratie-architecten gespecialiseerd in energieaspecten, zijn onderzocht.

In augustus was er een overleg met de administrateur-generaal van VEA over de verdere samenwerking rond de Woningpas, het renovatieadvies, het energierenovatieprogramma en de fiscaliteit op basis van de woningkwaliteit. Ook de mogelijkheden tot uitbreiding van het EPC met een erfgoedluik voor beschermde woningen zijn toen besproken.

OD5.3 – De onderzoeksresultaten rond de waardebeoordeling van onroerend erfgoed worden ruim verspreid en worden mee ingezet om te komen tot een breed gedragen onroerend-erfgoedzorg.

Initiatief 22: Onderzoeken van de betalingsbereidheid voor het behoud van onroerend erfgoed (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

Het onderzoek naar de betalingsbereidheid in Vlaanderen voor het huidige, toekomstige en potentieel gebruik van onroerend erfgoed wordt in juni 2019 afgerond en de resultaten gecommuniceerd (juli-augustus 2019).

Status op 30/09/19: *Vertraagd*

Op vraag van VITO, de uitvoerder van het onderzoek, is de timing aangepast : de oplevering van het eindrapport is voorzien tegen eind 2019. Daardoor is communicatie over de resultaten pas mogelijk begin 2020.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	2.304	1.949
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>- 191</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	2.304	1.758

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QG0-1QAG2ZZ-WT		- 191
TOTAAL		- 191

- We hevelen 191 keuro VEK over naar QG0-1QAG2ZZ-WT voor de financiering van het VEK-tekort.

QG0-1QGG4AB-WT – DE ZORG VOOR ONROEREND ERFGOED VOOR IEDEREEN VANZELFSPREKEND MAKEN (FONDS ONROEREND ERFGOED)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het variabel krediet op dit begrotingsartikel, dat de uitgavenzijde vormde van het Fonds voor de Monumenten en Landschappen, vindt zijn oorsprong in artikel 25 van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991.

Dit begrotingsfonds Monumenten en Landschappen werd decretaal aangepast (artikel 19 van het decreet van 4 mei 2016 'houdende wijziging van diverse decreten ingevolge de integratie van de opdrachten van het agentschap Inspectie RWO in het departement Leefmilieu, Natuur en Energie en het agentschap Wonen-Vlaanderen, alsook betreffende de begrotingsfondsen en andere technische aanpassingen' (653 (2015-2016)) en werd het verruimde 'Fonds Onroerend Erfgoed'. Dit betreft de uitgavenzijde van het 'Fonds Onroerend Erfgoed'. Dit begrotingsartikel is het spiegelbeeld van het ontvangstenartikel QG0-9QGGTAB-OW.

Conform artikel 25, § 3, van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991 mogen we de middelen van dit Fonds aanwenden voor:

- het dekken van uitgaven voor publicaties en allerlei initiatieven van het agentschap Onroerend Erfgoed;
- het dekken van uitgaven die betrekking hebben op de handhaving;
- het verlenen van subsidies en premies op basis van hoofdstuk 10 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

SD03 – Samen met de prioritaire partners worden op transparante wijze de ambities voor de onroerenderfgoedzorg geformuleerd.

OD 3.4. De uitvoering van het Handhavingsprogramma Onroerend Erfgoed waarborgt de efficiënte inzet van de voorziene handhavingsinstrumenten

Initiatief 15: Opmaken van een Inspectieplan Onroerend Erfgoed voor 2019 (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

Handhaving inzake onroerend erfgoed is een gedeelde verantwoordelijkheid tussen gewestelijke actoren en lokale besturen. Het opstellen of actualiseren van een handhavingsprogramma, een inspectieplan en prioriteitennota's blijft belangrijk maar ook de evaluatie van de handhavingsactiviteiten verdient aandacht. Zowel de activiteiten van de onroerenderfgoedinspectie zijn daarbij relevant, als de zachte handhaving die gebeurt vanuit het agentschap.

Ook voor 2019 zal er een inspectieplan worden opgemaakt. Daarin zal het uitwerken van een aangepast monitoringsysteem worden opgenomen, met aandacht voor de effectiviteit van de ingezette instrumenten.

Het Onroerenderfgoeddecreet omvat een ruim palet van handhavingsmogelijkheden, ook via bestuurlijke weg.

Het verder ontwikkelen van afwegingskaders zal zorgen voor een transparante, correcte en uniforme handhaving.

Status op 30/09/19: Op schema

Er is een inspectieplan voor 2019 opgesteld.

Tegen 31 oktober zal het draaiboek inspectie onroerend erfgoed volledig klaar zijn, inclusief modelformulieren uit het dossieropvolging systeem.

Er is een aangepast monitoringssysteem voor de handhavingsuitvoering onroerend erfgoed uitgewerkt. De inspecteurs Onroerend Erfgoed passen dit ook consequent toe.

De opmaak van het aanvullend protocol persoonsgegevensbescherming voor het samenwerkingsprotocol met het agentschap Onroerend Erfgoed heeft wat achterstand opgelopen.

De Inspectie Onroerend Erfgoed en het agentschap Onroerend Erfgoed onderzoeken de mogelijkheden om misdrijven te depenaliseren en voortaan enkel te beboeten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	256	256
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	256	256

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijzigingen tegenover BO 2019.

2.6.2. ISE PARTNERSCHAPPEN ROND ERFGOEDZORG

QG0-1QGG2BA-WT – DE ZORG VOOR ONROEREND ERFGOED VOOR IEDEREEN VANZELFSPREKEND MAKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel dient voor de financiering van volgende uitgaven:

- de onroerenderfgoedprijs aan de laureaten (Onroerenderfgoeddecreet van 12/07/2013, artikel 9.1.1. en het BVR van 16/05/2014 betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12/07/2013, hoofdstuk 9, afdeling 1);
- bijdragen aan internationale instellingen zoals UNESCO (dollarafhankelijk);
- kosten verbonden aan de operationalisering van de erfgoedleningen (in beheer bij het Participatiefonds Vlaanderen; de kostendrijver is het aantal leningsaanvragen).

Link met doelstellingen opgenomen in de beleids- en beheersdocumenten

SD02 – De onroerenderfgoedzorg is een gedeelde verantwoordelijkheid van verschillende beleidsniveaus en organisaties door vertrouwen te schenken.

OD2.3 – De nauwe samenwerking tussen en met partnerorganisaties (o.a. HERITA, MOWA, CRKC, ...) leidt tot een grotere betrokkenheid van eigenaars en beheerders. De toekenning van de Vlaamse Onroerenderfgoedprijs jaarlijks organiseren (recurrent gegeven)

OD 2.4 – Het Vlaamse erfgoedbeleid positioneert zich in een brede Europese en internationale context en focust op erfgoed als een bindende factor voor een duurzame samenleving.

Jaarlijkse bijdrage aan UNESCO (recurrent gegeven)

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	167	154
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>- 17</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	167	137

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QG0-1QAG2ZZ-WT		- 17
TOTAAL		- 17

- We hevelen 17 keuro VEK over vanuit QG0-1QGG2BA-WT naar QG0-1QAG2ZZ-WT om het VEK-tekort te financieren.

Detail aanwending krediet (in keuro):

Wat?	VAK	VEK
Beheerskosten erfgoedleningen	135	105
Kosten toekenning onroenderfgoedprijs	20	20
Bijdragen aan internationale instellingen zoals UNESCO	12	12
Totaal	167	137

QG0-1QGG2BB-WT – ONDERSTEUNEN VAN ONROENDERFGOEDINITIATIEVEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel rekenen we punctuele, decretale en facultatieve subsidies aan. Het kan zowel een algemene werkingssubsidie, als een projectsubsidie betreffen.

SD02 – De onroenderfgoedzorg is een gedeelde verantwoordelijkheid van verschillende beleidsniveaus en organisaties door vertrouwen te schenken.

OD 2.4 – Het Vlaamse erfgoedbeleid positioneert zich in een brede Europese en internationale context en focust op erfgoed als een bindende factor voor een duurzame samenleving.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	105	131
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>- 1</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	105	130

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QG0-1QAG2ZZ-WT		- 1
TOTAAL		- 1

- We hevelen 1 keuro VEK over vanuit QG0-1QGG2BB-WT naar QG0-1QAAZZWT om het VEK-tekort te spijzen.

Detail aanwending krediet (in keuro):

Wat?	VAK	VEK
Projectsubsidies Europees jaar van het Erfgoed	0	39
Werkingsubsidie vzw Het orgel in Vlaanderen	15	15
Werkingsubsidie vzw Forum Vlaamse Archeologie	10	10
Werkingsubsidies vzw Histories (Medea-platform)	46	37
Werkingsubsidie koepelstructuur Fondation Le Corbusier (UNESCO werelderfgoed dossier)	8	8
Werkingsubsidie koepelstructuur Zoniënwood (UNESCO wereld-erfgoed dossier)	8	6
Werkingsubsidie koepelstructuur Belforten (UNESCO wereld-erfgoed dossier)	6	5
Werkingsubsidie koepelstructuur Begijnhoven (UNESCO wereld-erfgoed dossier)	6	5
Werkingsubsidie koepelstructuur Koloniën van Weldadigheid (UNESCO werelderfgoed dossier)	6	5
Totaal	105	130

We herwerken het nominatiedossier van de Koloniën van Weldadigheid met het oog op herindiening in 2020. Daarvoor ontving Kempens Landschap vzw recent een projectsubsidie; deze komt in 2019 in de plaats van de voorziene werkingsubsidie.

Daarnaast gaan ook de volgende werkingsubsidies voor UNESCO gaan niet door in 2019:

- koepelstructuur Zoniënwood
- koepelstructuur Belforten
- koepelstructuur Begijnhoven.

Door deze wijzigingen is er een VAK-overschot op dit artikel van 10 keuro dat we zullen herschikken. We nemen dit niet bij BA 2019.

QG0-1QGG2BC-WT – ONDERSTEUNEN VAN DE WERKING VAN PRIORITAIRE ONROERENDERFGOEDPARTNERS

Korte inhoud begrotingsartikel:

De organisaties, die we betoelagen via dit begrotingsartikel, beschouwen we als prioritaire beleidspartners; de facultatieve subsidies (algemene werkingsubsidies of loonsubsidies) aan deze partners hebben een recurrent karakter:

- HERITA vzw
- MOWA (Monumentenwacht) vzw
- CRKC (Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur) vzw
- Verenigingen in de erfgoedsector met DAC-personeel in dienst.

Link met doelstellingen opgenomen in de beleids- en beheersdocumenten

SD02 – De onroerenderfgoedzorg is een gedeelde verantwoordelijkheid van verschillende beleidsniveaus en organisaties door vertrouwen te schenken.

OD 2.3 – De nauwe samenwerking tussen en met partnerorganisaties (oa HERITA, MOWA, CRKC, ...) leidt tot een grotere betrokkenheid van eigenaars en beheerders.

Initiatief 5: Complementair samenwerken met de gesubsidieerde partners (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

Voor de samenwerking met Herita staan volgende initiatieven op de agenda:

- de organisatie van het Open Monumentencongres en de Open Monumentendag, in intensievere samenwerking met de sector;
- de ontplooiing van het platform en de nieuwe sectorwebsite; het opstellen van een actieplan voor fondsenwerving;
- het inzetten op de aangroei van het netwerk Open Monumenten en het aantrekken van particuliere leden en de mogelijke integratie van de Open Monumentenkaart in de Museumpass;
- het verder werken aan de ontwikkeling van de Herita-sites, het opmaken van beheersplannen, de uitvoering van herstellingswerken en de realisatie van open erfgoed op het terrein. Fort Napoleon in Oostende zal na een grondige renovatie opengaan met een nieuwe exploitatie;
- het operationeel maken van een nieuwe fondsenwervingsstrategie, onder meer door in te zetten op giftenwerving voor Herita-projecten en door Herita weer op de kaart te zetten als kandidaat-begunstigde voor (duo)legaten.

Status op 30/09/19: Op schema

Op 24 mei 2019 keurde de Vlaamse Regering een eenmalige bijkomende financiering en meerjarenpremieovereenkomst goed om een inhaalbeweging te maken in de restauraties van de sites van HERITA. Er is ook een nieuwe samenwerkingsovereenkomst ondertekend voor 3 jaar (2020-2022) met strikte prioritaire doelstellingen.

Het Open Monumentencongres vond plaats op 14 maart (met o.a. debat met Vlaamse partijen over onroerenderfgoedbeleid) en de Open Monumentendag op 8 september.

Het platform en de nieuwe sectorwebsite zullen eind 2019 gelanceerd worden. Op 30 september 2019 telde het netwerk Open Monumenten 1940 leden. Er is een aangroei via andere kanalen, o.a. door samenwerking met andere verenigingen (bv. <https://www.openmonumenten.be/club-momentum-steunt-de-zorg-en-openstelling-van-monumenten-vlaanderen>). De mogelijke integratie met de Museumpass is opnieuw een prioriteit in de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst 2020-2022.

In 2019 zijn volgende beheersplannen ingediend: De Wolsack, Abdijsite Herkenrode, Paleis op de Meir, Molen van Hoeke en Kapel van Steenberg. Voor 3 sites is een aanvraag Open Erfgoed ingediend: de kapel van Steenberg in Oud-Heverlee, de abdij Herckenrode in Hasselt en de Molen van Hoeke in Damme.

Fort Napoleon ging opnieuw open op 5 oktober 2019 met exploitatie door vzw Toerisme Oostende (<https://www.openmonumenten.be/nieuws/fort-napoleon-opent-opnieuw-de-deuren-op-5-oktober>).

Op 1 juli waren er slechts 36 projectrekeningen geopend ondanks aanzienlijke inspanningen om het product bekend te maken via infosessies, webinar, lerend netwerkmoment, specifieke productfolder, inzet van twee partnermedewerkers, communicatie en redactionele aandacht bij (kennis)partners en sectorspelers en opname van twee promofilmmpjes. Er wordt een crowdfundingcampagne voorbereid voor het afnemen van de torenspits van het Kasteel van Horst.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	2.869	2.919
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	- 5
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	2.869	2.914

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK
Naar		- 5
TOTAAL		- 5

- We hevelen 5 keuro VEK over uit QG0-1QGG2BC-WT naar QG0-1QAG2ZZ-WT voor de financiering van het VEK-tekort.

Detail aanwending krediet (in keuro):

Wat?	VAK	VEK
Werkingsubsidie vzw Monumentenwacht Vlaanderen	271	271
Subsidie voor de regularisatie van de gewezen DAC'ers tewerkgesteld bij vzw's en andere instellingen	164	159
Werkingsubsidie vzw CRKC (Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur)	225	225
Werkingsubsidie vzw Herita	2.209	2.259
Totaal	2.869	2.914

We nemen 6 keuro batig VAK en 8 keuro batig VEK (door lagere uitgaven voor gewezen DAC'ers volstaat 158 keuro VAK) niet mee bij BA 2019 maar zullen dit herverdelen via een kredietherschikking.

QG0-1QGG2BD-WT – STIMULEREN VAN INTERLOKALE SAMENWERKING, DEPOTWERKING EN ARCHEOLOGIEFONDSEN EN VAN PROJECTEN VOOR ONDERZOEK EN VOOR EDUCATIE EN PUBLIEKSWERKING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via het Onroerendergoeddecreet van 12/07/2013 en het Onroerendergoedbesluit van 16/05/2014 zijn semi-gereguleerde werkingssubsidies mogelijk voor:

- erkende intergemeentelijke onroerendergoeddiensten (IOED);
- erkende onroerendergoeddepots;
- erkende archeologiefondsen;
- onderzoek, educatie en publiekswerking.

Link met doelstellingen opgenomen in de beleids- en beheersdocumenten

SD01 Een vlotte en consequente uitvoering van de nieuwe regelgeving is gegarandeerd,

OD 1.1. Actoren worden erkend voor hun rol in de erfgoedzorg en worden gestimuleerd om te netwerken

Mijn administratie zet de begeleiding van de partners verder op de ingeslagen weg.

SD02 – De onroerendergoedzorg is een gedeelde verantwoordelijkheid van verschillende beleidsniveaus en organisaties door vertrouwen te schenken

OD 2.3. De nauwe samenwerking tussen en met partnerorganisaties leidt tot een grotere betrokkenheid van eigenaars, beheerders en erfgoedzorgers

Initiatief 7 : Werken aan publieksvriendelijke archeologische kennisontsluiting (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

Ik zet de financiering van de zogenaamde "Oogst van Malta" verder. Mijn administratie lanceert nog vóór 31 januari 2019 een tweede projectoproep naar de sector voor het uitvoeren van archeologisch syntheseonderzoek. De uitdaging blijft

groot: nog heel wat basisrapporten van opgravingen die door de bouwheer of projectontwikkelaar in het kader van een vergunningentraject bekostigd zijn, wachten op verdere verdieping.

Mijn administratie volgt de in 2018 gesubsidieerde onderzoeksprojecten nauw op en verzorgt advies en ondersteuning waar nodig.

Status op 30/09/19: Op schema

De eind 2018 geselecteerde en op 1 maart 19 opgestarte projecten zitten momenteel ongeveer halweg. Geen enkel project zal dit jaar nog de uitbetaling van de resterende 30% van de subsidie aanvragen; dit is volgens de verwachting gelet op de doorlooptijd van de projecten van 15 maanden.

Het agentschap lanceerde de tweede projectoproep voor archeologisch syntheseonderzoek op 1 april 2019. Er waren meer dan 10 inzendingen; 6 hiervan zullen een subsidie genieten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	4.455	4.089
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	4.455	4.089

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen aanpassingen bij BA 2019.

Bij gebrek aan aanvragen is er geen erkend archeologiefonds in 2019; hierdoor is er 50 keuro VAK-overschot en 35 keuro VEK-overschot. Verder is er 1 keuro 'technisch' overschot op het begrotingsartikel. Voor de projectsubsidies voor archeologisch syntheseonderzoek is er 38 keuro batig VAK. We nemen het batig VAK van 89 keuro niet mee bij BA 2019 maar zullen dit herverdelen via een kredietverschikking.

Detail aanwending krediet (in keuro):

Wat?	VAK	VEK
Subsidies erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten (IOED) (25)	2.300	2.300
Subsidies erkende onroerenderfgoeddepots (12)	1.105	1.054
Projectsubsidies voor (archeologisch) onderzoek	1.000	700
Subsidie erkende archeologiefondsen	50	35
Totaal	4.455	4.089

2.6.3. ISE KWALITEIT VAN ONROERENDERFGOED(ZORG)

QG0-1QGG2CA-WT – ONDERSTEUNEN VAN ONROERENDERFGOEDINITIATIEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel rekenen we punctuele, decretale en facultatieve investeringssubsidies aan.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	131	302
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	131	302

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

In constant beleid rekenen we momenteel slechts 1 subsidie aan onder dit begrotingsartikel, met name de investeringssubsidie aan de vzw Bedevaart naar de graven aan de IJzer (voor de instandhouding, de herstelling en het onderhoud van het IJzermonument en het omringende domein in Diksmuide). Het betreft een punctuele, decretale investeringssubsidie met het decreet van 30 mei 1985 als grondslag.

Verder is er nog de aflossing van een encours voor de eerder toegekende investeringssubsidies aan de Kerkfabriek Sint-Baafs (Gent) voor de restauratie van het Lam Gods (alleen VEK-impact in 2019).

Geen wijzigingen tegenover BO 2019.

Detail aanwending krediet (in keuro):

Wat?	VAK	VEK
Subsidie voor instandhouding, herstelling en onderhoud van het IJzermonument en het omringende domein in Diksmuide (decreet van 23/12/1986)	131	131
Investeringsubsidie stad Gent – restauratie Lam Gods	0	171
Totaal	131	302

Door een kleine vertraging van de werken aan het Lam Gods verschuiven we de aflossing van de encours naar 2020; 171 keuro batig VEK herschikken we via een kredietherverdeling. We nemen die verschuiving niet mee bij BA 2019.

QG0-1QGG2CB-WT – ONDERSTEUNEN VAN EEN KWALITEITSVOL ONROERENDERFGOEDBEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

In de sinds 2013 ontwikkelde onroerendergoedregelgeving (Onroerendergoed-decreet van 12/07/2013 en het Onroerendergoedbesluit van 16/05/2014) is er geen onderscheid meer tussen de erfgoeddisciplines monumenten, landschappen en archeologie.

Voor alle premieaanvragen samen, de oude die we volgens de huidige regelgeving afhandelen (artikel 12.3.12. Onroerendergoeddecreet van 12/07/2013) en de nieuwe volgens de regels van het BVR van 16/05/2014, stellen we één programmatie op, waarbij ik als minister beleidsaccenten kan leggen.

Om alle premies op te nemen in één omvattende programmatie (met deelprogramma's zoals een programmatie voor restauratiepremies), is er één begrotingsartikel gecreëerd voor en de toekenning van premies volgens de bestaande regelgeving (voor restauratiepremies, onderhoudspremies, premies voor landschapszorg en archeologiepremies) en de toekenning van nieuwe premies volgens artikel 10.2.1 van het decreet van 12/07/2013 en hoofdstuk 11 van het BVR van 16/05/2014. Dit is het begrotingsartikel voor premies (QG0-1QGA2CB-WT) met als omschrijving 'kwaliteit van onroerendergoed(zorg) - ondersteunen van een kwaliteitsvol erfgoedbeheer'. De premierregelgeving voor varend erfgoed valt niet onder het Onroerendergoeddecreet van 12/07/2013; we nemen de premies voor varend erfgoed ook op onder dit begrotingsartikel.

Bij de invoering van de nieuwe regelgeving voorzag men dat de aanvraag voor een premie, die een potentiële begunstigde indiende volgens de 'oude' regelgeving voor 01/01/2015 en die het agentschap inhoudelijk goedkeurde, volgens de oude regelgeving zou verlopen. Voor de timing bij de toekenning voorzag de regelgeving om deze dossiers op dezelfde manier te behandelen als de dossiers volgens de nieuwe regelgeving, die afwijken van de regel van de chronologische toekenning. Artikel 11.2.6. van het BVR van 16/05/2014 bepaalt dat de toekenning voor erfgoedpremies volgens de bijzondere procedure in principe in chronologische volgorde gebeurt. In afwijking op deze algemene regel moet de minister het beschikbare budget eerst aanspreken om structurele voorafnames te financieren waaronder aanvragen van een bijkomende erfgoedpremie ten gevolge van onvoorzienbare meer- of bijwerken.

Gemandateerd door het BVR van 16/05/2014 heeft de minister bevoegd voor onroerend erfgoed via het MB van 16/03/2015 bijkomende structurele voorafnames bepaald voor de toekenning van een erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure, onder meer:

- aanvragen met een dwingend karakter vanwege de koppeling aan een cofinanciering door een andere subsidiërende overheid of een instantie van de Europese Unie waarvan de kredieten dreigen verloren te gaan door een latere toekenning;
- aanvragen met een hoogdringend karakter vanwege de staat van het erfgoed.

Er is geen hiërarchisch onderscheid tussen een voorafname volgens het BVR van 16/05/2014 en een voorafname volgens het MB van 16/03/2015: beide soorten voorafnames staan op gelijke voet.

Een restauratiepremie heeft in de toekenningsprocedure hetzelfde 'statuut' als een erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure die valt onder één van de structurele voorafnames.

Erfgoedpremies volgens de bijzondere procedure, die niet onder een voorafname vallen, plaatsen we bij de toekenning chronologisch op de wachtlijst.

Link met doelstellingen opgenomen in de beleids- en beheersdocumenten

SD01 Een vlotte en consequente uitvoering van de nieuwe regelgeving is gegarandeerd.

OD 1.1 Het Onroerendergoeddecreet treedt in werking en zorgt voor vernieuwing en ontwikkeling in het beleidsveld. (op schema: het decreet en het uitvoeringsbesluit zijn van kracht)

Indicator: aantal toegekende erfgoedpremies volgens de standaardprocedure

Indicator: aantal toegekende erfgoedpremies volgens de bijzondere procedure

Indicator: aantal toegekende meerjarige premieovereenkomsten

Indicator: aantal toegekende onderzoekspremies

Indicator: aantal toegekende premies buitensporige opgravingskosten

Indicator: aantal toegekende premies voor archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem (nog geen premies toegekend)

SD04 – Investerings in onroerend erfgoed worden erkend en aangewend als gerichte hefboom voor economische ontwikkeling.

OD 4.1. Het premiestelsel wordt bijgestuurd en geflankeerd door fiscale stimulansen voor investeringen in onroerend erfgoed

Initiatief 18: Afsluiten en opvolgen van meerjarenpremieovereenkomsten (op schema, gerealiseerd of vertraagd)

Ik plan in 2019 slechts één programmatieronde, waarbij ik naar verhouding van het nog lopende aandeel in de kredieten voor deze regering premies zal toekennen aan dossiers die in aanmerking komen voor een voorafname en de verdere verwerking van de dossiers op de wachtlijst.

In uitvoering van eerder afgesloten overeenkomsten zal ik een *restaurantiepremie* toekennen voor werkzaamheden aan de Rijksweldadigheidskolonie in Merksplas, de mijnsite Waterschei in Genk, de Sint-Martinuskerk in Aalst en de Onze Lieve Vrouwebasiliek in Tongeren. Ik zal ook een *erfgoedpremie* toekennen voor werken die passen binnen volgende meerjarige premieovereenkomsten: de 24 militaire begraafplaatsen van de Commonwealth War Graves Commission, de Vooruit in Gent, het openluchtmuseum in Bokrijk, de historische districtshuizen in Antwerpen, het stadhuis en het Steen in Antwerpen, het Fort 4 in Mortsel, het waardevolle interieur van de Sint-Jacobskerk in Antwerpen en de Sint-Katharinakerk in Hoogstraten.

In 2019 zullen nog nieuwe meerjarenovereenkomsten worden gesloten onder meer voor andere sites in eigendom van Herita (het Fort Napoleon in Oostende, het kasteel van Beauvoorde, de tramstation Schepdaal in Dilbeek, de Hofkamer en Wolsack in Antwerpen, de abdij Herckenrode in Hasselt en het paleis op de Meir in Antwerpen) en de verdere restauratie van de Transfo-site in Zwevegem worden overeenkomsten voorbereid.

Voor het project EAU-TEL, de restauratie en de verbeterde exploitatie als horeca entiteit van het Thermae Palace en de Koninklijke Gaanderijen via een aangepaste beheers- of eigendomsstructuur, besliste de Vlaamse Regering om dit niet toe te wijzen aan een van de drie kandidaten. Geen van de voorstellen gaf voldoende garanties om het thermencomplex als architecturale parel de uitstraling te geven die ze verdient. Ik overleg met de stad Oostende om de restauratie van dit belangrijke kusterfgoed te garanderen en hiervoor de nodige fondsen te vinden.

Status op 30/09/19: Op schema

De meerjarenpremieovereenkomsten met HERITA voor het kasteel van Horst, Fort Napoleon, en het kasteel van Beauvoorde zijn door de Vlaamse regering goedgekeurd op 24 mei 2019 (fasering 2020-2023). Voor de overige sites heeft HERITA nog geen aanvraag voor een meerjarige premieovereenkomst ingediend. De meerjarenpremieovereenkomst voor de restauratie van de Transfo-site in Zwevegem is door de Vlaamse regering goedgekeurd op 21 december 2018.

De restaurantiepremie voor de mijnsite Waterschei te Genk en die van de Sint-Martinuskerk te Aalst zijn vastgelegd. Tongeren en Merksplas volgen in het najaar. De erfgoedpremie voor de historische districtshuizen in Antwerpen, het stadhuis en het Steen in Antwerpen, de Sint-Jacobskerk in Antwerpen en de begraafplaatsen van de Commonwealth zijn vastgelegd. De andere (Vooruit Gent, Bokrijk, Mortsel en Hoogstraten) volgen in het najaar.

Ik bekijk of de meerjarenpremieovereenkomst voor de restauratie en herbesteding van Merksplas-kolonie moet aangepast worden. Ik vraag de partners, met wie we de overeenkomst afsloten, om een gezamenlijke visie en totale regie voor deze site te bevestigen en te realiseren.

Er wordt dit jaar geen meerjarenpremieovereenkomst afgesloten voor het Thermae Palace in Oostende.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	96.558	88.000
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>- 115</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>- 7.587</i>
BA 2019	96.558	80.298

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QG0-1QAG2ZZ-WT (-)		- 115
TOTAAL		- 115

- Er wordt 115 keuro VEK gecompenseerd vanuit QG0-1QGG2CB-WT naar QG0-1QAG2ZZ-WT voor de financiering van het VEK-tekort.

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Toevoeging aan de algemene middelen		- 7.587
TOTAAL		- 7.587

- Toelichting bijstelling 'toevoeging aan de algemene middelen'

Er wordt 7.587 keuro VEK gecompenseerd vanuit QG0-1QGG2CB-WT naar de algemene middelen.

Bij BA 2019 gingen we er vanuit dat het bij BO 2019 gevraagde VEK te hoog is. Ondertussen verlopen de vereffeningen sneller dan verwacht waardoor we de vermindering bij BA zullen neutraliseren via een kreditherverdeling binnen het beleidsdomein Omgeving.

Stand van zaken niet-vastgelegde premiedossiers

Door de invoering van nieuwe regelgeving (het Onroerenderfgoeddecreet van 12/07/2013) op 01/01/2015, die voor veel begunstigen financieel minder interessant was, dienden deze massaal premieaanvragen in volgens de oude regelgeving (restaurantpremie). Dit leidde tot een wachtlijst met ontvankelijk verklaarde restaurantpremiedossiers van ongeveer 386.000 keuro in 2015: wegens onvoldoende middelen kunnen we niet alle dossiers vastleggen en toekennen. Begin oktober 2019 bedraagt het volume van de wachtlijst van restaurantpremies 180.000 keuro.

Voor de opvolger van de restaurantpremie, de erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure, bedraagt de wachtlijst 80.000 keuro begin oktober 2019. Ook hier geldt dat de dossiers ontvankelijk verklaard zijn maar dat we ze niet kunnen toekennen wegens onvoldoende kredieten.

Er zijn daarnaast 5 lopende meerjarenovereenkomsten volgens de uitdovende regelgeving (restaurantpremies op basis van het BVR van 14/12/2001) voor een verwacht vastleggingsbedrag van 9.842 keuro voor 2019 en met een verwacht gecumuleerd vastleggingsbedrag van ongeveer 33.469 keuro voor de periode 2019-2024 (inclusief de 9.842 keuro van 2019).

Ook zijn er 11 lopende meerjarenovereenkomsten volgens de huidige regelgeving (BVR van 16/05/2014) met een vastgelegd bedrag van ongeveer 16.910 keuro in

2019 en met een verwacht gecumuleerd vastleggingsbedrag van ongeveer 84.018 keuro voor de periode 2019-2024 (inclusief de 16.910 keuro van 2019).

Voor andere premiesoorten zijn er voorlopig geen wachtlijsten.

Impact gewijzigde regelgeving op de begroting 2019

Vanaf 1 januari 2019 kennen we geen onderzoekspremie meer toe voor de opmaak van een beheersplan. De aankondiging van deze maatregel zorgde voor veel extra aanvragen in de laatste maanden van 2018: hierdoor moeten we in 2019 meer VAK voorzien om deze eenmalige toeloop te kunnen financieren. We vangen deze eenmalige meerkost op binnen de enveloppe van de premiekredieten. Vanaf 2020 besparen we door deze maatregel recurrent.

Vanaf 1 januari 2019 kan een begunstigde 10% extra premie krijgen als hij kan aantonen het erfgoed kwalitatief onderhouden te hebben gedurende de periode van zes jaar voor de aanvraag. Dit leidt tot een gemiddeld hogere erfgoedpremie. Ook deze meerkost vangen we op binnen de totaliteit van de premiekredieten. Door kwalitatief onderhoud te stimuleren verwachten we lagere restauratiekosten; op termijn gaan we dus uit dat deze maatregel besparend werkt.

In het najaar van 2019 zal men een premie kunnen aanvragen voor archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem. De budgettaire impact zal beperkt zijn voor 2019: we ramen de uitgaven op 313 keuro.

A Detail aanwending krediet (in keuro):

Premie	VAK 2019	VEK 2019	Juridische basis
RP (restauratiepremie) privé	9.971	9.296	Decreet 3/3/1976 en BVR 14/12/2001, uitdovend
RP openbaar	6.000	14.716	Decreet 3/3/1976 en BVR 14/12/2001, uitdovend
RP erediensten	4.100	21.340	Decreet 3/3/1976 en BVR 14/12/2001, uitdovend
RP relance privé	16	1.044	Decreet 3/3/1976 en BVR 14/12/2001, uitdovend
RP relance openbaar	0	290	Decreet 3/3/1976 en BVR 14/12/2001, uitdovend
RP FFEU	17	963	Decreet 3/3/1976 en BVR 14/12/2001, uitdovend
Premie varend erfgoed 'uitdovend'	0	0	Decreet 29/3/2002 en BVR 4/6/2004, uitdovend

Premie opmaak beheersplan landschappen openbaar	0	130	Decreet 16/4/1996 en BVR 16/5/2003, uitdovend
OP (onderhouds-premie)/LP (landschapspremie) landschappen openbaar	0	363	Decreet 16/4/1996 en BVR 16/5/2003, uitdovend
Premie opmaak beheersplan landschappen privé	0	38	Decreet 16/4/1996 en BVR 16/5/2003, uitdovend
OP/LP landschappen privé	0	191	Decreet 16/4/1996 en BVR 16/5/2003, uitdovend
Erfgoedpremie standaardprocedure	11.011	6.828	Decreet 12/7/2013 en BVR 16/5/2014
Erfgoedpremie bijzondere procedure, voorafnames	40.900	8.437	Decreet 12/7/2013 en BVR 16/5/2014
Erfgoedpremie bijzondere procedure, chronologische volgorde	0	0	Decreet 12/7/2013 en BVR 16/5/2014
Onderzoekspremie	6.500	3.909	Decreet 12/7/2013 en BVR 16/5/2014
Meerjarenpremie-overeenkomst	16.911	12.544	Decreet 12/7/2013 en BVR 16/5/2014
Premie buitensporige opgravingskosten	7	7	Decreet 12/7/2013 en BVR 4/12/2015
Premie varend erfgoed 'nieuw'	530	152	Decreet 29/3/2002 en BVR 27/11/2015
Premie voor archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem	313	0	Decreet 12/7/2013 en BVR 14/12/2018
Totaal	96.265	80.298	

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

Tot 27 september herschikten we in 2019 vanuit het begrotingsartikel QG0-1QGA2CB-WT al 5 keer kredieten naar het begrotingsartikel QG0-1QGA2CH-IS: in totaal voor 210 keuro VAK en 551 keuro VEK. Op het begrotingsartikel QG0-1QGA2CH-IS rekenen we de interne stromen aan van premies naar universiteiten en hogescholen behorend tot de ESR-consolidatiekring van de Vlaamse overheid.

QG0-1QGG2CB-PA – ONDERSTEUNEN VAN EEN KWALITEITSVOL ONROERENDERFGOEDBEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Onder dit begrotingsartikel nemen we middelen op voor de toekenning van investeringsstimulerende 'erfgoedleningen' naar het voorbeeld van de energielening. Het betreft leningen voor de ondersteuning van investeringen in beschermd onroerend erfgoed en met het oog op het behoud en de versterking van de erfgoedwaarde van onroerende goederen opgenomen in een vastgestelde inventaris. De modaliteiten zijn bepaald in een samenwerkingsovereenkomst van januari 2017 tussen het Vlaams Gewest en het Participatiefonds Vlaanderen NV. PFV treedt - naar analogie met de energieleningen (ex-LE0-1LEB2AB-PA) en de leningen in het kader van het Impulsefonds (GE0-1GDD2AB-PA) - op als financieel-technische 'back office' operator, die:

- de voorwaarden om in aanmerking te komen onderzoekt;
- de erfgoedleningen autonoom toekent in naam en voor rekening van het Vlaams Gewest.

Het agentschap zorgt voor de bekendmaking van dit instrument zoals bij de andere ondersteuningsinstrumenten zodat aan erfgoedbeheerders de volledige waaier van ondersteuningsinstrumenten aangeboden kan worden.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	7.000	7.000
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	7.000	7.000

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Het Participatiefonds Vlaanderen NV (PFV) kende de eerste erfgoedleningen toe in het laatste kwartaal van 2018 voor een totaal bedrag van 1.350 keuro. Voor 2019 gaat PFV uit van een volume van 4.668 keuro toegekende leningen. Dit is minder dan het decretaal voorziene krediet van 7.000 keuro.

Geen aanpassingen tegenover BO 2019.

QG0-1QGG2CH-IS – HOGER ONDERWIJS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanaf 2017 moeten we de premies aan hoger onderwijs aanrekenen op een apart begrotingsartikel om de interne stromen beter te kunnen opvolgen. Via dit artikel kennen we dezelfde premies toe en vereffenen we deze zoals vermeld onder artikel QG0-1QGG2CB-WT met dit verschil dat we op QG0-1QGG2CH-IS de interne stromen aanrekenen naar universiteiten en hogescholen behorend tot de ESR-consolidatiekring van de Vlaamse overheid (daarom 'interne stromen' binnen de ESR-consolidatiekring).

We herschikken (via herverdelingen) gedurende het betreffende begrotingsjaar kredieten van het WT- naar het IS-artikel als er zich concrete dossiers aandien voor vastlegging of betaling. Omdat we dit vooraf niet kunnen inschatten, schrijven we op het begrotingsartikel QG0-1QGG2CH-IS dus noch VAK, noch VEK in bij een reguliere begrotingsronde (BO en BA).

Vanaf 2020 valt de aanrekening via een apart IS-begrotingsartikel weg: alle premies rekenen we dan aan op het artikel QG0-1QGG2CB-WT.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	0	0

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

In 2019 herschikten we vanuit het begrotingsartikel QG0-1QGG2CB-WT al 5 keer kredieten naar het begrotingsartikel QG0-1QGG2CH-IS: in totaal voor 210 keuro VAK en 551 keuro VEK. Op het begrotingsartikel QG0-1QGG2CH-IS rekenen we de interne stromen aan van premies naar universiteiten en hogescholen behorend tot de ESR-consolidatiekring van de Vlaamse overheid.

2.7. PROGRAMMA QH – KLIMAAT

QB0-1QHE4IB-WT – NAAR EEN KLIMAATVRIENDELIJKE SAMENLEVING: UITVOEREN EN VERSTERKEN KORTE TERMIJN KLIMAATBELEID (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel van het Vlaams Klimaatfonds draagt het departement Omgeving bij aan de uitvoering van de strategische plannen gericht op het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid, om zo te komen tot een klimaatvriendelijke samenleving.

Meer concreet kunnen hier de volgende klimaatfondsuitgaven worden aangerekend:

- interne Vlaamse mitigatiemaatregelen (die niet via een dotatie vanuit het Vlaams klimaatfonds aan een fonds van een andere entiteit betaald worden);
- bijdrage beleidsdomein Omgeving voor internationale klimaatfinanciering;
- aankoop internationale emissierechten.

Vanaf BA 2019 worden de kredieten voor ISE Klimaat gebundeld onder een afzonderlijk programma QH Klimaat. Zie artikel QB0-1QCE4IB-WT.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	<i>40.222</i>	<i>13.583</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>- 2.427</i>	<i>- 3.541</i>
BA 2019	37.795	10.042

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IB-WT	40.222	13.583
TOTAAL	40.222	13.583

- Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actieplan Klimaat 75 mio: Enerpedia 4.0 bedrijfsbegeleiding landbouwsector	550	0
Actieplan Klimaat 75 mio: Internationale klimaatfinanciering	1.700	0
Bijstelling ramingen ikv. uitvoering Maatregelpakketten 324 mio en 114 mio	- 4.677	- 3.541
TOTAAL	- 2.427	- 3.541

- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en de bijhorende aanwending van 75 miljoen aan middelen uit het Klimaatfonds (beslist door vorige legislatuur) wordt vanuit het Klimaatfonds 550 keuro VAK voorzien voor Enerpedia 4.0 bedrijfsbegeleiding in de landbouwsector in Vlaanderen en 1.700 keuro VAK voor internationale klimaatfinanciering.
- De Vlaamse Regering keurde de voorbije jaren 2 grote klimaatmaatregelpakketten goed van respectievelijk 324 miljoen en 114 miljoen. Deze pakketten zijn reeds in uitvoering gegaan de voorbije jaren en de uitvoering heeft ook nog impact op de begroting 2019:
  - o 8.475 keuro VAK en 5.377 keuro VEK ter uitvoering van de enveloppen voorzien voor internationale klimaatfinanciering;
  - o 15.000 keuro VAK en 4.500 keuro VEK ter uitvoering van de enveloppen voorzien voor subsidies voor ontharding (5 mio), lokale klimaatprojecten (5 mio) en vergroeningsprojecten (5 mio);
  - o 12.070 keuro VAK en 4.500 keuro VEK voor lokale klimaatprojecten;
  - o Er dient nog 165 keuro betaald te worden voor een landbouwproefproject uit de eerste klimaatronde.

QB0-1QHE4IG-IS – DAB FONDS VOOR PREVENTIE EN SANERING INZAKE MILIEU EN NATUUR (DAB MINAFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit nieuwe artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel binnen de DAB MINAFonds ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019		
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>	4.000	4.000
BA 2019	4.000	4.000

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actieplan Klimaat 75 mio: ondersteuning circulaire economie	2.000	2.000
Actieplan Klimaat 75 mio: ondersteuning bosuitbreiding	2.000	2.000
TOTAAL	4.000	4.000

- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en de bijhorende aanwending van 75 miljoen euro aan middelen uit het Klimaatfonds (beslist door vorige legislatuur), wordt vanuit het Vlaams Klimaatfonds een eenmalig budget voorzien van 2.000 keuro voor Ondersteuning circulaire economie en nogmaals 2.000 keuro voor Ondersteuning bosuitbreiding.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4II-IS – DAB ICT**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door DAB ICT ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	2.500	2.500
<i>Andere bijstellingen</i>		
BA 2019	2.500	2.500

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4II-IS	2.500	2.500
TOTAAL	2.500	2.500

- Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IJ-IS – DAB VLAAMS INFRASTRUCTUURFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door VIF ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	<i>2.500</i>	<i>2.500</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>10.000</i>	<i>10.000</i>
BA 2019	12.500	12.500

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IJ-IS	2.500	2.500
TOTAAL	2.500	2.500

- Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actieplan Klimaat 75 mio: laadinfrastructuur	10.000	10.000
TOTAAL	10.000	10.000

- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en de bijhorende aanwending van 75 miljoen euro aan middelen uit het Klimaatfonds (beslist door vorige legislatuur), wordt vanuit het Vlaams Klimaatfonds een eenmalig budget voorzien van 10.000 keuro voor laadinfrastructuur.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IK-IS – ENERGIEFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel op het Energiefonds ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	<i>30.800</i>	<i>30.800</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>22.500</i>	<i>22.500</i>
BA 2019	53.300	53.300

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCH4IR-IS	15.700	15.700
Vanuit QB0-1QCE4IK-IS	15.100	15.100
TOTAAL	30.800	30.800

- Het basisbudget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.
- Er wordt 15.700 keuro gecompenseerd vanuit QB0-1QHE4IR-IS (VMSW) in het kader van de uitvoering van het warmtenet in Antwerpen.

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Stroomversnelling Fase 2	3.000	3.000
Noodkoopfonds	12.500	12.500
Actieplan Klimaat 75 mio: Noodkoopfonds	3.000	3.000
Actieplan Klimaat 75 mio: Sloop- en heropbouwpremie	4.000	4.000
TOTAAL	22.500	22.500

- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en het bijhorende maatregelpakket van 75 miljoen euro, wordt vanuit het Vlaams Klimaatfonds een eenmalig budget van 3.000 keuro voorzien voor Noodkoopfonds en 4.000 keuro voor Sloop- en heropbouwpremie.
- In het kader van de uitvoering van de eerdere Klimaatmaatregelpakketten van 324 miljoen en 114 miljoen wordt er 3.000 keuro voorzien voor Stroomversnelling Fase 2 en 12.500 keuro voor de werking van het Noodkoopfonds.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse entiteit (zie Energiefonds).

QB0-1QHE4IL-IS – DE RAND

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door De Rand ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake Intern klimaatbeleid.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	<i>3.500</i>	<i>3.500</i>
<i>Andere bijstellingen</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IL-IS	3.500	3.500
TOTAAL	3.500	3.500

- Het basisbudget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IM-IS – EIGEN VERMOGEN INSTITUUT VOOR LANDBOUW- EN VISSERIJONDERZOEK (EV ILVO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel EV ILVO ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensatie</i>	1.000	1.000
<i>Andere bijstellingen</i>		
BA 2019	1.000	1.000

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IM-IS	1.000	1.000
TOTAAL	1.000	1.000

- In het kader van het goedgekeurde Klimaatmaatregelpakket van 114 miljoen euro uit de vorige legislatuur, werd vanuit het Vlaams Klimaatfonds in 2019 een eenmalig budget voorzien van 1.000 keuro voor landbouwmaatregelen. Via BA2019 worden deze middelen herverdeeld binnen de landbouwsector (vanuit dotatie aan VLIF).

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IN-IS – FONDS DEPARTEMENT ONDERWIJS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds Departement Onderwijs ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>		
BA 2019	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IN-IS	1.000	1.000
Naar QB0-1QHE4IX-IS	- 1.000	- 1.000
TOTAAL	0	0

- Het basisbudget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.
- Er wordt 1.000 keuro gecompenseerd naar QB0-1QCE4IX-IS (AGION) in kader van de uitvoering van het Klimaatmaatregelpakket van 114 mio (deel bestemd voor onderwijsmaatregelen).

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IO-IS – FONDS HOGER ONDERWIJS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds Hoger Onderwijs ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	4.000	4.000
<i>Andere bijstellingen</i>	2.500	2.500
BA 2019	6.500	6.500

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IO-IS	4.000	4.000
TOTAAL	4.000	4.000

- Het basisbudget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actieplan Klimaat 75 mio: energierenovatie	2.500	2.500
TOTAAL	2.500	2.500

- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en het bijhorende maatregelpakket van 75 miljoen euro, wordt vanuit het Vlaams Klimaatfonds een eenmalig budget van 2.500 keuro voorzien voor energierenovatie.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IQ-IS – HET FACILITAIR BEDRIJF (HFB)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door HFB ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	32.882	32.882
<i>Andere bijstellingen</i>		
BA 2019	32.882	32.882

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensatie	VAK	VEK
Naar QB0-1QHE4IQ-IS	32.882	32.882
TOTAAL	32.882	32.882

- Het basisbudget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IR-IS – VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR SOCIAAL WONEN (VMSW)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door VMSW ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	36.300	36.300
<i>Andere bijstellingen</i>	- 3.000	- 3.000
BA 2019	33.300	33.300

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IR-IS	52.000	52.000
Naar QBO-1QCE4IK-IS	- 15.700	- 15.700
TOTAAL	36.300	36.300

- Het basisbudget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.
- Er wordt 15.700 keuro gecompenseerd naar QB0-1QCE4IK-IS (Energiefonds) in kader van de uitvoering van het Klimaatmaatregelpakket van 114 mio , en dit ter uitvoering (via het Energiefonds) van het warmtenet in Antwerpen.

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Voorafname 2018	- 3.000	- 3.000
TOTAAL	- 3.000	- 3.000

- In het kader van de uitvoering van het Klimaatmaatregelpakket van 114 miljoen is er eind 2018 reeds voor 3 miljoen een voorafname gebeurd op de enveloppe van 32.000 keuro voor sociale huisvesting bij VMSW in 2019.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IS-IS – FONDS VOOR CULTURELE INFRASTRUCTUUR (FOCI)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door FOCI ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	5.000	5.000
<i>Andere bijstellingen</i>	2.300	2.300
BA 2019	7.300	7.300

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensatie	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IS-IS	5.000	5.000
TOTAAL	5.000	5.000

- Het basisbudget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actieplan Klimaat 75 mio: energierenovatie cultuursector	2.300	2.300
TOTAAL	2.300	2.300

- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en het bijhorende aanwending van 75 miljoen euro aan middelen uit het Klimaatfonds (beslist door vorige legislatuur), wordt vanuit het Vlaams Klimaatfonds een eenmalig budget van 2.300 keuro voorzien voor energierenovatie in de culturele sector.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IT-IS – VLAAMS LANDBOUWINVESTERINGSFONDS (VLIF)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake klimaatmaatregelen bij VLIF.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	1.500	1.500
BA 2019	1.500	1.500

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IT-IS	1.000	1.000
Naar QB0-1QHE4IM-IS	- 1.000	- 1.000
TOTAAL	0	0

- Het basisbudget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.
- Er wordt 1.000 keuro gecompenseerd naar QB0-1QHE4IM-IS (EV ILVO). In het kader van het goedgekeurde Klimaatmaatregelpakket van 114 miljoen euro uit de vorige legislatuur, werd vanuit het Vlaams Klimaatfonds in 2019 een eenmalig budget voorzien van 1.000 keuro voor landbouwmaatregelen. Via BA2019 worden deze middelen herverdeeld binnen de landbouwsector (naar de dotatie aan EV ILVO).

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actieplan Klimaat 75 mio: landbouwmaatregelen	1.500	1.500
TOTAAL	1.500	1.500

- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en het bijhorende maatregelpakket van 75 miljoen euro, wordt vanuit het Vlaams Klimaatfonds een eenmalig budget van 1.500 keuro voorzien voor landbouwmaatregelen.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IU-IS – VLAAMS INFRASTRUCTUURFONDS VOOR PERSOONSGEBONDEN AANGELEGENHEDEN (VIPA)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door VIPE ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolucie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	<i>6.000</i>	<i>6.000</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>5.000</i>	<i>5.000</i>
BA 2019	11.000	11.000

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)		
Compensatie	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IU-IS	6.000	6.000
TOTAAL	6.000	6.000

- Het basisbudget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actieplan Klimaat 75 mio: energierenovatie zorgsector	5.000	5.000
TOTAAL	5.000	5.000

- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en het bijhorende aanwending van 75 miljoen euro aan middelen uit het Klimaatfonds (beslist door vorige legislatuur), wordt vanuit het Vlaams Klimaatfonds een eenmalig budget van 5.000 keuro voorzien voor energierenovatie in de zorgsector.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IV-IS – VLAAMSE VERVOERMAATSCHAPPIJ DE LIJN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door De Lijn ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	14.900	14.900
<i>Andere bijstellingen</i>	3.000	3.000
BA 2019	17.900	17.900

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)		
Compensatie	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IV-IS	14.900	14.900
TOTAAL	14.900	14.900

- Het basisbudget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actieplan Klimaat 75 mio: vergroening De Lijn	3.000	3.000
TOTAAL	3.000	3.000

- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en het bijhorende aanwending van 75 miljoen euro aan middelen uit het Klimaatfonds (beslist door vorige legislatuur), wordt vanuit het Vlaams Klimaatfonds een eenmalig budget van 3.000 keuro voorzien voor vergroening De Lijn.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IW-IS – HET GEMEENSCHAPSONDERWIJS (GO!)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door GO! ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake klimaatmaatregelen binnen het Gemeenschap Onderwijs.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	4.471	4.471
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	2.809	2.809
BA 2019	7.280	7.280

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)		
Compensatie	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IW-IS	4.471	4.471
TOTAAL	4.471	4.471

- Het basisbudget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actieplan Klimaat 75 mio: klimaatacties GO!	2.809	2.809
TOTAAL	2.809	2.809

- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en het bijhorende aanwending van 75 miljoen euro aan middelen uit het Klimaatfonds (beslist door vorige legislatuur), wordt vanuit het Vlaams Klimaatfonds een eenmalig budget van 2.809 keuro voorzien voor klimaatacties bij GO!.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IX-IS – AGENTSCHAP VOOR INFRASTRUCTUUR IN HET ONDERWIJS (AGION)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door AGION ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake klimaatmaatregelen in het Onderwijs.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	16.229	16.229
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	9.691	9.691
BA 2019	25.920	25.920

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IX-IS	15.229	15.229
Vanuit QB0-1QHE4IK-IS	1.000	1.000
TOTAAL	1.000	1.000

- Er wordt 1.000 keuro gecompenseerd vanuit QB0-1QCH4IN-IS (Fonds Hoger Onderwijs) in kader van de uitvoering van het goedgekeurde Klimaatmaatregelpakket van 114 miljoen. Het betreft een herverdeling van middelen binnen de onderwijssector.

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actieplan Klimaat 75 mio: klimaatacties AGION	9.691	9.691
TOTAAL	9.691	9.691

- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en het bijhorende aanwending van 75 miljoen euro aan middelen uit het Klimaatfonds (beslist door vorige legislatuur), wordt vanuit het Vlaams Klimaatfonds een eenmalig budget van 9.691 keuro voorzien voor klimaatacties bij AGION.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QB0-1QHE4IY-IS – FONDS FLANKEREND ECONOMISCH BELEID
(HERMESFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Hermesfonds ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake carbon leakage.

Het budget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	0
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>31.730</i>	<i>31.730</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>5.186</i>	<i>5.186</i>
BA 2019	36.916	36.916

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE4IY-IS	31.730	31.730
TOTAAL	31.730	31.730

- Het basisbudget wordt overgeheveld vanuit het vroegere programma QC Omgeving en Natuur.

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actieplan Klimaat 75 mio: CCS-investeringen	5.000	5.000
Actualisatie compensatie ICL	186	186
TOTAAL	5.000	5.000

- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en het bijhorende aanwending van 75 miljoen euro aan middelen uit het Klimaatfonds (beslist door vorige legislatuur), wordt vanuit het Vlaams Klimaatfonds een eenmalig budget van 5.000 keuro voorzien voor CCS-investeringen.
- Het bedrag aan terugbetalingen aan het HERMES-fonds in het kader van de compensaties voor indirecte carbon leakage (ICL) wordt geactualiseerd in functie van de reële uitbetalingen (+186 keuro).

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

B. DAB's**B.1. VLAAMS INSTITUUT VOOR HET ONROEREND ERFGOED (VIOE)**

De DAB VIOE gebruiken we vanaf 2012 uitsluitend als begrotingstechnisch instrument voor projecten die derden financieren.

1. ONTVANGSTENARTIKELEN**1.1. PROGRAMMA QG - VLAAMS INSTITUUT VOOR HET ONROEREND ERFGOED (VIOE)****1.1.1. ISE PARTNERSCHAPPEN ROND ERFGOEDZORG**

QGZ-2QGGABA-OW

We verwachten geen ontvangsten voor onderzoeksprojecten gefinancierd door andere derden dan FWO en HERMES.

QGZ-2QGGABG-OI

We verwachte geen ontvangsten van interne stromen van het FWO.

QGZ-2QGGABP-OI

We verwachten geen ontvangsten van interne stromen van het Fonds Flankerend Economisch Beleid (HERMES).

1.1.2. GEEN INHOUDELIJKE TOEWIJZING (ZZ)

QGZ-2QGGAZZ-OR

Er zijn geen reserveontvangsten.

QGZ-2QGGAZZ-OG

Het overgedragen overschot van vorige boekjaren naar 2019 bedraagt 2.515 keuro.

QGZ-2QGGAZZ-OU

Er is geen over te dragen tekort van het boekjaar.

2. UITGAVENARTIKELEN**2.1. PROGRAMMA QG - VLAAMS INSTITUUT VOOR HET ONROEREND ERFGOED (VIOE)****2.2. PROGRAMMA QG – ONROEREND ERFGOED****2.2.1. ISE PARTNERSCHAPPEN ROND ERFGOEDZORG**

QGZ-3QGG2BA-WT - DE ZORG VOOR ONROEREND ERFGOED VOOR IEDEREEN VANZELFSPREKEND MAKEN

We verwachten geen werkingsuitgaven inzake onderzoeksprojecten gefinancierd door derden.

2.3. PROGRAMMA QA – ONROEREND ERFGOED**2.3.1. GEEN INHOUDELIJKE TOEWIJZING (ZZ)**

QGZ-3QGG2ZZ-LO

We verwachten geen loonuitgaven inzake onderzoeksprojecten gefinancierd door derden.

QGZ-3QGG2ZZ-RE

Reserves zijn niet van toepassing.

QGZ-3QGG2ZZ-OH

Er is geen overgedragen tekort van vorige boekjaren.

QGZ-3QGG2ZZ-OV

We ramen het over te dragen saldo naar 2020 op 2.515 keuro omdat we in 2019 noch ontvangsten noch uitgaven verwachten.

B.2. FONDS TER BESTRIJDING VAN DE UITHUISZETTINGEN

Het Fonds ter bestrijding van uithuiszettingen, ook gekend als het Huurgarantiefonds, is een instrument dat bijdraagt tot de realisatie van de operationele doelstelling om de woonzekerheid op de private huurmarkt te bevorderen (OD 3.1). Het maakt deel uit van het inhoudelijk structurelement 'Ondersteuning vraagzijde van de woningmarkt'.

Dit fonds beoogt niet alleen de woonzekerheid van huurders in financiële problemen te verbeteren door hen te beschermen tegen gerechtelijke uithuiszetting, maar ook om via een partnerschap met de verhuurders grotere huurinkomenszekerheid te bieden.

2.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

QFY-2QDGAPA-OW

Deze begrotingspost bevat de geraamde ontvangsten die voortvloeien uit de aansluitingsbedragen van de verhuurders. Het aantal geraamde aansluitingen wordt constant gehouden op 25 keuro. Dit komt overeen met 333 aansluitingen van 75 euro.

QFY-2QDGAZZ-OI

Op dit begrotingsartikel staat de toelage die het Huurgarantiefonds ontvangt van het Vlaams Gewest (begrotingsartikel QF0-1QDG2PI-IS). De toelage wordt op een constant niveau van 160 keuro behouden.

QFY-2QDGAZZ-OG

Rekening houdend met de uitvoeringscijfers van 2018 wordt er een saldo overgedragen naar 2019 van 7.334 keuro, dit is 8 keuro lager dan bij BO19 werd geraamd.

2.2. UITGAVENARTIKELEN

QFY-3QDG2PC-WT

Deze begrotingspost bevat de geraamde uitgaven van het Huurgarantiefonds. Het gaat om tussenkomsten aan verhuurders en ICT-uitgaven. De uitgaven worden t.o.v. BO19 op een constant niveau van 160 keuro behouden.

QFY-3QDG2ZZ-OV

Rekening houdend met de bovenstaande assumpties wordt een saldo van 7.359 keuro overgedragen naar 2020.

B.3. FONDS VOOR DE FINANCIERING VAN HET URGENTIEPLAN VOOR DE SOCIALE HUISVESTING

Deze DAB draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling om de aanbodsuitbreiding van sociale woningen te stimuleren (OD 5.5). De kredieten maken deel uit van het inhoudelijk structurelement 'Ondersteuning aanbodzijde van de woningmarkt'.

De dienst vindt zijn bestaansreden in het in 1992 door de Vlaamse Regering opgestarte urgentieplan voor de sociale huisvesting, beter gekend als het Domus Flandria programma. . De toenmalige initiatiefnemers hebben, zolang zij de woningen sociaal verhuren recht op een financiële tegemoetkoming als tussenkomst in de bouwkosten en op een huursubsidie. Voorwaarde voor deze subsidiëring is dat de woningen gedurende 20 jaar sociaal verhuurd worden. Deze projecten doven uit in de komende jaren.

2.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

QFZ-2QDGAZZ-OG

Rekening houdend met de uitvoering in 2018, wordt er een saldo overgedragen van 213 keuro.

QFZ-2QDGAZZ-OI

Op dit begrotingsartikel staat de toelage die het UPSH ontvangt van het Vlaamse Gewest T.o.v. BO20, wordt die naar beneden bijgesteld met 213 keuro, ten gevolge van het saldo dat wordt overgedragen uit 2018.

2.2. UITGAVENARTIKELEN

QFZ-3QDG2QA-WT

T.o.v. BO19 blijven de uitgaven geraamd op 1.086 keuro.

QFZ-3QDG2ZZ-OV

Rekening houdend met de bovenstaande assumpties zal geen saldo worden overgedragen naar 2020.

B.4. GRONDFONDS

1. ONTVANGSTENARTIKELEN

1.1. PROGRAMMA QC – RUIMTELIJKE ORDENING, MILIEU EN NATUUR

1.1.1. ISE N OMGEVINGSBELEID VOOR RUIMTE EN MILIEU

QBZ-2QCEANG-OI – ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN – OMGEVINGSBELEID VOOR RUIMTE EN MILIEU – VERDERE GEBIEDSGERICHTE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING VIA RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN – PLANBATEN- EN PLANSCHADEDOSSIERS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel komen de ontvangsten uit de planbatenheffing, zoals geïnd door Vlabel, binnen in het Grondfonds. Omwille van de specificiteit van de planbatenheffing die geen weerkerende heffing is en die pas moet worden betaald

na een startfeit, kan op zich pas post factum worden ingeschat welke de ingekohierde bedragen en welke de inningen zijn. Om die reden wordt het gemiddelde van de laatste drie jaar aan werkelijk geïnde heffingen gebudgetteerd.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	861		
Bijstelling BA 2019	- 120		
BA 2019	741		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De raming wordt aangepast op basis van een actualisatie van het 3 jaarlijkse gemiddelde van de ontvangsten.

1.1.2. GEEN INHOUDELIJKE TOEWIJZING (ZZ)

QBZ-2QCEAZZ-OG – SALDO

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat het overgedragen saldo van de DAB Grondfonds op het einde van het vorige begrotingsjaar.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	40.095		
Bijstelling BA2019	- 2.582		
BA 2019	37.513		

Het overgedragen saldo wordt geactualiseerd in functie van het reëel overgedragen saldo eind 2018.

2. UITGAVENARTIKELEN

2.1. PROGRAMMA QC – RUIMTELIJKE ORDENING, MILIEU EN NATUUR

2.1.1. ISE N OMGEVINGSBELEID VOOR RUIMTE EN MILIEU

QBZ-3QCE2NG-WT – WERKING EN TOELAGEN – OMGEVINGSBELEID VOOR RUIMTE EN MILIEU – VERDERE GEBIEDSGERICHTE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING VIA RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN – PLANBATEN- EN PLANSCHADEDOSSIERS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel van de DAB Grondfonds worden de kredieten voor de afhandeling van planschadedossiers voorzien.

Kredietevolutive:

	(in duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	1.568	1.568
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	1.230	1.230
BA 2019	2.798	2.798

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Regularisatie in functie van verwerking planschadedossiers	1.230	1.230
TOTAAL	1.230	1.230

- Het budget wordt recurrent verhoogd met 1.230 VAK en VEK in het kader van de noodzaak tot structurele verhoging van het budget voor de uitbetaling van planschadedossiers.

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

- Er werd in de loop van 2019 via MB reeds 1.000 keuro VAK en VEK extra vrijgemaakt binnen de DAB Grondfonds via de specifieke decreetsbepaling die geldt voor de DAB. Concreet werd in dat kader het budget op dit artikel vermeerderd met 1.000 keuro VAK en VEK ter uitbetaling van planschadedossiers.

2.1.2. GEEN INHOUDELIJKE TOEWIJZING (ZZ)**QBZ-3QCE2ZZ-OV – SALDO****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel omvat het over te dragen saldo van de DAB Grondfonds op het einde van het begrotingsjaar.

Kredietevolutive:

	(in duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	39.388
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>		
<i>Andere bijstellingen</i>	0	- 3.932
BA 2019	0	35.456

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling saldo		- 3.932
TOTAAL		- 3.932

- Het saldo wordt aangepast op basis van de aanpassing van de ramingen van de ontvangsten en uitgaven tot het eind 2019.

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

- Er werd in de loop van 2019 via MB reeds 1.000 keuro VAK en VEK extra vrijgemaakt binnen de DAB Grondfonds via de specifieke decreetsbepaling die geldt voor de DAB. Concreet werd in dat kader het over te dragen saldo op dit artikel verminderd met 1.000 keuro.

B.5. FONDS VOOR PREVENTIE EN SANERING INZAKE LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD (DAB MINAFONDS)**1. ONTVANGSTENARTIKELEN****1.1. PROGRAMMA QC – RUIMTELIJKE ORDENING, MILIEU EN NATUUR****1.1.1. ISE D WATER**

QBX-2QCEADA-OW – DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: WATER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de ontvangsten uit de heffing op de waterverontreiniging en de heffing op de winning van grondwater begroot.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	67.815	0	0
Bijstelling BA 2019	254	0	0
BA 2019	68.069	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Het budget wordt bijgesteld met 254 keuro. Enerzijds is er na een actualisatie van de ontvangsten een stijging van 2.312 keuro ingevolge de verwerking van de restheffing 2018 en de grondwaterheffing 2019 en een daling van de heffing 2019 op de waterverontreiniging voor oppervlaktewaters. Anderzijds is er een waardevermindering van 2.058 keuro op de realisatie van de dubieuze vorderingen 2018.

De heffing op de waterverontreiniging bedraagt zodoende 40.116 keuro en de heffing op de winning van grondwater 27.953 keuro.

QBX-2QCEADB-OW – KIEZEN VOOR EEN GEBIEDSGERICHTE AANPAK VAN DE MESTPROBLEMATIEK IN HET NIEUWE MESTACTIEPLAN

Korte inhoud begrotingsartikel:

De ontvangsten zijn geraamd op basis van de toepassing van het decreet inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen en het decreet houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarisch bronnen. Volgens deze decreten wordt de Mestbank belast met het opleggen en innen van heffingen en administratieve geldboetes. Vanaf productiejaar 2007 worden er enkel nog administratieve geldboetes opgelegd.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	2.200	0	0
Bijstelling BA 2019	300	0	0
BA 2019	2.500	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De geraamde ontvangst van 2.500 keuro in 2019, een stijging met 300 keuro t.o.v. BO 2019, bestaat in hoofdzaak uit volgende vorderingen: verzuim aangifteplicht (179 keuro), balansoverschrijdingen (773 keuro), verzuim mestverwerkingsplicht (500 keuro), overschrijding nutriënten-emissierechten (1.868 keuro) en andere boetes zoals overtredingen tegen vervoersreglementeringen, registerplicht, foutieve aangifte...(576 keuro). De vorderingen uitgeschreven in 2019 worden gecorrigeerd met enerzijds (een gedeelte van) de ontvangsten en annulaties van de dubieuze vorderingen eind 2018 en anderzijds de oninbare bijkomende dubieuze vorderingen vanaf 2019. Deze correctie bedraagt 1.396 keuro zodat de totale ontvangsten geraamd worden op 2.500 keuro.

1.1.2. ISE F NATUUR EN BIODIVERSITEIT**QBX-2QCEAFA-OW – DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: NATUUR****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel omvat diverse ontvangsten, die moeilijk vooraf geraamd kunnen worden en waarvan vooraf ook geen exacte bedragen gekend zijn. Deze ontvangsten betreffen de occasionele verkoop van onroerende goederen en de verkoop na afschrijving van investeringsgoederen die aangekocht zijn met middelen van het MINA-fonds.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	50	0	0
Bijstelling BA 2019	336	0	0
BA 2019	386	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Door een uitzonderlijke verkoopsoortuiniteit worden de ontvangsten in 2019 eenmalig bijgesteld met 336 keuro.

1.1.3. ISE J AFVAL EN MATERIALEN

QBX-2QCEAJA-OW – VLAANDEREN OP WEG ZETTEN NAAR EEN KRINGLOOPECONOMIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de inkomsten uit de afvalheffingen bij OVAM begroot.

Op grond van het samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval 2008 moet FOST Plus daarnaast vanaf 2009 jaarlijks, na indexering, 59 eurocent per inwoner aan het Vlaamse Gewest ter beschikking stellen voor het beleid rond verpakkingsafval. Voor 2019 wordt het totale bedrag geraamd op 3.866 keuro. Op basis van een werkprogramma wordt het deelbedrag bepaald dat gestort wordt in het MINA-fonds. Pas wanneer dit bedrag gestort wordt door Fost Plus, kunnen de middelen hiervoor aangewend worden en kunnen de middelen ingezet worden door de OVAM voor investeringssubsidies aan lokale overheden.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	51.779		
Bijstelling BA 2019	87		
BA 2019	51.866		

De inkomsten vanwege FOST PLUS verhogen met 87 keuro ingevolge de indexering van de jaarlijkse bijdrage van FOST Plus.

1.1.4. GEEN INHOUDELIJKE TOEWIJZING (ZZ)

QBX-2QCEAZZ-OI – ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt de DAB MINAfonds haar dotaties. Enerzijds is er de algemene dotatie vanuit artikel QB0-1QCE2OX-IS van de algemene uitgavenbegroting, anderzijds is er de dotatiestroom vanuit het Klimaatfondsartikel QB0-1QH4IG-IS.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	270.582	0	0
Bijstelling BA 2019	5.800	0	0
BA 2019	276.382	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er wordt vanuit het Klimaatfonds 2 miljoen euro dotatie ontvangen voor de ondersteuning van Circulaire economie (zie QBX-3QCE2JA-WT) en 2 miljoen euro voor bebossingsprojecten via ANB (zie QBX-3QCE2FA-WT).

De aanvullende dotatie voor de DAB MINAfonds (sluitpost opdat totaal VEK DAB gelijk wordt aan totaal ontvangstenzijde) bedraagt 272.382 keuro.

QBX-2QCEAZZ-OG – OVERGEDRAGEN OVERSCHOT VORIGE BOEKJAREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het overgedragen saldo uit de uitvoeringsrekening van het vorige begrotingsjaar wordt hier ingebracht aan ontvangstenzijde van de DAB MINAfonds.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	ALGEMENE ONTVANGST	TOEGEWEEZEN ONTVANGST	LENINGS- OPBRENGSTEN
BO 2019	261.967	0	0
Bijstelling BA 2019	21.783	0	0
BA 2019	283.750	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het overgedragen saldo uit de uitvoeringsrekening van het vorige begrotingsjaar werd vastgesteld op 283.750 keuro.

2. UITGAVENARTIKELN

2.1. PROGRAMMA QC – RUIMTELIJKE ORDENING, MILIEU EN NATUUR

2.1.1. ISE D WATER

QBX-3QCE2DA-WT – DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: WATER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit begrotingsartikel draagt de VMM bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het verhogen van de milieukwaliteit van de leefomgeving voor het thema Water.

De VMM financiert rechtstreeks beleidsuitgaven (VAK) gericht op het uitvoeren van het integraal waterbeleid. Dit omvangrijke budget wordt nagenoeg volledig ingezet op de subsidiëring van de aanleg van gemeentelijke rioleringen en de bouw van kleinschalige (individuele en private) waterzuiveringsinstallaties. Voor 2019 wordt 123.069 keuro VAK en 80.630 keuro VEK voorzien voor subsidiedossiers ressorterend onder het subsidiebesluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2002, d.i. voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen en de bouw van kleinschalige (individuele en private) waterzuiveringsinstallaties, en het subsidiebesluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2017 betreffende de subsidiëring van de werken, vermeld in artikel 32duodecies van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging.

Daarnaast wordt voor de financiering van de StroomGebiedBeheerPlannen (SGBP) een VAK van 5.000 keuro en een VEK van 2.844 keuro voorzien. Dit is ongewijzigd ten opzichte van BO 2019. Vanuit dit artikel worden ook betalingen gedaan voor het FFEU-project 2003 "Brownfields en Waterbeheersing".

Bij BO 2019 werd aan de VMM extra 4.000 keuro VAK en 400 keuro VEK toegewezen voor de subsidiëring van projecten in het kader van waterhergebruik en voorkoming van droogte. Gezien de subsidiebepalingen omschrijven dat 30% van de middelen zullen uitbetaald worden bij goedkeuring van de projectvoorstellen, moet voor 2019 1.200 keuro VEK voorzien worden.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	132.069	80.974
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>3.711</i>
BA 2019	132.069	84.685

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling betaalkalender FFEU-project 2003	0	11
Bijstelling betaalkalender waterhergebruik en droogteprojecten	0	800
Bijstelling betaalkalender RIO-dossiers	0	2.900
TOTAAL	0	3.711

- Het VEK voor het FFEU-project 2003 wordt vermeerderd met 11 keuro na analyse van de betaalkalender.
- Het VEK voor de uitvoering van droogteprojecten wordt vermeerderd met 800 keuro tot 1.200 keuro VEK na analyse van de betaalkalender.
- Het VEK voor de vereffening van de RIO-dossiers wordt vermeerderd met 2.900 keuro na analyse van de betaalkalender.

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

Er werd in de loop van 2019 reeds 2.900 keuro VEK herschikt vanuit dit artikel (deel RIO-dossiers) naar andere dringende VEK-behoefte binnen Omgeving. Via MB werd 1.400 keuro VEK herverdeeld naar QB0-1QCE2ND-WT en 1.500 keuro VEK naar QBX-3QCE2HA-WT.

QBX-3QCE2DW-IS – VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt de VMM een aanvullende dotatie vanuit de DAB MINAfonds ter financiering van de terugbetalingen sociale vrijstellingen, moratoriumintresten, rechtsplegingsvergoedingen en gearchiveerde ontvangsten in het kader van milieuheffingen met betrekking tot oppervlaktewateren en grondwaterbeheer.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	156	156
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>- 100</i>	<i>- 100</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	56	56

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QB0-1QCE5DW-IS	100	100
TOTAAL	100	100

- Er wordt 100 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar QB0-1QCE5DW-IS. Bij de renovatiewerken van het administratief gebouw in de Gasthuisstraat zijn er extra uitgaven gepland in het kader van energiebesparende maatregelen. Hiervoor is 100 keuro extra VAK/VEK noodzakelijk. Op basis van de uitvoeringscijfers kan er herschikt worden vanuit de dotatie voor terugbetalingen sociale vrijstellingen, moratoriumintresten en gearchiveerde ontvangsten.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QBX-3QCE2DY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel ontvangt de VLM een aanvullende dotatie vanuit de DAB MINA-fonds voor uitgaven in het kader van het MAP (o.a. onderzoeken).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	627	929
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>- 143</i>
BA 2019	627	786

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling betaalkalender		- 143
TOTAAL		- 143

- Het VEK wordt verminderd met 143 keuro na analyse van de betaalkalender.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

QBX-3QCE2DC-WT – SLUITENDE FINANCIERING VAN HET WATERBELEID OP LANGE TERMIJN - OVERDRACHT AAN DE OPENBARE WATERDISTRIBUTIENETWERKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Om hun saneringsverplichting uit te voeren, hebben de drinkwatermaatschappijen een overeenkomst met de NV Aquafin. De Vlaamse Regering kent een werkingstoelage omwille van het algemeen belang toe aan de drinkwatermaatschappijen. De rest van de vergoeding die aan Aquafin NV dient betaald te worden, moeten de drinkwatermaatschappijen doorrekenen aan hun klanten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	133.729	133.729
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	- 1.894	- 1.894
BA 2019	131.835	131.835

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Toelichting bijstelling actualisatie	- 1.894	- 1.894
TOTAAL	- 1.894	- 1.894

- Naar aanleiding van het periodieke Budgetoverleg met Aquafin en de herraming van de inkomsten uit de bovengemeentelijke bijdrage wordt de werkingstoelage voor de drinkwatermaatschappijen verlaagd met 1.894 keuro.

2.1.2. ISE E BODEM EN ONDERGROND

QBX-3QCE2EV-IS – OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt OVAM een aanvullende dotatie vanuit de DAB MINA-fonds ter financiering van uitgaven op de OVAM-begroting in het kader van het bodemdecreet, het thema afvalbeheer en materialenbeleid (materialendecreet), de convenant met UMICORE en het decreet ambtshalve bodemsaneringen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	VAK	VEK	VRK
BO 2019	38.558	35.555	
<i>Index</i>	0	0	
<i>Compensaties</i>	150	150	
<i>Andere bijstellingen</i>	0	1.500	
BA 2019	38.708	37.205	

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	VRK
Van QBX-3QCE2JA-WT	150	150	
TOTAAL	150	150	

- Er wordt 150 keuro gecompenseerd vanuit QBX-3QCE2JA-WT om communicatie rond de uitvoering van het operationeel werkprogramma in verband met de transitieprioriteit Circulaire Economie met o.a. de Green Deal Circulair Bouwen, de Green Deal Circulair Aankopen en een Bootcamp voor het kennisdelen met kennis- en onderwijsinstellingen te financieren.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	VRK
Asbestafbouw scholen	0	1.500	
TOTAAL	0	1.500	

- Het VEK wordt vermeerderd met 1.500 keuro na analyse van de betaalkalender. Het betreft hier vooral de dossiers met betrekking tot de asbestverwijdering in scholen.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

2.1.3. ISE F NATUUR EN BIODIVERSITEIT**QDX-3QCE2FA-WT – DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: NATUUR****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de middelen van het Agentschap voor Natuur en Bos op het Minafonds. De middelen worden in hoofdzaak aangewend voor de uitgaven op het vlak van biodiversiteitsbeleid, voor beleidsvoorbereiding en voor de aankoop, inrichting en het beheer van het patrimonium van het ANB. Dit onder meer in functie van de realisatie van de Europese natuurdoelen die, in uitvoering van de Habitat- en Vogelrichtlijn, op 23 april 2014 door de Vlaamse regering definitief zijn goedgekeurd.

Op basis van de Europese Biodiversiteitsstrategie mikt Vlaanderen op een gunstige of verbeterde regionale staat van instandhouding voor 16 habitats tegen 2020. Daarenboven moet volgens de Beleidsnota Omgeving 70% van alle vereiste instandhoudingsmaatregelen genomen zijn in 2020 en is Vlaanderen verplicht maatregelen te nemen die nodig zijn om achteruitgang te vermijden. De wijze waarop deze taakstelling gerealiseerd dient te worden, is eveneens door de Vlaamse regering bekrachtigd. Het principe "sterkste schouders, zwaarste lasten" is daarbij heel belangrijk, waarbij lopende inspanningen maximaal op de Europese natuurdoelen gericht worden. Daarnaast wordt ook ingezet op vrijwillige natuurontwikkeling. De in het natuurdecreet voorziene instrumenten worden ingezet om zowel overheden en verenigingen als gezinnen of bedrijven te betrekken.

De taakstelling van Europese natuurdoelen die aan het ANB toegemeten zijn, stelt het ANB voor een grote uitdaging. Voor de realisatie van de nodige maatregelen voor het behoud en de versterking van de Europese en Vlaams beschermde habitats en soorten is een behoorlijke financiële inspanning nodig. Een eerste stap naar de realisatie was het focussen van het beheer en de inrichting, waar mogelijk, op de implementatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Er werd over een

tijdsspanne van 10 jaar een evolutie afgelegd van algemeen beheer en inrichting in functie van het verhogen van de biodiversiteit naar beheer en inrichting gericht op de realisatie van de Europese natuurdoelen en het behoud en de bescherming van regionaal belangrijke natuur, waaronder Vlaams prioritaire soorten. Concreet wordt voor de uitgaven op de betreffende begrotingsartikels het percentage van de werkings- en investeringskredieten van het ANB dat gaat naar werken in uitvoering van de instandhoudingsdoelstellingen systematisch opgetrokken. Eenzelfde heroriëntering van de bestaande kredieten, resulterend in een verhoging van de middelen die ingezet worden voor de concrete realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen, wordt ook van de partners gevraagd. Concreet worden zowel de kredieten voor aankoop, inrichting en beheer als de subsidies voor terreinbeherende verenigingen en andere initiatiefnemers waar mogelijk en nodig geheroriënteerd naar en gefocust op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen.

Daarnaast is er ook het geactualiseerde Sigmaplan, dat een onderdeel is van de Ontwikkelingsschets 2010 (Langetermijnvisie voor het Schelde-estuarium). Vanuit de vaststelling dat op de Zee- en Westerschelde inrichtingswerken met impact op Speciale Beschermingszones nodig zijn voor toegankelijkheid van de Antwerpse haven en veiligheid, is beslist op diverse niveaus dat ook een stevig natuurpakket als mitigatie nodig was. De langetermijnvisie voorziet daarom in een piste naar een gunstige staat van zowel de toegankelijkheid, de veiligheid als van de natuurlijkheid tegen 2030. De realisaties binnen het project geven invulling aan de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen zoals voorzien in het regeerakkoord en ook hoger aangehaald. De degelijkheid van deze aanpak werd door Europa al erkend. Deze werkwijze bood ook de mogelijkheid om over langere termijn voor sectoren als landbouw en plattelandsrecreatie duidelijkheid te brengen i.v.m. de verwachte evoluties qua grondinname en om daarbij een passend flankerend beleid op te maken.

Daarnaast wordt er verder ingezet op een verbetering van de beleving en de toegankelijkheid van groene domeinen en de realisatie van multifunctionele stadsbossen. Deze taak wordt zowel opgenomen door het Agentschap voor Natuur en Bos zelf als door de subsidies die worden toegekend vanuit dit begrotingsartikel. De uitbreiding van de te beheren oppervlakte en ook de taakstelling inzake realisatie van een duurzame instandhouding leggen extra druk op de budgetten voor het uitvoeren van werken, waardoor derhalve door het ANB continu ingezet wordt op efficiëntiewinsten.

Naast de bestedingen vernoemd in bovenstaande tekst, wordt het budget binnen dit begrotingsartikel onder andere besteed aan de volgende doelstellingen:

- Het beleid inzake groenjobs is decretaal en bij Besluit van de Vlaamse Regering en Ministerieel Besluit geregeld. Vanuit de natuursector (natuurverenigingen, terreinbeherende verenigingen, bosgroepen, regionale landschappen, maar ook lokale besturen die natuurgebied bezitten) bestaat een belangrijke behoefte aan kwaliteitsvol natuur- en bosbeheer. Omdat dergelijke ecologisch waardevolle werken vaak arbeidsintensief en vanuit louter (micro-)economisch perspectief verlieslatend zijn, én de beheerders over onvoldoende eigen middelen beschikken om zelf de werken te laten uitvoeren, heeft het beleid er voor gekozen om deze actoren geldelijk te ondersteunen door subsidies in het leven te roepen die ertoe strekken dergelijke werken financieel mogelijk te maken.
- De Beleidsnota Omgeving voorziet de uitbreiding van de gebieden onder effectief natuurbeheer (erkende, Vlaamse of bosreservaten, andere natuurgebieden onder vergelijkbaar beheerplan) . Eén manier om dit te realiseren betreft de subsidiëring van de verwerving van percelen door derden met als doel ze te laten erkennen als reservaat. Volgens het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juni 2014 tot regeling van het Vlaams Natura 2000-programma, de managementplannen Natura 2000, de zoekzones en de

actiegebieden voor de specifieke instandhoudingsdoelstellingen voor Europees te beschermen soorten en habitats moet minstens 75% van dit krediet aangewend worden voor het instandhoudingsbeleid. Het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu vormt de rechtsgrond voor het aankoopbeleid van natuurgebieden.

- De realisatie van de IHD veronderstelt een forse investering in inrichtingswerken: afgraven, ontbossen, bosvorming, hermeanderen, baggeren, exoten bestrijden... Een aantal van deze werken zal via grootschalige natuurinrichtings-projecten moeten verlopen. Maar er zijn ook tal van kleine inrichtingen noodzakelijk die snel en op maat afgesproken kunnen worden. Er wordt hiervoor door het ANB maximaal ingezet op samenwerking met partners. Naast de interne integratie in het beleid van andere entiteiten, zijn deze samenwerking en partnerschappen met lokale actoren essentieel om de planvorming op Vlaams niveau inzake instandhoudingsdoelstellingen en soortenbescherming te laten resulteren in effectieve realisaties op terrein. Er wordt hierbij sterk ingezet op de projectmatige ondersteuning van alle partners in het natuurbeleid, zoals vzw's, bosgroepen, regionale landschappen en private personen voor beheer- en inrichtingswerken met het oog op de realisatie van de IHD.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	78.478	73.580
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	- 72	- 72
<i>Andere bijstellingen</i>	2.336	2.336
BA 2019	80.742	75.844

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QD0-1QCE2FA-WT	- 72	- 72
TOTAAL	- 72	- 72

- Er wordt 72 k.euro VAK/VEK gecompenseerd naar QD0-1QCE2FA-WT voor de projectoproep Natuur in je Buurt.

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actieplan Klimaat 75 mio: bebossing	2.000	2.000
Recuperatie eenmalige ontvangst verkoop industriegrond	336	336
TOTAAL	2.336	2.336

- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en de bijhorende aanwending van 75 miljoen aan middelen uit het Klimaatfonds (beslist door vorige legislatuur), wordt vanuit het Klimaatfonds een eenmalig budget van 2.000 keuro voorzien voor bebossing.
- Door een uitzonderlijke situatie waarbij een stuk industriegrond bestemd voor de bouw van een loods door contractuele verplichtingen terug wordt verkocht, worden de ontvangsten op begrotingsartikel QBX-2QCEAFA-OW in 2019 eenmalig bijgesteld met 336 keuro. Hetzelfde bedrag wordt hier langs de uitgavenkant bijgesteld.

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

Er werd in de loop van 2019 reeds 585 keuro VAK herschikt naar dit artikel. Via MB werd concreet 585 keuro VAK herverdeeld vanuit artikel QBX-3QCE2NR-IS ter financiering van de remediëring van wildschade.

2.1.4. ISE G PLATTELANDSBELEID**QBX-3QCE2GY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel ontvangt de VLM een aanvullende dotatie vanuit de DAB MINAfonds voor de financiering van haar plattelandsbeleid.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	701	1.382
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>483</i>
BA 2019	701	1.865

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Correcte aanrekening werkingsdotaties		483
TOTAAL		483

- Het VEK wordt vermeerderd met 483 keuro ter uitvoering van de instructies inzake correcte verwerking van werkingsdotaties.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

Er werd in de loop van 2019 reeds 50 keuro VAK en VEK herschikt naar dit artikel binnen de DAB MINAfonds. Via MB werd concreet 50 keuro VAK en VEK herverdeeld vanuit artikel QBX-3QCE2FY-IS ter financiering van het interreg-project FABulous farmers.

2.1.5. ISE H LUCHT**QBX-3QCE2HA-WT – DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: LUCHT****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit artikel financiert het departement Omgeving beleidsondersteunende uitgaven die betrekking hebben op de strategische doelstellingen mbt. het verhogen van de leef- en luchtkwaliteit. Op dit artikel worden ook premies toegekend voor de aankoop en installatie van emissieverminderende systemen in voertuigen en woningen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	548	812
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	- 100	- 100
<i>Andere bijstellingen</i>		
BA 2019	448	712

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensatie	VAK	VEK
Naar QBX-3QCE2OU-IS	100	100
TOTAAL	100	100

- Er wordt 100 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar QBX-3QCE2OU-IS in het kader van de overdracht van onderzoeksbudget naar het budget voor uitvoering van de referentietask BBT.

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

Er werd in de loop van 2019 via MB reeds 1.500 keuro VAK en VEK herschikt naar dit artikel ter financiering van de premies voor emissieverminderende systemen in voertuigen en woningen (de 'kachelpremie').

2.1.6. ISE J AFVAL EN MATERIALEN**QBX-3QCE2JA-WT – VLAANDEREN OP WEG ZETTEN NAAR EEN KRINGLOOPECONOMIE****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit begrotingsartikel van de DAB Minafonds financiert OVAM uitgaven gericht op de uitvoering van het afvalstoffen- en materialenbeleid.

Meer in detail worden volgende uitgaven voorzien op dit begrotingsartikel.

De benodigde kredieten inzake de verwerking van dierlijk afval, dierenmeel en slachtafval hangen af van de hoeveelheid opgehaalde kringen en de verwerkingskost. Uitgangspunt voor het gebudgetteerde bedrag is een tussenkomst van 50% door de overheid voor de bijdrageplichtigen en 100 % voor de niet-bijdrageplichtigen. Het budget wordt op hetzelfde niveau gehouden als bij BO2019: 8.150 keuro in VAK en VEK.

Subsidies aan de 31 erkende kringloopcentra worden toegekend op basis van het subsidiebesluit van 20 mei 2005. De subsidie per kringloopcentrum wordt berekend op basis van het aantal kilo hergebruikte goederen (theoretisch hergebruik) en rekening houdend met de grootte en het aantal inwoners dat in het verzorgingsgebied van elk kringloopcentrum ligt. Het vastleggings- en vereffeningskrediet blijft in 2019 ongewijzigd op 808 keuro.

Aan lokale overheden wordt financiële steun gegeven voor de uitvoering van het lokale huishoudelijk afvalstoffenbeleid. Dit kadert in de doelstelling de effectiviteit van het afvalstoffenbeleid te verhogen en het SUP Huishoudelijke afvalstoffen. De procedures voorzien in dit besluit (ontwerp-, toewijzings- en betalingsfase) en het feit dat de betalingsaanvragen ingediend moeten worden door de lokale overheden via de OVAM geven aanleiding tot een gespreide uitbetaling van de subsidies. Deze

middelen dienen voor de subsidies voor investeringen in diftar huis aan huis, diftar containerparken, projecten openbare reinheid, ondergrondse containers en sorteerstraatjes. Vanuit deze kredieten wordt in 2019 ook eenmalig 9.800 keuro voorzien in VAK en 2.600 keuro in VEK voor subsidies aan lokale overheden in het kader van een versnelde asbestafbouw. Met de verbreding van het bestaande 'Subsidiebesluit lokale besturen' kan het lokaal bestuur via een eigen selectie van mogelijke projectformules (bronophaling, samenaankoop,...) een lokaal verankerd asbestafbouwinstrumentarium uitrollen voor de burger en voor het eigen patrimonium. Met dit instrumentarium kan het lokale bestuur daarbij zowel ontzorging aan de burger aanbieden bij asbestverwijdering als een financiële ondersteuning op vlak van de asbestmeerkost. In 2019 wordt 19.523 keuro aan vastleggingskrediet en 13.641 keuro aan vereffeningskrediet voorzien.

Voor projecten en subsidies in het kader van Circulaire Economie wordt in 2019 4.850 keuro aan vastleggingskrediet en 5.310 keuro aan vereffeningskrediet voorzien. Hiermee worden initiatieven van bedrijven en organisaties ondersteund voor projecten circulaire economie.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	31.394	25.972
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>- 150</i>	<i>- 150</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>2.087</i>	<i>2.087</i>
BA 2019	33.331	27.909

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QBX-3QCE2EV-IS	- 150	- 150
TOTAAL	- 150	- 150

- Er wordt 150 keuro gecompenseerd naar QBX-3QCE2EV-IS om communicatie rond de uitvoering van het operationeel werkprogramma in verband met de transitieprioriteit Circulaire Economie met o.a. de Green Deal Circulair Bouwen, de Green Deal Circulair Aankopen en een Bootcamp voor het kennisdelen met kennis- en onderwijsinstellingen te financieren.

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Indexering bijdrage FOST+	87	87
Actieplan Klimaat 75 mio: Circulaire economie	2.000	2.000
TOTAAL	2.087	2.087

- De extra inkomsten van 87 keuro door de indexering van de jaarlijkse bijdrage van FOST Plus (zie QBX-2QCEAJA-WT) worden toegevoegd aan het uitgavenkrediet voor subsidies aan lokale overheden.
- In het kader van de goedkeuring van het Actieplan Klimaat, en de bijhorende aanwending van 75 miljoen aan middelen uit het Klimaatfonds (beslist door vorige legislatuur), wordt vanuit het Klimaatfonds een eenmalig budget van 2.000 keuro voorzien voor projecten Circulaire Economie.

2.1.7. ISE N OMGEVINGSBELEID VOOR RUIMTE EN MILIEU

QBX-3QCE2NJ-WT – LANDBOUW EN NATUUR: PARTNERS IN EEN MULTIFUNCTIONEEL LANDELIJK GEBIED

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden de vergoedingen (inclusief beheerovereenkomsten) ingevolge gebiedsgerichte verscherpingen in uitvoering van het Mestdecreet en het plattelandontwikkelingsprogramma voor Vlaanderen en subsidies voor de uitvoering van landinrichtingsplannen gefinancierd.

De beheerovereenkomsten worden gesloten in het kader van het plattelandontwikkelingsprogramma (PDPO) voor Vlaanderen en worden zowel met Vlaamse als Europese middelen gefinancierd. De VLM sluit beheerovereenkomsten met de landbouwers voor het vrijwillig uitvoeren van agromilieumaatregelen, telkens met een looptijd van 5 jaar. De landbouwers ontvangen voor het uitvoeren van deze agromilieumaatregelen jaarlijks een vergoeding. De landbouwer kan, onder begeleiding van de bedrijfsplanner, beheerovereenkomsten met diverse doelstellingen sluiten. De volgende beheerdoelstellingen werden bepaald: de soortenbescherming, het perceelsrandenbeheer, de erosiebestrijding, het onderhoud van kleine landschapselementen, het verbeteren van de waterkwaliteit, het botanisch beheer en bijdragen aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen: landbouwgronden gelegen in of rond Natura 2000 gebieden via fosfaatuitmijning voorbereiden op het behalen van bepaalde habitattypes en de milieukwaliteit in lokale gebieden in of rond Natura 2000 gebieden aangeduid voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen, verbeteren door het gebruik van meststoffen (P, N) met 100 % te reduceren. Met het sluiten van beheerovereenkomsten (programmaperiode 2014-2020) wordt uitvoering gegeven aan de Vlaamse beleidsdoelstellingen en –prioriteiten, bepaald door de Vlaamse regering, en dit in uitvoering van het Europees plattelandontwikkelingsbeleid.

Inzake VAK wordt voor 2019 12.359 keuro voorzien. Alle beheerovereenkomsten met startdatum 01/01/2019 zullen worden vastgelegd voor de volledige looptijd (5 jaar). Inzake VEK wordt voor 2019 7.040 keuro voorzien. Dit betreft het in 2019 uit te betalen bedrag met betrekking tot de beheerovereenkomsten met startdatum 01/01/2015, 01/01/2016, 01/01/2017 en 01/01/2018.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	13.260	8.441
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	- 500
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	13.260	7.941

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QBX-3QCE2OA-WT		- 500
TOTAAL		- 500

- Er wordt 500 keuro VEK gecompenseerd naar begrotingsartikel QBX-3QCE2OA-WT na analyse van de betaalkalender.

QBX-3QCE2NR-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM) – GEBRUIKERSSCHADE EN KAPITAALSCHADE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel ontvangt VLM een aanvullende dotatie vanuit de DAB MINAfonds voor de uitbetaling van kapitaalschade en gebruikersschade.

Dit is de schade die de eigenaar/gebruiker van een grond ondervindt als gevolg van: een bestemmingswijziging van "landbouw" naar "natuur", "bos" of "overig groen"; het in een plan opnemen van een overdruk die de economische aanwending van landbouwgrond beïnvloedt; het opleggen van een erfdienstbaarheid die de economische aanwending van landbouwgrond beïnvloedt. Het krediet dient om de aanvragers voor deze schade te vergoeden en verloopt via de VLM-begroting via deze interne stroom.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	1.985	1.185
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>589</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	1.985	1.774

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QBX-3QCE2NY-IS		589
TOTAAL		589

- Er wordt 589 keuro VEK gecompenseerd vanuit begrotingsartikel QBX-3QCE2NY-IS na analyse van de betaalkalender.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

Er werd in de loop van 2019 reeds 585 keuro VAK herschikt vanuit dit artikel naar andere dringende VAK-behoefte binnen de DAB MINAfonds. Via MB werd concreet 585 keuro VAK herverdeeld naar artikel QBX-3QCE2FA-WT ter financiering van de remediëring van wildschade.

QBX-3QCE2NY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel ontvangt VLM een aanvullende dotatie vanuit de DAB MINAfonds voor uitgaven in het kader van ruilverkavelingsprojecten en grondverwerving buffergebieden.

Kredietevoluitie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	3.961	3.889
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>- 741</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>- 241</i>
BA 2019	3.961	2.907

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

	(duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar QBX-3QCE2NR-IS		- 589
Naar QB0-1QCE2OA-WT		- 152
TOTAAL		- 741

- Er wordt 741 keuro VEK gecompenseerd naar begrotingsartikel QBX-3QCE2NR-IS en QB0-1QCE2OA-WT na analyse van de betaalkalenders.

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling betaalkalender		- 241
TOTAAL		- 241

- Het VEK wordt verminderd met 241 keuro na analyse van de betaalkalender.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begrotingen van de betrokken Vlaamse rechtspersonen.

2.1.8. ISE O THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING

QBX-3QCE2OA-WT – HET OMGEVINGSBELEID WERKT MET EENVOUDIGE EN DOELTREFFENDE INSTRUMENTEN, WORDT WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWD EN STIMULEERT DOORWERKING IN RELEVANTE BELEIDSVELDEN EN SECTOREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden specifieke beleidsgerelateerde werkingskosten van het departement Omgeving aangerekend. Concreet gaat het over kosten voorzien voor procedures en gerechtskosten en schadevergoedingen aan derden, studies inzake beleidsvoorbereiding, -evaluatie en -opvolging die een bijdrage leveren aan een effectiever, efficiënter en/of zuiniger milieubeleid en specifieke ad hoc beleidsuitgaven voor het departement Omgeving.

Kredietevoluitie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	951	1.038
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>60</i>	<i>60</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2019	1.011	1.098

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK
Vanuit QB0-1QCE2OU-IS	60	60
TOTAAL	60	60

- Er wordt 60 keuro VAK en VEK gecompenseerd vanuit *QB0-1QCE2OU-IS* voor de financiering van de procesbegeleiding bij de evaluatie van de VITO-referentietaken.

QBX-3QCE2OB-WT – EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL BELEID**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit artikel worden allerlei uitgaven en projecten gerelateerd aan het internationale milieu- en natuurbeleid gefinancierd. Vlaanderen draagt zo bij tot de realisatie van de op internationale, Europese, Belgische of bilaterale overheidsfora onderschreven natuur- en milieudoelstellingen, met inbegrip van klimaat en biodiversiteit en de milieu- en natuurcomponenten van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Mede met het oog op het nakomen van het internationale engagement tot de noodzakelijke internationale capaciteitsopbouw en technologietransfer wordt bovendien ernaar gestreefd de milieu- en organisatorische technologie en knowhow die in Vlaanderen ontwikkeld werd of wordt, te promoten, te verspreiden en te valoriseren als concrete bijdrage voor duurzame ontwikkeling en voor de verbetering van het leefmilieu in het eigen gewest en op het internationale forum.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BO 2019	628	745
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	- 120
BA 2019	628	625

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling betaalkalender	0	- 120
TOTAAL	0	- 120

- Het VEK wordt verminderd met 120 keuro na analyse van de betaalkalender.

QBX-3QCE2OC-WT – VERGROENING VAN DE ECONOMIE**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het Departement Omgeving financiert het gros van haar subsidies richting haar economische e.a. partners via dit begrotingsartikel van het MINAfonds, met het oog op het verankeren en versterken van het milieubewustzijn in de verschillende geledingen van de Vlaamse samenleving. Dit gebeurt door andere een participatieve en doelgroepgerichte aanpak om uiteindelijk de negatieve milieu-impact van de doelgroepen te verminderen en dit door responsabilisering en

aanzetten tot actie met inzet van een optimale mix van doelgroepgerichte sociale instrumenten.

Voor de thema's Lucht, Klimaat en Groene economie blijkt alsmaar meer het belang van het naar buiten treden als overheid. Hierbij worden stakeholders tegemoet getreden en worden met hen samenwerkingen afgesloten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	11.818	11.997
<i>Index</i>	- 78	- 78
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BA 2019	11.740	11.919

Toelichting bij kredietherverdeling(en):

Er werd in de loop van 2019 reeds 700 keuro VEK herschikt vanuit dit artikel naar andere dringende VEK-behoefte binnen Omgeving. Via MB werd concreet 700 keuro VEK herverdeeld naar artikel QB0-1QCE2ND-WT.

2.1.9. GEEN INHOUDELIJKE TOEWIJZING (ZZ)

QBX-3QCE2ZZ-OV – OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat het over te dragen saldo van de DAB MINAfonds op het einde van het betrokken begrotingsjaar.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BO 2019	0	261.967
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	21.783
BA 2019	0	283.750

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling saldo	0	21.783
TOTAAL	0	21.783

- Het over te dragen overschot van het boekjaar wordt herraamd op 283.750 keuro.

C. IVA'S MET RECHTSPERSOONLIJKHEID

C.1. OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)

De OVAM werd opgericht op 2 juli 1981 in het kader van het afvalstoffendecreet. Bij de hervormingen in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid werd, door het decreet van 7 mei 2004, de OVAM op 1 april 2006 een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid.

De OVAM neemt de engagementen op binnen de taken en bevoegdheden die haar zijn toegewezen in het oprichtingsdecreet van 7 mei 2004 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995.

De decretale taken van de OVAM met betrekking tot het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen zijn:

1° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen voor de bevordering van het zuinige gebruik van grondstoffen, onder meer door zo veel mogelijk de materiaalkringlopen te sluiten;

2° het bevorderen van de kwaliteit van producten en productieprocessen met aandacht voor kwalitatieve en kwantitatieve preventie voor wat betreft het gebruik van grondstoffen, het verspreiden van milieugevaarlijke stoffen en het voorkomen van afval;

3° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen voor de bevordering van een duurzaam consumptiegedrag, voor wat betreft het gebruik van grondstoffen, het verspreiden van milieugevaarlijke stoffen en het voorkomen van afval;

4° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen voor een veilig beheer van milieugevaarlijke stoffen en voor het voorkomen en zo nodig beperken van lekken van milieugevaarlijke stoffen uit stoffenkringlopen;

5° ter aanvulling van de vorige taken, de sturing en coördinatie van de inzameling en de veilige verwijdering van afvalstoffen alsmede de ambtshalve verwijdering ervan;

6° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de correcte werking van de afvalstoffenmarkt te garanderen.

De decretale taken van de OVAM met betrekking tot de bodemsanering zijn:

1° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om nieuwe bodemverontreiniging te voorkomen;

2° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om individuele en collectieve saneringen te stimuleren;

3° het saneren van de historische en nieuwe bodemverontreiniging, met inbegrip van de zorg om verlaten terreinen waar mogelijk opnieuw een nuttige functie te geven;

4° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de correcte werking van de bodemsaneringsmarkt te garanderen.

OVAM oefent zijn activiteiten uit onder 2 inhoudelijke structurelementen: ISE J Afval en materialen en ISE E Bodem en ondergrond.

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

De belangrijkste eigen inkomsten zijn de ontvangsten bodemattesten. In 2018 werden 259.000 attesten afgeleverd. Zowel bij BO2019 als bij BA2019 wordt uitgegaan van 260.000 attesten. Vanaf 1 juni 2019 wordt de prijs per bodemattest met 2 euro geïndexeerd. De inkomsten stijgen t.o.v. BO2019 met 205 keuro. Het deel van de inkomsten die voortvloeien uit de invoering van de cofinancieringsregeling wordt opgenomen in het Bodembeschermingsfonds. Voor 2019 wordt dit bedrag ingeschat op 4.444 keuro.

De OVAM ontvangt middelen van Fost Plus voor een duurzaam evenementenbeleid en een beleid voor netheid in Vlaanderen. In januari 2016 sloot Vlaams minister van Omgeving Joke Schauvliege een overeenkomst over bijkomende financiële middelen voor het realiseren van een integraal zwerfvuilbeleid: Vlaanderen Mooi is een samenwerking tussen de OVAM, het verpakkend bedrijfsleven (Fost Plus) en de lokale besturen (VVSG). Samen pakken we al enkele jaren het zwerfvuil in Vlaanderen grondig aan. Vlaanderen Mooi organiseert onder meer de acties en de campagnes van de Mooimakers.

In april 2019 werd de convenant UMICORE niet verlengd. Umicore heeft ter afsluiting van haar verbintenissen een bedrag betaald van 3.937 keuro in 2019. Dit wordt opgenomen in het bodembeschermingsfonds en is voorzien voor de sanering van de Bocholtsite in 2020.

Naast het bedrag van Umicore heeft OVAM tot april 2019 nog 759 keuro ontvangen van teruggevorderde uitgaven m.b.t. verwijderingen en saneringen. Er wordt bijkomend nog 1.000 keuro voorzien bij BA2019.

In februari 2019 organiseerde OVAM in Antwerpen het gerenommeerde World Resources Forum (WRF) in samenwerking met partners als stad Antwerpen, VITO, Agoria, ... De inkomsten van inschrijvingsgelden, sponsoring, expositieruimte e.d. worden geactualiseerd -200 keuro.

De Interregionale Verpakkingscommissie controleert of FOST Plus de doelstellingen inzake recyclage en nuttige toepassing behaalt voor zijn aangesloten leden zoals voorzien in het interregionaal samenwerkingsakkoord verpakkingsafval en de aan FOST Plus verleende erkenning. Met betrekking tot het jaar 2016 haalde FOST Plus de doelstelling inzake 90% nuttige toepassing niet. Het betekent dat FOST Plus extra tonnages financieel moet ten laste nemen ter waarde van 733 keuro. 57,55% hiervan of 422 keuro komt ten goede van het Vlaamse Gewest. FOST Plus zal dit bedrag aan de OVAM storten waarbij 200 keuro zal aangewend worden ter financiering van de studie sorteeraanlyse huisvuil. Het overige deel van 222 keuro zal worden aangewend binnen de OVAM-begroting op onderhoud informatica voor audit ICT.

1.2. UITGAVENARTIKELEN

Lonen en sociale lasten

De personeelskosten worden gefinancierd met de werkingsdotatie QB0-1QCE2JV-IS en de inzet van eigen middelen:

- In het kader van de indexatie wordt het krediet verlaagd met -34 keuro.
- Het krediet wordt verhoogd met +50 keuro extra inkomsten uit Europese projecten voorzien voor personeelsinzet.
- Het budget op dit artikel wordt recurrent verhoogd met 74 keuro ter uitvoering van het Sectoraal Akkoord 2017-2019, met 107 keuro als bijdrage voor de endogene groei van het overheidspersoneel, en met 231 keuro als compensatie voor een stijging van de bijdragevoet aan de Pool der parastatalen.

Werkingskosten

Deze uitgaven worden gefinancierd via de werkingsdotatie QB0-1QCE2JV-IS en de eigen inkomsten. Er wordt 222 keuro voorzien vanuit de boete Fost Plus voor audit ICT. De voorbije jaren is er een forse toename van het aantal IT-toepassingen waardoor het budget onderhoud informatica ontoereikend is geworden. We voorzien in 2019 een verschuiving van 430 keuro vanuit het budget software naar het budget onderhoud informatica.

Inhoudelijk structurelement J Afval en materialen

Onder dit ISE vallen alle maatregelen, taken, doelstellingen en budgetten van het duurzaam afval – en materialenbeleid, in hoofdzaak vervat of gelinkt aan het materialendecreet en VLAREMA. Deze uitgaven worden gefinancierd via het Mina-fonds en inkomsten uit Europese projecten.

Voor 2019 worden volgende expertises m.b.t. afval- en materialenbeleid voorzien:

- ontwikkeling van educatieve onderwijspakketten voor lager, secundair en hoger onderwijs, evenals voor nascholing.
- coaching van de horeca in het kader van het kustactieprogramma restafval en selectieve inzameling van afval bij kustgemeenten.
- begeleidingscommissie voor projecten innovatieve subsidies lokale besturen.
- analyse en bevraging van de kringloopcentra
- ondersteuning proefprojecten collectieve selectieve inzameling van afval op bedrijventerreinen.
- analyse van de rendementen van sorteerinstallaties van bedrijfsrestafval en de huidige stand van zaken in Vlaanderen.
- ondersteuning in kader van de ecodesign-challenges
- ontwikkeling van instrumentarium voor capaciteitsplanning voor de verbrandingscapaciteit voor restafval.
- financiële expertise voor de doorlichting en berekening van de financiering van de inzameling en verwerking van dode landbouwdieren.
- verdere ontwikkeling van de tool voor duurzaam materialengebruik bij de bouw en de begeleiding van stakeholders inzake veranderingsgericht en duurzaam bouwen en herontwikkelen.
- expertise-opdracht in het kader van de evaluatie van de opgelegde verplichtingen aan lokale besturen die gelijkaardig bedrijfsafval inzamelen en/of verwerken.
- statistische expertise inzake afvalstoffen en het uitvoeren van analyses op basis van het input/output-model.
- expertiseopdrachten voor de uitvoering van het operationeel programma 2019 voor Vlaanderen Circulair, als uitwerking voor de transitieprioriteit Circulaire Economie in het kader van de langetermijnstrategie 'Visie 2020' van de Vlaamse Regering.

- Begeleiding en expertiseopdrachten in het kader van ruimte als hefboom voor circulaire economie, waaronder Circulair Antwerpen, Atelier 2.0, Enhanced Landfill Mining, IABR, Repair,...

Om de doelstellingen uit het ondernemingsplan te realiseren m.b.t. afval- en materialenbeleid, raamt de OVAM het nodige communicatiebudget voor 2019 op ongeveer 565 keuro. Specifiek voor circulaire economie wordt 150 keuro herschikt uit budget subsidies circulaire economie Mina-fonds (QBX-3QCE2JA-WT).

- communicatie voor events, workshops en kennisopbouw rond Green Deal Circulair Bouwen, Green Deal Circulair Aankopen eindevent en evaluatie, Bootcamp en de kennisdeling voor kennis- en onderwijsinstellingen
- communicatie gericht de transitieprioriteit Circulaire Economie (leer- en werkplatformen, uitragen voorbeeldcases, algemene communicatie, het stimuleren van eco-innovatie in het onderwijs en de ontwikkeling van tools, lessenspakketten rond materialen, circulaire economie en klimaat, en een communicatiepakket voor nieuwkomers).
- ecodesign-communicatie voor professionals en in het bijzonder voor de doelgroep textiel/mode.
- sectorale communicatietrajecten in samenwerking met sectorfederaties voor een betere selectieve inzameling bedrijfsrestafval en ontwikkelen cursussen voor ondernemers-en beroepsopleidingen, de organisatie van een 'Online Afvaldag' in 2020 om visibiliteit en awareness te creëren bij de bedrijven.
- evenementenbeleid: met o.a. de uitreiking van de Groene Vent Award worden organisatoren van evenementen aangespoord tot een duurzaam afvalbeleid.
- communicatie inzake afvalstoffen- en materialengegevens, waaronder Cirkeltips.

Voor het actieplan asbestafbouw werd bij BO2019 eenmalig 200 keuro extra voorzien. De verbreding van de kerntaak asbest naar het asbestafbouwbeleid, waarbij de OVAM voor de Vlaamse overheid sinds 2016 instaat voor de functie als centraal informatieloket en regulerende en regisserende entiteit, vergt een verbreding van alle communicatiedragers (websites, brochures, leidraden, ...).

In februari 2019 organiseerde OVAM in Antwerpen het gerenommeerde World Resources Forum (WRF) in samenwerking met partners als stad Antwerpen, VITO, Agoria, ... De OVAM maakt van deze jaarlijkse meeting een toegankelijk evenement voor een internationaal publiek, met een breed gamma aan keynote speakers, nationaal en internationaal onderzoek van de bovenste plank, ... Vlaamse bedrijven krijgen de kans zich internationaal in de markt te zetten als circulaire voorlopers. Het congres voorziet diverse bedrijfsbezoeken en een marktplaats voor organisaties om zich voor te stellen. Via een Vlaamse mediapartner zorgen we ook voor Vlaamse aandacht in de pers en onder Vlaamse burgers.

In het kader van het afval- en materialenbeleid wordt een budget van 967 keuro VAK voorzien voor onderzoeken vanuit het Minafonds en 200 keuro vanuit de boete Fost Plus rond o.a.:

- sorteeraanlyse huishoudelijke afvalstoffen om inzicht te verwerven in de samenstelling van het huisvuil dat door de gezinnen wordt aangeboden. Uit dit onderzoek kunnen bepaalde trends en evoluties vastgesteld worden die van belang zijn voor de opvolging van het huishoudelijk afval- en materialenbeleid.
- symbiose: matchmaking service platform voor de valorisatie van, in eerste instantie, industriële afval-en nevenstromen en hun valorisatietechnologieën.
- onderzoek naar de methodologie voor de toekennen van de R1D10-status van eindverwerkingsinstallaties.

- evaluatie van de kwaliteit van granulaten en sorteerzeefzanden met beleidsaanbevelingen.
- TOTEM-tool: onderzoek naar kosten en baten van een verplichting m.b.t. de materialenpaspoort voor gebouwen en de opname ervan in de wetgeving.
- onderzoek naar mogelijke aanvullingen en noodzakelijke updates m.b.t. de bouwcatalogus met concrete oplossingen voor veranderingsgericht en circulair bouwen
- onderzoek naar een verbeterde dataverzameling en -monitoring op het vlak van (selectieve inzameling en recyclage van) afvalstoffen, indicatoren voor circulaire economie en methoden om lekken uit materiaalkringlopen te modelleren.
- onderzoeksprojecten in het kader van ruimte als hefboom voor circulaire economie, waaronder Circulair Antwerpen, Atelier 2.0,...
- Steunpunt Duurzaam Materialenbeheer binnen een circulaire economie.

De OVAM ondersteunt een aantal organisaties en platformen die haar beleid mee helpen organiseren, in hun werking door het toekennen van een werkingsbijdrage: Interregionale Verpakkingscommissie (IVC) 468 keuro; VZW VLACO 532 keuro; UNEP 40 keuro; cofinanciering Recy-Composite 38 keuro.

Voor het actieplan asbestafbouw wordt eenmalig 1.000 keuro voorzien voor de ontwikkeling van een databank en kwaliteitsborgingssysteem asbestinventarisatie.

Inhoudelijk structurelement E Bodem en ondergrond

Onder dit ISE vallen alle maatregelen, taken, doelstellingen en budgetten van het bodembeleid, in hoofdzaak vervat of gelinkt aan het bodemsaneringsdecreet en VLAREBO. Dit bodembeleid dient de kwaliteit van de bodem door bodemsanering en bodembescherming te verzekeren, te behouden en te herstellen, zodat onze bodems in de toekomst nog zoveel mogelijk functies kunnen uitoefenen en er nog verschillende types landgebruik mogelijk blijven. Deze uitgaven worden gefinancierd via het Mina-fonds (QBX-3QCE2EV-IS) en via het Bodembeschermingsfonds.

Om bodemverontreiniging maximaal te voorkomen en te beperken en het bodembeleid maximaal af te stemmen op de maatschappelijke behoeften plant OVAM volgende acties:

- doelgroepgerichte communicatie inzake het versneld in kaart brengen van risicogronden en het verhogen van het aantal bodemonderzoeken en -saneringen in het kader van de doelstelling 2036.
- Communicatie naar de verschillende doelgroepen (landbouw, publieke overheden, stookoliefonds, garagefondsen) m.b.t. het beschikbare instrumentarium inzake bodemonderzoek- en saneringen en communicatie rond het belang van het zorg dragen voor de bodem in functie van de verschillende bodemfuncties.

In mei 2019 bracht de OVAM ook AquaConSoil, de grootste Europese conferentie op vlak van toegepast beheer van (verontreinigde) bodem- en watersystemen, naar Antwerpen. Het congres richt zich op Europese beleidsmakers, professionelen en academici uit de sector. De OVAM is als mede-organisator opgenomen in het Vlaams consortium, samen met VLAKWA en ongeveer 20 sponsors uit de private sector.

Voor 2019 wordt een budget van 395 keuro VAK geraamd voor de onderzoeksprogrammatie gericht op wetenschappelijk onderzoek naar innovatieve inzichten in bodemverontreinigingen en de behandeling van deze verontreiniging.

- duurzaam bodembeheer faciliteert economische ontwikkeling: we verdiepen de inzichten in (de behandeling van) bodemverontreiniging. We

doen wetenschappelijk onderzoek en studies naar en de toepassing van innovatieve saneringstechnieken (tijdelijk gebruik, toegepaste fyto-remediatie, bioremediatie, ...).

Voor 2019 wordt voor bodemonderzoeken een budget geraamd van 1.221 keuro VAK om onder meer de inspanningen rond de inventarisatie en sanering in kwetsbare gebieden (vb. drinkwater-wingebieden, brownfields, ...) en van woonzone-projecten verder te zetten:

- doelgroepgerichte preventie van bodemverontreiniging, aanlevering en verwerken van gegevens i.v.m. gebruik van uitgegraven bodem (grondverzet) voor het monitoringssysteem MDO, de kwaliteitsborging bij grondreinigingscentra
- kwaliteitscontrole op de gemeentelijke inventaris en de verdere actualisering van de gemeentelijke inventaris
- behandelen van bodemonderzoeken en na analyse, indien noodzakelijk, opstarten van de bodemsanering.
- verder uitwerken van de cofinancieringsregeling voor bodemonderzoek & -sanering
- het beheer en de ontsluiting van bodeminformatie met betrekking tot risicogronden.
- de uitbouw van een kwaliteitsgarantiesysteem van erkende bodem-saneringsdeskundigen.
- de ontwikkeling van een actieplan rond bagger- en ruimingsspecie en onderzoek naar analyse-methodes en saneringstechnieken voor waterbodems.
- de verlenging van het contract callcenter
- bodemonderzoeken in het kader van het EU-project Sullied Sediments en Resenat

Voor 2019 wordt een budget van 6.000 keuro ambtshalve bodemonderzoeken voorzien, waarvan 3.615 keuro vanuit het Bodembeschermingsfonds. Dit budget is noodzakelijk om voldoende invulling te geven aan de realisatie van de 2036-doelstelling. Dit verloopt praktisch via een doelgroepenpak en via programma's inzake ambtshalve saneringen.

- Er wordt ingezet op het voorkomen van nieuwe verontreiniging door oplossingen op maat te nemen in geval van meldingen van bodemverontreiniging en schadegevallen.
- Een onderzoeksprogramma en prioriteitsstelling voor stortplaatsen wordt uitgewerkt in het kader van het duurzaam beheer van stortplaatsen.
- Er wordt verder ingezet op de doelgroepgerichte ambtshalve benadering en het inzetten op een versneld en grootschalig onderzoek van risicogronden in eigendom van particulieren via aanpak in sites en die voldoen aan de vrijstelling onderzoekplicht of aan het statuut onschuld. Ook wordt ingezet op het onderzoek en de sanering van risicogronden bij scholen en een collectieve aanpak bij de landbouwsector.
- Binnen verschillende gebiedsontwikkelingstrajecten stimuleren we de praktische doorwerking van de principes van circulaire economie en duurzaam materialen- en bodembeheer naar de verschillende studies, ruimtelijke structuurplannen, actieprogramma's en/of werven.
- Vanuit het in kaart brengen van prioritair locaties met ernstige waterbodemverontreiniging in speerpunt- of aandachtsgebieden wordt een prioriteit in aanpak uitgewerkt en uitgerold voor waterbodems. Er worden sedimentbeheerconcepten uitgewerkt.

Het VEK stijgt met 600 keuro t.o.v. BO2019 vanuit het Minafonds luik bodem op basis van de betaalkalenders. Voor de bodemonderzoeken gefinancierd via het Bodembeschermingsfonds wordt 1.700 keuro VEK voorzien zoals bij BO2019.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering en de bodembescherming (VLAREBO) geeft uitvoering aan artikel 15 van het Bodemdecreet en voert een cofinancieringsregeling in voor bodemsaneringswerken. Hiervoor wordt bij BA2019 een VAK van 1.931 keuro en VEK van 2.096 keuro voorzien. Tegenover BO2019 wordt 1.250 keuro VAK verschoven naar bodemonderzoeken.

In het protocolakkoord met de curatoren is voorzien dat de OVAM vervuilde gronden kan overnemen. Deze uitgaven geraamd op 30 keuro worden gefinancierd met eigen inkomsten.

Voor de ambtshalve saneringen en afvalverwijderingen wordt een budget geraamd van 31.652 keuro VAK. Hierbij inbegrepen is 2.050 keuro uit het Bodembeschermingsfonds.

Met deze middelen realiseren we in eerste instantie engagementen die reeds in het verleden zijn genomen: de sanering van dossiers in kwetsbare gebieden, de sanering van woonzones, de sanering van dossiers waar onschuld werd verleend en de OVAM de sanering uitvoert, in uitvoering van overeenkomsten, bij afgesloten brownfieldconvenanten, bij verworven terreinen of afgesloten dadingen of in toepassing van het protocol scholen.

Daarnaast worden middelen voorzien voor de verderzetting pilootprojecten rond ELFM en Ruimteprojecten. De pilootprojecten brengen concepten rond circulaire economie en low carbon technieken in de praktijk en hebben een positief effect inzake de klimaatdoelstellingen. Ook voor de rol die de OVAM opneemt als huissaneerder en bij de sanering van waterbodems worden middelen voorzien.

Voor de ambtshalve verwijdering wordt in eerste instantie ingezet op de verwijdering van asbesthoudende materialen. Voor het actieplan asbestafbouw werd bij BO2019 eenmalig 1.800 keuro in VAK extra voorzien. Op 23 oktober 2014 gaf de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring aan de doelstelling Asbestveilig Vlaanderen 2040 en de opmaak van een beleidsplan tegen 2018 om deze beleidsdoelstelling te realiseren. De OVAM stelde conform voormelde beslissing een Actieplan asbestafbouw op dat via een nota aan de Vlaamse regering voorwerp uitmaakt van een lopend goedkeuringstraject.

Een sectorprotocol biedt specifiek voor prioritaire doelgroepen die overkoepelend een beherende of financierende publieke entiteit kennen zoals scholen, zorginstellingen en sociale huisvestingsmaatschappijen, een samenwerkingsovereenkomst om de realisatie van de asbestafbouwbeleidsdoelstellingen te halen. Flankerend aan hun reguliere financiering voor gebouwinvesteringen en energierenovaties, en aanvullend op de ondersteuning via asbestafbouwprojecten van lokale besturen, focust de OVAM binnen sectorprotocollen in eerste instantie op ondersteuning van een versnelde asbestinventarisatie en het verlenen van ontzorging en expertise.

Bij BA2017 werd voor het project asbest in scholen een krediet voorzien van 7.500 keuro in VAK en VEK. Samen met het extra krediet bij BO2019 voor asbestafbouw ramen we dat er in 2019 4.000 keuro VEK-krediet noodzakelijk zal zijn voor de asbestafbouw in scholen. Het VEK wordt vermeerderd met 1.500 keuro na analyse van de betaalkalender.

In april 2019 werd de conventant UMICORE niet verlengd. Bij BO2019 was een VAK voorzien van 3.000 keuro. In kader van de 50-50 regeling wordt BA2019 1.500 keuro verschoven naar verwijderingen en saneringen. Om de nog lopende dossiers af te handelen voorzien we nog 500 keuro in VEK.

De OVAM wenst haar dienstverlening en werking verder te automatiseren in het licht van Vlaanderen radicaal digitaal. Inzake bodembeheer wordt een toekomstvisie uitgewerkt voor de dossieropvolging binnen de afdeling en wordt het Gronden Informatie Register verder ontwikkeld. De OVAM ontwikkelt mee de woningpas, wat diverse analyses en ontwikkelingen op IT-vlak vereist. Voor ELFM trachten we in 2019 quickwins te realiseren uit de behoefteanalyse van 2018.

De spijziging van het Bodembeschermingsfonds bedraagt voor BA2019 in totaal 33.246 keuro. Dit betreft 23.081 keuro vanuit het MINA-fonds, 5.696 keuro via terugvorderingen inzake ambtshalve bodemsaneringen, 25 keuro rechtstreeks vanuit UMICORE en 4.444 keuro van de cofinanciering bodemattesten. In 2019 wordt er anderzijds voor 28.737 keuro aan middelen opgenomen uit het Bodembeschermingsfonds: 620 keuro in het kader van de uitvoering van de UMICORE-convenant, 24.321 keuro voor saneringen gefinancierd via het MINA-fonds en teruggevorderde bedragen, 2.096 keuro voor cofinanciering bodemsaneringswerken en 1.700 keuro voor bodemonderzoeken.

C.2. VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)

De Vlaamse Milieumaatschappij is een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, opgericht bij het decreet van 7 mei 2004 als rechtsopvolger van de parastatale Vlaamse Milieumaatschappij bedoeld in artikel 32bis, § 1, van de Oppervlaktewaterwet.

Het agentschap oefent de taken uit zoals voorzien in de artikelen 10.2.2. en 10.2.3. van het decreet algemene bepalingen milieubeleid. De Vlaamse Milieumaatschappij heeft als missie bij te dragen tot de realisatie van de doelstellingen van het milieubeleid door het voorkomen, beperken en ongedaan maken van schadelijke effecten voor watersystemen, verontreiniging van de atmosfeer, en tot de realisatie van de doelstellingen van het integraal waterbeleid, bedoeld in artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid.

VMM oefent zijn activiteiten uit onder 2 inhoudelijke structuurelementen: ISE D Water en ISE H Lucht.

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELN

ESR 08.1 Opnemingen uit reservefondsen

Het betreft het "Fonds voor de waterhuishouding" dat in 2006 naar de VMM-begroting is overgekomen in het kader van de overdracht van de afdeling Water naar het IVA VMM.

Bij BA 2018 is het "Fonds voor het grondwaterbeheer" overgeheveld naar het Fonds voor de waterhuishouding.

Budget voor opname uit het Fonds voor de waterhuishouding wordt behouden op 1.900 keuro.

ESR 08.21 Overgedragen overschot vorige boekjaren

Betreft het reële begrotingssaldo 2018 dat bij de BA 2019 wordt ingeschreven als overgedragen overschot.

ESR 16.11 Verkopen niet-duurzame goederen en diensten aan bedrijven

Budget wordt verhoogd met 127 keuro. Het betreft hier inkomsten die bij BO 2019 nog niet gekend waren: 7 keuro van de samenwerkingsovereenkomst met het havenbedrijf Antwerpen in het kader van de opvolging van de fysico-chemische waterkwaliteit binnen het havengebied en 120 keuro van de verhuur van het administratief gebouw te Erembodegem.

ESR 16.11 Inkomsten in het kader van de waterhuishouding (Fonds voor de waterhuishouding)

De inkomsten zijn op niveau van BO 2019 behouden.

ESR 16.12 Verkopen niet-duurzame goederen en diensten aan vzw's ten behoeve van gezinnen en aan gezinnen

Budget wordt behouden op 42 keuro.

ESR 16.20 Verkoop van niet-duurzame goederen en diensten binnen de overheidssector

Budget wordt verminderd met 21 keuro. Ingevolge de geactualiseerde loonberekening van de gedetacheerde personeelsleden waarvan het loon kan worden teruggevorderd, is er een daling van 88 keuro. Met de stad Gent is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten betreffende de monitoring van de luchtkwaliteit in Gent naar aanleiding van de lage-emissiezone: de jaarlijkse inkomst wordt geraamd op 67 keuro.

ESR 16.20 Verkoop van niet-duurzame goederen en diensten binnen de overheidssector in het kader van de waterhuishouding (Fonds voor de waterhuishouding)

De inkomsten zijn op niveau van BO 2019 behouden.

ESR 28.30 Huurgelden van gronden in het kader van de waterhuishouding (Fonds voor de waterhuishouding)

De inkomsten zijn op niveau van BO 2019 behouden.

ESR 38.10 Inkomensoverdrachten van bedrijven

Budget wordt behouden op 100 keuro.

ESR 38.10 Inkomensoverdrachten van bedrijven (Fonds voor de waterhuishouding)

De inkomsten zijn op niveau van BO 2019 behouden.

ESR 38.30 Inkomensoverdrachten van verzekeringsmaatschappijen

Budget wordt behouden op 131 keuro.

ESR 39.10 Inkomensoverdrachten van EU-instellingen

De inkomsten op artikel 39.10 dalen met 645 keuro. Als gevolg van aanpassingen aan de projectbegrotingen worden bij BO 2019 de ontvangsten voor de Europese projecten verlaagd met 919 keuro. Daarnaast worden er bij BA 2019 volgende nieuwe Europese projecten ingeschreven: Dencity voor een bedrag van 56 keuro, Lives voor een bedrag van 92 keuro, Arinfuse voor een bedrag van 23 keuro, C5a voor een bedrag van 47 keuro en TransAIR voor een bedrag van 22 keuro. Het bij BO 2019 ingeschreven Europees project Stiemer voor een bedrag van 399 keuro is uiteindelijk niet goedgekeurd en geschrapt bij BA 2019.

Bijgevolg worden langs de uitgavenkant de betreffende loonkredieten vermeerderd met 331 keuro, de werkings- en investeringskredieten worden verminderd met respectievelijk 472 keuro en 504 keuro.

ESR 46.10 Bijzondere dotatie aan de VMM

De dotatie vanuit het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (VAZG) voor de financiering van onderling afgesproken projecten m.b.t. water en gezondheid, wordt bij BA 2019 geschrapt.

ESR 46.10 Werkingsdotatie aan de VMM QB0-1QCE2DW-IS

De werkingsdotatie aan de VMM wordt verhoogd met 773 keuro VAK/VEK als gevolg van volgende budgetbewegingen. Er zijn dalingen met 117 keuro VAK/VEK als gevolg van de desindexatie van de loonkredieten en 176 keuro VAK/VEK als gevolg van een herschikking via compensatie naar artikel 66.11

Investeringsdotatie aan de VMM (QB0-1QCE5DW-IS). Op het ICT-budget is er een tekort van 50 keuro. Hiervoor wordt na de actualisatie van het aankoopprogramma 50 keuro herschikt vanuit het budget software. Op het investeringsbudget verwerving van overig materieel beleid lucht is er een tekort van 104 keuro. Dit kan worden opgevangen door herschikking vanuit het werkingsbudget beleidsuitgaven lucht. De renovatie van het administratief gebouw in de Gasthuisstraat Aalst is lopende in 2019. Hiervoor is er momenteel een tekort van 122 keuro op het investeringskrediet. Door een aanpassing van het programma van de niet te activeren aanpassingswerken kan er 122 keuro herschikt worden van het werkingsbudget gebouwen.

Het krediet wordt recurrent verhoogd met 222 keuro VAK/VEK als bijdrage voor de endogene groei, met 163 keuro ter uitvoering van het nieuwe sectoraal Akkoord 2017-2019 en met 620 keuro als compensatie voor het verhogen van het bijdragepercentage voor de Pool der parastatalen. Als gevolg van een update van de overdracht personeel naar Aquafin wordt het budget verhoogd met 61 keuro VAK/VEK.

Daarnaast is er nog een daling met 3.083 keuro VEK. Het betreft hier een technische bijstelling om gevolg te geven aan de opmerking van het Rekenhof bij BA 2018: "Om in overeenstemming te zijn met de gewijzigde aanrekeningsregels voor werkingssubsidies conform VABN advies 2017/6 betreffende het boeken van werkingstoelagen van 8 maart 2017 is er bij BO 2019 éénmalig een extra VEK budget toegekend op artikel QB0-1QCE2DW-IS voor een bedrag van 16.627 keuro (openstaand encours op 31/12/2017). Dit bedrag wordt bij BA 2019 geactualiseerd (openstaand encours op 31/12/2018).

ESR 46.30 Dotatie Minafonds voor de terugbetaling van sociale vrijstellingen, moratoriumintresten, rechtsplegingsvergoedingen en gearchiveerde ontvangsten ikv milieuheffingen mbt oppervlaktewateren en grondwaterbeheer (QBX-3QCE2DW-IS)

Het bedrag van deze dotatie vanuit het Minafonds (artikel QBX-3QCE2DW-IS) wordt verminderd met 100 keuro tot 56 keuro. Bij de renovatiewerken van het administratief gebouw in de Gasthuisstraat zijn er extra uitgaven gepland in het kader van energiebesparende maatregelen. Hiervoor is 100 keuro extra VAK/VEK noodzakelijk. Op basis van de uitvoeringcijfers kan er herschikt worden vanuit de dotatie voor terugbetalingen sociale vrijstellingen, moratoriumintresten en gearchiveerde ontvangsten.

ESR 66.11 Investeringsdotatie aan de VMM QB0-1QCE5DW-IS

Ingevolge het rekendecreet werd deze voorwaardelijke toelage vanaf 2012 opgesplitst in een vastleggingsmachtiging en een bijbehorend correlatief krediet. Bij BA 2019 wordt de vastleggingsmachtiging vervangen door VAK.

Het VAK wordt vermeerderd met 276 keuro als gevolg van een herschikking van 176 keuro via compensatie van artikel 46.10 Werkingsdotatie aan de VMM (QB0-1QCE2DW-IS) en een herschikking van 100 keuro via compensatie vanuit QBX-3QCE2DW-IS.

Het VEK wordt vermeerderd met 1.652 keuro. Er wordt 176 keuro herschikt via compensatie van artikel 46.10 Werkingsdotatie aan de VMM (QB0-1QCE2DW-IS) en 100 keuro via compensatie vanuit QBX-3QCE2DW-IS. Daarnaast wordt het VEK nog bijgesteld met + 1.376 keuro. In 2018 is er een groot deel van de in 2018 vastgelegde roerende investeringen (wagens, uitrusting kantoren, toestellen meetnetten en labo, hardware) niet kunnen geleverd en vereffend worden (openstaand encours op 31/12/2018 bedraagt 1.252 keuro). Deze vallen dan ten laste van het VEK 2019.

Het geraamd tekort voor 2019 voor de investeringen in het kader van het operationeel waterbeheer bedraagt 1.500 keuro VEK. Bij BA werd er 124 keuro extra VEK toegekend.

ESR 76.11 Verkoop van gronden binnen de overheidssector

Het betreft hier de verkoop van een perceel grond aan de gemeente Maasmechelen voor een bedrag van 21 keuro.

ESR 76.11 Verkoop van gronden binnen de overheidssector (Fonds voor de waterhuishouding)

Er zijn in 2019 voorlopig geen verkopen gepland.

ESR 76.12 Verkoop van gronden aan andere sectoren dan de overheidssector

Het betreft hier de verkoop van een perceel grond in de Guldenvlieslaan te Koksijde voor een bedrag van 12 keuro. Deze opbrengst is ondertussen reeds gerealiseerd.

ESR 76.12 Verkoop van gronden aan andere sectoren dan de overheidssector (Fonds voor de waterhuishouding)

De verkopen in 2019 zijn nog niet gekend en worden desgevallend bij BA 2019 ingeschreven.

ESR 76.21 Verkoop van bestaande wegen- en waterbouwkundige werken aan binnen de overheidssector

Er zijn in 2019 voorlopig geen verkopen gepland.

ESR 76.22 Verkoop van bestaande wegen- en waterbouwkundige werken aan andere sectoren dan de overheidssector

De vierde fase van de verkopen van RWZI's aan de NV Aquafin werd afgerond in 2015. Voor 2019 worden geen verkopen verwacht.

ESR 76.32 Verkoop van bestaande gebouwen binnen de overheidssector

Er zijn voor 2019 geen verkopen gepland.

ESR 76.32 Verkoop van bestaande gebouwen aan andere sectoren dan de overheidssector

Er zijn voor 2019 geen verkopen gepland.

ESR 77.10 Verkoop van vervoermaterieel

De verkoopopbrengst van rollend materieel wordt vermeerderd tot 45 keuro. Op basis van een simulatie van de verkopen of recyclage van de in 2019 uit dienst te nemen wagens worden de ontvangsten bijgesteld.

ESR 77.20 Verkoop van overig materieel

Voor 2019 worden er geen verkopen ingeschreven.

ESR 86.10 Recuperatie van waarborgen

Budget wordt behouden op 27 keuro.

1.2. UITGAVENARTIKELEN

ESR 03.1 Dotaties aan reservefondsen

Het betreft het "Fonds voor de waterhuishouding" dat in 2006 naar de VMM-begroting is overgekomen in het kader van de overdracht van de afdeling Water naar het IVA VMM.

Budget wordt behouden op het niveau van BO 2019. Bij BA 2018 werd het Fonds voor het grondwaterbeheer overgeheveld naar het Fonds voor de waterhuishouding.

ESR 03.22 Over te dragen overschot van het boekjaar

Het betreft het saldo dat naar raming eind 2019 overgedragen zal worden naar de begroting van 2020. Hierin is vervat het bedrag van 13.544 keuro afkomstig van het encours op 31/12/2018 op de oude werkingsdotatie voor uitgaven in het kader van het operationeel waterbeheer.

ESR 11 Lonen en sociale lasten- ISE Water

De loonkosten worden in afwachting van een correcte raming 2019 volledig toegewezen aan het ISE Water.

De verhoging met 2.405 keuro VAK/VEK ten opzichte van BO 2019 is als volgt te verklaren. Enerzijds zijn er dalingen met 88 keuro ingevolge de geactualiseerde loonberekening van de gedetacheerde personeelsleden waarvan het loon kan worden teruggevorderd en 117 keuro als gevolg van de desindexatie. Anderzijds zijn er recurrente stijgingen van 222 keuro als bijdrage voor de endogene groei, 620 keuro als compensatie voor het verhogen van het bijdragepercentage voor de Pool der parastatalen en 163 keuro ter uitvoering van het nieuwe sectoraal Akkoord 2017-2019. Daarnaast zijn er nog stijgingen met 61 keuro als gevolg van een update van de overdracht personeel naar Aquafin, 113 keuro als gevolg van gewijzigde inkomsten uit de samenwerkingsovereenkomsten lucht, 331 keuro als gevolg van gewijzigde inkomsten van Europese projecten (tegenpost artikel 39.10) en 1.100 keuro als gevolg van interne herschikkingen vanuit de artikels 12.11 Beleidsuitgaven water.

ESR 11.00 Lonen en sociale lasten - ISE Lucht

Wegens het ontbreken van een correcte raming 2019 kunnen er voor het ISE Lucht geen loonkredieten worden ingevuld.

ESR 12.12 Huurgelden van gebouwen

Budget wordt verhoogd met 6 keuro als gevolg van indexatie (herschikking van artikel 12.11 Beleidsuitgaven water).

ESR 12.11 Geschillen

Budget wordt behouden op het niveau van BA 2018.

ESR 12.11 Technologisch onderzoek en studieopdrachten privésector

Budget wordt behouden op het niveau van BA 2018 en herschikt naar 12.11 Beleidsuitgaven water.

ESR 12.11 Milieurapport

Budget wordt behouden op het niveau van BA 2018 en herschikt naar 12.11 Beleidsuitgaven water

ESR 12.11 Beleidsuitgaven water (exploitatiekosten meetnetten, inningskosten milieuheffing, economisch en ecologisch toezicht, integraal waterbeleid, operationeel waterbeheer, communicatie met de doelgroepen,...)

Het VAK wordt verminderd met 1.746 keuro. Enerzijds zijn er dalingen als gevolg van een herschikking van 1.100 keuro naar ESR 11.00 Lonen en sociale lasten voor het opvangen van het geraamd tekort 2019, 522 keuro als gevolg van wijzigingen in de ingeschreven Europese projecten, 122 keuro als gevolg van een herschikking naar artikel 72.00 Oprichting en renovatie gebouwen voor huisvesting in het kader van de renovatie van het administratief gebouw Gasthuis Aalst, 6 keuro als gevolg van een herschikking naar artikel 12.12 Huur gebouwen privé, 53 keuro als gevolg van de schrapping van de dotatie vanuit het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (VAZG) voor de financiering van onderling afgesproken projecten m.b.t. water en gezondheid. Anderzijds zijn er stijgingen met 7 keuro als gevolg van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de stad Gent en 50 keuro als gevolg van een herschikking vanuit artikel 74.40 Verwerving van patenten, octrooien en andere immateriële goederen (tekort ICT werkingsbudget).

Het VEK wordt verminderd met 1.726 keuro. Enerzijds zijn er dalingen als gevolg van een herschikking van 1.100 keuro naar ESR 11.00 Lonen en sociale lasten voor het opvangen van het geraamd tekort 2019, 502 keuro als gevolg van wijzigingen in de ingeschreven Europese projecten, 122 keuro als gevolg van een herschikking naar artikel 72.00 Oprichting en renovatie gebouwen voor huisvesting in het kader van de renovatie van het administratief gebouw Gasthuis Aalst, 6 keuro als gevolg van een herschikking naar artikel 12.12 Huur gebouwen privé, 53 keuro als gevolg van de schrapping van de dotatie vanuit het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (VAZG) voor de financiering van onderling afgesproken projecten m.b.t. water en gezondheid. Anderzijds zijn er stijgingen met 7 keuro als gevolg van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de stad Gent en 50 keuro als gevolg van een herschikking vanuit artikel 74.40 Verwerving van patenten, octrooien en andere immateriële goederen (tekort ICT werkingsbudget).

ESR 12.11 Beleidsuitgaven lucht

Het budget wordt verminderd met 120 keuro VAK/VEK. Als gevolg van wijzigingen in de ingeschreven Europese projecten is er een stijging met 30 keuro VAK/VEK. Daarnaast zijn er dalingen als gevolg van herschikkingen van 46 keuro naar ESR 11 Lonen en sociale lasten (heroriëntering inkomsten samenwerkingsovereenkomsten lucht) en 104 keuro naar artikel 74.22 Verwerving overig materieel.

ESR 12.11 Specifieke werkingsuitgaven voor het operationeel beheer van watersystemen – Fonds voor de waterhuishouding
Budget wordt behouden op het niveau van BA 2018.

ESR 12.22 Huurgelden van gebouwen vergoed binnen de overheidssector
Budget wordt behouden op het niveau van BO 2019.

ESR 12.50 Belastingen

Budget wordt behouden op het niveau van BO 2019.

ESR 21.40 Rente op commerciële schuld

Budget wordt behouden op het niveau van BO 2019.

ESR 24.10 Huurgelden van gronden - Betalingen aan andere sectoren dan de overheidssector

Budget wordt behouden op het niveau van BO 2019.

ESR 24.20 Huurgelden van gronden - Betalingen binnen de overheidssector

Budget wordt behouden op het niveau van BO 2019.

ESR 32.00 Inkomensoverdrachten aan bedrijven

en ESR 34.41 Geldelijke uitkeringen aan gezinnen als verbruikers

Betreft de tegenposten van artikel 46.30 "Dotatie Minafonds (artikel QBX-3QCE2DW-IS)" voor terugbetalingen van sociale vrijstellingen en moratoriumintresten in het kader van de afvalwaterheffing en de grondwaterheffing, de rechtsplegingsvergoeding in toepassing van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat en terugbetalingen van gearcheveerde ontvangsten. Het bedrag van deze dotatie vanuit het Minafonds (artikel QBX-3QCE2DW-IS) wordt verminderd met 100 keuro. Bij de renovatiewerken van het administratief gebouw in de Gasthuisstraat zijn er extra uitgaven gepland in het kader van energiebesparende maatregelen. Hiervoor is 100 keuro extra VAK/VEK noodzakelijk. Op basis van de uitvoeringscijfers kan er herschikt worden vanuit de dotatie voor terugbetalingen sociale vrijstellingen, moratoriumintresten en gearcheveerde ontvangsten.

ESR 41.10 Doorstorting van opbrengst vervreemding onroerende goederen aan Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap QB0-9QCEADW-OI

De vierde fase van de verkopen van RWZI's aan de NV Aquafin werd afgerond in 2015. Voor 2019 worden geen verkopen verwacht. Zie ook artikel 76.22.

ESR 41.60 Bijdrage aan vzw Sociale Dienst

Budget wordt behouden op het niveau van BO 2019.

ESR 43.59 Tegemoetkomingen aan polders en wateringen in het kader van de regularisatie van de DAC-statuten

Budget wordt behouden op het niveau van BO 2019.

ESR 61.41 Investeringsbijdrage aan VLM voor grondenbank

Het VAK wordt verminderd met 320 keuro als gevolg van een interne herschikking naar artikel 73.20 Waterbouwkundige werken. Het VEK blijft behouden op het niveau van BO 2019.

ESR 63.59 Subsidies aan polders en wateringen voor de verbetering van de onbevaarbare waterlopen en van de waterhuishouding, en voor de aankoop van en infrastructuurwerken aan administratieve gebouwen

Budget wordt behouden op het niveau van BO 2019.

71.12 Aankoop van gronden in andere sectoren dan de overheidssector

Het VAK/VEK wordt vermeerderd met 3 keuro. Voor de plaatsing van een brandtrap aan het stook- en servergebouw te Aalst moet er een klein stukje grond worden aangekocht. De geschatte waarde bedraagt 3 keuro. Hiervoor wordt een deel van de verkoop van een perceel grond gebruikt (tegenpost 76.11).

71.12 Aankoop van gronden in andere sectoren dan de overheidssector i.k.v. beheer van watersystemen

Het VAK/VEK voor artikel 71.12 blijft behouden op het niveau van BO 2019.

ESR 71.12 Aankoop van gronden in het kader van de waterhuishouding

Het VAK/VEK wordt behouden op het niveau van BO 2019.

ESR 72.00 Oprichting en renovatie gebouwen voor huisvesting

Het VAK/VEK wordt vermeerderd met 482 keuro. Voor de renovatiewerken van het administratief gebouw Gasthuis Aalst is er 482 keuro VAK/VEK noodzakelijk. Er wordt hiervoor 122 keuro herschikt vanuit artikel 12.11 Beleidsuitgaven water, 100 keuro vanuit artikel 73.20 Waterbouwkundige werken en 100 keuro herschikking vanuit artikel 33.00 Inkomensoverdrachten aan bedrijven. Verder worden volgende ontvangsten aangewend voor de financiering van de renovatiewerken: de verkoop van twee percelen grond voor een bedrag van 4 keuro (tegenpost 76.12) en 21 keuro (tegenpost 76.11), 15 keuro extra inkomsten uit de verkoop van vervoermaterieel (tegenpost 77.10) en 120 keuro huurinkomsten uit de verhuur van het administratief gebouw te Ereembodegem.

73.20 Waterbouwkundige werken

Het VAK stijgt met 330 keuro. Enerzijds zijn er dalingen van 325 keuro als gevolg van gewijzigde Europese projectbegrotingen, 100 keuro als gevolg van een herschikking naar artikel 72.00 Oprichting en renovatie gebouwen voor huisvesting en 170 keuro als gevolg van een herschikking naar artikel 74.22 Verwerving van overig materieel beleid water. Anderzijds zijn er stijgingen van 320 keuro als gevolg van een herschikking vanuit 61.41 Investeringsbijdrage aan VLM voor grondenbank, 350 keuro als gevolg van een herschikking vanuit 74.40 Verwerving van patenten, octrooien en andere immateriële goederen en 255 keuro als gevolg van een herschikking vanuit 74.10 Aankoop van vervoermaterieel.

Het VEK daalt met 236 keuro. Enerzijds zijn er dalingen van 345 keuro als gevolg van gewijzigde Europese projectbegrotingen, 100 keuro als gevolg van een herschikking naar artikel 72.00 Oprichting en renovatie gebouwen voor huisvesting en 170 keuro als gevolg van een herschikking naar artikel 74.22 Verwerving van overig materieel beleid water. Anderzijds zijn er stijgingen met 255 keuro als gevolg van een herschikking vanuit 74.10 Aankoop van vervoermaterieel en 124 keuro als gevolg van een bijstelling voor het deels opvangen van het geraamd tekort 2019 van het VEK-budget.

ESR 73.20 Waterbouwkundige werken - Fonds voor de waterhuishouding

Het budget wordt behouden op het niveau van BO 2019.

ESR 74.10 Aankoop van vervoermaterieel

Het VAK van artikel 74.10 wordt verminderd met 255 keuro als gevolg van een herschikking naar artikel 73.20 Waterbouwkundige werken.

Het VEK van artikel 74.10 wordt vermeerderd 112 keuro. Enerzijds is er een daling met 255 keuro als gevolg van een herschikking naar artikel 73.20 Waterbouwkundige werken. Anderzijds is er een stijging van 367 keuro als gevolg van een bijstelling van het VEK-budget voor vastleggingen 2018 die door laattijdige leveringen niet konden vereffend worden in 2018.

ESR 74.22 Verwerving van overig materieel beleid water

Het VAK stijgt met 21 keuro. Enerzijds is er een daling met 154 keuro als gevolg van gewijzigde Europese inkomsten. Anderzijds zijn er stijgingen met 170 keuro als gevolg van een herschikking vanuit 73.20 Waterbouwkundige werken en 5 keuro uit de verkoop van een perceel grond (tegenpost 76.12) voor energiebesparende investeringen in het kader van de renovatiewerken Gasthuis Aalst.

Het VEK stijgt met 256 keuro. Enerzijds is er een daling met 154 keuro als gevolg van gewijzigde Europese inkomsten. Anderzijds zijn er stijgingen met 170 keuro als gevolg van een herschikking vanuit 73.20 Waterbouwkundige werken en 5 keuro uit de verkoop van een perceel grond (tegenpost 76.12) voor energiebesparende investeringen in het kader van de renovatiewerken Gasthuis Aalst. Daarnaast is er nog een stijging met 235 keuro als gevolg van een bijstelling van het VEK-budget voor vastleggingen 2018 die door laattijdige levering niet konden vereffend worden in 2018.

ESR 74.22 Verwerving van overig materieel beleid lucht

Het VAK stijgt met 104 keuro als gevolg van een herschikking vanuit artikel 12.11 Beleidsuitgaven lucht.

Het VEK stijgt met 199 keuro als gevolg van een herschikking van 104 keuro vanuit artikel 12.11 Beleidsuitgaven lucht en 95 keuro als gevolg van een bijstelling van het VEK-budget voor vastleggingen 2018 die door laattijdige levering niet konden vereffend worden in 2018.

ESR 74.40 Verwerving van patenten, octrooien en andere immateriële goederen

Het VAK daalt met 405 keuro. Er zijn dalingen met 5 keuro als gevolg van gewijzigde Europese projectbegrotingen, 50 keuro als gevolg van een herschikking naar 12.11 Beleidsuitgaven water (tekort ICT-werkingsbudget) en 350 keuro als gevolg van een herschikking naar 73.20 Waterbouwkundige werken.

Het VEK stijgt met 500 keuro. Er zijn dalingen met 5 keuro als gevolg van gewijzigde Europese projectbegrotingen en 50 keuro als gevolg van een herschikking naar 12.11 Beleidsuitgaven water (tekort ICT-werkingsbudget). Er is een stijging met 555 keuro als gevolg van een bijstelling van het VEK-budget voor vastleggingen 2018 die door laattijdige levering niet konden vereffend worden in 2018.

ESR 81.12 Waarborgen

Budget wordt behouden op het niveau van BO 2019. Tegenpost is ontvangstenartikel 86.10.

D. VLAAMSE INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT, CATEGORIE A**D.1. GRINDFONDS**

Het Grindfonds werd opgericht bij decreet van 14 juli 1993 tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning (Grinddecreet). Het heeft rechtspersoonlijkheid. Het werd opgericht als een instelling van categorie A in de zin van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut.

De taken, bevoegdheden, werking en bestuur zijn geregeld in het Grinddecreet. Initieel ging het concreet over het innen van grindheffingen en het toezicht houden op de werking en de uitgaven van het Grindcomité, het Herstructureringscomité, het Sociaal Comité en het Onderzoeksc comité. Vermits de taken van het Onderzoeksc comité in 2012 werden beëindigd, de grindheffing werd afgeschaft voor de grindwinning die plaatsvindt vanaf 1 januari 2018 en de resterende taken van het Herstructureringscomité en het Sociaal Comité in de loop van 2019 werden toegewezen aan het Grindcomité, hebben de initiële taken en bevoegdheden van het Grindfonds thans enkel nog betrekking op het toezicht houden op de werking en de uitgaven van het Grindcomité.

Daarnaast werd het Grindfonds, via het decreet van 5 juli 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2013, verantwoordelijk voor vier nieuwe uitgavencategorieën, namelijk de financiering van sociaal-economische en ecologische hefboomprojecten in de grindgebieden, de financiering van wetenschappelijke projecten met het oog op de versterking van het sociaal-economisch weefsel in Limburg, de financiering van een reconversieproject in de landbouw en de financiering van de administratieve en technische ondersteuning van het projectgrindwinningscomité.

Het Grindfonds oefent zijn activiteiten uit onder 1 inhoudelijke structurelement: ISE E Bodem en ondergrond.

1. TOELICHTING PER ARTIKEL**1.1. ONTVANGSTENARTIKELN**

Vermits de grindheffing werd afgeschaft voor de grindwinning na 1 januari 2018 en de intrestopbrengsten op basis van de uitermate lage rentevoeten in 2019 geraamd worden op 0 keuro, bestaan de ontvangsten enkel uit het overgedragen saldo eind 2018.

1.2. UITGAVENARTIKELN

Ingevolge een wijziging van het Grinddecreet in 2019 werden in 2019 alle kosten van het sociale luik van het Grinddecreet uitbetaald ten bedrage van 870 keuro. De raming van de werkingskosten POM Limburg wordt op basis van de uitvoering in 2018 bijgesteld van 300 keuro naar 135 keuro. De raming van de uitgaven voor het irrigatieproject CIRO wordt op basis van de uitvoering in 2018 bijgesteld van 154 keuro naar 67 k.euro. Het over te dragen overschot van het boekjaar richting 2020 wordt geraamd op 8.793 keuro.

D.2. RUBICONFONDS

Het Rubicon-fonds werd opgericht na de hevige overstromingen van 2002. Het fonds stelt de Vlaamse overheid in staat de voorfinanciering op zich te nemen van de herstelkosten in door overstromingen getroffen gebieden. Het fonds verleent voorts financiële steun bij preventieve acties die toekomstige schade door nieuwe overstromingen kunnen voorkomen.

De subsidies uit het Rubicon-fonds zijn decretaal geregeld en worden met besluiten van de Vlaamse Regering geoperationaliseerd.

Het fonds wordt gespijsd via:

- de opbrengsten van de planbatenheffing voor bestemmingswijzigingen naar een zone bestemd voor bedrijven;
- de inkomsten die voortvloeien uit de activiteiten van het Fonds;
- eventuele dotaties ten laste van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het Rubiconfonds oefent zijn activiteiten uit onder de ISE N Omgevingsbeleid voor Ruimte en Milieu.

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELN

De ontvangsten van het Rubiconfonds komen volledig uit de planbaten.

Omwille van de specificiteit van de planbatenheffing die geen weerkerende heffing is en die pas moet worden betaald na een startfeit, kan op zich pas post factum worden ingeschat welke de ingekohierde bedragen en welke de inningen zijn. Om die reden wordt het gemiddelde van de laatste drie jaar aan werkelijk geïnde heffingen gebudgetteerd. Bij BA2019 werden de ontvangsten naar beneden herzien tot 756 keuro.

1.2. UITGAVENARTIKELN

Gemeenten of provincies die veroordeeld worden voor planschade als gevolg van een RUP dat gevolg geeft aan een beslissing van de Vlaamse Regering over een signaalgebied komen in aanmerking voor een tussenkomst van 60% in de planschadekosten vanuit het Rubiconfonds. In het kader van mogelijke schadegevallen werd voor 2019 een budget van 756 keuro voorzien in overeenstemming met de raming te ontvangen planbaten. Hiervan is 378 keuro voorzien voor subsidies toegekend aan provincies voor planschadevergoedingen voor percelen die volledig of deels gelegen zijn binnen een signaalgebied. Het saldo van 378 keuro werd voorzien voor subsidies toegekend aan steden en gemeenten voor planschadevergoedingen voor percelen die volledig of deels gelegen zijn binnen een signaalgebied.

Rekening houdende met de verwachte inkomsten en uitgaven 2019 werd het over te dragen saldo eind 2019 vastgelegd op 6.924 keuro.

D.3. GARANTIEFONDS VOOR HUISVESTING

Het Garantiefonds voor Huisvesting is opgericht in het kader van publiek-private samenwerkingsprojecten (PPS-projecten) voor sociale huisvesting. Het doel van deze projecten is het aanbod van sociale huurwoningen verruimen en de betrokkenheid van de private sector bij het sociaal woonbeleid vergroten. De PPS-structuur bestaat uit 3 partijen: het Vlaams Gewest, een private partner en een lokale huisvestingsinstantie.

In deze structuur fungeert het Garantiefonds als speler tussen het Vlaams Gewest enerzijds en de private partner en lokale huisvestingsinstanties anderzijds. De voornaamste taak van het fonds is de subsidiëring van de sociale woonprojecten onder de vorm van een maandelijkse tegemoetkoming aan de lokale huisvestingsinstanties.

1.1. ONTVANGSTENARTIKELN

ESR-code 46.10: Deze ESR-code bevat de toelage die het Garantiefonds ontvangt van het Vlaams Gewest (QF0-1QDG5QM-IS). De toelage is nodig om te voldoen aan alle betaalverplichtingen in 2019 en zo de begroting van 2019 sluitend te maken. De herberekening van de geplande tussenkomsten op basis van de geïndexeerde reële huurprijs van januari 2019 leidt tot een daling met 9 keuro.

1.2. UITGAVENARTIKELN

ESR-code 51.21: In het kader van de PPS Wonen betaalt het Garantiefonds maandelijks een tegemoetkoming voor het verschil tussen de erfpachtcanon en de reële huurprijs en een forfaitaire tegemoetkoming voor leegstand en wanbetaling aan de betrokken sociale huisvestingsmaatschappijen. De actualisatie van de berekeningen leidt tot een daling van 12 keuro in deze uitgaven.

ESR-code 63.22: In het kader van de PPS Wonen betaalt het Garantiefonds maandelijks een tegemoetkoming voor het verschil tussen de erfpachtcanon en de reële huurprijs en een forfaitaire tegemoetkoming voor leegstand en wanbetaling aan de betrokken stad. De actualisatie leidt tot een stijging met 3 keuro.

D.4. VLAAMS FINANCIERINGSFONDS VOOR GROND- EN WOONBELEID VOOR VLAAMS-BRABANT

In navolging van een interne staatshervorming is de opdracht van Vlabinvest, nl. het voeren van een specifiek grond- en woonbeleid voor Vlaams-Brabant, op 1 januari 2014 overgedragen aan de provincie Vlaams-Brabant. Op provinciaal niveau werd een autonoom provinciebedrijf (Vlabinvest APB) opgericht dat deze opdracht uitvoert.

Vlabinvest werd op 1 januari 2014 omgevormd tot het Vlaams Financieringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant. Het fonds heeft de opdracht om renteloze leningen te verstrekken aan het APB ter realisatie van het grond- en woonbeleid in Vlaams-Brabant.

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

ESR-code 26.10: Deze ESR-code omvat de verkregen interesten van de leningen verstrekt aan sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) om sociale woonprojecten in het Vlabinvest-werkgebied te financieren. De renteontvangsten worden volledig overgedragen aan het autonoom provinciebedrijf Vlabinvest apb (cf. ESR-code 32.00 onder de uitgaven). Er wijzigde niets in de ramingen ten opzichte van de begrotingsopmaak.

ESR-code 66.11: De toelage die in 2019 zal toegekend worden door het Vlaams Gewest (via begrotingsartikel QF0-1QDG5QN-IS) aan het Vlaams Financieringsfonds vindt u terug op deze ESR-code. De toelage zal integraal gebruikt worden om in de komende begrotingsjaren de kredietopnames op al vastgelegde kredietverleningen te betalen. Dit ter realisatie van het grond- en woonbeleid in Vlaams-Brabant. Er valt geen wijziging te noteren ten opzichte van begrotingsopmaak.

ESR-code 86.20: Deze ESR-codes bevatten de kapitaalaflossingen van de verstrekte leningen aan SHM's. Doordat de prefinanciering van een grondaankoop in 2018 gebeurde (in plaats van 2019, zoals geraamd in BO2019), werd deze ontvangst met 1.718 keuro naar beneden bijgesteld.

ESR-code 89.35: Deze ESR-codes bevatten de kapitaalaflossingen van de verstrekte leningen aan de lokale overheden. In 2019 vond een vervroegde aflossing plaats van 2 leningen wegens verkoop van een deel van de woningen. Hierdoor stelden we de inkomsten met 2.347 keuro naar boven bij.

1.2. UITGAVENARTIKELEN

ESR-code 32.00: De interesten die het Vlaams Financieringsfonds ontvangt (zie verantwoording bij ESR-code 26.10), worden integraal als subsidie doorgestort aan Vlabinvest apb. Dit werd vastgelegd in het decreet van 31 januari 2014 betreffende de opdracht van de bevoegdheid inzake het voeren van een specifiek grond- en woonbeleid voor Vlaams-Brabant aan de Provincie Vlaams-Brabant. De raming blijft gelijk ten opzichte van begrotingsopmaak.

ESR-code 85.35: Het Vlaams Financieringsfonds verstrekt sinds 1 januari 2014 uitsluitend nog renteloze leningen aan Vlabinvest apb om haar grond- en woonbeleid in Vlaams-Brabant te realiseren. De uitgaven hierop dalen sterk door een actualisatie van de lijst met realiseerbare projecten. Kredietverlening van projecten voorzien in 2018 wordt hierdoor verlaagd naar 2019 of 2020. De uitgave voor 2019 wordt met 7.863 keuro naar beneden bijgesteld ten opzichte van begrotingsopmaak.

E. EVA's

E.1. VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)

Vlaamse Landmaatschappij (VLM) NV is een burgerlijke vennootschap met handelsvorm. De VLM is opgericht bij decreet van 21 december 1988 als een burgerlijke vennootschap op aandelen onder de vorm van een naamloze vennootschap. De VLM heeft rechtspersoonlijkheid. Door het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 is de VLM een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap.

Het agentschap heeft als missie bij te dragen tot de realisatie van de doelstellingen van:

- het milieubeleid, bedoeld in artikel 1.2.1, § 1, van het decreet algemene bepalingen milieubeleid;
- de ruilverkaveling, bedoeld in de wetgeving inzake ruilverkaveling van landeigendommen;
- de landinrichting, vermeld in het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting;
- het decreet natuurbehoud;
- het Mestdecreet van 22 december 2006;
- het geïntegreerd plattelandsbeleid;
- het grondbeleid van het eigen beleidsdomein;
- het decreet Vlaamse Grondenbank.

De taken van het agentschap zijn:

- de uitvoering van het mestbeleid, als bedoeld in het Mestdecreet van 22 december 2006;
- de uitvoering van het beleid ter bescherming van de kwaliteit van de bodem dat erop gericht is om die geschikt te maken of te houden voor zo veel mogelijk bodemfuncties;
- op verzoek van de bevoegde diensten van de Vlaamse regering, de bevoegde agentschappen of, in voorkomend geval, de bevoegde lokale besturen, zijn medewerking te verlenen aan de ondersteuning van de algemene inrichting van het buitengebied en de open ruimte;
- de uitvoering van het geïntegreerd plattelandsbeleid met uitzondering van die aspecten die werden toegewezen aan andere agentschappen of tot een ander beleidsdomein behoren;
- een uniek loket beheersovereenkomsten voor de doelgroep landbouw op te richten en te beheren;
- op verzoek van de bevoegde diensten van de Vlaamse regering of de bevoegde agentschappen, zijn medewerking te verlenen aan de uitvoering van het grondbeleid;
- ondersteuning te geven aan het Agentschap Informatie Vlaanderen;
- een grond databank uit te bouwen en te beheren.

De VLM oefent haar activiteiten uit onder de ISE N Omgevingsbeleid Ruimte en Milieu, ISE D Water, ISE G Plattelandsbeleid en ISE F Natuur en Biodiversiteit.

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

ESR klasse 1: Lopende ontvangsten van goederen en diensten

2019 BO: 1.503   2019 BA: 1.503

De inkomsten uit verkopen van goederen en diensten worden geraamd op 1.203 keuro (constant t.o.v. BO2019) wegens de huidig geraamde inkomsten uit verkopen en allerlei landbouweconomische studies en niet instrument gebonden opdrachten die de VLM uitvoert voor derden, zowel binnen als buiten de sector overheid. De opbrengst op het toezicht op de ruilverkavelingswerken wordt t.o.v. BO2019 geraamd op 300 keuro (constant).

ESR klasse 2: Rentes

2019 BO: 561   2019 BA: 579

De inkomsten uit rentes (gemak van betaling bij verkoop domeingoederen en ruilverkaveling) worden op 59 keuro geraamd (+18 keuro t.o.v. BO2019). De verwachte inkomsten uit pachten worden geraamd op 520 keuro (constant t.o.v. BO2019).

ESR klasse 3: Inkomensoverdrachten van andere sectoren

2019 BO: 3.540   2019 BA: 3.712

Vanuit verzekeringsmaatschappijen wordt 40 keuro verwacht (constant). Voor recuperaties vanuit vzw's en bedrijven wordt de raming op 99 keuro gebracht (+4 keuro t.o.v. BO2019). De raming van de inkomsten uit projecten met Europese cofinanciering wordt op 3.573 keuro gebracht (+168 keuro t.o.v. BO2019).

ESR klasse 4: Inkomensoverdrachten binnen de sector overheid

2019 BO: 57.858   2019 BA: 59.651

Via begrotingsartikel QB0-1QCE2NY-IS

De VLM beschikt in 2019 over een werkingsdotatie van 51.656 keuro t.o.v. 50.761 keuro bij BO2019 (+ 895 keuro). Het budget op dit artikel wordt recurrent verhoogd met 126 keuro ter uitvoering van het Sectoraal Akkoord 2017-2019, met 263 keuro als bijdrage voor de endogene groei van het overheidspersoneel, en met 506 keuro als compensatie voor het verhogen van het bijdragepercentage voor de Pool der parastatalen.

Vanuit het departement Omgeving worden verder de inkomende budgetten voor studies in de ruilverkaveling voorzien. Het budget voor de voorbereiding en de ecologische monitoring van ruilverkavelingsprojecten bedraagt 100 keuro VAK en 70 keuro VEK (constant t.o.v. BO2019).

Via begrotingsartikel QD0-1QCE5FY-IS

Vanuit ANB wordt een vastleggingsmachtiging van 726 keuro VAK voorzien (constant beleid t.o.v. BO2019). Het correlatief krediet wordt op 0 keuro gehouden (constant t.o.v. BO2019). Deze kredieten zijn voorzien voor studies en vergoedingen in de natuurinrichting die door de VLM gefinancierd worden.

Via begrotingsartikel QBX-3QCE2NR-IS

Er wordt voor gebruikersschade uitgegaan van een VAK van 1.075 keuro en 275 keuro VEK (constant t.o.v. BO2019). Voor kapitaalschade wordt uitgegaan van een VAK van 910 keuro (constant t.o.v. BO2019) en een VEK van 1.499 keuro (+589 keuro t.o.v. BO2019).

Via begrotingsartikel QBX-3QCE2GY-IS

De dotatie Plattelandsbeleid evolueert als volgt: Het VAK blijft op 701 keuro. Het VEK op dit artikel wordt verhoogd met 483 keuro. Deze verhoging is er wegens de

éénmalige aanrekening van het encours einde 2018 (1.164 keuro) + aanrekening VAK 2019 (VAK=VEK) tot 1.865 keuro, ingevolge opmerkingen van het Rekenhof inzake de correcte aanrekening van werkingsdotaties.

Via begrotingsartikel QBX-3QCE2DY-IS:

Op basis van constant beleid wordt er voor 2019 voor deze dotatie voor uitgaven in het kader van het MAP (onderzoeken) 627 keuro VAK en 786 keuro VEK (VEK-143 keuro t.o.v. BO2019 na analyse van de betaalkalender) voorzien.

Via begrotingsartikel QBX-3QCE2FY-IS:

Dit betreft de dotatie aan de VLM voor uitgaven in het kader van instandhoudingsdoelstellingen (IHD) en programmatische aanpak stikstof (PAS):

Dit artikel omvat het budget voor de uitvoering van een aantal maatregelen die zijn goedgekeurd ikv het herstructureringsprogramma PAS – rode en oranje bedrijven. Meer concreet wordt het budget aangewend voor de uitbetaling van studies en vergoedingen bij de inzet van volgende maatregelen: bedrijfsverplaatsing, bedrijfsreconversie, bedrijfsbeëindiging en bedrijfsbegeleiding. Het VAK blijft op 5.100 keuro wegens ongewijzigd beleid m.b.t. het herstructureringsprogramma PAS voor rode en oranje bedrijven. Het VEK blijft op 3.500 keuro op basis van de lopende dossiers en de verwachte instroom aan nieuwe dossiers i.k.v. het herstructureringsprogramma PAS voor rode en voor oranje bedrijven.

Er wordt bij BA2019 geen recuperatie verwacht van de gemeente Berlare voor Berlare broek Donkmeer (- 31 keuro t.o.v. BO2019).

ESR klasse 5: Kapitaaloverdrachten van andere sectoren

2019 BO: 1.065   2019 BA: 1.065

Er worden in de inrichtingsentiteiten landinrichting en natuurinrichting 1.065 keuro recuperaties verwacht vanuit Europa (constant t.o.v. BO2019).

ESR klasse 6: Kapitaaloverdrachten binnen de sector overheid

2019 BO: 34.747   2019 BA: 32.457

Via begrotingsartikel QB0-1QCE5NY-IS

De VLM kan in 2019 beschikken over een vastleggingsmachtiging voor investeringen en bijhorend correlatief krediet van 1.668 keuro, constant t.o.v. BO2019.

Via begrotingsartikel QB0-1QCE2NY-IS

Het budget voor de subsidiëring van landinrichtingswerken die door de Vlaamse Landmaatschappij worden uitgevoerd bedraagt 3.823 keuro VAK en 3.450 keuro VEK. Dit is constant t.o.v. BO2019.

Het budget voor het betalen van de subsidies voor ruilverkavelingswerken is uitdovend op de algemene uitgavenbegroting. Er blijft 200 keuro VEK beschikbaar (constant t.o.v. BO2019).

Via begrotingsartikel QB0-1QCE4NY-IS

Een variabel krediet wordt aangewend voor de subsidiëring van ruilverkavelingswerken. De raming van de kredietbehoefte bedraagt 20 keuro VRVAK en is gelijk aan de raming van de toegewezen ontvangsten (zie Fonds voor Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen).

Via begrotingsartikel QD0-1QCE4FY-IS

Vanuit ANB wordt in een dotatie voorzien van 850 keuro ter realisatie van het project "Groenpool Vinderhoutse bossen" (constant t.o.v. BO2019).

Via begrotingsartikel QD0-1QCE5FY-IS

Vanuit ANB wordt een vastleggingsmachtiging van 2.877 keuro voorzien (constant beleid t.o.v. BO2019). Het correlatief krediet wordt op 2.645 keuro gehouden (constant beleid t.o.v. BO2019). Deze kredieten zijn voorzien voor de afhandeling van investeringsprojecten inzake natuurinrichting.

Via begrotingsartikel QBX-3QCE2NY-IS

Dotatie aan de VLM voor grondverwerving buffergebieden:

Dit artikel omvat het budget voor de verwerving van de woningen en bedrijfszetels die gelegen zijn in het Seveso-buffergebied te Overdam (Gent). Er werd in het verleden reeds voldoende VAK voorzien (VAK 2019 is 0 keuro). Het VEK wordt verlaagd van 1.059 keuro naar 77 keuro. Reden is de verwerving van de Manège gelegen te Overdam 22 die werd voorzien in 2019 doch naar alle waarschijnlijkheid pas in 2020 zal gerealiseerd worden. Het resterend VEK van 77 euro wordt aangewend voor de afbraak van gebouwen die reeds in eigendom zijn van de overheid.

Dotatie aan de VLM voor technische uitgaven met betrekking tot de toepassing van de wetten op de ruilverkaveling van landeigendommen, eventueel door toekenning van voorschotten:

Voor de subsidiëring van ruilverkavelingswerken wordt er 3.961 keuro VAK voorzien. Het VEK bedraagt 2.830 keuro (constant t.o.v. BO2019).

Via begrotingsartikel QBX-3QCE2FY-IS

Dotatie aan de VLM voor uitgaven in het kader van instandhoudingsdoelstellingen (IHD) en programmatische aanpak stikstof (PAS):

Dit artikel omvat het budget voor enerzijds de aankoop van ruilgronden voor landbouwers die worden getroffen door de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en anderzijds de aankoop, inclusief de eventuele eigenaarstoeslag en wijkersstimulus, van gronden en gebouwen i.k.v. het herstructureringsprogramma PAS rode en oranje bedrijven. Het VAK blijft op 10.420 keuro wegens ongewijzigd beleid m.b.t. het herstructureringsprogramma PAS voor rode en oranje bedrijven en het continueren van de grondenbank 'IHD-flankerend beleid'. Het VEK wordt behouden op 9.500 keuro op basis van enerzijds de lopende dossiers en de verwachte instroom aan nieuwe dossiers i.k.v. het herstructureringsprogramma PAS voor rode en voor oranje bedrijven en anderzijds op basis van de aankoopdossiers die worden verwacht i.k.v. de grondenbank 'IHD-Flankerend beleid'.

Dotatie aan de VLM voor voorkooprecht natuur en de werking van de grondenbanken:

Op dit begrotingsartikel is bij BA2019 2.500 keuro VAK en VEK voorzien (constant t.o.v. BO2019) voor de projectgewijze overdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos aan de Vlaamse Landmaatschappij voor de uitoefening van het voorkooprecht, de koopplichten in het kader van het Natuurdecreet, de verwerving via overbedeling in ruilverkavelingsprojecten en landinrichtingsprojecten en de verwerving via de grondenbanken. 1.000 keuro VAK en VEK is voorzien voor het recht van voorkoop natuur. 1.500 keuro VAK en VEK voor grondenbankwerking.

Via begrotingsartikel MDU-3MHH2RW-IS

Vanuit Agentschap Wegen en Verkeer wordt 551 keuro VAK en VEK aan de VLM gedoteerd, en dit voor diverse ruilverkavelings- en landinrichtingsprojecten (537 keuro VAK en VEK bij BO2019).

Via begrotingsartikel MBU-3MIH2VX-IS

Vanuit Agentschap Maritieme Toegang wordt 748 keuro aan de VLM gedoteerd, en dit voor de projecten grondenbanken LSO en RSO en diverse landinrichtingsprojecten (-957 keuro t.o.v. BO2019).

Vanuit de VMM wordt voorzien in een inkomst van 0 keuro VAK (-320 keuro t.o.v. BO2019) en 320 keuro VEK in het kader van het recht van voorkoop en de koopplicht Integraal Waterbeleid (constant t.o.v. BO2019).

De bijdrage van de provincies en de gemeenten in de inrichtingswerken en grondenbankwerking werd berekend op respectievelijk 2.513 keuro (+424 keuro t.o.v. BO2019) en 4.585 keuro (- 735 keuro t.o.v. BO2019).

Vanuit vzw's wordt geen inkomst meer voorzien voor hun bijdrage in inrichtingswerken (- 54 keuro t.o.v. BO2019).

ESR klasse 7: Desinvesteringen

2019 BO: 6.213   2019 BA: 7.475

De geraamde opbrengsten uit de verkoop van gronden worden bijgesteld van 6.183 keuro naar 7.445 keuro. Het gaat om volgende bedragen: 3.502 keuro voor de entiteit grondenbanken, 1.739 keuro voor de entiteit landinrichting en 929 keuro voor de entiteit ruilverkaveling. Verder zijn er nog voor 1.275 keuro verkopen van het patrimonium van de VLM gepland.

De VLM verwacht in 2019 voor 30 keuro ontvangsten uit verkoop van voertuigen en afgeschreven laptops en pc's (constant t.o.v. BO2019).

ESR klasse 8: Kredietaflossingen en vereffeningen

2019 BO: 2.594   2019 BA: 4.773

Dit betreft de raming van de ontvangsten van de hypothecaire debiteuren ruilverkaveling en ontvangsten vanuit de verkoop van domeingoederen van de VLM via gemak van betaling. De raming wordt op 310 keuro berekend (+ 16 keuro t.o.v. BO2019). Ook het begrotingsartikel QB0-1QCE4NI-PA, een variabel krediet ter financiering van het recht van voorkoop in de ruilverkaveling (terugvorderbaar voorschot) wordt bij ontvangst door de VLM hierop aangerekend. De raming bij AGOP voor de ontvangst bij de VLM is begroot op 4.163 keuro (+2.163 t.o.v. BO2019). Tenslotte wordt ook begrotingsartikel QB0-1QCE2NJ-PA in deze ESR-klasse bij ontvangst aangerekend. Bij AGOP is 300 keuro voorzien bij BA2019 (constant t.o.v. BO2019).

1.2. UITGAVENARTIKELEN

ESR klasse 11: Lonen en sociale lasten

2019 BO: 47.069   2019 BA: 47.964

De loonkredieten werden voor BA2019 geactualiseerd. Ze nemen met 506 keuro toe ten gevolge de verhoging van het bijdragepercentage voor de pool der parastatalen. Ze nemen met 263 keuro toe voor endogene groei. Ze nemen met 126 keuro toe ter uitvoering van het nieuwe Sectoraal Akkoord 2017-2019.

ESR klasse 12: Aankopen van niet – duurzame goederen en diensten

2019 BO: 12.041   2019 BA: 11.099

De aanpassing komt enerzijds voor uit de actualisatie van de raming van de benodigde werkingskosten (+ 8 keuro t.o.v. BO2019) en anderzijds een verlaging van 950 keuro voor werkingskosten in de inrichtingsentiteiten van de VLM en het patrimonium.

ESR klasse 3: Inkomensoverdrachten aan andere sectoren

2019 BO: 7.631   2019 BA: 9.679

Bij BA2019 worden de uitgaven aan "batige saldi" in het kader van de ruilverkaveling geraamd op 100 keuro (constant). Voor de grondenbanken wordt een uitgave voorzien van 1.745 keuro om aan de bestaande stimuli en flankerende maatregelen te kunnen voldoen (+989 keuro t.o.v. BO2019). In het kader van RUP's zal er voor 1.774 keuro (+ 589 keuro t.o.v. BO2019) betaald worden aan gebruikers- en kapitaalschade (decreet grond- en pandenbeleid). De raming van de kosten MAP5 wijst op een uit te betalen vergoeding van 537 keuro voor terugbetaling van bodemanalyses (- 8 keuro t.o.v. BO2019). In de land- en natuurinrichting wordt 539 keuro (constant t.o.v. BO2019) voorzien voor uitbetalingen cultuurschade en andere vergoedingen. De jaarlijkse bijdrage aan het VCM bedraagt bij BA2019 87 keuro (constant beleid). In het kader van Plattelandsbeleid worden 536 keuro inkomensoverdrachten aan vzw's voorzien (+189 keuro t.o.v. BO2019). Daar waar de VLM lead-partner is in Europese projecten dienen 117 keuro (-3 keuro t.o.v. BO2019) te worden doorgestort aan EU-overheden. In het kader van het EIP-project en andere Europese projecten dienen in 2019 827 keuro (+ 92 keuro t.o.v. BO2019) doorstortingen te gebeuren aan EU-partners, overheden en niet-overheden. Voor flankerend beleid IHD-PAS worden bij BA2019 3.217 keuro aan uitgaven voorzien voor uitbetaling van bedrijfsbegeleiding en vergoedingen (constant t.o.v. BO2019). Vanuit het plattelandsbeleid wordt bij BA2019 voorzien in een subsidie van 200 keuro aan de vzw Paardenpunt.

ESR klasse 4: Inkomensoverdrachten binnen de sector overheid

2019 BO: 80   2019 BA: 258

In het kader van Plattelandsbeleid werden bij BO2019 0 keuro betalingen aan provincies voorzien. Bij BA2019 wordt de raming op 26 keuro gebracht. Er worden bij BA2019 ook 232 keuro overdrachten aan gemeenten voorzien in het kader van het plattelandsbeleid (+152 keuro t.o.v. BO2019).

ESR klasse 7: Investerings

2019 BO: 43.470   2019 BA: 42.486

Het krediet voor aankopen gronden binnen de grondenbankactiviteiten van de VLM wordt op basis van actualisatiegegevens en de diverse begrote inkomsten van de diverse partners op 15.091 keuro gebracht (-6.756 keuro t.o.v. BO2019). De geraamde grondverwervingen in het kader van de inrichtingsactiviteiten worden om dezelfde reden op 9.872 keuro gebracht (+ 4.685 keuro t.o.v. BO2019). De VLM maakt in 2019 voor 1.275 keuro van zijn domeingoederen te gelde en zal deze middelen en andere inkomsten voor een totaal van 1.478 keuro aanwenden voor het verwerven van nieuwe gronden (constant t.o.v. BO2019). Voor de inrichtingswerken wordt bij BA2019 een bedrag van 14.377 keuro geraamd op basis van geactualiseerde gegevens (+ 1.087 keuro t.o.v. BO2019). Er wordt de aankoop of vervanging van bedrijfswagens voorzien voor 85 keuro (constant t.o.v. BO2019) en investeringen in informatica, kantoor materiaal en meubilair worden geraamd op 1.583 keuro (constant t.o.v. BO2019). Deze laatste twee uitgavenposten sporen samen met de vastleggingsmachtiging voor investeringen van de VLM.

ESR klasse 8: Kredietverleningen

2019 BO: 890   2019 BA: 890

Ter spijzing van het landinrichtingsfonds verwacht de VLM in 2019 om 390 keuro aan het departement Omgeving door te storten aan geïnde pachten op gronden aangekocht in het kader van de ruilverkaveling en geïnde intrest door het toestaan van gemak van betaling in de ruilverkaveling voor het voldoen van de nadelige saldi (constant t.o.v. BO2019). Ook teveel ontvangen subsidies voor inrichtingswerken of positieve saldi ten gevolge van ontbinding van ruilverkavelingscomités maken deel uit van het geraamde bedrag. Op basis van een ingeschatte aanwending van terugvorderbare voorschotten in de

ruilverkaveling wordt verwacht dat een bedrag van 500 keuro (constant t.o.v. BO2019) kan teruggestort worden aan het departement Omgeving ter voldoening van het bekomen terugvorderbaar voorschot.

E.2. VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT (VREG)

De VREG werd opgericht in december 2001 in het kader van de vrijmaking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt. De VREG is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid, die onder toezicht staat van het Vlaams Parlement. Dit toezicht van het Vlaams Parlement bestaat eruit dat het Vlaams Parlement de werking en organisatie van de VREG regelt in het Energiedecreet, de leden van de Raad van Bestuur aanstelt, er hoorzittingen en rapporteringen zullen gehouden worden in het Vlaams Parlement over het ontwerp van ondernemingsplan en de begroting en dat het Vlaams Parlement de begroting goedkeurt. Daarbij mag de VREG, noch zijn bestuurders, noch zijn personeelsleden, bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden als regulator, instructies van het Vlaams Parlement vragen of ontvangen, noch van iedere andere publieke of particuliere entiteit, en dit overeenkomstig artikel 3.1.1 van het Energiedecreet.

Onze taken, bevoegdheden, werking en bestuur zijn geregeld in hoofdstuk I van titel III van het Energiedecreet. Concreet gaat het in hoofdzaak over het reguleren van de elektriciteits- en gasmarkt in het Vlaams Gewest, het toezicht houden op en monitoren van deze markt, het adviseren van de beleidsmakers over aanpassingen van de regelgeving, het efficiënt informeren over de energiemarkt, het toekennen en beheren van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten en het bemiddelen in en beslechten van geschillen van marktpartijen met de netbeheerder.

Artikel 3.1.13 § 5. van het Energiedecreet bepaalt dat het door de Raad van Bestuur goedgekeurde ontwerp van begroting en ontwerp van ondernemingsplan wordt gerapporteerd aan het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement beslist over de definitieve begroting en ondernemingsplan. Op basis hiervan stelt de Vlaamse Regering de dotatie voor de VREG vast.

VREG oefent zijn activiteiten uit onder het inhoudelijke structurelement ISE K Energie.

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

ESR-code 08.21 Overgedragen overschot vorige boekjaren

Het overgedragen overschot vorige boekjaren bedraagt 1.169 keuro. Het saldo gaat 1.081 keuro de hoogte in omwille van de moeilijke zoektocht naar bijkomende medewerkers waardoor de in 2018 extra toegekende personeels- en werkingsmiddelen quasi niet werden aangewend.

ESR-code 46.10 Dotatie VREG

De werking van de VREG wordt gefinancierd via een heffing ten voordele van het Energiefonds. VREG ontvangt zijn dotatie vanuit het Energiefonds (artikel QE0-1QEE4KS-IS), dat onder het beheer staat van het VEA. De dotatie via het Energiefonds bedraagt in 2019 6.280 keuro en blijft ongewijzigd ten opzichte van de begrotingsopmaak. De VREG heeft een voertuig vervangen door een zero-emissievoertuig en krijgt daarvoor 5 keuro subsidie vanuit HFB-klimaatmiddelen.

1.2. UITGAVENARTIKELEN

Voor de begroting 2019 gaat de VREG uit van uitgaven ten belope van 6.368 keuro voor de activiteiten opgenomen in het ondernemingsplan.

ESR 03.22 Over te dragen overschot van het boekjaar

Het over te dragen overschot van het boekjaar richting 2020 is 1.081 keuro. 88 keuro van het overgedragen overschot vorige boekjaren wordt zoals vooropgesteld in de begrotingsopmaak aangewend om een stuk van de uitgaven voor 2019 te bekostigen.

ESR 11 Lonen en sociale lasten

Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019.

ESR 12 Werkingskosten

Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019. Enkel de toevoeging van 5 keuro naar aanleiding van de aanschaf van een zero-emissievoertuig.

ESR 74 Investeringskosten

Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019.

G. STRATEGISCHE ADVIESRADEN

G.1. SAR MINARAAD

De SAR Minaraad (Milieu- en Natuurraad Vlaanderen) is een strategische adviesraad van het beleidsdomein Omgeving binnen de Vlaamse overheid. De Raad heeft een algemene bevoegdheid inzake studie, aanbeveling en advies voor alles wat verband houdt met milieu en natuur. De Minaraad brengt op eigen initiatief, of op vraag van de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement, adviezen uit over het milieubeleid en/of over het milieuaspect van duurzame ontwikkeling. Zoals duidelijk bepaald in het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, hebben milieu en milieubeleid een ruime betekenis. Hierdoor houdt de Raad zich ook bezig met thema's als duurzame ontwikkeling, ruimtelijke ordening, energie, mobiliteit, landbouw en natuurlijke hulpbronnen.

De SAR Minaraad is sedert 1 juni 2009 een rechtspersoon die jaarlijks een dotatie ontvangt voor zijn werking. De 3 grote uitgavengroepen zijn personeelskosten, werkingskosten en investeringskosten.

De middelen van de adviesraden worden beschouwd als apparaatskredieten, en worden bijgevolg niet toegewezen aan een ISE.

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

ESR-code 08.21: overgedragen saldo

Het overgedragen saldo blijft constant.

ESR-code 46.10: werkingsdotatie

De werkingsdotatie daalt met 1 keuro ten gevolge van de verrekening van de desindexatie met het sectoraal akkoord 2017-2019; de verhoging van de bijdrage Pool der Parastatalen en de verdeling endogene groei.

1.2. UITGAVENARTIKELEN

ESR-code 11: personeelskosten

De personeelskosten dalen met 1 keuro n.a.v. de verrekening van de desindexatie met het sectoraal akkoord 2017-2019; de verhoging van de bijdrage Pool der Parastatalen en de verdeling endogene groei. Het personeelsplan van het secretariaat van de Minaraad voorziet in 10 VTE statutaire personeelsleden.

ESR-code 12: werkingskosten

De werkingskosten blijven ongewijzigd. De grootste kosten binnen de werkingskosten zijn de huurkosten van het Herman Teirlinckgebouw, ondersteuning ICT en website, kosten betreffende de organisatie van evenementen zoals hoorzittingen.

ESR-code 74: investeringskosten

De investeringskosten blijven status quo. Deze kosten hebben vooral betrekking op het up-to-date houden van het informaticapark zoals de vervanging van laptops, smartphones, tablets alsook éénmalige investeringen met betrekking op aanpassingen/uitbreidingen van de website.

G.2. SAR RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED (SARO)

De SAR Minaraad (Milieu- en Natuurraad Vlaanderen) is een strategische adviesraad van het beleidsdomein Omgeving binnen de Vlaamse overheid. De strategische adviesraad voor ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed brengt advies uit aan de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement over strategische beleidsvraagstukken en over de hoofdlijnen van het beleid inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed.

De middelen van de adviesraden worden beschouwd als apparaatskredieten, en worden bijgevolg niet toegewezen aan een ISE.

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.2. ONTVANGSTENARTIKELEN

De ontvangsten komen enerzijds vanuit het departement Omgeving (QB0-1QAX2ZW-IS) voor 367 keuro en anderzijds vanuit het Agentschap Onroerend Erfgoed (QG0-1QAG2ZW-IS) voor 95 keuro.

1.2. UITGAVENARTIKELEN

De bezoldigingen voor de personeelsleden van het secretariaat van de SARO (dat ook de ondersteuning doet van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, de Vlaamse Heraldische Raad en de Vlaamse Commissie Varend Erfgoed) evenals de bezoldigingen ten behoeve van de VCOE, VHR en VCVE worden hier betaald en bedragen 369 keuro.

De totale kosten voor diensten en diverse goederen, specifiek de huisvestingskosten, werkingskosten, variabele gelden SARO en werkingskosten VCOE, VHR en VCVE worden hier eveneens opgenomen en bedragen 93 keuro.

H. EIGEN VERMOGENS

H.1. EIGEN VERMOGEN VAN HET INSTITUUT VOOR NATUUR- EN BOSONDERZOEK (EV INBO)

Bij het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) is een Eigen Vermogen ingesteld, waaraan rechtspersoonlijkheid is toegekend onder de benaming "Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek", afgekort EV INBO.

Het INBO is het Vlaams onderzoeks- en kenniscentrum voor natuur en het duurzame beheer en gebruik ervan. Het INBO verricht onderzoek en levert kennis aan voornamelijk het Vlaamse beleid. Financiering gebeurt integraal via de Vlaamse overheid.

Het EV INBO is een aparte juridische entiteit (rechtspersoon) waarin projecten worden uitgevoerd die met externe middelen gefinancierd worden. Het voornaamste doel van het EV INBO is om het INBO onderzoek aan te vullen voor zover rechtstreeks toegewezen publieke middelen niet volstaan voor een volwaardig toekomstgericht onderzoek. Het biedt de mogelijkheid om in te gaan op nieuwe onderzoeksthema's die onmiddellijke of op(middel) lange termijn beleidsrelevant zijn of zullen zijn. Zoals voor het INBO, blijft ook voor het EV INBO de relevantie voor het biodiversiteitsbeleid een fundamentele voorwaarde voor het verrichten van onderzoek. Het EV INBO voert opdrachten uit voor een breed spectrum aan klanten, zoals Vlaamse en lokale overheden, belspo, universiteiten, natuur- en bosorganisaties, landbouw, jacht, visserij; ook Europa (in het recente verleden onder meer FP6, FP7, Life Watch, Horizon2020, ESFRI, Interreg, LIFE+ projecten) behoort tot de regelmatige opdrachtgevers.

De via deze projecten opgebouwde internationale wetenschappelijke samenwerkingen versterken het imago van het INBO en laten het toe zijn netwerk te onderhouden en uit te breiden. Ze creëren kansen voor data-uitwisseling, het delen van ervaring en kennis, en de ontwikkeling van Europese monitoringfaciliteiten. Het EV INBO heeft verder de mogelijkheid om doctoraatsbeursalen aan te trekken en (mee) te financieren met het oog op het uitvoeren van vernieuwend wetenschappelijk onderzoek gericht op uiteindelijke beleidsimplementatie op korte tot langere termijn, en om inzichten te verbreden in het waarom van toestand en trends van de biodiversiteit en ecosysteemdiensten in Vlaanderen en daarbuiten.

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELN

Het overgedragen saldo bedraagt 4.900 keuro, het cijfer dat overeenkomt met de overdracht van het reële saldo van de uitvoering 2018.

De begroting van de verkopen wordt momenteel geraamd op 2.957 keuro. Er werden reeds voor dit volledige bedrag projectovereenkomsten vastgelegd.

De subsidies worden geraamd op 360 keuro. Dit is gebaseerd op de laatste stand van zaken van de vermindering die we zullen ontvangen op het betalen van bedrijfsvoorheffing in 2019 bij behoud van het huidige personeelsbestand bij EV INBO. Dit bedrag houdt een vermindering van 80% in op de bedrijfsvoorheffing van profielen die wetenschappelijk werk uitvoeren.

Naar aanleiding van het advies van het Rekenhof worden de inkomstenoverdrachten of subsidies die we ontvangen van EU-instellingen voortaan geboekt op ESR code 39.10 en niet langer onder ESR code 16. Voor BA 2019 begroten we dit bedrag op 104 keuro.

Vermits het EV INBO binnen de consolidatiekring valt, moeten interrelaties met andere eenheden opgenomen worden binnen 46.70. We zullen voor het SBO project S003017N, "Future floodplains: ecosystem services of floodplains under socio-ecological change", in 2019 99 keuro ontvangen van het FWO.

Inkomstenoverdrachten of subsidies die we ontvangen van de federale overheid dienen opgenomen te worden onder ESR code 49.40, en niet langer onder ESR code 16 zoals dit voordien gebeurde. Onder deze inkomstenoverdrachten ressorteren voornamelijk de subsidies die we ontvangen van BELSPO. We begroten dit bedrag op 512 keuro voor BA 2019.

EV INBO gaat voor het project I000819N, "Financiering van onderzoeksinfrastructuur", betreffende de internationale onderzoeksinfrastructuur "LifeWatch", in 2019 375 keuro ontvangen van het FWO onder ESR code 66.71. In het verleden kwamen de middelen voor LifeWatch toe bij het VLIZ, die daarna een deel doorstortte aan EV INBO. Vanaf 2019 worden deze middelen rechtstreeks door het FWO aan het EV INBO betaald.

De kredietaflossingen worden begroot op 0 keuro voor BA 2019. We verwachten dat er geen borg zal worden terugbetaald.

1.2. UITGAVENARTIKELEN

Het EV INBO verwacht het boekjaar 2019 af te sluiten met een over te dragen saldo van 4.326 keuro (VEK). Hierbij wordt voor 574 keuro (VEK) ingeteerd op het overgedragen saldo, en dit voor de investering in de vernieuwde serre infrastructuur te Geraardsbergen.

De loonkosten worden voor 2019 op 3.463 keuro geraamd. De begroting van de loonkosten is gebaseerd op de reeds lopende of toegekende projecten voor 2019 (inclusief het PAS-project voor ANB).

De werkingskosten worden begroot op 799 keuro. Deze raming is gebaseerd op de te verwachten verkopen in 2019.

Voor BA 2019 wordt er in totaal 1.107 keuro (VAK) vastgelegd voor de investering in enerzijds het BEN-project, voor een bedrag van 357 keuro (VAK), en anderzijds de vernieuwde serre infrastructuur voor een bedrag van 750 keuro (VAK). Het project m.b.t. het vernieuwen van de serre infrastructuur, werd gegund voor een bedrag van 750 keuro incl. btw (VAK). Dit is 120k euro meer dan wat er oorspronkelijk werd geraamd. Er wordt geschat dat 60% van de werken, of 450 keuro (VEK), in 2019 gerealiseerd en betaald zal worden.

Het Agentschap Facilitair Bedrijf (HFB) heeft in het kader van de acties binnen het klimaatfonds de twee INBO-kantoorgebouwen met labo's te Geraardsbergen geselecteerd in het kader van het project "Energiezuinige verbouwing en deels herinrichten van twee kantoorgebouwen met labo's te Geraardsbergen". Vanuit HFB worden voor dit project klimaatfondsmiddelen ter beschikking gesteld, dit echter enkel specifiek voor de klimaat-gerelateerde maatregelen. Dit resulteerde in een eigen financiering die oorspronkelijk geraamd werd op 242 keuro. Deze raming is intussen opgelopen tot 382 keuro incl. btw (VAK), waarvan er 357 keuro (VAK) in 2019 wordt vastgelegd en 25 keuro (VAK) in 2020, en zal door het EV INBO (intering) gedragen worden. Voor deze vastlegging zullen er tijdens het huidige begrotingsjaar nog geen uitgaven (VEK) gebeuren.

De begroting van de investeringsgoederen die in 2019 zullen aangekocht worden, wordt geraamd op 167 keuro. In deze raming werden o.a. de vernieuwing van laptops en IT-materiaal en de aankoop van meetapparatuur in het kader van verschillende projecten meegenomen.

De kredietverleningen worden begroot op 102 keuro (VEK) voor BA 2019. Dit bedrag is een inschatting van het verschil tussen de betaalde borgens (voor nieuwe projecten) en teruggestorte borgens (voor opgeleverde projecten). Voor de nieuwe verbintenissen die we aangaan in 2019 schatten we dat er 5 keuro (VAK) aan borgens zal betaald worden.

K. TOT DE VLAAMSE CONSOLIDATIEPERIMETER BEHORENDE RECHTSPERSONEN

K.1. VLAAMS ENERGIEBEDRIJF (VEB)

VEB wil de publieke sector ontzorgen naar een duurzamer en efficiënter energiebeheer. VEB treedt op als aankoopcentrale van aardgas en groene elektriciteit en een waaier aan energiebesparende maatregelen. Daarnaast ontwikkelt VEB de energie- en patrimoniumdatabank 'Terra', waardoor het verbruik van de Vlaamse Overheid beter in kaart kan worden gebracht en opgevolgd. VEB ondersteunt verschillende sectoren om hun klimaatdoelstellingen te verwezenlijken. Dit jaar startte VEB ten slotte met het Energienetwerk, waar sectorgenoten kennis over energiebesparing kunnen vergaren en delen.

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

De verkopen van de niet duurzame goederen en diensten wordt begroot op circa 228 miljoen euro. Dit omvat o.a. de levering van 1,4 GWh elektriciteit en 2,7 GWh aardgas. Naast de leveringsactiviteit zorgt ook de energie-efficiëntie activiteit voor 3.8 miljoen euro aan verkopen.

1.2. UITGAVENARTIKELEN

De algemene werkingskosten worden begroot op circa 222 miljoen euro. Deze omvatten enerzijds voor het overgrote deel de aankoop van energie, distributiekosten, taksen & heffingen die rechtstreeks worden doorgerekend aan de klanten. Daarnaast omvatten deze ook gefaciliteerde opdrachten voor de energie-efficiëntie activiteit.

Daarnaast wordt ook voor circa 1 miljoen euro begroot aan investeringskosten in immateriële goederen, zoals de ontwikkeling van IT-tooling voor interne, maar ook externe werking van VEB.

K.2. DOMUS FLANDRIA NV

Domus Flandria NV werd opgericht in het kader van het Urgentieprogramma voor sociale huisvesting. De vennootschap beheert de investeringskredieten die aan de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) en een aantal andere actoren (zogenaamde GOI's, nl. gemeenten, OCMW's en intercommunales) zijn toegekend naar aanleiding van dit Urgentieprogramma.

Daarnaast fungeert Domus Flandria als uitbetalingsinstantie voor de subsidies die de Vlaamse overheid in het kader van Domus Flandria-projecten toekent aan de SHM's en GOI's. Het betreft tegemoetkomingen in de leninglast en huursubsidies voor de SHM's en GOI's.

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

ESR-code 16.20: De opbrengst op 16.20 is een forfaitaire beheersvergoeding die Domus Flandria ontvangt van Wonen-Vlaanderen. Er wijzigt niets ten opzichte van begrotingsopmaak.

ESR-code 26.10: De interestaflossingen van de verstrekte leningen aan SHM's en een SVK en de verwachte interestontvangsten op de bankrekeningen worden verzameld op deze ESR-code. Er wijzigt niets ten opzichte van begrotingsopmaak.

ESR-code 96.10: De kapitaalaflossingen van de verstrekte leningen worden geraamd op 753 keuro voor 2019. Er wijzigt niets ten opzichte van begrotingsopmaak.

1.2. UITGAVENARTIKELEN

ESR-code 12.11: Naar aanleiding van de uitvoering van de begroting 2018 werden de werkingskosten bijgesteld naar een realistischer niveau van 6 keuro. Dit betekent een daling van 10 keuro ten opzichte van begrotingsopmaak.

ESR-code 12.21: De algemene werkingskosten vergoed binnen de overheidssector bedragen ongewijzigd 1 keuro.

ESR-code 12.50: Domus Flandria betaalt als Belgische vennootschap jaarlijks vennootschapsbelasting. Deze wordt licht bijgesteld met +2 keuro.

ESR-code 21.10: Domus Flandria heeft deels beroep gedaan op bankleningen voor de financiering van de kredieten die ze verstrekt heeft aan SHM's en GOI's. Deze rentelasten blijven ongewijzigd ten opzichte van begrotingsopmaak.

ESR-code 25.00: De winst van het boekjaar wordt jaarlijks integraal als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders (GIMV, VWF, VMSW, BNP Paribas Fortis, Belfius Bank en KBC Bank). Na actualisatie van de winstberekening stijgt de uitkeerbare winst met 7 keuro ten opzichte van begrotingsopmaak.

ESR-code 91.10: De kapitaalaflossingen van de bankfinanciering worden ongewijzigd geschat op 99 keuro. Er worden geen nieuwe leningen meer aangegaan.

K.3. VITARE

De nv Vitare is een sociale huisvestingsmaatschappij (SHM) die in 2013 werd erkend onder het nummer 3413. Het is de enige SHM die niet slaagt voor de markttest van het INR. Om die reden is Vitare opgenomen in de Vlaamse consolidatieperimeter.

De vereffening van Vitare zal in 2019 worden afgerond.

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

ESR 08.21

Het overgedragen saldo werd aangepast aan de uitvoeringscijfers van 2018. Door een aantal verkopen is dat saldo gestegen tot 4.571 keuro.

Verder worden er geen ontvangsten meer verwacht.

1.2. UITGAVENARTIKELEN

ESR 12.11

Er worden nog voor ca 50 keuro kosten verwacht (kosten boekhouder, vereffenaar, etc.).

K.4. VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR SOCIAAL WONEN (VMSW)

ALGEMEEN

De doelstellingen van de VMSW zijn vervat in een missie en in ambities. De **missie** formuleert de dagelijkse opdracht en welke taak er voor de VMSW als organisatie is weggelegd. De **ambities** stellen een aantal streefdoelen voorop. Het zijn de drijfveren en het gemeenschappelijk doel.

Missie

De VMSW maakt sociaal wonen mogelijk:

- De VMSW stimuleert duurzame, kwaliteitsvolle en betaalbare woonprojecten;
- De VMSW is een toegankelijke en efficiënte kredietverstrekker voor de sociale woonactoren en voor mensen in een kwetsbare woonsituatie;
- De VMSW is een deskundige partner, een innoverend kenniscentrum en een betrouwbare financieel beheerder voor het beleid en de sociale woonactoren.

Ambities

- De VMSW is een motor voor de verdere professionalisering van de SHM's en SVK's;
- De VMSW is de marktplaats zijn voor informatie, kennis en expertise over sociaal bouwen en wonen;
- De VMSW streeft naar een consensus onder haar klanten dat ze waar krijgen voor hun geld;
- De VMSW behoort voor werknemerstevredenheid tegen 2020 tot de top 10 van Vlaamse overheid-entiteiten.

FINANCIERING VAN DE VMSW

De VMSW staat in voor het verstrekken van bijzondere sociale leningen aan particulieren en van al dan niet gesubsidieerde leningen aan initiatiefnemers voor de realisatie van sociale woningen. De beleidsfondsen die daarvoor binnen de VMSW werden opgericht, zijn gebundeld in het Bijzonder Overheidsfonds (BOF). De financiering daarvan wordt geregeld bij Besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2016 houdende de financiering van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en het Vlaams Woningfonds. Jaarverlies van het BOF (zoals omschreven in dat besluit) wordt bijgepast door een dotatie aan de VMSW en eventuele winst wordt teruggevorderd.

De VMSW staat ook in voor de verdeling van subsidies die de Vlaamse Regering aan initiatiefnemers verstrekt, om de realisatie en uitbating van sociale woningen mogelijk te maken. De VMSW ontvangt hiervoor een dotatie, die de te verstrekken subsidies compenseert.

Voor de verdere werking van de VMSW is geen dotatie voorzien. Daarvoor kan de VMSW enerzijds de opbrengsten aanwenden uit marktconforme financiering. Anderzijds wordt de werking gefinancierd met de bijdrage die de sociale woonactoren daarvoor doen, op basis van het Besluit van de Vlaamse Regering van

13 januari 2012 tot vaststelling van nadere regels voor de bijdragen van de sociale woonactoren in de financiering van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen. Alle financiële stromen die betrekking hebben op de verdere werking (dus alle stromen buiten het BOF en de subsidiestromen), zijn gebundeld in het Globaal Autonoom Fonds (GAF).

VASTLEGGINGSMACHTIGINGEN

De machtigingen aan de VMSW zijn verzameld onder begrotingsartikel QF0-1QDG5QK-IS.

FS3 (basisallocatie QD651)

De verbintenissen die de VMSW kan aangaan in het kader van FS3 bedragen maximaal 833.177 keuro en blijven ongewijzigd ten opzichte van de begrotingsopmaak. Hiermee kan de VMSW goedkope leningen aan -1% verstrekken aan SHM's voor de bouw en renovatie van sociale huurwoningen (art. 22, §2, vierde lid, 1° en art. 33 §3 Vlaamse Wooncode). De inkomende en uitgaande financiële stromen en de betrokken kosten van dit programma worden mee opgenomen in het resultaat van het Bijzonder Overheidsfonds.

Bijzondere sociale leningen (basisallocatie QD652)

De verbintenissen die de VMSW kan aangaan in het kader van de Bijzondere Sociale Leningen aan particulieren bedragen maximaal 447.580 keuro en blijven ongewijzigd ten opzichte van de begrotingsopmaak (art. 22, §2, vierde lid, 2° en art. 79 Vlaamse Wooncode). De inkomende en uitgaande financiële stromen en de betrokken kosten van dit programma worden mee opgenomen in het resultaat van het Bijzonder Overheidsfonds.

Rollend Grondfonds

De machtiging in het kader van het Rollend Grondfonds werd aan de VMSW verstrekt opdat zij haar taken kan uitvoeren om hoogwaardige woonkwaliteit te behouden of te bevorderen in Vlabinvestgebied en in het gebied in Vlaanderen met de hoogste bouwgrondprijzen (art. 33, §1, vierde lid, 6° Vlaamse Wooncode en het BVR van 2 maart 2012 tot bepaling van de nadere regeling met betrekking tot het Rollend Grondfonds). In het bijzonder kan de VMSW hiermee vanuit het Rollend Grondfonds de aankoop financieren van gronden in de vermelde gebieden. De funding die nodig is voor deze verwervingen en de betrokken kosten en opbrengsten, worden mee opgenomen in de resultaatsberekening van het Bijzonder Overheidsfonds (cf. §1).

De machtiging is ongewijzigd ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019.

Grondverwerving (basisallocatie QD654)

De verbintenissen die de VMSW kan aangaan in het kader van het verstrekken van renteloze bulletleningen voor grondverwerving, blijven ongewijzigd ten opzichte van de begrotingsopmaak en bedragen maximaal 5 miljoen euro.

Dit heeft betrekking op de renteloze bulletleningen die vanuit FS3 maar buiten het kader van het Rollend Grondfonds worden verstrekt voor grondaankopen in functie van sociale huurprojecten (art. 11, §1, eerste lid en art. 26 van het Financieringsbesluit van 21 december 2012). De inkomende en uitgaande financiële stromen en de betrokken kosten van dit programma, worden mee opgenomen in het resultaat van het Bijzonder Overheidsfonds.

Vanaf het moment dat de VMSW heeft bevestigd dat een voorontwerp voldoet aan de technische voorwaarden, kan de initiatiefnemer voor een deel van de aankoop prijs een overbruggingsfinanciering krijgen in de vorm van een bulletlening, waarop de volledige rentelast wordt vergoed.

Marktconforme financiering (basisallocatie QD662)

De verbintenissen die de VMSW kan aangaan voor het verstrekken van marktconforme kredieten blijven ongewijzigd ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019 en bedragen maximaal 220 miljoen euro. De inkomende en uitgaande financiële stromen en de betrokken kosten van dit programma, zijn ondergebracht in het Globaal Autonom Fonds.

Sociale huisvestingsmaatschappijen zijn verplicht om alle verrichtingen die verband houden met hun opdrachten te financieren met leningen, aangegaan bij de VMSW (art. 44 Vlaamse Wooncode). Dergelijke verrichtingen, waarvoor geen gesubsidieerde programma's bestaan, worden marktconform gefinancierd door de VMSW. Het betreft onder meer de financiering van het gedeelte van investeringen boven het prijsplafond (FS3), van grondverwerving, de bouw van sociale koopwoningen en het gedeelte van gemeenschapsvoorzieningen of niet-residentiële ruimten waarvoor geen subsidie wordt voorzien. Dezelfde machtiging als in 2018 wordt aangehouden.

SUBSIDIEPROGRAMMA'S

In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven van de volledige interne stromen die naar de VMSW vloeien. Dit zijn in hoofdzaak de subsidiestromen, die de VMSW zelf verder uitrekt aan initiatiefnemers. Dit zijn de investeringsbijdragen, die toekomen op ESR 66.11. Daarnaast zijn er de inkomensoverdrachten, die toekomen op 46.10 en waarmee het Gewest tussenkomt in de werkings- en financieringskost van de VMSW (hoofdzakelijk BOF).

Van elke onderdeel worden volgende stromen weergegeven (in Keuro):

- de vereffeningskredieten, die het Gewest uitbetaalt aan de VMSW, ter compensatie van de overeenkomstige uitgaven (VEK)
- de geraamde uitgaven die reëel vanuit de VMSW naar initiatiefnemers zullen gaan (onder ESR 51.11)

In het vastleggingskrediet is er enkel een wijziging op niveau van de afrekening van het Bijzonder Overheidsfonds (+1.102 keuro). Daarnaast is er een bijdrage in het kader van het sectoraal akkoord (o.a. m.b.t. hogere eindejaarstoelagen) toegevoegd aan de dotatie (+47 keuro). Deze komen in het overzicht hieronder ook terug onder de VEKs. Voor de eenvoud worden de vastleggingskredieten verder uit het overzicht gehouden.

Artikel	Allo- catie	Omschrijvin- g		VEK BO19	Δ	VEK BA19		51.11 BO19	Δ	51.11 BA19
QF0-1QDG2QK-IS	QD627	Afrekening fondsen	46.1 0	9.868	1.102	10.970		-	-	-
idem		SVK pro	46.1 0	275	-	275				
idem		Bijstelling sectoraal akkoord	46.1 0	-	47	47				
idem	QD626	Middelen FFEU	66.1 1	260	240	500		260	240	500
idem	QD628	SBE	66.1 1	10.963	-4	10.959		10.963	-	10.963
idem	QD629	SV	66.1 1	2.000	-606	1.394		2.000	-500	1.500
idem	QD632	Vlaamse Rand	46.1 0	14	-	14		14	9	23
idem	QD634	GSC	66.1 2	7.500	-	7.500		7.500	-	7.500

Artikel	Allo- catie	Omschrij- ving		VEK BO19	Δ	VEK BA19		51.11 BO19	Δ	51.11 BA19
idem	QD635	SBR	66.1 1	500	-100	400		500	-100	400
idem	QD636	SSI	66.1 1	49.510	1.632	51.142		49.510	5.490	55.000
idem	QD661	Fusieonderste- uning SHM's	66.1 2	2.000	-	2.000		2.000	-800	1.200
Totaal artikel				82.890	2.311	85.201		72.747	4.339	77.086
	NE029	REG			-	-		-	2.271	2.271
QB0-1QHE4IR-IS	QC146	VKF	66.1 1	52.000	-18.700	33.300		29.600	5.600	24.000
Totaal				134.890	16.389	118.501		102.347	1.010	103.357
		46.10		10.157	1.149	11.306				
		66.11		63.233	-17.538	64.395				
		66.12		9.500	-	9.500				
		34.31						14	9	23
		51.11						92.833	1.801	94.634
		51.21						9.500	-800	8.700

Het bovenste deel van de tabel geeft het begrotingsartikel QF0-1QDG2QK-IS weer.

De eerste 3 lijnen betreffen inkomenoverdrachten, die toekomen op ESR 46.10:

- De 'afrekening fondsen' is de dotatie die wordt voorzien om het tekort van de financieringsfondsen binnen BOF bij te passen (zie hoger). Dit hoort thuis bij de overige beleidsprogramma's, cf. het volgende punt.
- Daarnaast is ook een dotatie toegevoegd van 275 keuro, voor de bijkomende ondersteuning van SVK-diensten. Deze blijft ongewijzigd.
- De "Bijstelling sectoraal akkoord" is de hoger vermelde bijdrage die de VMSW zal ontvangen om de hogere uitgaven op te vangen van het sectoraal akkoord.

De overige lijnen binnen het begrotingsartikel betreffen de klassieke subsidiestromen:

- SBE: een uitdovend stelsel van subsidies voor de realisatie van sociale koopwoningen.
- SV: een uitdovend stelsel van subsidies voor verwerving van gronden, waarop enkel nog dossiers in afhandeling worden betaald.
- Vlaamse Rand: een uitdovend stelsel van rentesubsidies op hypothecaire leningen in de Vlaamse Rand rond Brussel.
- GSC: de Gewestelijke Sociale Correctie, die wordt verstrekt aan SHM's ter financiële ondersteuning voor de terbeschikkingstelling van sociale huurwoningen.
- SBR: een uitdovend stelsel van subsidies voor de bouw en renovatie van sociale huurwoningen.
- SSI: subsidie voor de aanleg van infrastructuur en omgevingswerken bij sociale woonprojecten. De 'middelen FFEU' zijn een overschot uit een oudere subsidie die ook hiervoor worden ingezet.
- Fusieondersteuning SHM's: een premiestelsel ter ondersteuning van herstructurerings bij SHM's.

De bijstellingen zijn het gevolg van aanpassingen in de betaalkalenders.

Het tweede deel van de tabel betreft de subsidies voor energiebesparende maatregelen. Onder REG rest er nog een bedrag dat vroeger aan de VMSW werd uitgekeerd, en dat nog aan de SHM's uitbetaald wordt. Het uitgangspunt was dat hierop geen uitgaven meer zouden gebeuren in 2019. Maar er bleef alsnog een

deel van de middelen over, en de werking werd met een jaar verlengd om deze nog te kunnen aanwenden.

Ook met de middelen uit het Vlaams Klimaatfonds (VKF) worden energiebesparende maatregelen ondersteund, die vanuit het begrotingsartikel QB0-1QHE4IR-IS aan de VMSW wordt uitgekeerd. In het begrote bedrag van 52 miljoen euro was ook een subsidie van 15,7 miljoen opgenomen, die reglementair via het Vlaams Energieagentschap bleek te moeten lopen. Deze is dus uit de VMSW-begroting gelicht. Bovendien werd er al 3 miljoen aan de VMSW uitgekeerd in 2018. In totaal daalt het VEK dus met 18,7 miljoen. Het uitbetalingskrediet (onder ESR 51.11) is ook hier aangepast aan de reële evolutie van de betalingen.

Onder het totaal wordt nog weergegeven onder welke ESR-codes de betrokken bedragen worden genoteerd. Het VEK is in de VMSW begroting een inkomende stroom en verloopt via ESR 46.10 (de dotatie en Vlaamse Rand), 66.11 en 66.12 (de GSC en de subsidie voor actieve SHM's). De uitgaven die de VMSW met deze middelen doet, worden genoteerd onder 38.31 (Vlaamse Rand), 51.11 en 51.21 (GSC en de subsidie voor actieve SHM's).

Samengenomen daalt de interne stroom naar de VMSW met 16.389 keuro, van 134.890 naar 118.501 keuro. De stroom die vanuit VMSW (via ESR 51.11) richting de initiatiefnemers gaat, wordt met 1.001 keuro omhoog bijgesteld, van 102.347 keuro naar 103.357 keuro.

BELEIDSPROGRAMMA'S

Naast de subsidies die aan initiatiefnemers worden verstrekt, worden er ook bijzondere sociale leningen aan particulieren verstrekt, en gesubsidieerde leningen aan initiatiefnemers voor de realisatie van sociale huurwoningen. De stromen die daarmee samenhangen zijn samengevoegd in het Bijzonder Overheidsfonds (BOF), en worden hier uitgelicht.

Ontvangsten

De VMSW ontvangt een dotatie als bijpassing voor het verlies van het BOF. Voor 2019 was de afrekening geraamd op 9.868 keuro, onder ESR-code 46.10. Daar komt 1.102 keuro bij, tot 10.970 keuro.

De belangrijkste andere ontvangsten die betrekking hebben op de beleidsprogramma's zijn de volgende:

- ESR 26.10 (intrestaflossingen van initiatiefnemers en sociale ontleners): bijstelling van 223.036 naar 214.902 keuro (- 8.160 keuro), door de wat trager dan verwachte uitbetaling van kredieten;
- ESR 86.10 (kapitaalsaflossingen initiatiefnemers): van 324.753 naar 407.731 keuro (+82.978 keuro), door het grote volume aan vervroegde aflossingen op bulletleningen die als prefinanciering worden ingezet voor de realisatie van koopwoningen;
- ESR 87.20 (kapitaalsaflossingen van sociale ontleners): van 240.611 naar 242.980 keuro (+2.369 keuro);
- ESR-code 96.30 (opname van leningen): van 1.350.000 naar 1.100.000 keuro, door de tragere uitbetaling van kredieten.

Uitgaven

De volgende zijn de belangrijkste uitgaven die betrekking hebben op de beleidsprogramma's:

- ESR 21 (rentes): van 185.323 naar 185.195 Keuro (-128 keuro);
- ESR 31.11 (tussenkomen in FS3-leningen): van 106.338 naar 101.693 keuro (-4.645 keuro), door de wat tragere uitbetaling van kredieten;

- ESR 31.22 (overige subsidies, dit is de vergoeding aan SHM's voor het aanbrengen van de bijzondere sociale leningen): van 6.960 naar 6.149 keuro (-811 keuro), op basis van de concrete berekening van de vergoeding;
- ESR 81.11 (krediet aan initiatiefnemers): van 970.000 naar 913.186 keuro (-56.824 keuro);
- ESR 83.00 (krediet aan sociale ontleners): van 464.908 naar 418.828 keuro (-46.080 keuro)
- ESR 91.10A (schuldaflossing): van 237.603 naar 237.608 keuro (+5 keuro);
- ESR 91.30 (schuldaflossing binnen sector overheid): 121.455 naar 112.633 keuro (-8.822 keuro)

In de 2 secties hieronder worden de ontvangsten- en uitgavenartikelen besproken die hiervoor nog niet aan bod kwamen.

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

08. Interne verrichtingen

Het voorziene overgedragen saldo bij aanvang van 2019 (ESR-code 8.21) wordt bijgesteld naar 101.745 keuro (+44.711 keuro).

16. Verkopen van niet-duurzame goederen en diensten

De inkomsten onder de ESR-codes 16.11 en 16.12 betreffen respectievelijk 1.025 keuro aan recuperaties en commissie die de VMSW ontvangt voor het verstrekken van de schuldalldoverzekering en 1.175 keuro aan huurinkomsten uit eigen patrimonium.

Er is geen aanpassing ten opzichte van begrotingsopmaak.

26. en 28. Rente-ontvangsten en dividenden

De inkomsten onder ESR-codes 26.20 en 28.20 zijn opbrengsten uit OLO's en het dividend van (het aflopende) Domus Flandria. Het dividend van Domus Flandria is bijgesteld van 41 keuro naar 26 keuro, na een kapitaalvermindering in de loop van 2018.

De rente-ontvangsten op ESR-code 26.10 zijn hoger toegelicht, onder de beleidsprogramma's.

38.10 Overige inkomensoverdrachten van bedrijven

Onder ESR-code 38.10 zijn de beheersvergoedingen opgenomen die de VMSW ontvangt. Het betreft hoofdzakelijk, voor 15.144 keuro, de bijdrage van de sociale woonactoren. Er is enkel een kleine actualisatie doorgevoerd (+44 keuro).

46.10 Afrekening van de financieringsfondsen

Dit is besproken onder de punten m.b.t. de subsidie- en beleidsprogramma's.

66.11 Investeringsbijdragen van de institutionele overheid

ESR-code 66.11 geeft het bedrag weer dat de VMSW ontvangt om als subsidie aan de initiatiefnemers ter beschikking te stellen. Dit bedrag is meer in detail toegelicht onder het punt subsidieprogramma's.

96.10 Opnemingen van leningen

Op ESR-code 96.10B worden de bedragen geboekt die SHM's in de loop van het jaar op rekening-courant bij de VMSW storten, en die dus schuld aan die SHM's worden. Deze werd geactualiseerd op basis van de uitvoering 2018. De overige leningsopnames komen terug onder het punt beleidsprogramma's.

1.2. UITGAVENARTIKELEN

11. Lonen en sociale lasten

Het globale loonbedrag (ESR 11) nam met 47 keuro toe, gelijk aan de extra dotatie die de VMSW zal ontvangen in het kader van het sectoraal akkoord (cfr hoger).

12. Aankopen van niet-duurzame goederen en diensten

De algemene werkingskosten werden verminderd met 500 keuro, die zijn overgeplaatst naar de investeringen onder 74.22. Bepaalde ICT-aankopen bleken immers onder investeringen te ressorteren in plaats van onder de kosten. Verder werden er geen wijzigingen doorgevoerd.

21. en 3. Rentes op overheidsschuld en Inkomensoverdrachten aan andere sectoren

Deze zijn besproken onder de beleidsprogramma's.

51.11 Specifieke dotaties

Deze zijn hoger toegelicht onder het punt subsidieprogramma's.

07. Investeringen

De investeringen werden verhoogd met 500 keuro, na vermindering van de werkingskosten (cfr. ESR 12).

8. en 91. Kredietverlening en overheidsschuld

Deze punten zijn besproken onder het punt beleidsprogramma's. Enkel punt 91.10B betreft de opnames die SHM's doen op hun rekening courant, die werd geactualiseerd in functie van de uitvoering 2018.

K.5. VLAAMS WONINGFONDS (VWF)

Het Vlaams Woningfonds (VWF) verstrekt bijzondere sociale leningen voor de verwerving, het behoud en/of de renovatie van een woning. Sinds 1 januari 2019 wordt het toekennen van huurwaarborgleningen als nieuwe activiteit van het Vlaams Woningfonds opgenomen in de begroting. Als derde activiteit verhuurt het VWF 828 woongelegenheden onder de vorm van sociale verhuur. Het VWF beheert eind juni 2019 een patrimonium van 971 wooneenheden waarvan een deel van deze woningen, in het kader van de verfraaiing van de woonkernen en het voldoen aan gestelde energienormen, verder gerenoveerd moeten worden. In het tweede kwartaal van 2019 zijn voor 52 van deze woningen de renovaties aan de gang. De renovatie van deze panden wordt grotendeels met FS3-leningen gefinancierd.

Sinds 2016 verstrekt het Vlaamse Gewest rechtstreeks leningen voor de financiering van het VWF en komt het tussen in de kosten van het VWF. Daartoe wordt een toelage voor werking en een toelage voor financiering voorzien.

Voor de financiering van de werking wordt er een werkingstoelage toegekend die alle werkingskosten, verminderd met de daaraan gekoppelde opbrengsten, moet dekken.

Voor de financiering van de rentelasten wordt er een financieringstoelage toegekend die gelijk is aan het verschil tussen alle ontvangen intresten (aflossingen en beleggingen) en de te betalen intresten van kredieten uit het verleden. Daarnaast worden ook de waardeverminderingen dubieuze debiteuren die voortvloeien uit de huurwaarborgleningen via de financieringstoelage gedekt.

Het BVR dat beide toelagen regelt, werd op 9 september 2016 goedgekeurd. De berekening van de toelagen wordt gedetailleerd beschreven in het vastgelegde protocol tussen de beide bevoegde ministers dat op 10 mei 2019 voor het laatst werd gewijzigd.

Rekening houdende met het reeds vastgelegde protocol en de voorziene wijzigingen ziet de begroting voor het VWF er als volgt uit:

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

16.11 inkomsten van verzekeringsmaatschappijen – De geschatte ontvangsten uit commissies voor schuldsaldoverzekerings.

16.12 Inkomsten van gezinnen – De inkomstenpost bevat de ontvangen huurgelden (QQ) en ontvangen dossierkosten voor bijzondere sociale leningen (QP) – Een stijging van de ontvangsten uit de huurhulpactiviteiten omwille van het hoger aantal verhuurbare woningen en de gewijzigde huurprijsberekening voor nieuwe contracten.

26.10 Rente-ontvangsten uit hypothecaire leningen en beleggingen - Er wordt een (beperkte) stijging van het bedrag aan invereffeningstellingen verwacht ten opzichte van 2018. Daarnaast blijkt de rentabiliteit van de portefeuille te verhogen door de gewijzigde samenstelling.

38.10 De ontvangen compensatie op de geconsolideerde FS3 wordt hoger ingeschat en hier afzonderlijk vermeld. De betaalde intresten op FS3 leningen worden vermeld bij code 21.30 (Uitgaven).

46.10 Financieringstoelage – detail berekening

Financieringstoelage		BO2019	BA2019	Verschil
Ontvangsten				
26.10	Rente-ontvangsten andere dan overheid	60.356	60.782	426
	Correctie Fonds B			
	- van hypothecaire leningen RF 6	-388	-330	58
	- van beleggingen	-60	-59	1
	Correctie forfaitaire rentelast HH patrimonium vóór FS3	560	560	0
	terugname provisie dub hypothecaire debiteuren Fonds B2	145	145	0
	overschot afrekening vorig begrotingsjaar	0	0	0
Totaal ontvangsten		60.613	61.098	485
Uitgaven				
				0
21.40	Rentes op commerciële schuld	-92.197	-92.197	0
21.30	Rente op schuld bij het Vlaamse Gewest	0	0	0
53.20	Toevoeging dub deb HWL	0	-3.000	-3.000
	Toevoeging provisie dub hypothecaire debiteuren Fonds B2	-985	-985	0
	tekort op de afrekening van de financieringstoelage van het vorige begrotingsjaar dat nog dient bij betaald te worden	0	-192	-192
Totaal Uitgaven		-93.182	-96.374	-3.192
TOTAAL		-32.569	-35.276	-2.707

46.10 Werkingstoelage – detail berekening

Werkingsstoelage		BO2019	BA2019	Verschil
Ontvangsten				
16.11	Verkopen aan bedrijven, kredietinstellingen en verzekeringsmaatschappijen	525	525	0
	Correctie Fonds B - commissie schuldsaldoverzekerings	-525	-525	0
	Correctie vergoeding FST van 2% van Fonds B aan Fonds B2	900	900	0
16.12	Verkopen aan privaatrechtelijke instellingen zonder winsttoegmerk t.b.v. gezinnen en aan gezinnen	3.100	3.300	200
	Terugneming provisie huurdersvorderingen	10	10	0
28.20	Dividenden Domus Flandria	10	10	0
	Gerealiseerde meerwaarden uit verkopen Fonds B2	10	10	0
	Overschot afrekening vorig begrotingsjaar	0	1.497	1.497
38.20	Ontvangen compensatie rentelast FS3 leningen	227	337	110
	Afschrijvingen kapitaalsubsidies	1.193	1.193	0
Totaal ontvangsten		5.450	7.257	1.807
Uitgaven				
11.11	Bezoldigingen volgens salarisschalen	-5.427	-5.462	-35
11.12	Overige bezoldigings-elementen	-1.546	-1.556	-10
	Correctie Fonds B - familiale vermindering pensioenverzekering	5	5	0
11.20	Sociale verzekeringspremie ten laste van WG	-1.875	-1.887	-12
12.11	Algemene werkingskosten	-3.386	-3.386	0
	Correctie Fonds B - werkingskosten	10	10	0
12.50	Belastingen betaald aan subsectoren van overheid	-369	-317	52
53.20	Toevoeging dub deb HWL	-4.000	0	4.000
HH	Toevoeging dub deb HH	-40	-40	0
HH	Afschrijvingen HH	-3.625	-3.625	0
21.30	Marktconforme rentelast FS3 HH (vanaf 2018)	-178	-264	-86
HH	Corr Forfaitaire rentelast HH patrimonium vóór FS3	-560	-560	0
	Afschrijvingen kantoren + IT + Meubilair	-450	-450	0
	Gerealiseerde minwaarden op verkoop VA met middelen Fonds B2	0	0	0
Totaal Uitgaven		-21.441	-17.532	3.909
TOTAAL		-15.991	-10.275	5.716

76.32 'Aan andere sectoren dan de overheid' – De verkoop van het voormalig provinciaal kantoor te Antwerpen werd voorzien in 2019.

87.20 De geraamde kredietaflossingen door de gezinnen werden aangepast op basis van het gekende vervaldagboek en de voorziene wijzigingen m.b.t. de portefeuille aan bijzondere sociale leningen en huurwaarborgleningen. Het bedrag aan vervroegde terugbetalingen van bijzondere sociale leningen werd verhoogd tot 120 miljoen EUR en dit in overeenstemming met de realiteit.

1.2. UITGAVENARTIKELEN

11.11 - 11.12 - 11.20 Bezoldigingen - Het VWF valt sinds 01 oktober 2017 onder Paritair Comité 200 en dient zowel een jaarlijkse indexatie als baremieke verhogingen toe te passen. In overeenstemming met de toepasselijke verplichtingen binnen het vermelde paritair comité op 1 januari 2019 werd op de looncomponenten een indexatie toegepast van 2 % en dit om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de realiteit.

21.30 Betaalde intresten op de FS3 leningen – De ontvangen compensatie wordt vermeld bij code 38.10 (ontvangst).

21.40 Rente op commerciële schulden – Aflopende bancaire schulden volgens vervaldagboek.

53.20 Overige kapitaaloverdrachten aan gezinnen - De kostprijs van wanbetaling in het kader van de huurwaarborgleningen wordt geraamd op 30% of 3.000 kEUR. Er werd voorzien dat het VWF het effectieve bedrag aan wanbetaling ontvangt als compensatie onder de vorm van een financieringstoelage.

71.31 Renovatie van bestaande gebouwen - Er werd voor een bedrag van 5.902 kEUR aan renovaties voorzien bij BA 2019. Het betreft hier enkel renovatiewerken aan gebouwen die reeds in portefeuille zitten en bestemd zijn voor de huurhulpactiviteit.

83.00 Kredietverleningen aan gezinnen – Het bedrag van de verbintenisverleningen werd bij BA2019 bepaald op 504.516 keuro voor het toekennen van zowel bijzondere sociale leningen als huurwaarborgleningen. Hiervan werd 20.000 keuro geraamd als zijnde het bedrag aan toe te kennen huurwaarborgleningen.

91.10 Aflossingen schuld in nationale valuta - Kapitaalsaflossingen van bancaire schulden volgens vervaldagboek.

91.30 Aflossingen overheidsschuld – Kapitaalsaflossingen op leningen Vlaamse Gewest 2016-2018

K.6. ERKENDE KREDIETMAATSCHAPPIJEN (EKM)

De erkende kredietmaatschappijen verstrekken en beheren sociale leningen voor het bouwen, kopen, verbouwen of behouden van een sociale woning ten behoeve van natuurlijke personen die geen andere woning in volle eigendom bezitten en die de woning zelf bewonen of zullen bewonen. Zij dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling om het verwerven van de eigen woning te stimuleren voor wie het nodig heeft (OD 2.4). Zij maken deel uit van het inhoudelijk structurelement 'Ondersteuning vraagzijde van de woningmarkt'.

De kredietmaatschappijen worden erkend door de Vlaamse Regering. Via de voorwaarden voor erkenning en toezicht wordt een kader gevormd waarbinnen zowel de werking van de kredietmaatschappij wordt geregeld als de leningsvoorwaarden waaraan de lener, de sociale woning als de lening dienen te voldoen. Het Vlaams Gewest waarborgt de erkende kredietmaatschappijen de terugbetaling van het gedeelte van de lening dat 80% van de verkoopwaarde overschrijdt als bij uitvoering van de hypotheek de verkoopopbrengst het openstaand saldo niet dekt. Sedert 2007 wordt de door de kredietmaatschappijen opgenomen funding volledig gewaarborgd door het Vlaams Gewest.

Ten gevolge van fusies in de loop van 2018 en 2019 zijn er in 2019 nog 15 maatschappijen actief.

Het voornemen in het regeerakkoord om het systeem van dubbele waarborgen af te schaffen, heeft nog geen budgettaire consequenties in 2019.

Het ESR-vorderingensaldo verbetert met 709 keuro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019. Dit is een gevolg van een combinatie van bewegingen op ontvangsten- en uitgavenartikelen:

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

De ontvangsten van de erkende kredietmaatschappijen bestaan voor het grootste deel uit rente-ontvangsten op hypothecaire leningen (ESR-code 26.10). Ze worden geraamd op 22.293 keuro, wat 80 keuro lager is dan bij BO19. Daarnaast zijn er ontvangsten uit de verkopen van vaste activa (ESR-code 76.32 en code 77.20) voor een totaal geraamd bedrag van 468 keuro, wat 324 keuro hoger is t.o.v. BO19. Op de ESR-code 16.12 staan de verkopen van niet-duurzame goederen aan andere sectoren dan de overheid. Hier worden andere bedrijfsopbrengsten op geregistreerd zoals bijvoorbeeld huurinkomsten. Ze worden geraamd op 1.251 keuro, wat 156 keuro hoger is dan bij BO19. De kredietaflossingen van hypothecaire leningen door gezinnen worden geraamd op 64.091 keuro (ESR-code 87.20). De opname van leningen bij kredietinstellingen stijgen tot 65.935 keuro (ESR-code 96.10).

1.2. UITGAVENARTIKELEN

De grootste uitgavenpost van de EKM's is de rentekost die ze betalen aan de fundingverstrekker (ESR-code 21.40). Deze kosten worden geraamd op 14.005 keuro, wat 145 keuro lager is dan bij BO19. De loonkosten (ESR-code 11.11) en werkmiddelen (ESR-code 12.11) worden geraamd op 2.762 keuro en respectievelijk 5.084 keuro. Investerings in activa (ESR-code 71.32, ESR-code 74.22 en ESR-code 74.40) worden geraamd op 390 keuro in totaal. De kredietverleningen aan gezinnen vertegenwoordigen een bedrag van 105.430 keuro (ESR-code 83.00) en de aflossing van schuld aan fundingverstrekkers bedraagt 52.216 keuro.

DEEL 5: GECONSOLIDEERDE BELEIDS- EN BETAALKREDIETEN PER INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT

ISE	ISE OMSCHRIJVING	ESR-BELEID	ESR-BETAAL
QA	THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM ONROEREND ERFGOED	2.560	2.014
QB	PARTNERSCHAPPEN ONROERENDERGOEDZORG	7.596	7.270
QC	KWALITEIT ONROERENDERGOEDZORG	96.689	80.600
QD	WATER	389.175	343.367
QE	BODEM EN ONDERGROND	61.955	60.354
QF	NATUUR EN BIODIVERSITEIT	119.578	111.817
QG	PLATTELANDSBELEID	4.348	4.496
QH	LUCHT	3.911	4.360
QI	KLIMAAT	37.795	10.042
QJ	AFVAL EN MATERIALEN	57.249	51.951
QK	ENERGIE	223.003	203.205
QM	DIERENWELZIJN	4.460	3.960
QN	OMGEVINGSBELEID RUIMTE EN MILIEU	121.121	116.007
QO	THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING	33.746	35.135
QP	VRAAGZIJDE WONINGMARKT	285.248	285.248
QQ	AANBODZIJDE WONINGMARKT	404.493	407.091
QR	WONINGKWALITEIT	97.760	97.192
QS	LOKAAL WOONBELEID	0	0
QT	THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM WONEN	17.947	18.659